

BENEFICIAR: COMUNA TOMESTI- JUD TIMIS
OBIECTUL LUCRARII: P.U.G. COMUNA TOMESTI

OPIS DE VOLUME

VOLUMUL I – PLAN URBANISTIC GENERAL

VOLUMUL I

A– PARTE SCRISA - MEMORIU GENERAL

VOLUMUL I

B- PARTE DESENATA

VOLUMUL II - REGULAMENTUL LOCAL DE URBANISM

VOLUMUL II

A– PARTE SCRISA - MEMORIU GENERAL

VOLUMUL II

B - PARTE DESENATA - ANEXE- DELIMITARE UTR-URI

VOLUMUL III - CADASTRU

FOAIE DE CAPAT

Pr. Nr. 199/2016 / 279/2025

P.U.G. COMUNA TOMESTI – JUD TIMIS

VOLUMUL I

A– PARTE SCRISA - MEMORIU GENERAL

Denumirea proiectului:	P.U.G. COMUNA TOMESTI – JUD TIMIS
Beneficiar :	COMUNA TOMESTI - JUDETUL TIMIS
Adresa:	Jud. Timis, Comuna Tomesti, Colonia Fabricii nr. 46
Specialist R.U.R. C, D, E:	Arh. Sef Proiect : Anca Maria BADEA
Proiectant general:	S.C. " VoLUM PRoIECT " S.R.L., Timisoara, Str. Petre Ramneantu, nr. 31 Director : arh. Anca M. BADEA

BORDEROU PARTE SCRISA	PAG
OPIS DE VOLUME	01
FOAIE DE CAPAT	02
BORDEROU PARTE SCRISA	03
1 MEMORIU GENERAL	06
1.1. Date de recunoaștere a documentației	06
1.2. Obiectul PUG	06
1.2.1. Solicitări ale temei program	06
1.2.2. Prevederi ale programului de dezvoltare a localităților	07
1.2.3. Ediții anterioare ale PUG	09
1.3. Surse de ocumentare	09
1.3.1. Studii și proiecte elaborate anterior PUG	09
1.3.2. Studii de fundamentare întocmite concomitent cu PUG	10
1.3.3. Date statistice	10
1.3.4. Proiecte de investiții ce privesc dezvoltarea localităților	10
1.3.5. Suportul topografic PUG	11
1.3.6. Alte surse	12
2 STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII	22
2.1. Evoluție	22
2.1.1. Date privind evolutia in timp a unitatii teritorial administrative	22
2.1.2. Caracteristici semnificative ale teritoriului si localitatilor	28
2.1.3. Evolutia localitatilor dupa 1990	30
2.2. Elemente ale cadrului natural.	31
2.2.1. Elemente de paleografie	31
2.2.2. Relieful	32
2.2.3. Natura 2000	34
2.2.4. Reteaua hidrografica	35
2.2.5. Peisajul	35
2.2.6. Vegetația	35
2.2.7. Date climatologice	36
2.2.7.1. Regimul termic	36
2.2.7.2. Nebulozitatea	38
2.2.7.3. Regimul eolian	38
2.2.7.4. Precipitatiile	38
2.2.8. Caracteristicile geotehnice	42
2.2.8.1. Solul	42
2.2.8.2. Subsolut	42
2.2.8.3. Conditii de fundare	42
2.3. Relații în teritoriu	57
2.4. Activitati economice	58
2.4.1. Resursele solului	59
2.4.2. Resursele subsolului	59
2.4.3. Vegetatia	59
2.4.4. Utilizarea terenurilor	60
2.4.4.1. Agricultura si cresterea animalelor	60
2.4.4.2. Industrie, exploatarea materiilor prime, servicii	65
2.4.4.3. Turismul	68
2.5. Populația. Elemente demografice și sociale..	73
2.5.1. Numarul de locuitori	78
2.5.2. Dinamica populatiei	78
2.5.3. Repartitia pe localitati	79

2.5.4.Structura populatiei pe principale grupe de varsta.....	79
2.5.5.Resurse de munca; Populatia ocupata.....	80
2.5.6.Factorul etnic.....	81
2.5.7.Aspecte sociale.....	82
2.5.8.Disfunctionalitati privind evolutia si structura populatiei.....	82
2.6 Circulatia.....	84
2.6.1.Date generale.....	84
2.6.2.Situatia existenta.....	84
2.6.3.Propuneri de imbunatatire si dezvoltare a circulatiei.....	85
2.7.Intravilan existent, zone functionale, bilant territorial.....	87
2.7.1.Zone funcționale... ..	87
2.7.1.1.Centrul.....	87
2.7.1.2.Dotari.....	88
2.7.1.3.Locuirea.....	89
2.7.1.4.Zone economice(industrie, depozitare, etc).....	90
2.7.1.5.Alte componente ale intravilanelor.....	91
2.7.2.Bilanț teritorial al suprafetelor cuprinse in UAT.....	92
2.7.3.Bilant teritorial al suprafetelor din intravilan existent.....	93
2.7.4.Situatia juridica a terenurilor.....	96
2.8.Zone cu riscuri naturale	97
2.9.Echipare edilitară.....	98
2.9.1.Gospodărirea apelor	98
2.9.2.Alimentare cu apă.....	98
2.9.3.Canalizare.....	100
2.9.4.Alimentare cu energie electrică	101
2.9.5.Telecomunicații si posta.....	101
2.9.6.Alimentare cu căldură	102
2.9.7.Gaze naturale.....	102
2.9.8.Gospodarie comunala.....	102
2.10.Probleme de mediu.....	102
2.10.1.Mediul Natural.....	102
2.10.2.Mediul artificial.....	103
2.10.3.Calitatea aerului.....	104
2.10.4.Calitatea apei.....	104
2.10.5.Calitatea solului.....	104
2.10.6.Poluarea fonica.....	105
2.10.7.Vegetatia.....	105
2.10.8.Monumente ale naturii si istorice.....	105
2.11.Disfunctionalitati	106
2.12.Necesitati si optiuni ale populatiei.....	107
3 PROPUNERI DE ORGANIZARE URBANISTICĂ	108
3.1. Studii de fundamentare	108
3.2. Evolutie posibila, prioritati	109
3.2.1. Strategia de dezvoltare	109
3.2.2. Obiective strategice	111
3.2.3. Obiective generale	112
3.2.4. Obiective specifice	113
3.2.5. Teme orizontale	115
3.2.6. Politica de coeziune	119
3.2.7. Rezultatele estimate ale implementarii strategiei	120
3.3. Optimizarea relatiilor in teritoriu	121
3.3.1. Pozitia localitatilor in retea judetului	121
3.3.2. Caile de comunicatie si transport	121

3.3.3. Modificari in ceea ce priveste folosinta terenurilor	123
3.3.4. Lucrari majore propuse in teritoriu	123
3.3.4.1 Reteaua de alimentare cu apa, canalizare	123
3.3.4.2 Reteaua de alimentare cu energie electrica	123
3.3.4.3. Modernizarea infrastructurii rutiere	124
3.3.5. Deplasari pentru forta de munca	125
3.3.6. Dezvoltarea in teritoriu a echiparii edilitare si energetice	125
3.4. Dezvoltarea activitatilor economice	127
3.4.1. Agricultura si cresterea animalelor	127
3.4.2. Exploatarea materiilor prime si a micii industrii	127
3.2.3. Servicii si turism	128
3.2.4. Conditii necesare si consecinte	129
3.4.5. Concluzii privind evolutia activitatilor economice	129
3.5. Evolutia populatiei	130
3.6. Organizarea circulatiei	
3.7. Intravilan propus, zonificarea functionala, bilant teritorial	135
3.8. Masuri in zonele cu riscuri naturale si tehnologice	150
3.9. Dezvoltarea echiparii edilitare	153
3.9.1. Gospodaria apelor	153
3.9.2. Alimentarea cu apa	154
3.9.3. Alimentarea cu energie electrica	165
3.9.4. Alimentarea cu gaze naturale	178
3.9.5. Gospodaria comunala	178
3.10 Protectia mediului	178
3.11 Natura 2000	179
3.11.1. Natura 2000 in Romania	179
3.11.2. Situl Podisul Lipovei- Poiana Rusca	180
3.11.3. Situl Podisul Lipovei- Poiana Rusca – ROSC10355	180
3.12. Reglementari urbanistice	182
3.13. Obiective de utilitate publica	184
4 CONCLUZII - MASURI IN CONTINUARE	185

PUG COMUNA TOMESTI - MEMORIU GENERAL

1. SITUATIA EXISTENTA SI DISFUNCTIONALITATI

1.1. DATE DE RECUNOASTERE

DENUMIREA PROIECTULUI: “PLANUL URBANISTIC GENERAL AL COMUNEI TOMESTI - JUDETUL TIMIS”

BENEFICIAR: COMUNA TOMESTI - JUD. TIMIS, cu sediul in JUDETUL TIMIS - COMUNA TOMESTI, 307412, COLONIA FABRICII STR. PRINCIPALA NR. 28

PROIECTANT GENERAL: SC VoLUM PROIECT SRL, TIMISOARA, 300 595, STR. PETRE RAMNEANTU NR 31. AP 2

DATA ELABORARII: IULIE 2025

1.2. OBIECTUL PUG

Planul Urbanistic General al comunei Tomesti, este instrumentul principal al dezvoltarii durabile și coerente.

Precizeaza strategia și programul de dezvoltare, principalele proiecte și programe destinate implementării acesteia, si reglementeaza activitatile de construire si amenajare in cadrul comunei.

Planul Urbanistic General are caracter *director, strategic*, și de *reglementare* și reprezintă principalul instrument de planificare operațională, constituind baza legală pentru realizarea programelor și acțiunilor de dezvoltare.

PUG-ul se refera la intreg teritoriul administrativ al localitatilor *componente* ale comunei. Ele cuprind intravilaneele (inclusiv trupurile izolate) si extravilaneele (terenuri agricole, forestiere, ape, cai de comunicatie sau terenuri cu alte destinatii, terenuri degradate).

1.2.1. SOLICITĂRI ALE TEMEI PROGRAM

Tema program cuprinde următoarele puncte directoare:

- corelarea propunerilor din P.U.G. cu prevederile P.A.T.J. Timis si a planurilor urbanistice zonale elaborate pana in prezent in intravilanul si pe teritoriul administrativ al comunei.
- integrarea proiectelor de infrastructura elaborate sau in curs de elaborare, precum si cele implementate deja, privind echiparile de infrastructura: drumuri, alimentare cu apa, canalizare, alimentare cu gaze, alimentare cu energie electrica, telefonizare.
- integrarea optima in sit a propunerilor de zonificare functionala, tinand cont de potentialul de dezvoltare economico-sociala al comunei, precum si de necesitatea protejarii mediului.
- instituirea de zone cu interdictie temporara de constructie, pana la elaborarea unor documentatii de urbanism, acolo unde este cazul.
- asigurarea solutiilor de echipare tehnico-edilitara, proiectate in sistem centralizat, tinand seama de necesitatea protejarii mediului.

- elaborarea documentatiile necesare obtinerii avizelor de la institutii centrale si locale interesate,
- cuprinderea în intravilan a întregului fond construit existent în apropierea intravilanului actual.

În completarea temei program vin și prevederile programului de dezvoltare a comunei precum și opțiunile populației exprimate în fazele de implicare a publicului prevăzute de legislație.

1.2.2.PREVEDERI ALE PROGRAMULUI DE DEZVOLTARE A LOCALITĂȚILOR

Scopul declarat al strategiei îl constituia „prezentarea acțiunilor pe care administrația locală le va iniția pentru a crea condițiile necesare dezvoltării viitoare a comunei și relevă proiectele și oportunitățile pe care ni le oferă intrarea României în Uniunea Europeană. Pe baza strategiei se fundamentează și se justifică cererile de finanțare pentru atragerea de resurse financiare nerambursabile din diferite fonduri speciale”. *Strategia urmărește dezvoltarea durabilă prin valorificarea potențialului local.*

Trei principii prioritare ar trebui să stea la baza elaborării strategiei în vederea dezvoltării durabile:

- 1) Dezvoltarea economică: creerea locurilor de muncă și programele de formare profesională;
- 2) Dezvoltarea infrastructurii: competitivitate și confort social;
- 3) Creșterea atractivității: cultural și agrement.

Viața economică a comunei Tomesti, trebuie redresată și dezvoltată în toate domeniile sale: agricultura, zootehnia, industria, comerțul și silvicultura. *Aceasta este prioritatea numărul unu a comunei.*

Infrastructura necesită îmbunătățiri continue, de aceea investițiile trebuie făcute după anumite criterii economice astfel încât să producă beneficii:

- Siguranța și securitatea locuitorilor comunei împotriva calamităților;
- Raportul valoarea investiție / efecte economico-financiare produse;
- Raportul valoare investiție / numărul beneficiarilor.

Creșterea atractivității comunei se face prin asigurarea facilităților culturale și de agrement.

Principalele principii ale strategiei de dezvoltare durabilă sunt: durabilitate, competitivitate, sprijin financiar și o bună administrare.

Pentru fiecare domeniu, planificarea strategică se face pe 3 niveluri:

- Nivel strategic – pe termen lung;
- Nivel tactic – pe termen mediu;
- Nivel de proiecte – pe termen scurt, eșalonat.

Strategia de dezvoltare durabilă are cel puțin 7 trăsături recomandate:

- Imagine asupra viitorului;
- Creativitate;
- Flexibilitate;
- Activitate;
- Create pentru acțiune;
- Orientate pentru schimbare;
- Orientate pentru câștig viabil.

Principalele obiective ale dezvoltării durabile ale comunei Tomesti sunt:

- Dezvoltarea infrastructurii de bază a comunei;
- Protecția mediului;
- Întărirea coeziunii sociale și reducerea sărăciei;
- Regenerare rurală.

Principalele obiective ale strategiei de dezvoltare locală a comunei Tomesti sunt:

- Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități rentabile;
- Protejarea mediului prin conformarea progresivă cu standardele de mediu din Uniunea Europeană pe care România trebuie să le atingă în totalitate;
- Optimizarea sistemului de sănătate și protecție socială în comună;
- Garantarea accesului neîngrădit al populației și al consumatorilor economici la infrastructură (apă, canalizare, căi de transport, telefonie);
- Reabilitarea și modernizarea școlilor și a grădinițelor conform standardelor europene;
- Luarea de măsuri pentru excluderile sociale, a înlăturării dezechilibrelor sociale și creșterea ratei de ocupare prin crearea de noi oportunități investiționale.

În ceea ce privește obiectivele specifice, menționăm aici doar acelea care au un caracter de dezvoltare spațială:

1) Agricultură

- a. Silvicultură: conservarea și protejarea capitalului silvic al comunei și împădurirea unor suprafețe de teren pentru combaterea eroziunii

2) Infrastructura și mediul

- a. Hidrotehnia: lucrări de regularizare a albiei râului Bega și apărări de maluri pentru prevenirea și reducerea consecințelor distructive ale inundațiilor;
- b. Transport: modernizarea drumurilor comunale; realizarea aleilor pietonale;
- c. Utilități: realizarea rețelei de canalizare și a stației de epurare și tratare a apelor uzate; realizarea rețelei de alimentare cu apă potabilă; organizarea sistemului de colectare selectivă, a spațiului de depozitare temporară și transportul deșeurilor; închiderea platformelor de gunoi; realizarea lucrărilor de reabilitare a rețelei de iluminat public;
- d. Sănătate: reabilitarea și dotarea corespunzătoare a dispensarului uman;
- e. Mediu: prevenirea poluării și păstrarea calității aerului; folosirea echilibrată a resurselor de apă și prevenirea poluării; înlăturarea deșeurilor de pe cursurile de apă și domeniul public.

3) Economie

- a. Industria: sprijinirea și promovarea unei industrii diversificate; constituirea unei industrii nepoluante și durabile;
- b. Comerț și servicii: diversificare de servicii oferite către cetățenii comunei, prin mărirea numărului societăților comerciale;
- c. Mediul de afaceri: protejarea întreprinderilor mici care

desfășoară activități productive și participă la dezvoltarea zonei

4) Educație și cultură

- a. Construirea și dotarea cu mobilier a școlilor
- b. Reabilitarea și modernizarea căminului cultural
- c. Amenajarea și dotarea unui centru de joacă și recreere pentru copiii comunei
- d. Cultura: instruirea și transmiterea practicilor tradiționale generațiilor viitoare; reabilitarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural din comuna Tomesti

5) Resurse umane

- a. Populația: creerea de facilități și condiții pentru familiile de tineri
- b. Servicii sociale: reabilitarea și dotarea dispensarului uman; construirea unui complex social care să cuprindă un cămin-azil pentru bătrânii comunei și dotarea acestuia cu mobilier

Toate aceste direcții constituie elemente de temă și pentru prezentul Plan Urbanistic General.

1.2.3.EDIȚII ANTERIOARE ALE PUG

Ediția anterioară a Planului Urbanistic General al comunei Tomesti a fost elaborată de către societatea SC VoLUM PROiECT Srl Timișoara, fara a fi finalizata si aprobată. Documentația a cuprins doar Memoriu General, părți desenate, Regulament Local de Urbanism.

1.3. SURSE DE DOCUMENTARE

1.3.1 STUDII ȘI PROIECTE ELABORATE ANTERIOR PUG

În cadrul *proiectelor* elaborate anterior PUG se amintesc:

1. Planul de Amenajare a Teritoriului Național, secțiunile I-VI
2. Planul de Amenajare a Teritoriului Județean Timiș, aflat în curs de actualizare, elaborator consorțiul s.c. Urban Team s.r.l. – s.c. Velplan Design s.r.l. – s.c. Urban Profesional Consulting s.r.l.;
3. Masterplan Alimentarea cu Apă și Servicii de Canalizare Jud Timiș, întocmit de Eptise și Atkins, beneficiar SC Aquatim SA, 2008.
4. "Judetul Timis"-, Editura Academiei RSR, Bucuresti, 1982
5. "Referat Geotehnic la Plan Urbanistic General Comuna Tomesti, jud. Timis", autor ing. Hilohi Victor
6. Monografia Comunei Tomesti, jud. Timiș, autor prof. Cornel Vițan, 1973
7. PAT comuna Tomesti, elaborat de SC Volum Proiect SRL, 1999-2000

Datele statistice sunt furnizate de Consiliul Județean Timis și de Primăria Comunei Tomesti, precum și de alte institutii specializate, specificate mai jos, la punctul **1.3.3.**

Suportul topografic este furnizat de S.C. TOPOEXE S.R.L. cu sediul in Lugoj

1.3.2. STUDII DE FUNDAMENTARE ÎNTOCMITE CONCOMITENT CU PUG

Caietul de sarcini, anexă la contractul de achiziție publică precizează obligativitatea întocmirii doar a studiului analitic privind *Reambularea suportului topografic*.

Se necesita deasemenea :

1. Studiu de fundamentare pentru definirea , instituirea si delimitarea zonelor protejate care cuprind Patrimoniu Arheologic
2. Studiu de fundamentare privind Impactul Schimbarilor Climatice asupra teritoriului administrativ al Comunei
3. Studiu Geotehnic si hidrogeologic
4. Studiu de fundamentare privind evoluția activităților economice
5. Studiu istoric

1.3.3. DATE STATISTICE FURNIZATE DE COMISIA NAȚIONALĂ DE STATISTICĂ, SURSE JUDEȚENE SAU LOCALE

În vederea elaborării prezentei documentații a fost necesară cumularea de date statistice din mai multe surse după cum urmează.

Cele mai importante date statistice au fost preluate de la Institutul Național de Statistică, Direcția Județeană de Statistică Timiș, acestea privind domeniile demografic (recensăminte și date actuale), structura populației, statistici teritoriale generale – fișa comunei Tomești, statistici ale fondului construit, situația echipării edilitare, statistici referitoare la forța de muncă, statistici referitoare la nivelul de educație.

La nivel județean s-au cules date statistice de la următoarele Instituții:

- Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Timiș,
- Oficiul pentru Registrul Comerțului Timiș,
- Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Timiș,
- Oficiul pentru Studii Pedologice și Agrochimice Timiș,
- Direcția pentru Agricultură Timiș

La nivel local, s-au preluat date statistice de la Primăria Tomești.

1.3.4. PROIECTE DE INVESTIȚII ELABORATE ÎN DOMENII CE PRIVESC DEZVOLTAREA LOCALITĂȚILOR

În ultimii ani s-au întocmit proiecte de reabilitare a unor institutii publice situate în comuna Tomești, si s-au derulat programe de dezvoltare:

PROIECTE FINALIZATE SI IN DERULARE

NR.CRT.	DENUMIRE PROIECT	FAZA	
1	Reabilitare sediu primarie in localitatea colonia fabricii. nr 46, judetul timis.	FINALIZAT, AN 2023	
2	Modernizare camin cultural in satul tomesi, comuna tomesi, judetul timis.	FINALIZAT, AN 2024	
3	Reabilitare biserica de lemn nasterea sfantului ioan botezatorul din romanesti, comuna tomesi, judetul timis.	FINALIZAT, AN 2024	
4	Reabilitare moderata a cladirii publice cu destinatia dispensar	IN DERULARE	
5	Realizare piste de biciclete in comuna tomesi	IN DERULARE	
6	Amplasare statii de reincarcare pentru vehicule electrice in comuna tomesi		
7	Rețea de apă în localitatea romanesti și rețea de canalizare în localitățile tomesi și romanesti	IN DERULARE	
8	Dotarea cu mobilier, echipamente didactice și TIC a unităților educaționale din UAT comuna tomesi	IN DERULARE	
9	Amenajare microhidrocentrală în comuna tomesi, judetul timis	Documentație depusă spre finanțare Interreg România-Serbia	
10	Creșterea eficienței energetice în clădirea căminului cultural din localitatea balosesti, comuna tomesi, judetul timis	IN DERULARE	
11	Achiziția unui generator pentru dotarea serviciului voluntar pentru situații de urgență din comuna tomesi, judetul timis	FINALIZAT, AN 2024	
12	Rețea de apă și apă uzată în localitatea luncanii de jos, comuna tomesi, judetul timis	Documentație depusă spre finanțare Anghel Saligny	
13	Reabilitarea energetică blocuri de locuințe în comuna tomesi, judetul timis	PROIECT LA FAZA DALI	
14	Realizare centru multicultural, sat luncanii de jos, comuna tomesi.	PROIECT FAZA SF	
15	Modernizarea căminelor culturale din comuna tomesi, respectiv din satul luncanii de jos, nr 106 și romanesti nr 135, judetul timis	FINALIZAT IN 2020	
16	Modernizarea sistemului de iluminat public stradal în comuna Tomesti	Depus spre finanțare AFM	
17	Modernizare drumuri comunale și străzi în localitățile Luncanii de Jos, Luncanii de Sus, Colonia Fabricii, Tomesti și Romanesti comuna Tomesti, jud. Timis,	Finalizat 2021	

1.3.5.SUPORTUL TOPOGRAFIC PUG

În vederea întocmirii prezentei documentații s-a folosit suportul topografic preluat de la Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară precum și reambularea acestuia după cum urmează:

- Harta topografică editată de Direcția Topografică Militară, nesecretă, ediția 1973, sc. 1:25 000, zona Tomesti;
- Plan cadastral de ansamblu al teritoriului administrativ al comunei

Tomesti, ediția 1980, sc. 1:10 000

- Plan cadastral L18, comuna Tomesti, sc. 1:5 000;
- Planuri cadastrale intravilane pe localitățile Romanesti, Tomesti, Balosesti, Colonia Fabricii si Valea lui Liman, Luncanii de Sus si Luncanii de Jos, ediția 1986 și 1987, sc. 1:2 000;
- Ortofotoplanuri georeferențiate, zona Tomesti, anul 2009, sc. 1:5 000;
- Reambulare suport cadastral digital, plan intocmit de s.c. TOPOEXE s.r.l. , anul 2023, sc. 1:5 000.

1.3.6. Alte surse ***Legislație. Legi***

(cu completările ulterioare - L429/2003)

Constituția României

350/2001

(republicată, cu completările ulterioare... - L229/2013)

Lege privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

50/1991

(republicată, cu completările și modificările ulterioare... - L82/2014)

Lege privind autorizarea executării construcțiilor și unele măsuri pentru realizarea locuințelor.

18/1991

(republicată, cu modificările și completările ulterioare... - L165/2013)

Legea fondului funciar

215/2001

(cu completările și modificările ulterioare... - OUG68/2014)

Lege privind administrația publică locală

213/1998

(cu completările și modificările ulterioare... - L71/2011)

Lege privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia

33/1994 (cu completările și modificările ulterioare...- L71/2011)	Legea privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică
255/2010 (cu modificările ulterioare...- OUG6/2014)	Lege privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local
7/1996 (cu completările și modificările ulterioare...- L68/2014)	Lege privind cadastrul și publicitatea imobiliară
10/1995 (cu completările și modificările ulterioare...- L187/2012)	Lege privind calitatea în construcții
107/1996 (cu modificările și completările ulterioare...- L153/2014)	Legea Apelor
138/2004 (cu modificările și completările ulterioare...- OUG97/2013)	Legea privind îmbunătățirile funciare.
287/2009 (cu modificările și completările ulterioare...- L138/2014)	Codul civil al României (republicat)
363/2006	Legea privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național

– Secțiunea I- Rețele de transport.

171/1997
(cu modificările
și completările
ulterioare...-
L20/2006)

Legea privind aprobarea Planului de Amenajare a
Teritoriului Național
– Secțiunea II- Apa.

5/2000

Legea privind aprobarea Planului de Amenajare a
Teritoriului Național
– Secțiunea III- Zone protejate.

351/2001
(cu modificările
și completările
ulterioare...-
L264/2011)

Legea privind aprobarea Planului de Amenajare a
Teritoriului Național
- Secțiunea IV- Rețeaua de localități.

575/2001

Legea privind aprobarea Planului de Amenajare a
Teritoriului Național
- Secțiunea V- Zone de risc natural.

190/2009

Legea privind aprobarea Planului de Amenajare a
Teritoriului Național
- Secțiunea VIII- Zone cu resurse turistice.

203/2003
(cu completările
și modificările
ulterioare...-
L589/2003)

Legea privind realizarea, dezvoltarea și modernizarea
rețelei de transport de interes național și european

315/2004
(cu completările
și modificările
ulterioare...-
L58/2005)

Legea privind dezvoltarea regională în România

41/1995

Legea privind protecția patrimoniului național.

422/2001
(cu modificările
și completările

Legea privind protejarea monumentelor istorice

ulterioare...-
L187/2012)

120/2006
(cu modificările
și completările
ulterioare...-
OUG12/2011)

Legea privind monumentele de for public

265/2006

Legea privind aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului.

451/2002

Legea privind ratificarea Convenției europene a peisajului adoptata la Florența la 20 oct.2000.

378/2001

Legea pentru aprobarea OG 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național.

24/2007
(republicată, cu
modificările și
completările
ulterioare...-
L135/2014)

Legea privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din zonele urbane.

211/2011
(cu completările
și modificările
ulterioare...-
L187/2012)

Legea privind regimul deșeurilor.

51/2006
(cu modificările
și completările
ulterioare...-
OUG68/2014)

Legea serviciilor comunitare de utilități publice

45/1994
(cu modificările
ulterioare...-
L58/2011)

Legea apărării naționale a României

307/2006

Legea privind apărarea împotriva incendiilor

(cu completările
și modificările
ulterioare...-
OUG70/2009)

481/2004
(cu completările
și modificările
ulterioare...-
OUG70/2009)

Legea privind protecția civilă.

114/1996
(republicată, cu
completările și
modificările
ulterioare...-
L71/2011)

Legea locuinței

54/2012

Legea privind desfășurarea activităților de picnic

184/2001
(republicată.
Modificată și
completată...-
L64/2014)

Legea privind organizarea și exercitarea
profesiei de arhitect.

Ordonanțe ale Guvernului

34/2013
(cu modificările și
completările
ulterioare...-
OUG63/2014)

Ordonanța de urgență pentru organizarea,
administrarea și exploatarea pajiștilor permanente

43/1997
(cu modificările și
completările
ulterioare...-
L71/2013)

Ordonanță privind regimul drumurilor

19/1997
(republicată, cu
modificările și
completările
ulterioare...-
L71/2010)

Ordonanța Guvernului privind transporturile

63/2001
(cu modificări și
completări
ulterioare...-
OG24/2014)

Ordonanța Guvernului privind înființarea
Inspectoratului de Stat în Construcții - ISC

34/2006
(cu completările
și modificările
ulterioare...-
OUG51/2014)

Ordonanța de Urgență privind atribuirea
contractelor de achiziție publică, a contractelor de
concesiune de lucrări publice și a contractelor de
concesiune de servicii.

27/2003
(aprobată cu
mod și compl
prin L 486/2003,
cu
completările și
modificările
ulterioare...-
L187/2012)

Ordonanța de Urgență privind procedura aprobării
tacite

20/1994
(republicată, cu
modificările și
completările
ulterioare... –
L217/2012)

Ordonanța privind măsuri pentru reducerea riscului
seismic al construcțiilor existente

34/2013
(cu modificările și
completările
ulterioare... –
OUG63/2014)

Ordonanța de Urgență a Guvernului privind
organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor
permanente și pentru modificarea și completarea
Legii fondului funciar nr. 18/1991

12/1998
(republicată)

Ordonanța de Urgență a Guvernului privind
transportul pe căile ferate române și reorganizarea
Societății Naționale a Căilor Ferate Române

Hotărâri ale Guvernului

Acte ale organelor de specialitate ale organelor administrației publice centrale

**MLPAT, MapN,
MI, SRI.**

Ordin pentru aprobarea precizărilor privind avizarea
documentațiilor de urbanism și amenajarea

34/N/M30/3422/4 221 / 1995	teritoriului, precum și a documentațiilor tehnice pentru autorizarea executării construcțiilor.
MT 158/1996	Ordin privind emiterea acordurilor Ministerului Transporturilor la documentațiilor tehnico-economice ale investițiilor sau la documentațiile tehnice de sistematizare pentru terți
MLPAT 21/N/2000	Ordin pentru aprobarea “Ghidului privind elaborarea și aprobarea regulamentelor locale de urbanism”
MLPAT 13/N/1999	Ordin pentru aprobarea “Ghidului privind metodologia de elaborare și conținutul cadru al Planului Urbanistic General”
MLPAT 176/N/2000	Ordin pentru aprobarea “Ghidului privind metodologia de elaborare și conținutul cadru al planului urbanistic zonal”
MLPAT 37/N/2000	Ordin pentru aprobarea “Ghidului privind metodologia de elaborare și conținutul cadru al planului urbanistic de detaliu”
MTCT 526/2003	Ordin pentru aprobarea “Ghidului privind metodologia de elaborare și conținutul cadru al documentațiilor de urbanism pentru zone construite protejate (ZP)”
MDRT 2701/2010	Ordin pentru aprobarea Metodologiei de informare și consultare a publicului cu privire la elaborarea sau revizuirea planurilor de amenajare a teritoriului și de urbanism
MCC 2314/2004	Ordin pentru aprobarea Listei monumentelor istorice, actualizată și a listei monumentelor istorice dispărute.
MCC 2260/2008 (cu modificările ulterioare- OMCC2504/2000	Ordin pentru aprobarea Normelor metodologice de clasare și inventariere a monumentelor istorice.
RUR 101/2010	Hotărâre pentru aprobarea Regulamentului privind dobândirea dreptului de semnătură pentru documentațiile de amenajarea teritoriului și urbanism și a Regulamentului referitor la organizarea și funcționarea Registrului Urbaniștilor din Romania
MT 47/1998	Ordin pentru aprobarea Normelor tehnice privind

	amplasarea lucrărilor edilitare, a stâlpilor pentru instalații și a pomilor în localități urbane și rurale.
MT 45/1998	Ordin pentru aprobarea Normelor tehnice privind proiectarea, construirea și modernizarea drumurilor.
MT 571/1997	Ordin pentru aprobarea Normelor Tehnice privind proiectarea și amplasarea construcțiilor, instalațiilor și panourilor publicitare în zona drumurilor, pe poduri, pasaje, viaducte și tuneluri rutiere.
MT 46/1998	Ordin pentru aprobarea Normelor tehnice privind stabilirea clasei tehnice a drumurilor publice.
MT 49/1998	Ordin pentru aprobarea Normelor tehnice privind proiectarea și realizarea străzilor în localitățile urbane.
MLPTL, MAP 6/139/2003	Ordin privind măsuri pentru respectarea disciplinei în domeniul urbanismului și amenajării teritoriului în scopul asigurării fluidizării traficului și a siguranței circulației pe drumurile publice de interes național și județean.
MIR 371/2002	Ordin pentru aprobarea normativelor și prescripțiilor tehnice specifice zonelor de protecție și siguranță aferente Sistemului național de transport prin conducte al produselor petroliere. cu modificările ulterioare.
MLPAT, DAPL, MAPPM 62/N/19.0/288/19 55 /1998	Ordin privind delimitarea zonelor expuse riscurilor naturale
MMP, MAI, MADR, MDRT 135/76/84/1284/1 0-02, 24-03, 06- 04/2010	Ordin pentru aprobarea Metodologiei de aplicare a evaluării impactului asupra mediului pentru proiecte publice și private .
Ministrului Industriilor și Comerțului 1587/1997	Ordin pentru aprobarea listei categoriilor de construcții și instalații industriale generatoare de riscuri tehnologice

- MMGA 995/2006** Ordin pentru aprobarea listei planurilor și programelor care intră sub incidența HG 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe.
- MAPM 863/2002** Ordin privind aprobarea ghidurilor metodologice aplicabile etapelor procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului.
- MMGA 662/2006** Ordin pentru aprobarea Procedurii și competențelor de emitere a avizelor și autorizațiilor de gospodărire a apelor
- MAPPM 462/1993** Ordin pentru aprobare a Condițiilor tehnice privind protecția atmosferică și Norme metodologice privind determinarea emisiilor de poluanți atmosferici produși de surse staționare.
- MAAP 326/2001** Ordin privind abilitatea oficiilor de studii pedologice și agrochimice județene și a direcțiilor generale pentru agricultură și industrie alimentară județene, respectiv a municipiului București, să îndeplinească atribuțiile prevăzute la art. 74-103 din L 18/1991, republicată.
- MS 201/1997** Ordin pentru aprobarea Normelor metodologice de avizare și autorizare sanitară
- MS 119/2014** Ordin privind aprobarea Normelor de igienă și a recomandărilor privind mediul de viață al populației
- MS 1030/2009** Ordin privind aprobarea procedurilor de reglementare sanitară pentru proiectele de amplasare, amenajare, construire și pentru funcționarea obiectivelor ce desfășoară activități cu risc pentru starea de sănătate a populației
- MMGA 95/2005** Ordin privind stabilirea criteriilor de acceptare și procedurilor preliminare de acceptare a deșeurilor la depozitare și lista națională de deșeuri acceptate în fiecare clasa de depozit de deșeuri.
- MDRL 839/2009** Ordin privind aprobarea Normelor metodologice de

(cu completările și modificările ulterioare- OMDRT1867/2010	aplicare a L50/91 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții.
MCC 2043/2002	Ordin privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice.
MLPTL, MCC 421/2673/2003	Ordin privind aprobarea Regulamentului de funcționare a Comisiei interministeriale pentru zone construite
MCC 2260/2008	Ordin privind aprobarea Normelor metodologice de clasare și inventariere a monumentelor istorice
MLPAT, ONCGC 90/N, 911-CP / 1997	Ordin pentru aprobarea metodologiei privind executarea lucrărilor de introducere a cadastrului imobiliar general.
MAP 534/2001 (cu completările și modificările ulterioare- OMAP259/2010)	Ordin pentru aprobarea Normelor tehnice pentru introducerea cadastrului general.
MAI 163/2007	Ordin pentru aprobarea Normelor generale de apărare împotriva incendiilor.
MLPAT, MapN, MI, MJ, SRI, SIE, STS, SPP 3.376/MC/M3.556 /2102 /667/C1/4.093/2.0 12/14.083//D- 821/1996	Ordin pentru aprobarea condițiilor de autorizare a construcțiilor cu caracter militar.
MLPAT 27/N/1999	Ordin privind aprobarea reglementării tehnice "Normativ de siguranță la foc", indicativ P118/99

MLPTL 649/2001 Ordinul pentru aprobarea Normativului pentru adaptarea clădirilor civile și spațiului urban aferent la exigențele persoanelor cu handicap

MT 491/2001 Ordin pentru aprobarea Normelor privind omologarea, amenajarea, întreținerea și exploatarea pârtiilor și traseelor de schi pentru agrement

NORME INTERNE

**Conferința OAR
30- 31 mai 2005** Regulamentul de funcționare OAR
Codul Deontologic al profesiei de arhitect Onorariile de referință în domeniul proiectării.

**Conferința RUR
26.09.2006** Regulament referitor la organizarea si functionarea Registrului Urbanistilor din Romania
Regulament privind dobandirea dreptului de semnatura pentru documentatiile de amenajarea teritoriului si i urbanism

alte acte ale administratiei publice judetene si locale

87/2004 Hotărâre a Consiliului Județean Timiș privind aprobarea unor reglementări urbanistice și indicatori teritoriali obligatorii pentru dezvoltările urbane din extravilanele orașelor și comunelor din județul Timiș.

115/2008 Hotărâre a Consiliului Județean Timiș privind aprobarea unor reglementări și indicatori urbanistici pentru dezvoltarea zonelor cu potential de edificare urbană din județul Timiș.

2.STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTARII

2.1 EVOLUTIE

2.1.1. DATE PRIVIND EVOLUTIA IN TIMP A UNITATII TERITORIAL ADMINISTRATIVE -EVOLUTIE ISTORICA

Comuna are 6 sate: **Colonia Fabricii** (sediul comunei), Tomesti, Romanesti, Balosesti, Luncanii de Jos, Luncanii de Sus si o statiune : Valea lui Liman. Structura teritoriala (implicit istorica) va fi detaliata ca atare.

Teritoriul comunei Tomești ce aparține nord-vestului Munților Poiana Rusca, caracterizat printr-un relief diversificat (munți, dealuri, depresiuni), climă blândă, ape bogate în pește și un subsol bogat în minereuri, a fost locuit neîncetat, încă din cele mai îndepărtate epoci ale istoriei omenești.

Cercetările arheologice efectuate în perioada 1960 – 1974 la Românești (la Dumbrăvița și Peștera cu apă), au scos la lumină unelte din piatră și o serie de vase din ceramică (fructiere, cupe cu picior perforat etc) ce datează de circa 30.000 de ani și au aparținut paleoliticului superior, aurignacian. Așezarea de la

Dumbrăvița era formată din șase nivele de locuire paleolitice. În stratul al cincilea au fost sesizate urmele unor „ateliere” de prelucrare a diferitelor roci, iar în ultimul strat s-au descoperit lame de silex (piatră dură) de format îngust cu tăișul realizat prin retuș. Materia primă din care erau confecționate uneltele – silexul – se recolta din dealul Cremenei, din satul Luncani, sau din albia râului Bega. Unelte din silex și fragmente din ceramică aparținând paleoliticului superior au fost descoperite și în locul numit „Dâmbul Viei” în apropiere de localitatea Românești.

Cercetările arheologice au evidențiat că la Dumbrăvița (Românești) s-a dezvoltat o așezare cu existență îndelungată deoarece aici au fost descoperite și vestigii paleolitice din etapa aurignacianului dezvoltat (ce datează de 24.000 de ani) apoi nivele de locuire gravetiene (ce datează de 22.000 de ani).

Urme ale vieții omenești din paleoliticul superior au fost găsite și în apropierea satului Luncanii de Jos, precum și dincolo de limita nordică a comunei, la Coșava, pe dealul numit „Cuca” (au fost descoperite o serie de piese mărunte realizate din obsidian).

În perioada 1960 – 1974 au fost descoperite în apropierea intrării în Peștera cu apă (Românești), vestigii de ceramică aparținând Eneoliticului (3700 – 2500 î.Hr) cultura Coțofeni, cu influențe Kostolac și Vucedol, dar și urme de cultură din epoca mijlocie a bronzului în Banat (1700 – 1400 î.Hr) de tip Balta Sărată.

Dintre vestigiile descoperite lângă localitatea Românești, expuse la muzeul municipal din Lugoj, se remarcă răzuitorul masiv, supranumit „gigant” aparținând paleoliticului superior din Banat și o serie de vase: fructiere, cupe cu picior perforat etc, aparținând neoliticului.

Epocile istorice ulterioare nu sunt dovedite pe teritoriul comunei datorită lipsei cercetărilor arheologice sistematice. Dintr-un studiu atent asupra îmbrăcămintei populare în satele Luncani și Bătrâna (sat aflat în apropierea comunei, în județul Hunedoara) se poate observa o mare asemănare între aceștia și îmbrăcămintea strămoșilor noștri daci.

Primele informații mai detaliate despre această zonă le avem cu ocazia împrumutării fraților Zărnești, prin dania regală din 22 septembrie 1365. În hotarele moșiei Icușul de Sus erau amintite anumite locuri din această zonă, reprezentând hotarul cu alte moșii: Izvorul Topla (Tuplafeu), Valea Lupului (Farkasfeu), Valea Ambrușitei (Kisbosorfeu), Valea Mare (Gladnapotaka), Valea Ursului (Ikusfeu-Izvorul Icuș) de lângă Baloșești.

Documentele din perioada 1365 – 1371 menționează mai multe așezări printre care **Padushausa** (satul Muntele Padeș) probabil satul **Luncanii de Sus**. Istoricul maghiar Pesty Frigyes, născut la Timișoara la 3 martie 1823, bun cunoscător al izvoarelor diplomatice medievale bănățene, consemnează două documente emise în perioada 26 august 1404 – 25 aprilie 1405, prin care proprietatea Icușul de Sus a fost împărțită între Stanislav, fiul lui Neagu – unul dintre cei patru frați Zărnești și sora sa Ana. Documentul consemnează și așezările acestui district, dintre care **Baloșești** (Belosandrafalva) și **Tomești** (Thomosfalva). Numele acestor sate poate proveni de la numele cnejilor români Beloș și Toma. Istoricul maghiar Pesty Frigyes crede că și numele satului **Românești** provine de la numele de botez „Roman”.

Trebuie menționat că satele comunei Tomești împreună cu cele de pe cursul superior a râului Bega Poieni și a Văii Veța (Vădana) aparțineu districtului Icuș (Margina).

La 27 septembrie 1439 regele Albert de Habsburg zălogește fraților Ioan și Ioan cel Tânăr de Hunedoara districtul Icuș (din care făcea parte și actuala comuna Tomești) și târgul Margina până va reuși să le restituie suma împrumutată de 4000 florini de aur. Acest zălog al regelui Albert este începutul alipirii zonei Făget la domeniul Hunedoara, constituind limita exterioară a acestui domeniu, voievodul Iancu de Hunedoara având chiar o reședință la Margina (Elisabeta mama acestuia fiind din Margina).

În 1552 prin ocuparea de către turci a părții de vest a Banatului și constituirea pașalâcului de Timișoara, partea estică cunoscută sub denumirea de Banatul Carnsebeșului și Lugojului, din care face parte și actuala comună Tomești este încorporată în cadrul principatului Transilvaniei urmând să fie condusă printr-un „ban” cu reședința când la Lugoj când la Caransebeș (situația aceasta durând până la 1668 când prin pacea de la Vasvar, dieta Transilvaniei cedează turcilor Banatul de Lugoj-Caransebeș). La 7 martie 1553 Poarta Otomană donează principelui transilvan Banatul de Lugoj- Caransebeș cu dreptul de sangiacat (în sensul alipirii acestei zone la principat).

La 24 mai 1596 principele Sigismund Bathory donează districtele Margina din care face parte și actuala comună Tomești) cu 43 de sate și districtul Mănăștiur cu 31 de sate lui Ștefan Turcu (Török). Despre localitatea Tomești se spune că este ascunsă între păduri seculare, pe care și le disputau proprietarii dornici de averi și de distracție vânătorească. Alte referiri la această localitate sunt din anul 1620, când are loc donarea satului lui Ștefan Bethlen și din 1700, când Marsigli l-a amintit ca făcând parte din districtul Făget. Satul a fost fondat prin gruparea familiilor a trei „Seleșeni” (deoarece locuiau în sălașe). Vatra satului a fost mutată de mai multe ori. Se pare că la început a fost pe Dealul Ursului, apoi înmulțindu-se sălașele și trecând la practicarea agriculturii locuirii s-au mutat în lunca din jurul vetrei actualului sat, numită astăzi „Grădina mare”; nobilul Sigismund Haszy mută satul pe dealul unde astăzi este biserica, folosind lunca pentru agricultură. După anul 1800, locuitorii au început să coboare în vale pe locul actualei vetre a satului. Terenurile au fost cumpărate de Bergel din Slovenia, apoi de Iosif Losch (1846) care avea o fabrică de sticlă cumpărată de la von Panczely.

În anul 1599 Mihai Viteazul donează satul **Românești** și Homojdia unui sfetnic al curții princiare de la Alba Iulia, Paul Keresztesi.

În anul 1660 Banatul este împărțit în trei sangeacuri: Lugoj, Făget și Caransebeș, componente ale vilayetului de Timișoara.

După capitularea garnizoanei otomane din Timișoara la 13 octombrie 1716 în fața prințului Eugeniu de Savoya, Banatul ajunge în stăpânirea Imperiului Habsburgic, fapt consfințit prin Pacea de la Passarowitz (1718).

Prin organizarea din 21 noiembrie 1716 Banatul era împărțit în 12 districte, satele din actuala comună făceau parte din districtul Făget. În 1719 numărul districtelor se reduce la 11, districtul Făget intră în districtul Lugoj. Prin noua organizare din anul 1726 cele 11 districte care rămân neschimbate până în 1778, sunt împărțite în cercuri (process). Districtul Lugoj are 91 de sate și patru cercuri: Lugojel, Făget, **Luncani**, Sărăzani.

Așa cum s-a arătat mai sus mai sus, informații despre Luncani avem din dania regală din 22 septembrie 1365 când este menționată așezarea **Padushausa** (satul Muntele Padeș). La sfârșitul secolului al XVI-lea este amintit cu numele de **Lunca**. În conscrierea din 1690/1700 se găsește sub numele de **Lunkany**. La început localitatea a existat pe deal, pe locul

Luncaniului de Sus de astăzi. Prin construirea în anul 1734 a unui furnal pentru topit metale și exploatarea minelor de fier, locuitorii încep să se așeze pe valea râului Bega formând satul Luncanii de Jos. Aici exista și un oficiu miner precum și administrația austriacă a cercului Luncani (1778). Pe la 1840 turnătoria de fier exista aproape de vărsarea pârâului Topla în râul Bega. În timpul revoluției de la 1848 întreprinderea a avut ca proprietar familia Hoffman și Madarspach, apoi în 1857 este vândută baronului Ludovic Haber și principelui de Fürstenberg, care în 1860 au vândut-o unei societăți miniere din Brașov. Pe la 1734 existau în Luncai instalații balneo-climatice de hidroterapie (folosind probabil apa caldă a pârâului Topla) care din cauze necunoscute au fost abandonate.

În anul 1775 în Banat se desființează districtele și se înființează patru cercuri (kreise) conduse de către un căpitan. Satele actualei comune Tomești erau incluse în cercul Lugoj. În anul 1778 se pune în practică decizia de anexare a Banatului central și de nord la regatul ungar. Noua organizare constă în împărțirea Banatului în trei comitate: Timiș, Torontal și Caraș. Comuna de astăzi Tomești aparținea comitatului Caraș. Se instituie registrele matricole de evidență a stării civile pentru nașteri și decese.

În anii 1784 – 1787 se desfășoară primul recensământ din Banat. Administrația centralizată a introdus noi impozite populației dar și o orientare spre modernizare.

În anii 1857 – 1859 se alcătuiesc cărți funciare și foile cadastrale.

Legislația adoptată după realizarea regimului dualist austro-ungar (1867) este discriminatorie din punct de vedere național. În decembrie 1868 este adoptată legea serviciului militar obligatoriu, care prevedea executarea a trei ani de serviciu activ și a altora nouă în rezervă.

Pe data de 4 ianuarie 1881 se constituie comitatul Caraș-Severin cu reședința la Lugoj și plasa Făget de care aparținea și actuala comună Tomești. În anul 1898 se deschide traficul pe linia ferată Lugoj-Făget-Ilia, cu câte două trenuri pe zi.

Primul război mondial (1914 – 1918) aduce noi suferințe populației. Bărbații participă în cadrul armatei austro-ungare la luptele de pe fronturile din Galiția și Italia unde mulți își pierd viața sau sunt luați prizonieri.

Prin aplicarea reformei agrare din anul 1921 au fost expropriate 280 ha de la proprietarul Berger și împărțite locuitorilor comunei Tomești, contra cost, câte 1,16 ha de fiecare. S-a trecut la defrișarea și transformarea acestora în terenuri agricole. Trebuie remarcat că până în anul 1921 locuitorii satului Tomești nu dețineau terenuri agricole, ei fiind lucrători la carierele de nisip sau piatră, vărării, căruțași și tăietori de lemne.

Rezultatul celui de-al doilea război mondial pentru România, a fost instaurarea, sub presiunea trupelor sovietice de ocupație, a regimului comunist. Nemulțumirea populației comunei față de regimul totalitar comunist s-a concretizat în constituirea unei grupe de rezistență armată. Grupul era compus din: Seleșan Ioan (Iustin) și Bucur Antanas (Crainer) din Tomești, Strian Emilian (Macu) din Luncani, Strian Ion (Striin) din Românești. Ei făceau parte dintr-un grup mai mare condus de foști ofițeri ai armatei române din Deva fiind în legătură și cu grupul de partizani din Munții Banatului.

În anul 1921, comuna Tomești aparținea de plasa Făget, județul Caraș-Severin. Din comuna Tomești făceau parte satele: Tomești, Baloșești, Goizești și Jupânești. Satul Românești a aparținut de comuna Curtea până în anul

1968. Localitatea Luncani este amintită ca reședință de comună până în anul 1950, din acest an intrând în componența comunei Tomești.

Organizarea administrativă ca județ s-a menținut până în 1950, când sunt constituite regiunile și raioanele. Comuna făcea parte din raionul Făget, regiunea Timișoara.

În anul 1966 comuna făcea parte din regiunea Banat, raionul Făget și avea în componență satele: Tomești, Baloșești, Colonia Fabricii, Luncanii de Jos, Luncanii de Sus.

Din anul 1968 se revine la organizarea în județe și la instituția Primăriei. Comuna aparține județului Timiș și are în componență localitățile: Tomești, Colonia Fabricii, Baloșești, Luncanii de Jos, Luncanii de Sus și Românești.

Reluam ca o sinteză :

PERIOADA PREISTORICA (DATE GENERALE)

Dat fiind calitatile deosebite ale locului, stabilirea aici a unei populatii timpurii este fireasca. Resturi materiale din perioada Paleoliticului Superior au fost descoperite langa Romanesti (locul « Dambul Viei »), din aceeași perioada (Cultura Aurignaciana) fiind facute descoperiri pe terasa Begai (locul « Dumbravita »). Langa Luncanii de Jos si in nordul comunei, la Cosava, au fost descoperite urmele unei locuiri ale culegatorilor si vanatorilor din aceeași perioada- incluse culturii Aurignaciana. Langa Romanesti a fost descoperit un razuitor din paleolitic, unic in tara. O locuire paleolitica este banuita si in peștera Romanesti, dar lipsesc descoperiri arheologice (intamplatoare sau rezultate din cercetari) care sa o probeze.

In peștera Romanesti este descoperita si cercetata o locuire certa din perioada Neolitica (4500-2200 i. Hr.), in special cultura Tisa II.

PERIOADA ANTICA

In ciuda logicii evolutiei locuirii pe un anumit teritoriu, nu exista date certe si descoperiri din perioada dacica si romana. Primele referiri documentare exista din timpul Evului Mediu.

PERIOADA MEDIEVALA (INFORMATII GENERALE)

Zona Tomesti este o zona de granita catre zona Faget-Margina (la randul ei la limita zonei defileului Muresului), catre Hunedoara si catre Caras-Severin. Fiecare dintre vecinatatile enumerate au reprezentat entitati cu un specific pronuntat. Pentru Evul Mediu, de pilda, fara a fi dotat cu cetati sau castele (cele mai apropiate erau la Margina si Faget) acest teritoriu s-a aflat in zonele de influenta a Comitatelor Timis, Arad, Hunedoara si a Banatului de Severin. Acelasi fenomen s-a petrecut si in domeniul organizarii religioase.

Incepand cu primele contacte ale Regatului Maghiar cu zona, informatiile referitoare la regiune si la asezarile sale sunt mai numeroase si mai sigure. Pentru aceasta documentatie, ele sunt importante pentru ca pot face lumina in evolutia (istorica, institutionala si urbanistica) a localitatilor si pentru ca furnizeaza date asupra unor componente si arhitecturi care merita sa fie cercetate, propuse spre protectie-reabilitare si care sa devina obiective vizitabile turistice.

TOMESTI

EVUL MEDIU

Satul a fost fondat prin gruparea a trei familii de "Seleseni" (locuitori in salase). La inceput era amplasat pe Dealul Ursului, de-asupra scolii noi din Colonia Fabricii. Ulterior, el si-a schimbat locul in mai multe randuri, locuitorii migrand treptat catre vale, pe locul numit "Gradina mare", din spatele fostei Primarii. Nobilul Sigismund Haszy muta din nou satul, pe dealul unde este astazi biserica Tomestilor. Dupa 1800, locuitorii ocupa actuala vatra a satului.

Satul apare documentar in 1597, cand teritoriul este donat lui Stefan Chorok; este amintit ca fiind ascuns in paduri seculare. In 1620, satul este donat lui Stefan Bethlen.

PERIOADA MODERNA SI CONTEMPORANA

La 1700 Marsigli il aminteste ca facand parte din districtul Faget. Dupa 1800, se petrece ultima mutare a vetrei, pe locul actual. Terenurile din zona sunt cumparate de slovenul Bergel, apoi de Iosif Losch, care va cumpara si Fabrica de Sticla din amonte de sat, de la Von Panczely. Prin reforma agrara din 1921, sunt expropriate 250 ha de la Berger si impartite locuitorilor (cate 1,16 ha de fiecare), urmand defrisarea si transformarea lor in terenuri agricole.

ROMANESTI

EVUL MEDIU

Prima mentiune documentara dateaza din 1480. Apare ca “Romanesti” intr-un document de la Matei Corvin (familia Corvinestilor detinea atunci, probabil, mare parte din teritoriul respectiv), regele donandu-l nobililor Petru Desy si Nicolae Balonthay. In 1614-1616 satul este in proprietatea lui George Brandenburg; dupa, va fi in proprietatea lui Pavel Cheresztesy.

PERIOADA MODERNA SI CONTEMPORANA

In sec. XVIII, odata cu ocuparea zonei de catre Imperiul Habsburgic, satul devine proprietate erariala (a statului, a Camerei Vieneze). In acel secol este ridicata biserica de lemn actuala, pe locul uneia mai vechi. In 1833 satul este donat lui Ion Fabre.

BALOSESTI

EVUL MEDIU

Inca din primele momente de existenta, este amintit ca un sat mic, asezat intre munti.

Primul document care il mentioneaza dateaza din 1548. Atunci, sub numele de Belusfalva, impreuna cu satele Farasesti, Nemesesti si Margina, constituie zestre pentru fata nobilului Ioan Bozvary. In 1597 apare ca Belosest, iar in 1612 apare documentar ca Beluzest.

PERIOADA MODERNA SI CONTEMPORANA

In 1800 si dupa, apare documentar ca Balosesty. In 1910 are 240 de locuitori. Atunci toate casele erau inca de lemn. In anii '60, incurajati de prosperitatea care se intrededa, marea majoritate a locuitorilor, care lucrau la Fabrica de Sticla, isi reconstruiesc casele din zidarie si le schimba conformatia, orientandu-le catre strada. Locuitorii erau taietori de lemne, agricultori si lucratori la fabricile de pe vale.

LUNCANII DE JOS

EVUL MEDIU

Documentul din 1617 care aminteste de satul Luncani, nu precizeaza la care se refera. In contextul local, este plauzibil sa se refere la Luncanii de Sus, Luncanii de Jos fiind un “pui” al acestuia, generat intr-un moment de mai mare siguranta.

PERIOADA MODERNA SI CONTEMPORANA

Asezarea de jos (Luncanii de Jos) incepe sa se contureze dupa 1734, cand incepe exploatarea minelor de fier. Aici se organizeaza un Oficiu Minier. Tot atunci sunt amintite aici instalatii balneo-climaterice (pentru hidroterapie). In 1840 turnatoria de fier exista la varsarea Toplei in Bega. In 1848, intreprinderea era in proprietatea familiilor Hoffmann si Maderspach. In 1857 este vanduta baronului Ludovic Haber si principelui de Furstenberg. In 1860 acestia o vand unei societati miniere din Brasov. In 1872 se construieste biserica veche, de lemn, cu elemente baroce. Locuitorii se ocupau preponderent cu taierea lemnului, minerit, sau era muncitori la turnatorie.

LUNCANII DE SUS

EVUL MEDIU

Prima mentiune documentara este sub forma "Padushausa".

In 1617 este mentionat documentar un sat "Lunca" (este amanetat lui Stefan Corok), pauzibil de a fi Luncanii de Jos, mai ales ca alte documente precizeaza faptul ca era asezat pe deal. Logic, in contextul pericolelor zonale generate de ocupatia otomana si conflictelor cu subiecti locali diversi, primul sit ocupat trebuie sa fi fost Luncanii de Sus, bine protejat, punct terminus al unor aşezări de vale, retrase, precum Romanesti, Balosesti, Tomesti. Abia ulterior, se produce o coborare spre vale a unui grup de sateni care a intemeiat Luncanii de Jos.

PERIOADA MODERNA SI CONTEMPORANA

In conscriptia din 1690-1700, satul apare ca Lunkany, mentionandu-se ca era asezat pe deal. Dupa 1737, locuitorii incep sa paraseasca satul, asezandu-se pe vale. Treptat, Luncanii de Sus, stagneaza si se depopuleaza, fenomen care se accentueaza in ultimii ani.

COLONIA FABRICII

PERIOADA MODERNA SI CONTEMPORANA

Istoria asezarii incepe in 1820, cand Anton Pfantzels (mai tarziu Von Pantzely), fost arendas al unei fabrici de sticlărie din Ungaria, cumpara locul respectiv, in amonte de Tomesti. In 1825 incepe construirea fabricii, iar in 1826 incepe sa functioneze. In 1846 fabrica trece in proprietatea lui Iosif Losch din Austria, care infinteaza prima scoala din localitate. La inceputul sec. XX, fbrica este cumparata de Robert Winkler, care o pierde in 1943, revenind minsitrului Bujoi, proprietar si al uzinelor Vlahita si Vascozei din Lupeni. In 1948 fabrica este nationalizata. In momentul de fata nu produce.

VALEA LUI LIMAN

PERIOADA MODERNA SI CONTEMPORANA

Ultimul complex aparut este Valea lui Liman, care a inceput sa evolueze in anii '70 ai secolului XX, cu scop turistic. Treptat, aici au aparut hotelul cu anexele sale, cabane, casute de vacanta. La sfarsitul anilor '90, complexul turistic trece in proprietatea companiei "Petrom".

In concluzie, comuna contine 5 sate intemeiate in Evul Mediu (procesul fiind de ocupare progresiva a vaii, din motive de securitate), unul datorat perioadei moderne (prin organizarea unor ateliere de prelucrare a sticlei) si unul ultimei jumutati a secolului XX (scopul fiind turismul).

2.1.2 CARACTERISTICI SEMNIFICATIVE ALE TERITORIULUI SI LOCALITATILOR, REPERE IN EVOLUTIA SPATIALA A LOCALITATILOR

2.1.2.1.CADRUL GENERAL

Comuna Tomeşti este situată în partea de est a judeţului Timiş, într-un context geografic şi peisagistic aparte, în zona colinară ce marchează trecerea între Câmpia Timişului şi Dealurile Lipovei. Formată din satele Tomeşti, Colonia Fabricii, Baloşleşti, Luncanii de Jos şi Luncanii de Sus, comuna se desfăşoară de-a lungul văii Bega Poieni, un râu de munte cu caracter semi-permanent, care a avut o influenţă definitorie asupra structurii şi dezvoltării habitatului.

Amplasarea într-un cadru natural bine delimitat – între păduri, coline şi cursuri de apă – a contribuit la conservarea unei structuri tradiţionale relativ coerente în unele sate, dar a fost în acelaşi timp şi o piedică în calea unei dezvoltări coerente în epoca postcomunistă.

2.1.2.2. CARACTERISTICI MORFOLOGICE ȘI TIPOLOGICE ALE TERITORIULUI

1. Structura fizico-geografică

- Relieful este preponderent colinar și deluros, cu interfluvii largi, ușor ondulate, și pante moderate.
- Hidrografia este dominată de râul Bega Poieni și afluenții săi de versant, care determină o dispunere lineară a satelor în lungul văii.
- Vegetația este specifică zonelor de tranziție colinară, cu prezențe importante de pădure (stejar, fag), care au constituit surse tradiționale de material de construcție și combustibil.

2. Structura funcțională tradițională

- Satele comunei s-au dezvoltat inițial ca așezări agricole și pastorale, cu gospodării compacte, înșirate de-a lungul drumurilor principale și a văii.
- Gospodăriile vechi respectă o logică de organizare funcțională tradițională: dispunere liniară, fațada la stradă, cu curte interioară, grădină și anexe în spate. Construcțiile foloseau materiale locale: lemn, lut, piatră și țiglă ceramică.

REPERE ÎN EVOLUȚIA SPAȚIALĂ POST-1990

1. Declin demografic și depopulare

După 1990, comuna Tomești a cunoscut un **proces constant de depopulare**, datorat în principal migrației externe (în special spre Italia, Spania și Germania), dar și declinului natural al populației. Populația comunei a scăzut de la aproximativ 2.888 de locuitori în 1992 la sub 1.900 în 2021 (conform datelor INS).

Această scădere a avut impact direct asupra **fondului construit**:

- multe gospodării au fost abandonate complet;
- clădirile tradiționale neîngrijite au intrat în ruină;
- anexe și case întregi au fost demolate sau lăsate pradă naturii.

2. Modificarea statutului funcțional al localităților

În perioada postdecembristă:

- **Tomești și Colonia Fabricii** au suferit un regres funcțional accentuat, pierzând caracterul industrial-agricol din perioada comunistă.
- **Luncanii de Jos și Luncanii de Sus**, izolate geografic, au păstrat o parte din caracterul autentic, dar cu populație în scădere și îmbătrânită.

3. Extinderea haotică și parcelarea necontrolată

În ciuda depopulării, în ultimii ani s-a remarcat o tendință de **reîntoarcere la sat** sau **de locuire de vacanță**, în special în Luncanii de Sus. Aceasta a dus la:

- apariția unor **construcții noi, prost integrate**, fără reglementări locale clare;
- utilizarea de **materiale disonante** (tablă profilată colorată, PVC, termosisteme colorate strident);
- lipsa oricărei preocupări pentru **integrarea în peisaj** sau pentru valorificarea patrimoniului local.

PATRIMONIUL CONSTRUIT ȘI VALOAREA CULTURALĂ

Comuna mai păstrează elemente semnificative ale arhitecturii vernaculare bănățene:

- case cu prispă deschisă, cu tâmplărie tradițională, acoperiș în două sau patru ape;
- gospodării cu curte interioară și grădină de zarzavat în spate;
- biserici de lemn sau zid, cu influențe baroce sau neoclasice, semn al unui trecut austro-ungar bine reprezentat.

Aceste elemente sunt însă slab documentate, slab protejate și aproape inexistente în strategiile locale. În lipsa unui inventar clar și a unei politici de conservare, acest patrimoniu este în pericol real de dispariție.

INFRASTRUCTURĂ ȘI DEZVOLTARE

1. Accesibilitate și infrastructură tehnico-edilitară

- Rețeaua de drumuri este parțial modernizată; accesul dinspre municipiul Lugoj este relativ facil, dar drumurile interne rămân problematice, mai ales în zonele de deal.
- Infrastructura de apă, canal și gaz este inegal dezvoltată; doar Tomești și Colonia Fabricii sunt parțial racordate.
- Lipsa de infrastructură a împiedicat dezvoltarea turismului rural și investițiile sustenabile.

2. Educație, servicii și economie

- Comuna are capacități educaționale reduse, iar serviciile de sănătate și culturale sunt aproape inexistente.
- Agricultură de subsistență domină, cu puține inițiative de asociere agricolă sau agricultură ecologică certificată.

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Comuna Tomești se află într-un punct de inflexiune. Pe de o parte, are un cadru natural valoros, un patrimoniu tradițional încă existent și o poziționare geografică strategică. Pe de altă parte, este amenințată de:

- depopulare accelerată,
- dezintegrarea patrimoniului construit,
- dezvoltare haotică în lipsa reglementărilor.

2.1.3.EVOLUTIA LOCALITATILOR DUPĂ 1990

1. Degradarea habitatului istoric

Degradarea habitatului existent, tradițional, istoric, *fiind înlocuit* cu cladiri prost amplasate, prost concepute și straine caracteristicilor locului Gospodăriile tradiționale — cu arhitectură din lemn sau cărămidă și influențe locale — sunt abandonate în satele românești și Luncani. Degradarea constructivă este accentuată de lipsa reabilitării adecvate și de valul de migrație.

2. Blocurile muncitorești

Blocurile din Colonia Fabricii, ridicate între anii 1960–70, reprezintă forma dominantă de locuire comunală urbană. După 1990, multe au fost retrocedate, vândute și modificate individual, fără o strategie urbanistică coerentă.

3. Extinderi rezidențiale

Au apărut construcții izolate, fără integrare în tipologia rurală: vile disproporționate, materiale stridente, lipsa conexiunii cu spațiul comunicant și fără respect față de orientare, soare, topografie.

Au aparut dezvoltari liberale excesive si primitive, lipsite de reglementari si de cultura spatiului si o invazie de noi modele habitationale, de noi materiale si tehnologii. Marirea intravilanelor, s-a facut prin parcelari si extinderi necontrolate.

Aceste dezvoltari nu trebuiau sa fie facute in detrimentul traditiei, a bunului simt si calitatii locuirii

4. Infrastructură și dotări

În ultimii ani, proiecte locale importante au vizat canalizare, alimentare cu gaz, trotuare și centre comunitare (dispensare medicale, centru pentru persoane cu dizabilități, sală culturală) în toate satele componente .

5. Analiză critică

- Dezindustrializarea a generat depopulare și abandon arhitectural.
- Blocurile colective, cândva moderne, azi sunt în mare parte adaptate de foste familii muncitorești fără viziune urbană.
- Arhitectura nouă, frecvent importată stilistic, nu se raportează la autenticitatea Banatului rural: topografice, constructive, estetice.
- marirea intravilanelor, prin parcelari si extinderi necontrolate, .
- Fără planuri urbanistice integrate sau ghiduri arhitecturale locale, dezvoltarea este haotică.

6.Recomandări

- Elaborare urgentă a unui PUG coerent, care să reglementeze extinderea în toate cele șase sate.
- Intocmirea unui Ghid de arhitectură rurală adaptat experienței Banatului: tipologie specifică, cromatică, materiale, acoperiș, prispă etc.
- Programe pilot de reabilitare a caselor tradiționale, în special în satele Românești, Luncanii și Tomești.
- Valorificarea potențialului turistic cultural (Mănăstirea Izvorul Miron, Valea lui Liman, Peștera din Românești) pentru reconversie arhitecturală sensibilă.
- Coordonare a proiectelor de infrastructură cu viziune urbană și participare comunitară.

7. Concluzie

Comuna Tomești se află într-un punct de cotitură: perioadele trecute de dezvoltare industrială i-au impus o identitate acum fragilă, periclitată. În lipsa unui cadru planificator modern și a unei educații vizuale locale, construirea individuală riscă să transforme întreg mediul rural într-un decor incoerent. Printr-o politică integrată, comunală și participativă, Tomești poate restabili un echilibru între eficiență modernă și tradiție culturală.

2.2. ELEMENTE ALE CADRULUI NATURAL

2.2.1. ELEMENTE DE PALEOGRAFIE

Sub raport geografic și geologic, teritoriul comunei Tomești aparține munților Poiana Ruscăi, masiv cristalin, ce se individualizează între Valea Mureșului la nord și Valea Bistrei la sud. Caracteristică este creșterea metamorfismului de la nord către sud.

În linii mari evoluția geografică se prezintă astfel :

Cu 300-400 milioane de ani în urmă, corespunzător perioadei a doua și a treia a erei paleozoice (Silurian-devonian), în zonă se găsea o mare caldă în care se formau treptat insule recifale. Una dintre barierele recifale se afla în actuala zonă dintre Bega la nord și Valea Rusca la sud. O alta era spre est- spre Hunedoara.

În același timp, eroziunile insulelor de corali erau purtate de curenți și se depuneau în amestec sau nu cu materiale de pe uscat. Se forma astfel un material mixt, calcaros. Tărmurile și fundul mării conțineau roci mai vechi, cutate și eventual metamorfozate în perioadele anterioare și străpunse de erupții vulcanice. Craterelor vulcanice submarine au oferit cele mai bune locuri pentru fixarea recifelor. Fierul era adus în zonă fie dinspre continent, fie din lavele și cenușile vulcanice. Aici ele se fixau sub formă de oxizi, sau sub formă de carbonat sau sideroză.

Mai târziu, în marea ce-și ridica permanent fundul, s-au depus nisipuri, mълuri și argile ce au tins să acopere recifele. Sedimentele s-au transformat în roci sedimentare obișnuite: argile, gresii, calcare, dolomite, tufuri vulcanice etc.

În timpul orogenezei hercinice, în carboniferul permian odată cu frământări ale scoarței terestre, are loc o puternică metamorfozare care transformă rocile în șisturi cristaline, cu caractere care variază în funcție de intensitatea fenomenului (procesele desfășurate cu 200-250 mil. de ani în urmă). Astfel, au luat naștere rocile actuale.

În zonele de suprafață, cu metamorfism mai slab, recifele au devenit dolomite cristaline masive, sedimentele recifale s-au transformat în dolomite cristaline stratificate sau șistoase, calcarele au devenit calcare cristaline, cenușile vulcanice au trecut în șisturi verzi, rocile eruptive în serpentinite, argilele în filite, gresiile în marģite și s-au format rocile mixte.

Oxizii de fier și sideroză au format minereul de fier, nisipurile au format gresii apoi, cuarģite care alcătuiesc platourile de culme. Pe culmile de la Lunca se întâlnesc mълuri transformate în argile și apoi în roci filitice.

La sfârșitul erei paleozoice, întregul masiv era deja rigid; și nu a suferit mișcări importante până la sfârșitul erei mezozoice.

În cretacic, un șariaj puternic a încălecat straturile peste autohtonul danubian. La sfârșitul cretacului, munģii Poiana Rusca s-au scufundat sub apele unei mării cu adâncimi mici care permitea câteodată, prin retragere, să se dezvolte o vegetație care ulterior a dus la formarea unor mici zăcămintele carbonifere.

Emanaģile de magmă au format roci magnetice de adâncime și minereuri noi. Magma de suprafață s-a depus în mare, împreună cu nisipurile și pietrișurile aduse de pe uscat.

În timpul erei neozoice, munģii Poiana Rusca au suferit o uriașă ridicare, ce a dus la formarea în timpul fazei stirice, la sfârșitul tertonianului, complexe de falii. Poalele munģilor erau scăldate la nord de apele lacului Panonic. Munģii nu au fost afectați de invaziile marine și erupģile vulcanice neozoice, așa cum s-a întâmplat în sudul Apusenilor.

În levantin și cuaternarul inferior, au existat mișcări orogenice iar râurile și-au întinerit profilul, fenomen însoțit de o puternică acģiune de eroziune și de transport, ce au generat conul de dejecģie al Begăi la ieșirea din munģi, format din nisipuri.

Retragerea apelor marine au scos la lumină zonele piemontane și apoi zonele joase din nordul comunei, formându-se câmpia piemontană colinară.

Aceste fenomene explică particularităģile întâlnite astăzi în morfologia și geografia zonei.

2.2.2.RELIEFUL

Relieful comunei Tomești este rezultatul unui lung proces de evoluģie, a factorilor endogeni și exogeni fiind în general accidentat datorită, pe de o parte climatului cu regim pluviometric bogat (creșterea cantităģilor de precipitaģii se face proporģional cu altitudinea, ajungând ca pe cele mai înalte culmi ale Munģilor Poiana Rusca să cadă anual în jur de 1200 mm) , care a favorizat dezvoltarea unei reģele

hidrografice ramificate, pe de altă parte, alcătuirii petrografice (șisturi cristaline, calcare), cărora li se adaugă sedimentarul vechi, mezozoic și acumulărilor noi pleistocene. Ponderea principalelor unități de relief este diferențiată, cu predominarea munților și dealurilor, care ocupă peste 75 % din suprafață.

Se deosebesc trei zone mai importante (în general cele trei trepte de relief) :

- Zona montana
- Zona piemontana
- Zona de lunca si mici depresiuni intramontane

Văile care brăzdează relieful au versanții cu o înclinare medie de 10°-15°, oscilând însă între limite inferioare și superioare acestor valori. Văi adânci, cu versanți repezi, uneori adevărate defilee contrastează cu interfluviile plane din jurul altitudinilor de 1000 m.

Cu excepția împrejurimilor satului Baloșești, din vestul comunei, toată suprafața este drenată de râul Bega, a cărui vale prezintă câteva deschideri de forma unor mici depresiuni locale, cum sunt și acelea ce constituie părți din vetrele așezărilor și principalele terenuri arabile. În micile bazinete formate datorită rezistenței diferite la eroziune a rocilor (eroziune diferențială) sunt prezente depozite de gresii, pietrișuri și nisipuri.

Munții Poiana Ruscă sunt dominați de o culme centrală înaltă care unește cele două culminații principale ale masivului – Vârful Padeș (1377,5 m) și Vârful Rusca (1356,1 m). Din aceste vârfuri se desprind radiar culmi lungi, numite de localnici „picioare” care coboară până în depresiunile periferice. Din Vârful Padeș se desprinde către nord (pe direcția comunei) o culme care, prin vârfurile Balaurul, Preslop, Ambros (831 m), Beneș (646 m), ajung la Tomești. Din Vârful Rusca pornește către nord-vest până la Românești, o culme peste Vârful Stâlpului (975 m), Druja (957 m) și Vârful Scalinului.

Intreaga zona este strajuită de creste impadurite înalte, ce culminează la peste 1 300 m, în câteva vârfuri : Pades, Padisel (1311), Pascota (1348 m), Rusca.

Râul Bega taie de-a curmezișul versantul nordic al masivului Poiana Rusca, de sub Vârful Rusca spre nord, străbătând un relief montan tipic, în care deși altitudinile nu sunt prea mari, peisajul este impresionant datorită povârnișurilor repezi din întregul bazin. Fragmentarea accentuată a culmilor este generată de mai multe văi torențiale, înguste și adânci, ce coboară repede în valea colectoare

La baza versanților, numeroase conuri de dejecție, uneori larg dezvoltate, stau mărturie a forței de eroziune și transport a organismelor terțiale.

La limita de est și vest, zona este mărginită de culmi aproape continui, care câștigă constant în altitudine, până în extremitatea sudică a comunei. Câteva vârfuri mai importante pe teritoriul comunei sunt: Druja (958 m), Glodia (954 m), Gorunei (709 m), Bâla (794 m), Cioaca Sulițelor (701 m), Preslop (788 m), Cioaca Pietrosului (1149 m), Topla (741 m), Benci (824 m), Făgețel (1088 m) iar la extremitatea sudică se întâlnește culmea transversală est- vest a celor mai înalte vârfuri din masiv: Padeș, Pădișel, Pascota, Rusca, cu înălțimi de peste 1300 m .

Aceste culmi constituie și cumpăna de ape dintre bazinul hidrografic superior al râului Bega și cele ale râurilor din jur Mureș și Timiș.

La limita nordică a comunei, altitudinea este cea mai scăzută (180 m) la confluența dintre Bega și Șasa (Bega Poieni). Pe o linie sud de Baloșești-Tomești, sud-est de Românești se face trecerea în zona piemontană, formată din culmi de dealuri prelungi, care se pierd treptat în golful de câmpie, format pe vechiul con de dejecție al râului Bega, la ieșirea din munți.

Începând din dreptul localității Tomești, lunca râului este tot mai largă, atingând la limita nordică a comunei o lățime de aproximativ 1 km, fiind mărginită pe părți de dealuri piemontane și terasele râului Bega.

Se observă că din punct de vedere al genezei, relieful acestei zone este strâns legat de tectonica părții apusene a Carpaților Meridionali, cât și de evoluția lacului Panonic.

In concluzie :

Pe teritoriul comunei, care se întinde în zona de aflueră a râului Bega între podișul Lipovei și Munții Poiana Ruscăi, fragmente din care sunt incluse în zona sa sudică, se remarcă existența a trei mari trepte de relief, cu ponderi diferite. De la nord spre sud ele se prezintă astfel :

În zona limitrofă satului Românești (spre nord-vest), zona este joasă și relativ plată, cu înălțimi în jur de 200 m și care reprezintă doar 7-8 % din teritoriul comunei.

În zona mediană teritoriul este deluros, cu conformații complexe, determinate și de rețeaua hidrografică și cu înălțimi până la 800 m reprezintă cca. 40 % din total.

În zona nordică și cu o excrescență spre nord de Tomești Colonie, zona montană, cu înălțimi de peste 900 m, se termină pe teritoriul comunei cu creasta munților Poiana Ruscăi, cu înălțimi de peste 1300 m (în jur de 52-53 %).

În această configurație se detașează câteva vârfuri care, de la nord spre sud, sunt : Dealul Cărării (346 m), Colii (636 m), Glodea (950- reprezentând extensia cea mai spre nord a munților) Strâmbului (796 m) Stâlpului (977 m) și în fine, linia munților, cu Padeș (1374 m) și Rusca (1355 m).

Diferențele de nivel de peste 1000 m, văile adânci și munții sunt componente importante ale spectaculozității peisajului, generând la rândul său atracția turistică deosebită.

2.1.3.NATURA 2000

Un element important al cadrului natural prezent pe teritoriul comunei, cu implicații în modul de organizare urbanistică este existența SITULUI NATURA 2000, care se întinde pe o suprafață de 40 806 071 mp, adică 4080, 6071 Ha.

Natura 2000 este o rețea ecologică de [arii protejate](#) ce are scopul să mențină într-o stare de conservare favorabilă o selecție a celor mai importante tipuri de [habitate](#) și [specii](#) ale Europei.

Natura 2000 este instrumentul principal pentru conservarea patrimoniului natural pe teritoriul [Uniunii Europene](#).

Rețeaua Natura 2000 a fost constituită nu doar pentru protejarea naturii, ci și pentru menținerea bogățiilor naturale pe termen lung și pentru a asigura resursele necesare [dezvoltării socio-economice durabile](#).

Rețeaua Natura 2000 este formată din așa-numitele situri de importanță comunitară ([situri Natura 2000](#)), care se împart în două categorii :

1. Arie Speciale de Conservare/Situri de Importanță Comunitară (SAC - Special Areas of Conservation/SCI - Sit de Importanță Comunitară) - constituite conform Directivei Habitate a Uniunii Europene (Directiva 92/43 din 1992 privind Conservarea Habitatelor Naturale și a Faunei și Florei Sălbate[1]);
2. Arie de Protecție Specială Avifaunistică (SPA - Special Protected Areas) - constituite conform Directivei Păsări a Uniunii Europene (Directiva 79/409 din 1979 referitoare la conservarea păsărilor sălbate[2])

PODIȘUL LIPOVEI - POIANA RUSCĂ

Podișul Lipovei - Poiana Ruscă este o arie protejată (sit de importanță comunitară — SCI) din [România](#), desemnată în scopul protejării biodiversității și menținerii într-o stare de conservare favorabilă a florei spontane și faunei sălbatice, precum și a habitatelor naturale de interes comunitar aflate în arealul zonei de protecție. Aceasta este întinsă pe o suprafață de 35.974,8 ha, integral pe uscat, și cuprinde și teritorii din UAT TOMESTI

Localizare

Centrul sitului Podișul Lipovei - Poiana Ruscă este situat la coordonatele [45.824064°N 22.393689°E](#). Situl se întinde pe teritoriile administrative ale județelor [Arad \(Birchiș, Săvârșin\)](#), [Caraș-Severin \(Rusca Montană\)](#), [Hunedoara \(Burjuc, Lăpugiu de Jos, Zam\)](#) și [Timiș \(Curtea, Margina, Pietroasa, Tomești\)](#).^[1]

Înființare

Situl Podișul Lipovei - Poiana Ruscă a fost declarat [sit de importanță comunitară \(ROSCI0355\)](#) în septembrie 2011 pentru a proteja 7 specii de animale.^{[2][3]}

Biodiversitate

Situată în [ecoregiunile](#) alpină și continentală, aria protejată nu include niciun habitat protejat.^[3]

La baza desemnării sitului se află mai multe specii protejate:^[2]

- [amfibieni](#) (1): izvoraș-cu-burta-galbenă (*Bombina variegata*)
- [mamifere](#) (4): [lupul](#) (*Canis lupus*), [vidră de râu](#) (*Lutra lutra*), [râs eurasianic](#) (*Lynx lynx*), [urs brun](#) (*Ursus arctos*)
- [nevertebrate](#) (2): [cossaș](#) (*Isophya stysi*), fluturașul violet (*Lycaena helle*)

2.2.4. RETEAUA HIDROGRAFICA

Comuna este strabatută de unul dintre cele mai importante rauri ale zonei- Bega (Bega Luncani). El structurează 5 dintre așezările comunei: Luncanii de Jos, Valea lui Liman, Colonia Fabricii, Tomesti și Romanesti. Pe întinsul teritoriu al comunei există de asemenea cativa afluenți: Bega Poieni (care se varsă în Bega Luncani aproape de Romanesti), Vadana (în zona Balosești) și un evantai de afluenți al Begai Luncani, care coboară dinspre Munții Poiana Rusca. Singura așezare care nu beneficiază de prezența vreunei ape de suprafață este Luncanii de Sus.

În privința fluctuațiilor de debit, pentru Bega Luncani, până în ultimii ani, se considera că râul nu creează probleme deosebite. În perioadele de precipitații abundente (primăvara-vara) se înregistrau doar inundații locale (în avalul Luncanilor de Jos, Coloniei, Tomestilor și Romanestilor), fără să afecteze așezările propriu-zise. Marile debite din primăvara anului 2000 au afectat, însă, tot lanțul de așezări de pe vale (au fost înregistrate și victime umane), instalațiile, drumurile, astfel încât s-au impus lucrări specifice, care sunt în curs de executare.

2.2.5. PEISAJUL

Această noțiune fiind o sumă complexă de atribute, trebuie remarcat faptul că relieful, unele forme carstice, văile și cheile, vegetația, așezările tradiționale și altele formează un mediu variat, de mare valoare morfo-structurală, simbiotic. Ca și în alte zone în care elementele tradiționale se mențin, la Tomesti mediul natural este perfect ocupat de așezări. Nici una dintre ele nu este indiferentă la natura reliefului și configurația văilor din zonă, factorii de mediu generând organizări specifice, de o mare varietate și logică compozițională. Fragmente de geometrii geometrice se combină cu organizări organice de tip liniar sau grupat. Toate aceste considerente au făcut obiectul primei etape de studiu- PAT-ul, care a avut în vedere ansamblul teritoriului comunal, mai ales în ceea ce privește mediul natural.

2.2.6. VEGETATIA

La Tomesti, o consecință a varietății condițiilor climatice și de relief este diversitatea peisajului floristic. Vegetația este etajată în funcție de altitudine, dominantă fiind cea forestieră, una dintre principalele resurse. Speciile urmează strict etajarea reliefului.

În zona joasă, de lunca, a râurilor din zona, zăvoaiele au arin, salcie, rachita și specii de ierburi hidrofile.

În zona piemontana și montana joasă din jurul vetrelor satelor și a terenurilor arate și cu fânețe se întâlnește macesul, murul și specii ca alunul, socul, porumbarul, teiul, salcâmul, marul și parul paduret.

Zona masivelor de păduri începe cu stejarul amestecat cu cerul și gârnița. Pe suprafețe întinse se întâlnește gorunul. Fragmentar există și mesteacan, carpen, frasin, jugastru, castanul dulce etc.

Deja, la altitudini mai mici, își face apariția fagul, principală specie forestieră din comună. Este interesant de observat că pe calcar, pădurea de fag este puternic poienită (fânețele ocupă suprafețele mari) copacii crescând cu dificultate. Pe cristaline, fagi sunt viguroși, înalți, desți, până spre culmi, unde se întâlnesc plante specifice.

Există și numeroase specii de subarboret.

Spre culmi fagul coboară cu bradul, pinul cu molidul. După, urmează molidul și bradul, iar spre golurile alpine se întâlnesc jnepenul și ienuperul.

Există și în vecinătatea satelor Tomesti și Lunca de Sus pălcuri de răsinoase, dar care au fost plantate. Pajiștile de pe vârfuri sunt formate din ierburi tipice, fiind utilizate ca fânețe și pasuni.

2.2.7. DATE CLIMATOLOGICE

Comuna Tomesti este așezată într-un spațiu de complexă interferență morfoclimatică (montan, piemontan și lunca), unde energia solară se repartizează diferențiat, iar circulația maselor de aer vestice și nord-vestice îi dau anumite particularități ce se pot regăsi etajat la sud (zona montană), la nord (zona de lunca).

Clima zonei de sud poate fi încadrată în zona climatică a munților mijlocii cu o durată și frecvență mai mare a fenomenelor meteorologice și cu o trecere spre un climat colinar în partea centrală și de nord. Un rol important îi revine vegetației forestiere cu efecte asupra frecvenței și intensității vântului, regimul precipitațiilor, umezelii relative, nebulozității și duratei de strălucire a Soarelui, precum și a râului Bega, care contribuie la producerea sau amplificarea cetei.

Având în vedere multitudinea de factori fizico-geografici, putem spune că teritoriul aparține sectorului climatic banătean cu usoare influențe submediteraneene.

Temperatura medie anuală înregistrează valori diferite, în raport cu altitudinea, expunerea față de radiațiile solare și față de circulația generală a maselor de aer. Diferențele termice anuale dintre versanții însoriți și adăpostiți și cei umbriți și expuși vântului depășesc 1 – 2°C.

Comuna poate fi împărțită în zone distincte în funcție de temperatură:

- La curmătura dintre Varful Rusca și Varful Pades, în locul zis Taul Ursului, izvorăște Caprișoara, pe care localnicii o consideră izvorul principal al râului Bega. În drumul său această vale beneficiază de aportul de apă dinspre valea Pades al Buraului și urmează cursul împreună până la locul „Între Ape”, unde se unesc cu Valea Stălpului și formează Valea Mare.
- Dinspre varfurile Pades și Bordașul izvorăște Valea Topla, care primește apele paraiei Stăfania, Stăneni și Ruzi și apoi se varsă în centrul localității Lunca de Jos în Valea Mare. Aceste ape unite formează Bega Lunca.

Până în Colonia Fabricii, Bega primește următorii afluenți: Valea Lupului, Paraul de la hotar (stânga), Paraul lui Droboța (dreapta), Valea lui Liman (dreapta).

2.2.7.1. REGIMUL TERMIC

Deoarece relieful comunei Tomești prezintă variații importante, desfășurându-se între 200 și 1360 m, acesta impune și o etajare a climatului în funcție de altitudine. În principiu se pot diferenția 3 tipuri majore de topoclimat: topoclimatul de vale, topoclimatul de versant și topoclimatul de culme. Caracteristicile regimului termic al

aerului pentru teritoriul analizat sunt influențate în primul rând de altitudine. Pe baza valorilor termice medii multianuale de la cele mai apropiate stații meteorologice a fost realizată corelația între temperatura medie anuală și altitudine, construindu-se modelul distribuției temperaturii medii multianuale în comuna Tomești.

Temperatura medie anuală înregistrează valori diferite, în raport cu altitudinea, expunerea față de radiațiile solare și față de circulația generală a maselor de aer. Diferențele termice anuale dintre versanții însoriți și adăpostiți și cei umbriți și expuși vântului depășesc 1 – 2°C.

Comuna Tomești poate fi împărțită în zone distincte în funcție de temperatură:

1. **Zona nordică** (Tomești – Românești), temperaturi medii anuale între 9,08 °C și 10,33 °C.
2. **Zona centrală** (Luncani), temperaturi medii anuale între 7,83 °C și 8,58 °C.
3. **Zona sudică** (înaltă), temperaturi medii anuale între 5 – 6 °C.

Studiind mersul **temperaturilor medii lunare**, observăm că luna cea mai rece este ianuarie:

1. **Zona nordică** între 0°C și -1°C;
2. **Zona centrală** între -2°C și -3°C;
3. **Zona sudică** între -5°C și -6°C.

Temperatura crește treptat până în lunile iulie – august, când se înregistrează următoarele valori:

1. **Zona nordică**, între 18°C și 20°C;
2. **Zona centrală**, între 16°C și 18°C;
3. **Zona sudică**, între 14°C și 16°C.

Pe luni, mersul temperaturilor medii lunare în cele trei zone se prezintă conform tabelului de mai jos:

Temperaturile medii lunare

Zona	Luna											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Nordică	0	0	4	12	16	19	20	21	16	10	5	-1
	-1	-1	3	10	15	18	18	20	15	9	4	-1
Centrală	-2	-2	3	9	15	17	18	19	15	9	3	-1
	-3	-2	2	8	14	16	17	18	15	8	3	-2
Sudică	-5	-3	1	6	10	14	16	16	11	6	2	-2
	-6	-4	0	4	9	13	14	15	10	5	2	-2

Temperatura aerului înregistrează valori medii zilnice mai mari de 0 °C la următoarele date:

- zona nordică – în cea de-a doua decadă a lunii februarie;
- zona centrală – în ultima decadă a lunii februarie;
- zona sudică – la începutul lunii martie.

Ultimele zile în care temperatura aerului înregistrează valori medii pozitive se plasează la sfârșitul lunii noiembrie, mijlocul lunii decembrie.

Din datele de mai sus se poate trage concluzia că aceste condiții de temperatură sunt favorabile dezvoltării plantelor de cultură și a pomilor fructiferi, mai ales în zona nordică, unde agricultura joacă un rol economic important.

Prima zi de îngheț se situează, în medie în a doua decadă a lunii octombrie în partea de nord a comunei; în partea de sud primul îngheț se

produce mai devreme, ajungând în zona de munte în prima decadă a lunii octombrie. Ultima zi de îngheț se înregistrează, în medie în a doua decadă a lunii aprilie în zona de nord a comunei (Românești, Tomești) și în ultima decadă a lunii aprilie în partea de sud (În masivul Poiana Rusca după 1 mai).

Numărul cel mai mare al zilelor senine se înregistrează în lunile august, septembrie iar cel mai mic în lunile decembrie, ianuarie. Din totalul zilelor dintr-un an sunt complet senine în zona de nord (depresiune) aproximativ 104 zile, în zona de deal 98 zile iar la munte 86 zile. Cel mai mare număr al zilelor acoperite lunar se înregistrează în lunile: noiembrie, decembrie și ianuarie. Din totalul zilelor dintr-un an sunt complet acoperite 170 de zile în zona de munte, 150 de zile în zona de deal și 120 de zile în zona de nord, restul zilelor sunt în diferite grade de acoperire cu nori.

2.2.7.2. NEBULOZITATEA

În strânsă legătură cu umezeala aerului este nebulozitatea atmosferică, care depinde foarte mult de circulația generală a atmosferei și de dinamica convectivă. Astfel, la stația meteorologică Lugoj se înregistrează în medie 120 zile cu cer senin/an, 129 de zile cu cer noros și 116 de zile cu cer acoperit.

Nebulozitatea maximă se înregistrează de obicei în lunile decembrie, ianuarie și februarie, iar minimă, în august-septembrie.

2.2.7.3. REGIMUL EOLIAN

Regimul eolian este influențat de circulația generală a atmosferei, dar local pot să adauge influențe particulare. Astfel, la stația meteorologică Lugoj, aproximativ 50% dintr-un an se înregistrează calm atmosferic. Frecvența calmului atinge cele mai mari valori în luna decembrie, când valoarea medie lunară este de 61,8 % la Lugoj. Frecvența cea mai ridicată o au vânturile din direcție sud-estică (15,9%), dar această situație este influențată de poziționarea stației meteorologice în partea respectivă a orașului.

Mai relevantă poate fi considerată frecvența ridicată a vânturilor din sector nord-vestic (7,8%) și vestic. Viteza medie a vânturilor este 1,3 și 2,6 m/s, cele mai mari viteze corespunzând tot vânturilor din sector sud-estic.

Vânturile cele mai frecvente sunt cele locale, de tipul brizei de munte, mai des întâlnite de-a lungul văilor dinspre munte. Cu excepția Luncanilor de Sus, restul așezărilor, aflate pe vai, sunt protejate fata de vânt.

Regimul eolian este dominat de vânturile din nord-vest și vest după care urmează cele de proveniență sud-estică. Primăvara se menține o maximă a vânturilor de sud-est și nord-vest, în timpul verii ponderea mare este a vânturilor de nord-vest. Toamna predomină vânturile de sud-est iar iarna se impun circulațiile de sud-est și sud. Frecvența calmului atinge cele mai mari valori în luna decembrie, când valoarea medie lunară este de 61,8 % la Lugoj. Localitățile comunei fiind așezate în zone joase, pe văi, nu sunt prea afectate de aceste vânturi.

Pe teritoriul comunei poate fi resimțit uneori un vânt local uscat și cald, care accelerează topirea zăpezii, numit coșava. Acesta are caracter de foehn și poate avea un caracter foarte intens (25-30 m/s).

2.2.7.4. PRECIPITAȚIILE

Poziționarea comunei Tomești în partea vestică a țării corespunde circulației predominant vestice (oceanice), dar și celei sudice, impuse de acțiunea ciclonilor mediteraneeni. Aceste aspecte favorizează un regim pluviometric mai bogat, decât de

pildă în partea estică a arcului carpatic, unde influențele oceanice nu sunt atât de pregnante. În ciuda faptului că regimul precipitațiilor prezintă o variabilitate sporită, în comparație cu cel termic, principalul factor care condiționează distribuția precipitațiilor în arealul analizat rămâne relieful. Prin urmare, ascensiunile orografice, precum și convecțiile din zonele montane determină precipitații mai ridicate în partea sudică a teritoriului comunei, unde sunt localizate și cele mai mari înălțimi. În partea nordică și centrală a comunei precipitațiile anuale variază între 729 și 900 mm.

În ceea ce privește repartitia pe anotimpuri a precipitațiilor, aceasta prezintă o importanță practică mai ales pentru agricultură. Conform datelor climatice disponibile^[10] cele mai mari cantități de precipitații cad în arealul comunei Tomești vara (31%) și primăvara (25%), în timp ce toamna (23%) și iarna (21%), precipitațiile sunt mai reduse. Iarna, precipitațiile nu sunt foarte bogate, dar se remarcă gradul destul de ridicat de omogenitate în distribuția acestora pe toată întinderea comunei, înregistrându-se diferențe de doar 50 mm, între zonele periferice nordice (152.4 mm) și culmile înalte din sud (202.9 mm). Primăvara, cantitățile de precipitații au valori ușor mai ridicate, cuprinse între 188,4 și 265,5 mm. Cele mai însemnate cantități de precipitații aparțin lunilor de vară, când și diferențele dintre cantitățile aferente părții sudice a comunei (377,8 mm), respectiv nordice (235,7 mm) sunt însemnate. Maximum de precipitații se înregistrează în iunie (100-140 mm) iar minimum în februarie (30-60 mm). Aceasta caracteristica a dus de altfel la inundațiile din lunile mai-iunie din 1970, recent acest fenomen având loc și în acest an (1997). În nici unul din aceste cazuri, inundațiile nu au avut un caracter catastrofal.

Toamna, în partea nordică, precipitațiile nu sunt cu mult mai mari față de cele din timpul iernii (159,1 mm), dar în partea înaltă a Munților Poiana Ruscă, se înregistrează o cantitate semnificativ mai mare decât cea specifică lunilor de iarnă (234,5 mm).

În ceea ce privește fenomenele atmosferice care au impact asupra activităților economice, la stația meteorologică Lugoj se înregistrează anual, aproximativ 36 de zile de brumă, dar în zona montană din sudul comunei numărul zilelor cu brumă depășește 60 de zile/an. Bruma se produce în special în cea de-a doua jumătate a toamnei și începutul primăverii și poate afecta recolta agricolă, în special pomii fructiferi, atunci când se manifestă primăvara. Referitor la numărul zilelor cu chiciură, la stația meteorologică Lugoj se înregistrează anual 3 zile, dar în partea montană se produc peste 10 zile/an. Numărul mediu de zile cu polei este cuprins în medie între 3 și 5 pe an^[9].

Efecte foarte dăunătoare pentru culturile agricole sunt produse și de către grindină. În medie numărul anual al zilelor cu grindină în arealul analizat variază între 1 și 8 zile^[9]. Acest hidrometeor solid este caracteristic în special sezonului cald, fiind asociat formațiunilor noroase de tip Cumulonimbus și apărând însoțit de ploi torențiale, descărcări electrice și vânt cu intensitate ridicată. Cele mai afectate de căderile de grindină sunt culturile de legume și pomii fructiferi.

De mare importanță, în special pentru culturile de iarnă, dar și pentru alte activități economice (ex: turismul) sunt zilele cu diferite caracteristici termice. Astfel, în comuna Tomești se înregistrează anual între 12 și 56 de nopți geroase, când temperatura minimă coboară sub -10°. Numărul zilelor de iarnă, când temperatura maximă este ≤ 0 este cuprins între 20 și 63, în timp ce zile cu îngheț sunt între 94 și 147^[9]. Așadar, la peste 1300 m în aproape 150 de zile/an este posibilă ocurența înghețului, în timp ce în zona localităților Românești, Tomești, Balosești, Luncanii de Jos se înregistrează aproximativ 100 de zile cu îngheț (fig. 8).

În ceea ce privește numărul mediu de zile cu precipitații, acesta variază între 140 și 170 zile/an^[10]. La postul pluviometric Rusca Montană, de pe versantul sudic al Munților Poiana Ruscă se înregistrează 142,8 zile, dintre care în 11,8 zile sunt precipitații cu intensitate mare (între 20 și 30 mm)^[10]. Cel mai mare număr de zile cu precipitații este caracteristic lunilor mai și iunie (peste 15 la Rusca Montană). Numărul mediu al zilelor cu precipitații lichide este de 124,1 zile la Rusca Montană, adică 86% din numărul total de zile cu precipitații^[10].

Pe culmile cele mai înalte numărul mediu al zilelor cu precipitații solide este considerabil mai mare, dacă ținem cont de apropierea de Semenici, unde sunt 85,4 zile cu precipitații solide pe an^[9]. În ceea ce privește numărul zilelor cu averse de ploaie acesta este de 58,8 zile/an la Rusca Montană și 69,2 zile/an la Lugoj^[9]. În zona înaltă, Vf. Padeș - Vf. Rusca se produc peste 70 zile/an, ținând cont că la Semenici sunt 78,7 zile^[9]. Cea mai mare probabilitate de producere a averselor de ploaie este în luna iunie.

În partea cea mai înaltă a comunei Tomești, ninsoarea poate apărea în oricare din lunile de toamnă, iarnă și primăvară putând totaliza 65 de zile pe an. La Rusca Montană, în schimb, intervalul în care ninsorile sunt posibile este octombrie-aprilie^[9]. Cele mai multe zile cu ninsoare se înregistrează însă în intervalul decembrie-februarie și variază între 7 și 14 zile/lună^[9]. La Rusca Montană, data medie a primei ninsori este 30 noiembrie, în timp ce data medie a ultimei ninsori este 18 martie, totalizând un interval cu posibilitate mare de producere a ninsorii de 108 zile. La Semenici, în schimb, acest interval poate avea 199 de zile (între 20 octombrie și 7 mai)

În urma ninsorilor care se produc cu precădere în sezonul rece, se formează stratul de zăpadă. La Rusca Montană intervalul posibil cu strat de zăpadă are 77 de zile, fiind cuprins între 10 decembrie și 25 februarie¹. Situația nu este caracteristică însă pentru zona cea mai înaltă a comunei, unde stratul de zăpadă se menține pe Vf. Padeș inclusiv pe durata lunii martie, totalizând peste 100 zile/an. Astfel, numărul mediu al zilelor cu strat de zăpadă oscilează între 70 și peste 120 zile/an. În acest sens, trebuie precizat că la Brebu Nou, de pildă, la 800 m altitudine în Munții Semenici, se înregistrează 93,5 zile cu strat de zăpadă. Grosimea medie a stratului de zăpadă este cuprinsă, în general, sub 10 cm, dar la peste 800 m depășește acest prag (ex: Brebu Nou – 10,3 cm; Semenici – 34,5 cm).

Pluviometric, comuna Tomești se încadrează între izohetele medii anuale de 750 mm – 110 mm, caracteristice dealurilor înalte și munților mijlocii. Local, în zonele cele mai înalte, precipitațiile medii anuale ating valori de peste 1200 mm, în jurul vârfurilor Padeș și Rusca. În zonele joase din nordul comunei se înregistrează valori medii anuale de 700 – 730 mm.

Repartiția precipitațiilor medii lunare și anuale

Zona	Luna												Anual
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Nordică	50	30	50	60	80	100	80	70	50	60	60	40	730
Centrală	60	50	60	80	100	120	100	80	60	60	80	60	910
Sudică	100	80	80	120	140	140	125	125	80	80	80	80	1230

Cantitățile medii lunare de precipitații variază de la o lună la alta și de la nordul la sudul comunei.

Din analiza cantităților de precipitații medii multianuale se reamarcă existența unui maxim pluviometric în lunile mai și iunie (100-140 mm), după

care precipitațiile încep să scadă continuu până în timpul iernii când practic suprafața solului recepționează cele mai mici cantități de precipitații – luna februarie (între 30 și 80 mm).

Concentrând valorile lunare obținem următoarele rezultate privind precipitațiile anuale, semestriale și pe anotimpuri, cu două variante, pentru izoheta de 730 – 1200 mm pentru nordul comunei și izoheta de 1100 – 1200 mm, partea de sud a comunei.

Precipitațiile atmosferice medii pe semestre și anotimpuri

-mm-

Zona	Anual	%	Semestrul			Iarnă	%	Primăvară	%	Vară	%	Toamnă	%
			Cald	%	Rece								
Nordică	730	100	440	60,27	290	120	17,57	190	25,67	250	33,79	170	23
	740				300								
Centrală	910	100	540	59,34	370	170	18,69	240	26,37	300	32,97	200	22
Sudică	1100	100	660	60	440	220	21,13	300	27,65	360	31,71	220	19
	1230				500			340		390		240	

Se constată că precipitațiile atmosferice medii lunare și anuale cresc de la nord, nord-vest spre sud, sud-est, atingând valorile cele mai ridicate în extremitatea sudică a comunei (1233,5 mm la stația pluviometrică Luncani).

Din tabelul de mai jos se pot observa valorile medii multianuale ale precipitațiilor atmosferice, privite comparativ la stațiile pluviometrice din jurul comunei Tomești, în raport cu altitudinea.

STAȚIA	Valorile medii ale precipitațiilor atmosferice		
	Altitudine (m)	Perioada de observație	Precipitații medii anuale (mm)
Luncani	739	1896 – 1971	1233,5
Nădrag	287	1896 – 1971	1075,9
Coșava	195	1896 – 1973	653,0
Făget	154	1896 – 1973	734,0

Cele mai multe precipitații cad vara (32 – 34 % din totalul anului, 25 – 27 % primăvara, 18 – 21 % iarna și 20 – 22 % toamna – tabelul 1.6.).

Cantitățile mari de precipitații se datoresc maselor de aer anticlinal dinspre vestul europei ce pătrund până în masivul Poiana Rusca, precum și cicloanelor sud-vestice și estice.

Frecvența zilelor cu precipitații atmosferice este mai mare în regiunile înalte decât în cele joase, variind de la 150 la 130 zile/an.

Numărul mic al zilelor cu zăpadă se datorează influențelor climatice dinspre vest. De la 25 zile cu ninsoare/an în Românești se ajunge la 25 – 28 în Colonia Fabricii, 30 – 40 în Luncani și peste 40 în zona înaltă. Ninsorile apar izolat în luna septembrie în regiunile înalte și în lunile octombrie-noiembrie în regiunile joase.

Regimul eolian este dominat de vânturile din nord-vest și vest după care urmează cele de proveniență sud-estică. Primăvara se menține o maximă a vânturilor de sud-est și nord-vest, în timpul verii ponderea mare este a vânturilor de nord-vest. Toamna predomină vânturile de sud-est iar iarna se

impun circulațiile de sud-est și sud. Frecvența calmului atinge cele mai mari valori în luna decembrie, când valoarea medie lunară este de 61,8 % la Lugoj.

Localitățile comunei fiind așezate în zone joase, pe văi, nu sunt prea afectate de aceste vânturi.

2.2.8. CARACTERISTICI GEOTEHNICE

2.2.8.1. SOLUL

Zona comunei Tomesti are o structura a solurilor foarte variata, conforma cu relieful si paleografia zonei.

In zona de campie, calitatea solurilor este buna, cu fertilitate ridicata si buna, cu drenaj intern optim si moderat. Ele sunt favorabile agriculturii cerealiere si a altor culturi. Suprafata terenurilor neproductive este relativ mica. In zonele denivelate din sudul comunei, predomina solurile brune galbui si brune propriu-zise. In aceste zone, calitatea solurilor fiind slaba. Suprafata terenurilor neproductive este de cca 13,4 ha.

2.2.8.2. SUBSOLUL

Geologic, teritoriul comunei sta in mare parte pe formatiuni stancoase (sisturi carbunoase – marnoase, negre cenusii si calcare silicifiate sau sisturi sericitoclorituse grafitoase), peste care sunt dispuse aluviunile grosiere, in lunca si deluviile argilo-prafoase, pe versanti. Local, pe versanti, fundamentul apare in aflorismen.

In sfera **hidrogeologiei** zonei, majoritatea asezarilor (cu exceptia Luncanilor de Sus) fiind localizate de-alungul vailor, exista riscul producerii inundatiilor.

Nivelul apelor subterane este foarte variat. In vetrele satelor de vale, nivelul lor se înscrie între - 1,5 și - 3 m, în functie de raportul cu nivelul apei de suprafață. In zonele denivelate puternic apa se găsește la adâncimi mari.

2.2.8.3. CONDITII DE FUNDARE

Prezentul capitol contine datele generale, morfologice, geologice, hidrologice, stratificatie generala, precum si concluzii si recomandari pentru fiecare localitate din componenta comunei Tomesti

Seismic, in conformitate cu Normativ P 100/1-2013 amplasamentul cercetat se incadreaza in zona seismica $a_g=0,10$ si $T_c= 0,7$ sec.

Din punct de vedere climatic și pluviometric, zona este caracterizată printr-un climat temperat-continental moderat, cu influențe mediteraneene și oceanice, specific zonelor de câmpie (cum este cea a Banatului de câmpie).

Condițiile climatice din zona Banatului, luate în considerare cu caracter informativ, conform Atlasului Climatologic al României, se caracterizează prin următorii parametri:

a) Temperatura aerului :

Media lunară minimă : - (1–2)°C, în ianuarie;

Media lunară maximă : + (21-22)°C, în iulie-august;

Temperatura minimă absolută : - 29,2°C, în 13.02.1935;

Temperatura maximă absolută : + 40,0°C, în 16.08.1952

Temperatura medie anuală : + 10,9°C

b) Precipitații :

Media lunară maximă : 70–80 mm, în iulie;

Media anuală : 600-700 mm;

Cantitatea maximă în 24 h : 100 mm.

c) Vântul

Direcție predominantă Nord-Sud : 16%;
Direcție predominantă EST-Vest : 13%.

A. Localitatea Tomesti (Foraj f1)

1 a). Date generale.

Adancimea de inghet stabilita conform STAS 6054/77 este mai mare de -1,10m adancime, respectiv se pot adopta adancimi maxime de inghet pe baza observatiilor locale.

Seismic, in conformitate cu Normativ P 100/1-2013 localitatea cercetata se incadreaza in zona seismica $a_g=0,10$ si $T_c=0,7$ sec.

2 a). Date morfologice.

Localitatea Tomesti este situata pe valea raului Bega fiind strajuita de versanti abrupti impaduriti.

3 a). Date geologice.

Geologia zonei este reprezentata printr-un fundament stancos (sisturi carbunoase-marnoase, negre cenusii si calcare silicifiate sau sisturi sericito-clorituase grafitoase) peste care sunt dispuse aluviunile grosiere, in lunca, si deluviile argilo-prafoase, pe versanti. Local, pe versanti fundamentul apare in aflorismen.

4 a). Date hidrologice.

Avand in vedere ca localitatea Tomesti este amplasata pe cursul raului Bega la precipitatii abundente se pot produce inundatii. Date privind nivelele maxime ale raului Bega in zona localitatii Tomesti, se vor solicita la institutiile specializate in masuratori privind aceste nivele.

5 a). Stratificatia terenului. Caracteristici. Determinare PDU.

5.1.a). Pe teritoriul localitatii Tomesti in zona construibila si zona cercetata (F1) predomina urmatoarea stratificatie:

- sol vegetal in grosime de cca. 0,30m;
- prafuri nisipoase argiloase cafenii roscate tari pana la cca. -1,40m adancime;
- aluviuni grosiere constituite din pietris + bolovanis cu interspatiile ocupate de nisip fin argilos, acest strat nu a fost epuizat pana la cca. -1,50-1,70m adancime.

5.2.a). Caracteristicile fizice ale terenului din cadrul zonei active (praf nisipos argilos) sunt urmatoarele:

-umiditatea	$w = 16,1\%$
-limita de framantare	$W_p = 18,2\%$
- limita de curgere	$W_L = 36,3\%$
-indicele de plasticitate	$I_p = 18,1\%$
-indicele de consistenta	$I_c = 1,12$
-greutatea volumica	$\gamma = 18,20 \text{ kN/m}^3$
-porozitatea	$n = 45,74 \%$
-indicele porilor	$e = 0,84$
-gradul de umiditate	$S_r = 0,94$
-modul de deformatie edometric	$M_{2-3} = 7955 \text{ kPa}$
-modul de deformatie liniara	$E = 8750 \text{ kPa}$

Se remarca faptul ca pamantul prafos-nisipos-argilos se prezinta normal consolidat ($n=45,74\%$), de consistenta tare ($I_c=1,12$) si de plasticitate in general mijlocie ($I_p=18,1\%$).

5.3.a). Incercarea de penetrare dinamica (PDU) efectuata pe amplasamentul cercetat a scos in evidenta urmatoarele:

- stratul care compune terenul de fundare din cadrul zonei active este normal consolidat reprezentat prin :

$$N_{10}=6...20 \text{ lov/ } 10\text{cm}$$

6.a) Apa subterana.

Chimismul solului este redat in buletinul de analiza anexat. Pe baza concluziilor continute in bul. 10597/2018 conform cerintelor standard NE 012-1/2007 solul nu prezinta agresivitate chimica fata de elementele din beton.

7.a) Conditii de fundare:

Concluzii. Recomandari.

Pe baza datelor continute in paragrafele anterioare se pot stabili urmatoarele concluzii si recomandari:

Pentru încadrarea preliminară a lucrărilor din punct de vedere al „Riscului geotehnic”, respectiv al „Categoriei geotehnice”, conform „Normativului privind documentațiile geotehnice pentru construcții”, indicativ NP 074/2014, aprobat cu Ordinul nr. 128/08.05.2007 al Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor și publicat în Monitorul Oficial nr. 381 din 06-iunie-2007, anexa I.1., se consideră factorii de influență prezentați în tabelul de mai jos:

Factori de influență	Încadrarea	Puncte
Condiții de teren	Terenuri bune	2
Apa subterană	Fără epuismențe	1
Clasificarea construcției după Categoria de importanță.	Normală	3
Vecinătăți	Fara riscuri	1
Zona seismica	Zonă seismică : valoare de vîrf a accelerației terenului pentru proiectare $a_g=0,10$ și perioada de control (colț) $T_c=0,7s$, conform normativului P100/1-2013.	1
PUNCTAJ TOTAL		8

Factori de influență	Încadrarea	Puncte
Condiții de teren	Terenuri bune	2
Apa subterană	Fără epuismențe	1
Clasificarea construcției după Categoria de importanță.	Normală	3
Vecinătăți	Fara riscuri	1
Zona seismică	Zonă seismică : valoare de vîrf a accelerației terenului pentru proiectare $a_g=0,10$ și perioada de control (colț) $T_c=0,7s$, conform normativului P100/1-2013.	1
PUNCTAJ TOTAL		8

Conform Tabelului din Normativul NP 074/2014, totalul de 8 puncte precum și a datelor prezentate anterior zona se încadrează în „categoria geotehnică 1”, cu „risc geotehnic redus”.

8.a) Terenul recomandat de fundare pentru eventuale imobile pe raza localității Tomesti este constituit în general din prafuri nisipoase argiloase cafenii roscate tari.

9.a) Adăncimile minime de fundare adoptate pe teritoriul localităților se vor stabili prin cercetare de specialitate (geotehnică) pentru fiecare obiectiv în parte funcție de condițiile locale de pe amplasamentul respectiv.

10.a) În funcție de amplasament (natura terenului de fundare) se pot adopta, conform STAS 3300/2-85 următoarele presiuni convenționale de bază ($B = 1,00 \text{ m}$, $D_f = 2,00 \text{ m}$):

- prafuri nisipoase argiloase:

$$p_{\text{conv}} = 180-200 \text{ kPa}$$

- pietris +bolovanis:

$$p_{\text{conv}} = 350 \text{ kPa}$$

11.a) Conform analizei chimice – agresivitate sol față de beton la o probă prelevată de pe amplasament prin buletinul de analiză nr. 10597/2018 precum și cerințelor standard NE 012-1/2007 solul nu prezintă agresivitate față de elementele din beton, iar pentru elemente structurale noi în fundații clasa de expunere a betonului se poate accepta “XC2” pentru fundațiile situate sub nivelul de îngheț respectiv combinația de clasa de expunere “XC4 + XF1” pentru fundații expuse la îngheț și în contact cu ploaia, conform codului de practică CP 012/1-2007 în aceste condiții la realizarea fundațiilor continue se vor utiliza betoane caracterizate prin clasa de expunere XC2 pentru fundații sub nivel de îngheț :

-clasa minimă de rezistență a betonului de C16/20.

-raport maxim $a/c = 0,60$

-dozaj minim de ciment :260 Kg/m³;

B.Loc. Colonia Fabricii - Com Tomesti (Foraj f2)

1.b) Date generale.

Localitatea este amplasata amonte de localitatea Tomesti tot pe cursul raului Bega .

2.b) Date morfologice:

Localitatea este dezvoltata in principal atat in albia minora cat si in albia majora a raului Bega. De-o parte si de alta a albiei majore sunt dispuse dealuri ale caror pante sunt cuprinse intre 15-30°

Adancimea de inghet stabilita conform STAS 6054/77 este mai mare de -1,10m adancime, respectiv se pot adopta adancimi maxime de inghet pe baza observatiilor locale.

Seismic, in conformitate cu Normativ P 100/1-2013 localitatea cercetata se incadreaza in zona seismica $ag=0,10$ si $T_c=0,7$ sec.

3.b) Date geologice:

Geologia zonei este reprezentata printr-un fundament stancos (sisturi carbunoase-marnoase, negre cenusii si calcare silicifiate sau sisturi sericito-clorituase grafitoase) peste care sunt dispuse aluviunile grosiere, in lunca, si deluviile argilo-prafoase, pe versanti. Local, pe versanti fundamentul apare in aflorismen.

4.b. Date hidrologice

Avand in vedere ca localitatea Colonia Fabricii din comuna Tomesti este amplasata pe cursul raului Bega, la precipitatii abundente se pot produce inundatii. Date privind nivelele maxime ale raului Bega in zona localitatii Colonia Fabricii, comuna Tomesti, se vor solicita la institutiile specializate in masuratori privind aceste nivele.

5.b) Stratificatia terenului. Caracteristici. Determinare PDU.

5.1.b) Pe teritoriul localitatii Colonia Fabricii, Tomesti in zona construibila si zona cercetata (F2) predomina urmatoarea stratificatie:

-umpluturi cu grosimi variabile cuprinse intre -0,80m adancime si -2,00m adancime constituite din deseuri rezultate din procesul de fabricatie al sticlei precum si din fragmente de materiale de constructii (pamanturi negre);

- praf argilos cafeniu roscat tare pana la cca. -1,40m adancime;

-aluviuni grosiere constituite din pietris +bolovanis cu interspatiile ocupate de nisip fin argilos. Acest strat nu a fost epuizat pana la cca. 1,50-1,70m adancime.

5.2.b) Caracteristicile fizice ale terenului din cadrul zonei active (praf argilos) sunt urmatoarele:

-umiditatea	$w = 15,4\%$
-limita de framantare	$W_p = 18,9\%$
- limita de curgere	$W_L = 40,1\%$
-indicele de plasticitate	$I_p = 21,2\%$
-indicele de consistenta	$I_c = 1,16$
-greutatea volumica	$\gamma = 18,2 \text{ kN/m}^3$
-porozitatea	$n = 45,74 \%$
-indicele porilor	$e = 0,84$
-gradul de umiditate	$S_r = 0,94$
-modul de deformatie edometric M2-3	$= 7955 \text{ kPa}$
-modul de deformatie liniara	$E = 8750 \text{ kPa}$

Se remarca faptul ca pamantul prafos-argilos se prezinta normal consolidate ($n=45,74\%$), de consistenta tare ($I_c=1,16$) si de plasticitate in general mijlocie ($I_p=21,2\%$).

5.3.b) Incercarea de penetrare dinamica (PDU) efectuata pe amplasamentul cercetat a scos in evidenta urmatoarele:

- stratul care compune terenul de fundare din cadrul zonei active este normal consolidat reprezentat prin :

$$N_{10}=6...20 \text{ lov/ } 10\text{cm}$$

6.b) Conditii de fundare:

Concluzii. Recomandari.

Pe baza datelor continute in paragrafele anterioare se pot stabili urmatoarele concluzii si recomandari:

Pentru încadrarea preliminară a lucrărilor din punct de vedere al „Riscului geotehnic”, respectiv al „Categoriei geotehnice”, conform „Normativului privind documentațiile geotehnice pentru construcții”, indicativ NP 074/2014, aprobat cu Ordinul nr. 128/08.05.2007 al Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor și publicat în Monitorul Oficial nr. 381 din 06-iunie-2007, anexa I.1., se consideră factorii de influență prezentați în tabelul de mai jos:

Factori de influență	Încadrarea	Puncte
Condiții de teren	Terenuri bune	2
Apa subterană	Fără epuizmente	1
Clasificarea construcției după Categoria de importanță.	Normală	3
Vecinătăți	Fara riscuri	1
Zona seismica	Zonă seismică : valoare de vîrf a accelerației terenului pentru proiectare $a_g=0,10$ și perioada de control (colț) $T_c=0,7s$, conform normativului P100/1-2013.	1
PUNCTAJ TOTAL		8

Conform Tabelului din Normativul NP 074/2014, totalul de 8 puncte precum si a datelor prezentate anterior zona se încadrează în „categoria geotehnică 1”, cu „risc geotehnic redus”.

7.b) Terenul apt de fundare pe raza localitatii Colonia Fabricii Tomesti poate fi constituit atat din praf argilos cafeniu roscat tare, cat si din pietris+bolovanis cu nisip mijlociu mare saturat.

8.b. Adancimile minime de fundare adoptate pe teritoriul localitatii se vor stabili prin cercetare de specialitate (geotehnica) pentru fiecare obiectiv in parte in functie de conditiile locale de pe amplasamentul respectiv.

9.b) In functie de amplasament (natura terenului de fundare) se pot adopta, conform STAS 3300/2-85 urmatoarele presiuni conventionale de baza ($B = 1,00 \text{ m}$, $D_f = 2,00 \text{ m}$):

- prafuri argiloase:

$$\bar{p}_{conv} = 160-180 \text{ kPa}$$

- pietris +bolovanis:

$$\bar{p}_{conv} = 350 \text{ kPa}$$

C. Zona Valea lui Liman – Com Tomesti (Foraj f3)

1.c) Date generale

Statiunea Valea lui Liman este amplasata amonte de Colonia Fabricii Tomesti la cca.1,0-1,5 km.

Adancimea de inghet stabilita conform stas 6054/77 este mai mare de 1,10m, respectiv se pot adopta adancimi maxime de inghet pe baza observatiilor locale.

Seismic, in conformitate cu Normativ P 100/1-2013 localitatea cercetata se incadreaza in zona seismica $ag=0,10$ si $T_c= 0,7$ sec.

2.c) Date morfologice:

Statiunea Valea lui Liman este amplasata la limita dintre valea muntoasa a raului Bega si mica lunca ce se desfasoara din acest punct.Latimea luncii(albie majora) este de cca. 100m-150m.De o parte si de alta a statiunii sunt dispusi versanti impaduriti.

3.c) Date geologice:

Geologia zonei este reprezentata prin roci stancoase calcaroase.In versanti, stanca apare frecvent la zi, stratul deluvial care o acopera avand grosimi cuprinse intre 0,30m-1,50m.

Aflorimentele care flancheaza valea sunt in exclusivitate constituite din calcare dure albe-cenusii.

4.c) Date hidrologice:

Nivelele apelor subterane in zona statiunii sunt in stricta interdependenta de nivelele raului Bega.

Avand in vedere ca statiunea Valea lui Liman este amplasata pe cursul raului Bega, la precipitatii abundente se pot produce inundatii.Date privind nivelele maxime al raului Bega in zona statiunii, se vor solicita la institutiile specializate in masuratori privind aceste nivele.

5.c) Stratificatia

In lunca ce se formeaza in zona de iesire din portiunea montana s-au interceptat depuneri tipice sedimentelor generate de variatiile de nivel si al vitezei de curgere a raului Bega. Astfel apar la suprafata aluviuni grosiere constituite din pietrisuri si bolovanisuri cu grosimi variabile cuprinse intre 0,5m-1,50m asezate pe un fundament calcaros.

Tot in zona statiunii pe anumiti versanti s-a interceptat un strat de circa 2,50m grosime de praf nisipos argilos cu pietris mic-mare dispus peste calcare(zona casute vacanta).

In zona hotelului sub stratul deluvial in grosime de cca. 0,30-0,50m s-a interceptat direct stanca sanatoasa nealterata.

6.c) Stratificatia terenului. Caracteristici.Determinare PDU.

6.1.c) Pe teritoriul zonei Valea lui Liman in zona cercetata (F3) predomina urmatoarea stratificatie:

- sol vegetal in grosime de 0,30m adancime;
- prafuri nisipoase argiloase cafenii roscate tari la plastic consistente umede la saturate (zona casute) pana la cca -1,40m adancime ;
- pietris+bolovanis cu nisip mijlociu mare saturat(zona lunca) pana la cca 2,50m adancime;
- stanca nealterata cenusie (zona hotel)

6.2.c) Caracteristicile fizice ale terenului din cadrul zonei active (praf nisipos argilos) sunt urmatoarele:

-umiditatea	$w = 16,9\%$
-limita de framantare	$W_p = 17,3\%$
- limita de curgere	$W_l = 34,7\%$

-indicele de plasticitate	$I_p = 17,4\%$
-indicele de consistenta	$I_c = 1,02$
-greutatea volumica	$\gamma = 18,2 \text{ kN/m}^3$
-porozitatea	$n = 45,74 \%$
-indicele porilor	$e = 0,84$
-gradul de umiditate	$S_r = 0,94$
-modul de deformatie edometric	$M_{2-3} = 7955 \text{ kPa}$
-modul de deformatie liniara	$E = 8750 \text{ kPa}$

Se remarca faptul ca pamantul prafos-nisipos-argilos se prezinta normal consolidat ($n=45,74\%$), de consistenta tare ($I_c=1,02$) si de plasticitate in general mijlocie ($I_p=17,4\%$).

6.3.c) Incercarea de penetrare dinamica (PDU) efectuata pe amplasamentul cercetat a scos in evidenta urmatoarele:

- stratul care compune terenul de fundare din cadrul zonei active este normal consolidat reprezentat prin :

$$N_{10}=6...20 \text{ lov/ } 10\text{cm}$$

7.c) Conditii de fundare:

Concluzii. Recomandari.

Pe baza datelor continute in paragrafele anterioare se pot stabili urmatoarele concluzii si recomandari:

Pentru încadrarea preliminară a lucrărilor din punct de vedere al „Riscului geotehnic”, respectiv al „Categoriei geotehnice”, conform „Normativului privind documentațiile geotehnice pentru construcții”, indicativ NP 074/2014, aprobat cu Ordinul nr. 128/08.05.2007 al Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor și publicat în Monitorul Oficial nr. 381 din 06-iunie-2007, anexa I.1., se consideră factorii de influență prezentați în tabelul de mai jos:

Factori de influență	Încadrarea	Puncte
Condiții de teren	Terenuri bune	2
Apa subterană	Fără epuismențe	1
Clasificarea construcției după Categoria de importanță.	Normală	3
Vecinătăți	Fara riscuri	1
Zona seismica	Zonă seismică : valoare de vîrf a accelerației terenului pentru proiectare $a_g=0,10$ și perioada de control (colț) $T_c=0,7s$, conform normativului P100/1-2013.	1
PUNCTAJ TOTAL		8

Conform Tabelului din Normativul NP 074/2014, totalul de 8 puncte precum si a datelor prezentate anterior zona se încadrează în „categoria geotehnică 1”, cu „risc geotehnic redus”.

8.c) Adancimile minime de fundare adoptate pe teritoriul zonei se vor stabili prin cercetare de specialitate (geotehnica) pentru fiecare obiectiv in parte functie de conditiile locale de pe amplasamentul respectiv.

9.c) Functie de amplasament (natura terenului de fundare) se pot adopta conform STAS 3300/2-85 urmatoarele presiuni conventionale de baza ($B=1,00\text{m}$ si $D_f=2,00\text{m}$):

-prafuri nisipoase argiloase cafenii roscate tari la plastic consistente umede la saturate: $\bar{p}_{\text{conv}} = 180-200 \text{ kPa}$
-pietris + bolovanis: $\bar{p}_{\text{conv}} = 350 \text{ kPa}$
-stanca nealterata $\bar{p}_{\text{conv}} = 500 \text{ kPa}$

D.Zona Luncanii de Jos, Luncanii de Sus si Intre ape. (Foraj f4)

1.d.Date generale:

Adancimea de inghet stabilita conform STAS 6054/77 este mai mare de 1,10m, respectiv se pot adopta adancimi maxime de inghet pe baza observatiilor locale.

Seismic, in conformitate cu Normativ P 100/1-2013 zonele cercetate se incadreaza in zona seismica $ag=0,10$ si $T_c=0,7$ sec. Aceste localitati sunt situate in amonte de statiunea Valea lui Liman, respectiv de localitatea Tomesti.

2.d) Date morfologice:

Aceste localitati sunt dispuse in zona muntoasa a vaili Begai, vale tipic de munte(ingusta) in forma de V si cu versanti abrupti.Valea prezinta latimi variabile cuprinse intre 80-150m.Pantele mari ale versantilor se explica prin existenta unei structuri geologice stancoase calcaroase care a permis saparea relativ usoara a culoarului prin care curge raul Bega.In versanti stanca apare frecvent la zi, stratul deluvial care o acopera avand grosimi cuprinse intre 0,30-1,50m.

Panta raului Bega si a paraielor adiacente este mare depasind in unele locuri 6° .Ca urmare, viteza de curgere a apelor respective este mare determinand spalarea materialului marunt din albia minora ramanand in general numai blocuri de roca cu bolovanis si pietris.

In zonele din amonte de aceste localitati aspectul morfologic este tipic montan cu caracter stancos cu pante abrupte si relief accidentat.S-au remarcat si zone unde calcarele prezentau fenomene carstice(pesteri, izbucuri etc) acestea neobservandu-se insa in imediata apropiere de amplasamentele localitatiilor mentionate.

3.d) Date geologice:

Teritoriul localitatilor la care ne referim are o alcatuire unitara, formatiunile zonei fiind vechi si apartinand proterozoicului, fiind reprezentate prin sisturi cristaline, in cadrul carora se identifica bariera recifala, dolomito-calcaroasa de Hunedoara-Luncani.

Sisturile cristaline sunt reprezentate prin sisturile sericito-clorituase si sericito-grafitoase, filitic-sericitoase, cu artite negre, in care sunt grefate dolomitele si calcarele de Hunedoara-Luncani.

In cea mai mare parte teritoriul are ca fundament calcarele dolomitizate.Calcarele sunt acoperite pe versanti in mare parte, de material deluvial(grosimi de cca. 0,3-1,5m sau din material in general prafos-argilos cu fragmente de roca.

4.d) Date hidrologice:

Datele privind debitele caracteristice ale raului Bega si a paraielor existente in zona localitatilor Luncanii de Jos, Luncanii de Sus si zona Intre ape se vor solicita de la institutiile specializate.

5.d) Stratificatia terenului. Caracteristici. Determinare PDU.

5.1.d) Pe teritoriul zonelor cercetate (Foraj f4) predomina urmatoarea stratificatie:

In general, pe teritoriul localitatilor Luncanii de Jos Luncanii de Sus si zona Intre ape, predomina in general la suprafata solul vegetal in grosime de cca – 0,30m iar in adancime stratul de praf argilos cafeniu roscat, tare, umed la foarte umed avand grosimi variabile cuprinse intre -1,50-3,50m adancime.

Sub stratul de praf argilos poate sa apara roca partial alterata.

5.2.d) Caracteristicile fizice ale terenului din cadrul zonei active (praf argilos) sunt urmatoarele:

-umiditatea	$w = 16,4\%$
-limita de framantare	$W_p = 17,4\%$
- limita de curgere	$W_L = 37,5\%$
-indicele de plasticitate	$I_p = 20,1\%$
-indicele de consistenta	$I_c = 1,05$
-greutatea volumica	$\gamma = 18,2 \text{ kN/m}^3$
-porozitatea	$n = 45,74\%$
-indicele porilor	$e = 0,84$
-gradul de umiditate	$S_r = 0,94$
-modul de deformatie edometric M2-3	$= 7955 \text{ kPa}$
-modul de deformatie liniara	$E = 8750 \text{ kPa}$

Se remarca faptul ca pamantul prafos-argilos se prezinta normal consolidat ($n=45,74\%$), de consistenta tare ($I_c=1,05$) si de plasticitate in general mijlocie ($I_p=20,1\%$).

5.3.d) Incercarea de penetrare dinamica (PDU) efectuata pe amplasamentul cercetat a scos in evidenta urmatoarele:

- stratul care compune terenul de fundare din cadrul zonei active este normal consolidat reprezentat prin :

$$N_{10}=6...20 \text{ lov/ } 10\text{cm}$$

6.d) Apa subterana.

Chimismul solului este redat in buletinul de analiza anexat. Pe baza concluziilor continute in bul. 10598/2018 conform cerintelor standard NE 012-1/2007 solul nu prezinta agresivitate chimica fata de elementele din beton.

7.d) Conditii de fundare:

Concluzii. Recomandari.

Pe baza datelor continute in paragrafele anterioare se pot stabili urmatoarele concluzii si recomandari:

Pentru încadrarea preliminară a lucrărilor din punct de vedere al „Riscului geotehnic”, respectiv al „Categoriei geotehnice”, conform „Normativului privind documentațiile geotehnice pentru construcții”, indicativ NP 074/2014, aprobat cu Ordinul nr. 128/08.05.2007 al Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor și publicat în Monitorul Oficial nr. 381 din 06-iunie-2007, anexa I.1., se consideră factorii de influență prezentați în tabelul de mai jos:

Factori de influență	Încadrarea	Puncte
Condiții de teren	Terenuri bune	2
Apa subterană	Fără epuizmente	1
Clasificarea construcției după Categoria de importanță.	Normală	3
Vecinătăți	Fara riscuri	1
Zona seismica	Zonă seismică : valoare de vîrf a accelerației terenului pentru proiectare $a_g=0,10$ și perioada de control (colț) $T_c=0,7s$, conform normativului P100/1-2013.	1
PUNCTAJ TOTAL		8

Conform Tabelului din Normativul NP 074/2014, totalul de 8 puncte precum și a datelor prezentate anterior zona se încadrează în „categoria geotehnică 1”, cu „risc geotehnic redus”.

8.d) Terenul apt de fundare este constituit din praf argilos, cafeniu roscat, tare umed la foarte umed.

9.d) Adăncimile minime de fundare adoptate pe teritoriul localităților se vor stabili prin cercetare de specialitate (geotehnică) pentru fiecare obiectiv în parte funcție de condițiile locale de pe amplasamentul respectiv.

10.d) În funcție de amplasament (natura terenului de fundare) se pot adopta conform STAS 3300/2-85 următoarele presiuni convenționale de baza ($B=1,00m$ și $D_f=2,00m$):

-praf argilos : $p_{conv}=180-200$ kPa

-roca alterată: $p_{conv}=500$ kPa

11.d) Conform analizei chimice – agresivitate sol față de beton la o probă prelevată de pe amplasament prin buletinul de analiză nr. 10598/2018 precum și cerințelor standard NE 012-1/2007 solul nu prezintă agresivitate față de elementele din beton, iar pentru elemente structurale noi în fundații clasa de expunere a betonului se poate accepta „XC2” pentru fundațiile situate sub nivelul de îngheț respectiv combinația de clasă de expunere „XC4 + XF1” pentru fundații expuse la îngheț și în contact cu ploaia, conform codului de practică CP 012/1-2007 în aceste condiții la realizarea fundațiilor continue se vor utiliza betoane caracterizate prin clasă de expunere XC2 pentru fundații sub nivel de îngheț :

-clasă minimă de rezistență a betonului de C16/20.

-raport maxim $a/c=0,60$

-dozaj minim de ciment :260 Kg/

E. Loc. Romanesti (Foraj f5)

1.e) Date generale:

Localitatea Romanesti se afla amplasata in aval de localitatea Tomesti pe cursul raului Bega in apropiere de localitatea Cosava.

Adancimea de inghet stabilita conform stas 6054/77 este mai mare de 1,10m, respectiv se pot adopta adancimi maxime de inghet pe baza observatiilor locale.

Seismic, in conformitate cu Normativ P 100/1-2013 zonele cercetate se incadreaza in zona seismica $a_g=0,10$ si $T_c=0,7$ sec.

2.e) Date morfologice:

Localitatea este amplasata la limita dintre zona de deal si zona de lunca pe care il strabate raul Bega.

Altitudinea medie a localitatii este cca. 200,00m NMB

3.e) Date geologice:

Teritoriul localitatii s-a constituit din punct de vedere geologic prin depunerile transportate si depuse de raul Bega de la izvoare spre zona de lunca. Astfel pe un fundament de sisturi cristaline au fost depuse aluviuni grosiere constituite din pietrisuri si bolovanisuri peste care agentii eolieni au depus particule fine reprezentate prin prafuri si argile.

4.e) Date hidrogeologice:

Teritoriul localitatii este strabatut de cursul raului Bega precum si de o serie de afluenti ale caror izvoare sunt pe dealurile din vecinatate. Cel mai reprezentativ dintre acestia este paraul Fundeni.

Datele privind debitele caracteristice ale raului Bega si a paraieiilor existente in zona se vor solicita de la institutiile specializate.

5.e) Stratificatia terenului. Caracteristici. Determinare PDU.

5.1.e) Pe teritoriul localitatii Romanesti (zona foraj F5) predomina urmatoarea stratificatie:

- sol vegetal sau umpluturi cu grosimi cuprinse intre 0,30-0,50m;
- aluviuni fine constituite din prafuri nisipoase cafenii, tari umede extinse in adancime pana la cca. -0,90-2,00m;
- aluviuni grosiere constituite din pietris si bolovanis cu nisip prafos;

5.2.e) Caracteristicile fizice ale terenului din cadrul zonei active (praf nisipos) sunt urmatoarele:

-umiditatea	$w = 13,4\%$
-limita de framantare	$W_p = 16,4\%$
- limita de curgere	$W_L = 35,2\%$
-indicele de plasticitate	$I_p = 18,8\%$
-indicele de consistenta	$I_c = 1,16$
-greutatea volumica	$\gamma = 18,2 \text{ kN/m}^3$
-porozitatea	$n = 45,74 \%$
-indicele porilor	$e = 0,84$
-gradul de umiditate	$S_r = 0,94$
-modul de deformatie edometric	$M_{2-3} = 7955 \text{ kPa}$
-modul de deformatie liniara	$E = 8750 \text{ kPa}$

Se remarca faptul ca pamantul prafos-nisipos se prezinta normal consolidat ($n=45,74\%$), de consistenta tare ($I_c=1,16$) si de plasticitate in general mijlocie ($I_p=18,8\%$).

5.3.e) Incercarea de penetrare dinamica (PDU) efectuata pe amplasamentul cercetat a scos in evidenta urmatoarele:

- stratul care compune terenul de fundare din cadrul zonei active este normal consolidat reprezentat prin :

$$N_{10}=6...20 \text{ lov/ } 10\text{cm}$$

6.e. Conditii de fundare:

Concluzii. Recomandari.

Pe baza datelor continute in paragrafele anterioare se pot stabili urmatoarele concluzii si recomandari:

Pentru încadrarea preliminară a lucrărilor din punct de vedere al „Riscului geotehnic”, respectiv al „Categoriei geotehnice”, conform „Normativului privind documentațiile geotehnice pentru construcții”, indicativ NP 074/2014, aprobat cu Ordinul nr. 128/08.05.2007 al Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor și publicat în Monitorul Oficial nr. 381 din 06-iunie-2007, anexa I.1., se consideră factorii de influență prezentați în tabelul de mai jos:

Factori de influență	Încadrarea	Puncte
Condiții de teren	Terenuri bune	2
Apa subterană	Fără epuismențe	1
Clasificarea construcției după Categoria de importanță.	Normală	3
Vecinătăți	Fara riscuri	1
Zona seismică	Zonă seismică : valoare de vîrf a accelerației terenului pentru proiectare $a_g=0,10$ și perioada de control (colț) $T_c=0,7s$, conform normativului P100/1-2013.	1
PUNCTAJ TOTAL		8

Conform Tabelului din Normativul NP 074/2014, totalul de 8 puncte precum si a datelor prezentate anterior zona se încadrează în „categoria geotehnică 1”, cu „risc geotehnic redus”.

7.e) Terenul apt de fundare este constituit din praf nisipos cafeniu, tare umed.

8.e) Adancimile minime de fundare adoptate pe teritoriul localitatii se vor stabili prin cercetare de specialitate (geotehnica) pentru fiecare obiectiv in parte in functie de conditiile locale de pe amplasamentul respectiv.

9.e) In functie de amplasament(natura terenului de fundare) se pot adopta conform STAS 3300/2-85 urmatoarele presiuni conventionale de baza ($B=1,00m$ si $D_f=2,00m$):

-praf nisipos : $p_{conv}=180-200 \text{ kPa}$

-pietris+bolovanis: $p_{conv}=300-350 \text{ kPa}$

F.Loc.Balosesti (Foraj f6)

1.f) Localitatea face parte din punct de vedere administrativ de comuna Tomesti.

Adancimea de inghet stabilita conform stas 6054/77 este mai mare de 1,10m, respectiv se pot adopta adancimi maxime de inghet pe baza observatiilor locale.

Seismic, in conformitate cu Normativ P 100/1-2013 zonele cercetate se incadreaza in zona seismica $a_g=0,10$ si $T_c=0,7$ sec.

2.f) Stratificatia terenului. Caracteristici. Determinare PDU.

2.1.) .Pe teritoriul localitatii Balosesti (zona foraj F6) predomina urmatoarea stratificatie :

- sol vegetal sau umpluturi cu grosimi cuprinse intre 0,30-0,50m;
- praf argilos cafeniu, tare, umed.

2.2.f) Caracteristicile fizice ale terenului din cadrul zonei active (praf argilos) sunt urmatoarele:

-umiditatea	$w = 14,3\%$
-limita de framantare	$W_p = 14,6\%$
- limita de curgere	$W_L = 35,8 \%$
-indicele de plasticitate	$I_p = 21,2\%$
-indicele de consistenta	$I_c = 1,01$
-greutatea volumica	$\gamma = 18,2 \text{ kN/m}^3$
-porozitatea	$n = 45,74 \%$
-indicele porilor	$e = 0,84$
-gradul de umiditate	$S_r = 0,94$
-modul de deformatie edometric	$M_{2-3} = 7955 \text{ kPa}$
-modul de deformatie liniara	$E = 8750 \text{ kPa}$

Se remarca faptul ca pamantul prafos - argilos se prezinta normal consolidat ($n=45,74\%$), de consistenta tare ($I_c=1,01$) si de plasticitate in general mijlocie ($I_p=21,2\%$).

2.3.f) Incercarea de penetrare dinamica (PDU) efectuata pe amplasamentul cercetat a scos in evidenta urmatoarele:

- stratul care compune terenul de fundare din cadrul zonei active este normal consolidat reprezentat prin :

$$N_{10}=6...12 \text{ lov/ } 10\text{cm}$$

3.f) Apa subterana.

Chimismul solului este redat in buletinul de analiza anexat. Pe baza concluziilor continute in bul. 10599/2018 conform cerintelor standard NE 012-1/2007 solul nu prezinta agresivitate chimica fata de elementele din beton.

4.f) Conditii de fundare:

Concluzii. Recomandari.

Pe baza datelor continute in paragrafele anterioare se pot stabili urmatoarele concluzii si recomandari:

Pentru încadrarea preliminară a lucrărilor din punct de vedere al „Riscului geotehnic”, respectiv al „Categoriei geotehnice”, conform „Normativului privind documentațiile geotehnice pentru construcții”, indicativ NP 074/2014, aprobat cu Ordinul nr. 128/08.05.2007 al Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor și publicat în Monitorul Oficial nr. 381 din 06-iunie-2007, anexa I.1., se consideră factorii de influență prezentați în tabelul de mai jos:

Factori de influență	Încadrarea	Puncte
Condiții de teren	Terenuri bune	2
Apa subterană	Fără epuismențe	1
Clasificarea construcției după Categorie de importanță.	Normală	3
Vecinătăți	Fara riscuri	1
Zona seismică	Zonă seismică : valoare de vîrf a accelerației terenului pentru proiectare $a_g=0,10$ și perioada de control (colț) $T_c=0,7s$, conform normativului P100/1-2013.	1
PUNCTAJ TOTAL		8

Conform Tabelului din Normativul NP 074/2014, totalul de 8 puncte precum și a datelor prezentate anterior zona se încadrează în „categoria geotehnică 1”, cu „risc geotehnic redus”.

5.f) Terenul apt de fundare este constituit din praf argilos cafeniu, tare, umed.

6.f) Adâncimile minime de fundare adoptate pe teritoriul localității se vor stabili prin cercetare de specialitate (geotehnică) pentru fiecare obiectiv în parte în funcție de condițiile locale de pe amplasamentul respectiv.

7.f) În funcție de amplasament (natura terenului de fundare) se pot adopta conform STAS 3300/2-85 următoarele presiuni convenționale de baza ($B=1,00m$ și $D_f=2,00m$):

-praf argilos : $p_{conv}=180$ kPa

8.f) Conform analizei chimice – agresivitate sol față de beton la o probă prelevată de pe amplasament prin buletinul de analiză nr. 10599/2018 precum și cerințelor standard NE 012-1/2007 solul nu prezintă agresivitate față de elementele din beton, iar pentru elemente structurale noi în fundații clasa de expunere a betonului se poate accepta “XC2” pentru fundațiile situate sub nivelul de îngheț respectiv combinația de clasă de expunere “XC4 + XF1” pentru fundații expuse la îngheț și în contact cu ploaia, conform codului de practică CP 012/1-2007 în aceste condiții la realizarea fundațiilor continue se vor utiliza betoane caracterizate prin clasa de expunere XC2 pentru fundații sub nivel de îngheț :

-clasa minimă de rezistență a betonului de C16/20.

-raport maxim $a/c=0,60$

-dozaj minim de ciment : 260 Kg/m³;

Stratul portant cel mai frecvent este format din prafuri nisipoase cafenii roscate plastic vartoase, dar și din pietris și bolovanis cu nisip mijlociu și mare (pentru zonele de lunca), stâncă nealterată (pentru zonele înalte).

Adâncimea de îngheț este în general la mai mult de 1,10 metru de la suprafață (cf. STAS 6054/77).

Conform normativului P100/92, zona Tomesti este încadrată în zona seismică « F », cu un $K_s=0,08$ și un $T_c=0,7$ sec.

DISFUNCTIONALITATI

În sfera naturalului, disfuncționalitățile sunt rezultatul unor particularități ale mediului natural, tratat necorespunzător prin diverse acțiuni ale omului:

- inundații
- eroziuni accentuate
- alunecări de teren
- poluări diverse
- despaduriri

Ele sunt mult mai accentuate în zonele noilor așezări, cu funcții străine mediului tradițional sau având un anumit grad de agresivitate: Colonia Fabricii și Valea lui Liman. Aici peisajul este afectat într-o manieră destul de gravă.

2.3. RELATII IN TERITORIU

Comuna Tomești, în suprafață de 140,94 kmp este situată în partea de est a județului Timiș, pe versantul nordic al Munților Poiana Ruscă, pe cursul superior al râului Bega până la confluența râului cu Șasa (Bega Poieni).

Relieful coboară treptat de la altitudini de peste 1300 m în sudul comunei, la sub 300 m în nord (altitudinea medie la Luncani este de 400 m iar la Tomești este de 300 m). Distanța de la Luncani de Jos (satul așezat în sudul comunei) până în Vârful Padeș (1377,5 m) este de 7 km iar până în Vârful Rusca (1356,1 m) este de 20,2 km.

Râul Bega, cu afluenți mai mici, traversează teritoriul comunei de la sud la nord.

Din punct de vedere administrativ comuna Tomești aparține județului Timiș, este situată la o distanță de 118 km de municipiul Timișoara, 58 km de municipiul Lugoj și 23 km de orașul Făget.

Rețeaua de drumuri a comunei este racordată la drumul național DN 68A, Lugoj-Deva, prin care are acces la magistrala E70 (Timișoara-Drobeta Turnu Severin) și E68 (Szeged-Arad- Deva-Brașov). Axa principală de circulație, care străbate comuna de la nord la sud o constituie drumul județean 684. El asigură legătura cu DN 698A în satul Coșava, care aparține comunei Curtea, trecând prin satele: Românești, Tomești, Colonia Fabricii, Luncanii de Jos.

Comuna se învecinează în partea de nord cu comuna Curtea, la est cu comuna Pietroasa, la sud-est cu județul Hunedoara, la sud cu județul Caraș-Severin, la sud-vest cu comuna Nădrag, iar la vest cu comuna Fârdea și satele Jupânești și Brănești aparținând orașului Făget.

Coordonatele geografice ale localității Tomești sunt: 45°46' latitudine nordică și 25°18' longitudine estică.

În componența comunei intră următoarele șase sate: Colonia Fabricii-reședință de comună, Tomești, Baloșești, Luncanii de Jos, Luncanii de Sus și Românești.

Drumurile comunale asigură legătura dintre sate și dintre comună și comunele vecine, astfel:

- Drumul comunal DC 114 Tomești-Baloșești-Jupânești (sat aparținând orașului Făget);
- Drumul comunal DC 117 Luncanii de Jos-Luncanii de Sus;
- Drumul comunal DC 116 Luncanii de Sus-Zolt (comuna Fârdea);
- Drumul comuna DC 109 Românești-Pietroasa (comuna Pietroasa).

Comuna nu este arondată la rețeaua națională și județeană de căi ferate, cea mai apropiată stație CFR, fiind gara Margina, la 14 km.

În cadrul teritoriului administrativ al comunei există mai multe stații de autobuz, transportul cu mijloacele auto făcând legătura comunei cu comunele Curtea, Margina, orașul Făget și municipiile Lugoj și Timișoara.

Fiind amplasată la poalele Munților Poiana Ruscai, și într-o zonă retrasă, din punct de vedere al relațiilor, se remarcă distanța relativ mare față de căile de comunicații zonale și statale. Singura sosea relativ importantă aflată la civa km distanță în nord este DN 68 A, iar stația de cale ferată cea mai apropiată este Margina (la cca 7-8 km distanță nord-vest).

Relațiile cele mai importante sunt, asadar, pe direcția nord, vizând atât punctele polarizatoare locale (Margina, Făget) cât și direcția de tranzit Lugoj- Deva. Mai departe, spre valea Muresului, este în funcțiune un drum, parțial modernizat, care se bifurcă spre Lipova și Savarsin.

Pe direcțiile est și vest, relațiile sunt mult diminuate de lipsa unor așezări importante și de lipsa unor cai de comunicații de calitate. Relieful și pădurile deosebit de întinse sunt alți factori care nu facilitează comunicațiile.

Spre sud, singura cale rutieră de legătură spre valea Bistra, traversând masivul Poiana Ruscai, este drumul prin pasul Ruschita, utilizat acum, datorită stării proaste, doar ca drum forestier pe anumite distanțe.

Pentru drumetii montane, există un mare număr de variante, în special pe direcțiile vest și sud, dar lipsesc marcasele și locurile de cazare. Singura cabană apropiată este Capriorul, spre sud-vest.

Acest sistem de comunicații zonale este în strânsă legătură cu așezările comunei. Cu excepția Luncanilor de Sus (aflat pe o deviație de la drumul de pe valea Begai Luncani) și Balosești (aflat pe o cale de legătură rar utilizată, spre vest, spre Jupânești), restul așezărilor sunt axate pe drumul de vale, debusând în final spre DN 68 A. Prin urmare, toate relațiile lor cu mediul învecinat și cu căile de tranzit sunt intermediare de această cale de legătură.

DISFUNCTIONALITATI

- relații defectuoase pe direcțiile vest, sud, est.
- lipsa unor elemente amenajate în zona premontană și montană a comunei pentru a activa relațiile respective
- calitatea proastă a căilor de comunicație spre Balosești, Luncanii de Jos și mai ales Luncanii de Sus
- lipsa unor elemente polarizatoare majore și viabile în comuna sau în vecinătatea ei
- promovare insuficientă destinată valorilor locale și zonale

2.4. ACTIVITATI ECONOMICE

Comuna Tomesti are o economie strâns legată de relieful, alte condiții ale mediului natural, cu resursele naturale ale spațiului respectiv și cu istoria și tradiția zonei. Acestea au determinat și spectrul ocupațiilor tradiționale, menținute în bună măsură și astăzi.

Bucurându-se de condiții naturale bune (climă blândă, rețea hidrografică bogată, bogăția solului și subsolului), locuitorii comunei au putut să desfășoare importante activități economice

Documentele din perioada feudalismului dezvoltat, atestă cu claritate faptul că zona piemontului nord-vestic al munților Poiana Rusca a fost locuită de o populație românească, care și-a desfășurat viața și activitatea în conformitate cu datinile

străbune. Aceleași documente (I Pataki, domeniul Hunedoarei la începutul veacului al XVI-lea. Studii și documente, Ed. Academiei, București 1973), datând din perioada când acest ținut se afla inclus în cadrul domeniului Hunedoarei, sunt de un real folos pentru acreditarea ideii că în zonă formele gospodăririi aloidale, care pregătesc condițiile apariției germenilor capitalismului, apar mai timpuriu decât în alte ținuturi românești

Dacă în anul 1734 lângă Lucanii se dădea în funcție un furnal pentru topit metale, o sută de ani mai târziu centrul activităților economice a devenit industria sticlei.

În economia comunei, și în prezent industria ocupă un loc important. Având în vedere resursele subsolului neexploatate, credem că în foarte scurt timp vor apărea în comună noi ramuri industriale.

Alături de industrie, un loc important în economia comunei îl ocupă : agricultura, exploatarea forestieră, turismul, etc.

2.4.1. RESURSELE SOLULUI

Structura solurilor comunei este în conformitate cu relieful și paleografia zonei. Pentru zona de câmpie, dominante sunt solurile favorabile agriculturii. Terenurile agricole (suprafețele arabile, pasunile, fanetale, viile și livezile) ocupă 4218 ha (din suprafața totală a comunei, de 14.093 ha. Între acestea, arabile sunt 625 ha. Suprafața terenurilor neproductive (din cadrul celor agricole) este mică - 13,4 ha.

2.4.2. RESURSELE SUBSOLULUI

Masivul Poiana Rusca conține o serie de bogății ale subsolului, dintre care unele se întâlnesc și pe teritoriul comunei Tomești. Unele dintre ele au fost cunoscute din timpuri mai vechi și au fost exploatare de locuitori, cum sunt: fierul, arama, cuarțul și calcarul; altele au fost decoperite în ultimii ani, printre acestea numărându-se materialele de construcții: marmura și aragonitul sau zăcămintele de transformare hidrotermală (bentonita).

O altă importantă resursă a comunei o constituie zăcămintele de nisip cuarțos dintre Tomești și Baloșești, folosit în trecut la fabricarea și șlefuirea sticlei. Zăcămintele au un procent destul de mare de oxizi de fier.

Argilele din zona Baloșești-Jupânești sunt folosite de meșterii olari pentru producerea diferitelor obiecte.

Formațiunile de ramă și fundament asigură prin rocile pe care le conțin în cariere o sursă de reparație a drumurilor comunale și județene fiind folosite și în construcția caselor.

În partea de nord a comunei, la Românești se găsesc izvoare minerale de interes local numite popular „Balta Caldă”. Temperatura lor este de 18 – 20 °C iar debitul de circa 50 l/s.

2.4.3. VEGETATIA

Vegetația comunei este distribuită în funcție de altitudine și umiditate, fiind reprezentată de păduri de foioase, pășuni și zăvoaie de-a lungul apei. Pe lângă frumusețea naturală și varietatea peisagistică, comuna este traversată de râul Bega și se bucură de o biodiversitate bogată, cu numeroase specii vegetale și animale adaptate mediului său specific.

Vegetația forestieră este foarte întinsă - 9673.80 ha.

Pe teritoriul comunei se gasesc intinse terenuri agricole cu pajisti secundare care contin Festuca sulcata, Festuca pseudovina si Artemisia austriaca.

In lunca Begai exista o vegetatie specifica, de apa.

2.4.4. UTILIZAREA TERENURILOR

Intr-o comuna cu un caracter dominant agricol si forestier, utilizarea terenurilor sugereaza foarte bine profilul economic al ei si localitatilor sale.

Privind utilizarea terenurilor, din totalul de 14.093,88 ha (suprafata intregii comune), situatia se prezinta astfel:

- terenuri agricole (inclusiv pasuni-fanete)..... 4218 ha
- paduri.....9674ha
- ape.....46ha
- terenuri neproductive (degradate)..... 13,4ha

Defalcat, totalul terenurilor agricole se prezinta astfel:

- suprafata arabila.....625 ha
- livezi.....24 ha
- pasuni2465 ha
- fanete.....1104 ha

Din total, 206,2253 ha sunt terenuri intravilane ale satelor, care contin la randul lor, inafara suprafetelor destinate constructiilor si circulatiilor, mai bine de 60% suprafete agricole.

Coroborand datele, rezulta ca suprafatele destinate agriculturii (in speta marilor culturi agricole) sunt foarte mici. Exista in schimb, mai suprafete destinate pasunilor si fanetelor, neceare creterii animalelor. O pondere deosebita o au padurile si anexele lor, generand activitati specifice (vezi si capitolul "Activitati economice").

Ca urmare a analizei realizate asupra componentelor potentialului economic al comunei, cu influenta directa asupra asezarilor sale, agricultura si cresterea animalelor rezulta ca fiind dominante.

2.4.4.1. AGRICULTURA SI CRESTEREA ANIMALELOR

Ocupatiile principale ale locuitorilor acestei zone au fost intotdeauna agricultura si cresterea animalelor.

Datorita faptului ca terenurile agricole sunt dispersate se folosesc in mod diferit: valile mai largi din nord (depresiunea Tomești și depresiunea Românești) sunt folosite pentru cultura de cereale iar pantele dealurilor pentru livezi de pomi fructiferi sau fânețe.

Factorii naturali și în special social-economici au determinat extinderea sau specializarea unor ramuri agricole, în funcție de cerințele economice locale și de potențialul uman existent.

În toate satele din comună agricultura a fost reprezentată de sectorul individual, ocupațiile având un caracter mixt, agropastoral.

Suprafața comunei Tomești se întinde pe 14.094 ha, din care terenul agricol cuprinde 4.218 ha (29,92 %), iar terenul arabil ajunge la 625 ha (4,43 %) din total teren. Caracteristic acestei zone este gradul mare de dispersare a terenului agricol. Pe raza satului Românești este o zonă mai concentrată a terenurilor agricole; în celelalte sate parcelele sunt mai mici, locuitorii ocupându-se în mod deosebit cu creșterea animalelor.

Din totalul suprafeței agricole, suprafețele ocupate cu pășuni și fânețe reprezintă aprox. 84,78 %; calitativ și cantitativ aceste suprafețe sunt slab productive, fiind în mare parte degradate și erodate, atât din cauza apelor cât și din cauza pășunatului nerațional, în condiții de uscăciune accentuată și de lipsă totală de

întreținere. O mare parte din pășuni și fânețe (Tomești și Luncani) au fost invadate de spini și arboret, fiind scoase complet din categoria terenurilor agricole.

Pentru terenurile arabile nu s-a generalizat sistemul asolamentului bienal și trienal, fiecare gospodărie cultivă pe parcela sa ceea ce crede de cuviință, potrivit necesităților. Fertilizarea solului se făcea cu ajutorul gunoierului de grajd. În iernile cu multă zăpadă gunoierul se transporta cu sania trasă de cai, boi sau vaci iar primăvara cu căruțe și care. El se depozitează în grămezi mari la capătul „holdei”, înainte de arat (primăvara) se împarte pe întreaga holdă.

Aratul se execută cu plugul confecționat din lemn cu brăzdar și cuțitul din fier. Cele mai multe pluguri erau cu cormana fixă și pluguri cu cormana schimbătoare folosite pe terenurile în coastă. Țăranii care foloseau caii la arat au început să schimbe plugurile construite din lemn cu cele din metal cumpărate de la uzinele din Nădrag pe la începutul secolului XX. După anul 1950 au început să fie folosite și tractoarele pentru arat, în special în partea de nord a comunei, unde era teren mai mult de luncă

Pentru a mărunți arătura se folosea grapa din lemn cu dinți din fier și grapa din fier construită de către fierarii satului. Semănatul porumbului și grâului se executa manual. La porumb puneau boabele tot la a treia brazdă. Grâul se împrăștia cu mâna dintr-un sac ce se afla legat la piept. Prășitul porumbului se făcea cu sapa și uneori se folosea și plugul de șiruit după care se trăgea cu sapa. Această metodă se folosește și în prezent. Seceratul se făcea la început numai cu secera de către femei. Mai târziu bărbații coseau grâul (la coase erau aplicate două bețe din lemn având scopul de a culca grâul), femeile îl pologeau iar copiii făceau snopii.

Din punct de vedere al suprafețelor cultivate, ponderea cea mai mare o au culturile necesare pentru autoconsum, producțiile fiind scăzute. În anul 2006 în comuna Tomești erau înscrise în Matricola mijloacelor de transport 60 tractoare.

Structura terenurilor.

În ceea ce privește structura terenurilor, situația se prezintă astfel: 10,12 % din teritoriul comunei se află la o altitudine sub 250 m; 28,34 % între 250 m și 500 m; 27,15 % între 500 m și 700 m; 24,45 % între 700 m și 1000 m și 9,94 % peste 1000 m.

Terenurile corespund zonei 4 de fertilitate a terenurilor – zonă de deal și munte, fiind de o calitate destul de slabă.

Modul de utilizare a terenurilor agricole

Categorii de teren	Hectare	Ponderea în suprafața totală a comunei	Ponderea în suprafața agricolă a comunei
Teren arabil	625	4,43	14,82
Pășuni	2638,78	18,72	62,56
Fânețe	937,52	6,65	22,23
Vii	—	—	—
Livezi	16,70	0,12	0,39
Total teren agricol	4218	29,92	100
Păduri	9675	68,64	97,96
Ape	45	0,32	0,45
Drumuri	93	0,65	0,95
Construcții și curți	50	0,35	0,50
Alte terenuri neagricole	13	0,09	0,14

<i>Total teren neagricol</i>	9876	70,07	100
TOTAL TEREN COMUNĂ	14094		

Sursa: Registrul de cadastru a județului Timiș

Suprafața agricolă a comunei (anul 2005) este de 4218 ha, reprezentând cca. 0,48 % din suprafața agricolă a județului Timiș.

Dacă suprafața arabilă a județului Timiș era în anul 1996 de 535.130 ha atunci suprafața arabilă a comunei ar reprezenta 0,11 % din suprafața arabilă a județului.

Primăria are în proprietate: 288 ha pădure și 2.472 ha teren agricol, din care 2.450 ha fânețe (aproape 75 % sunt împădurite).

Față de recensământul din 04.01.1971 când suprafața comunei era de 14.837 ha suprafața actuală este de 14.094 ha, scăzând cu 743 ha prin rectificarea hotarelor comunei.

În cadrul comunei există cca. 2.000 ha teren agricol erodat. Lucrări de organizare a terenului agricol erodat nu au fost efectuate datorită activității agricole reduse. Din totalul terenului erodat 82 % este cuprins pe pantele cu înclinație între 15 – 30°.

Pe sate, situația gospodăriilor individuale se prezintă astfel:

Gospodării individuale	Anii				
	2001	2002	2003	2004	2005
TOTAL, din care:	850	830	829	829	827
Colonia Fabricii	358	338	338	338	336
Tomești	110	110	115	115	115
Baloșești	47	47	47	47	47
Românești	188	188	186	186	186
Luncanii de Sus	14	14	15	15	15
Luncanii de Jos	133	133	130	130	130

Sursa: Registrul agricol între anii 2001 – 2005

Redăm mai jos suprafețele cultivate și producția realizată la unele produse

Cultura	Hectare	Producția realizată (t)
Grâu	170	272
Orz	5	9
Ovăz	60	144
Porumb	200	440
Cartofi	90	1440
Legume	26	287
Trifoi + Lucernă	75	800
Sfeclă	20	360

Sursa: Registrul agricol

Pomicultura și grădinăritul s-au practicat întotdeauna pe lângă casa omului, constituind și ele argumente ale stabilității și continuității populației pe aceleași locuri.

Datorită celor 16,70 ha de livezi, a pomilor fructiferi plantați în locurile de pășunat, comuna participă în cadrul producției agricole și cu producția de fructe. Ponderea cea mai mare o înregistrează prunii cu o producție de 77 t. Prunele sunt

folosite de locuitorii comunei în special pentru a produce țuica dar și pentru a fi consumate în stare proaspătă, pentru preparat magiunuri și compoturi sau pentru a fi uscate în cuptoare și afumătorii. Merii se situează pe locul doi atât ca producție cât și ca suprafață, urmați de nuci, peri, cireși etc

Producția realizată în anul 2006 în pomicultură

Specificația	Bucăți	Producția realizată (t)	Producția pe bucată (kg)
Pruni	6491	77	12
Meri	1323	16	12
Nuci	128	15	35
Cireși	286	6	21
Piersici	34	4	118
Caiși	22	3	136
Peri	67	8	119

Sursa: Registrul agricol

În fiecare gospodărie se cultivă: varză, roșii, ardei, fasole, mazăre, ceapă, țelină, usturoi, morcovi, pătrunjel, cimbru etc.

Albinăritul. Flora zonei oferă condiții bune pentru creșterea albinelor. Albinăritul este o îndeletnicire a bărbatilor. La data de 01.02.2004 în comuna Tomești erau 150 familii de albine cu o producție de 2 t. La recensământul din 04.01.1971 în comună erau 196 familii de albine.

Pescuitul, ocupație secundară a locuitorilor, a fost practicat în aproape toate satele (Luncani, Colonia Fabricii, Tomești, Românești). Râul Bega cu afluenții săi oferă condiții foarte bune de pescuit. Râul nefiind poluat are un fond piscicol destul de valoros: păstrăv-indigen, păstrăv- curcubeu, clean.

Vânătoarea a fost o ocupație foarte veche a locuitorilor comunei zona deținând un fond cinegetic bogat: mistreți, cerbi carpatini, căpriori, urși, iepuri etc.

Culesul din natură, ocupație apărută în epoca străveche se desfășoară și în zilele noastre. Culesul din natură a avut drept scop completarea surselor alimentare, sprijinirea industriei casnice sau terapia medicală

Din livezile și pășunile unde sunt pruni, în luna mai se culeg bureții de prune; sunt primii bureți ce apar primăvara. Din pădure se culeg diferite soiuri de bureți: cucii de vară și toamnă, bureți galbeni (gălbiori), bureți iuți, golâmbițe, crăițe (în perioada secerișului), pitonci de vară și toamnă (mânătărci), pârve de vară și de toamnă (cresc pe fagi și ulmi la fel ca și ghebele).

Toate aceste varietăți de ciuperci se consumă proaspete sau conservate. În ultimul timp prin vânzarea în mod organizat de pitonci și crăițe la diferite firme locuitorii comunei au obținut sume importante de bani.

Dintre fructele de pădure se adună: fragi, zmeură, mure, afine, măceșe, coarne. Acestea sunt destinate consumului sau vânzării

CREȘTEREA ANIMALELOR

Creșterea animalelor a fost (și este) o ocupație de bază a locuitorilor acestei zone, din timpuri străvechi, fiind favorizată de varietatea reliefului (câmpie, dealuri, munți), climă blândă, de densitatea rețelei hidrografice și bogăția floristică a covorului vegetal.

Documente scrise despre această îndeletnicire sunt mai puține. Italianul Francesco Grisellini în anii petrecuți în Banat (sept. 1774 – febr. 1777) consemna: „ocupația de căpetenie a tinerilor români este să pască vitele, până devin destul de puternici și oțeliți

pentru a fi folosiți la arat, cărașie și la alte munci cu brațele. Într-adevăr, românii sunt singurul neam din Banat care se pricep fără deosebire la orice fel de muncă”. În anul 1774 austriacul Johan Jakob Ehrler nota despre Luncani că „are vite cornute de talie mijlocie

În comună se creșteau și se cresc: vaci, boi, oi, capre, cai, porci în proporții diferite de la un sat la altul.

Satul Luncani creștea mai puțin cai și mai mult oi, boi și vaci. Boii, vacile și oile se păstureau pe pășunile din Munții Poiana Ruscă, de primăvara până toamna târziu, când erau aduse la sălașe, amplasate la o distanță destul de mare de sat. În turma de oi nu se aflau capre.

Această regulă se păstrează în mare parte și în prezent. Prezintă câțiva din gospodarii ce aveau mari turme de oi: Potoroancă, Dulcă, Crețu etc. Aceștia în cea mai mare parte comercializau laptele și brânza la Ruschița, în partea de sud a Munților Poiana Rusca.

În satele Tomești și Românești turmele de oi pășteau împreună cu cele de capre pe pășunile din munți și dealuri. Iarna se aduceau acasă și se adăposteau în saivane ce se aflau în grădina din spatele caselor (unii gospodari din Tomești aveau și sălașe la o oarecare distanță de sat). Regula se păstrează și în prezent. Turmele de oi erau (și sunt) formate din oile mai multor gospodari care le păzeau cu rândul sau plăteau un cioban, în funcție de numărul de capete. Familiile Bodea și Stănilă (Andriș) din Românești și Iustin din Tomești dețineau un număr important de oi și capre.

Până la înțărcațul mieilor, oile cu lapte pășunează separat de oile sterpe. Măsuratul oilor din Luncani se face în fiecare an la 1 mai, în celelalte sate cu două săptămâni mai devreme. La măsuratul oilor se desfășoară un adevărat ritual, de care vom vorbi mai mult la subcapitolul Datini și obiceiuri.

În satul Luncani o parte din vaci și boi pasc pe pășunile din zona alpină a Padeșului, altă parte pe pășunile din jurul sălașelor.

Necesarul de carne, lapte, brânză, ouă, lână este asigurat în bună măsură din producția proprie. Surplusul de produse este valorificat la piața din Colonia Fabricii (sâmbăta) și piața din Făget (vinerea).

Situația efectivelor de animale și păsări

Specificația	U/M	Efective existente		Diferențe
		01.02.2004	04.01.1971	
Bovine	capete	404	1017	-613
Porcine	capete	450	278	+172
Ovine	capete	700	1606	-906
Caprine	capete	170	192	-22
Păsări	capete	9000	4000	+5000
Cabaline	capete	139	291	-152
Albine	familii	150	196	-46

Sursa: Pentru efectivele existente la 01.02.2004 – Registrul agricol; pentru efectivele din 04.01.1971

D.Mihalache, V. Nini, Localitățile județului Timiș, 1971, p. 267 Producția animalieră obținută la data de 01.01.2004 (Registrul agricol):

Carne bovine (tone).....17,4
Carne ovine (tone).....9,1
Carne caprine (tone).....1,1
Carne porcine (tone).....71,5

Carne păsări(tone).....	6
Lapte vacă și bivoliță (hl).....	9620
Lapte ovine (hl).....	440
Lapte caprine (hl).....	140
• Lână (tone).....	2
• Ouă (mii buc).....	880
• <i>Carne Total(tone)</i>	105,1
• Miere (tone).....	2

Specificul condițiilor naturale ale comunei indică o orientare mai mare spre ramura creșterii animalelor, care asigură venituri mai mari.

2.4.4.2. INDUSTRIE, EXPOATAREA MATERILOR PRIME, SERVICII

Bogățiile solului și subsolului au făcut ca începuturile unor activități cu caracter industrial să fie foarte vechi. Cu toate că lipsesc documente scrise, unele cercetări arheologice (la Românești, Luncani), ne îndreptățesc să credem că populația localităților (comunei) se ocupa cu confecționarea unor obiecte sau unelte de uz casnic și gospodăresc, uneori destinate schimbului, din cele mai vechi timpuri

Valorificarea bogățiilor subsolului a fost o ocupație de bază a unor români din zonă încă din perioada feudalismului. Se poate afirma cu certitudine că aceasta zonă a intrat mai de timpuriu în rețelele relațiilor capitaliste.

Ca și în celelalte zone muntoase ale Banatului, mineritul va cunoaște o amploare considerabilă și o dată cu aceasta, prelucrarea materiilor prime existente

Documente scrise privind activități industriale în această zonă se găsesc după anul 1716 când Banatul ajunge sub stăpânirea Imperiului Habsburgic. Odată cu instaurarea dominației habsburgice, se instaurează o administrație centralizată dar și o preocupare mai mare pentru valorificarea bunurilor existente, statul habsburgic creând posibilități pentru protejării săi de a- și pune în vedere planurile lor întreprinzătoare. Astfel, din Scrisoarea a VI –a și Scrisoarea a X-a a italianului Francesco Grisellini adresate baronului Josef von Sperges, consilier aulic, respectiv abatelui Lazzara Spallanzani, aflăm că în apropierea comunei la Gladna în jurul anului 1740 a fost decoperit și se exploata în 1774 un filon de plumb argintifer „din care un centenar dă 7-9 lotoni (argint)”.

În anul anul 1734, se dădea în funcție între satul Luncani și Tomești un furnal pentru fontă, unul dintre cele patru furnale din Banat, care s-au construit și au funcționat în această perioadă.

În anul 1850 se înființează Camera de Comerț și Industrie din Timișoara. Prin activitatea desfășurată, ea va da un impuls considerabil dezvoltării economice a zonei Începând cu a doua decadă a secolului al XIX – lea pînă în anul 2006 activitatea industrială principală în comună a devenit industria sticlei

„Sticla, acest material anorganic, născut din foc, solid, amorf, dur, cu luciu particular, ce poate fi transparent, translucid sau opac, incolor sau colorat, casant, apt totuși, prelucrării la rece prin gravare, șlefuire și polizare, rău conducător de căldură și electricitate, ușor modelabil în stare caldă, prin presare, suflare, tragere, filare, în diferite formate utilitare sau artistice, a pătruns adânc în viața cotidiană a omenirii încă din cele mai vechi timpuri”.

Considerăm că cei 180 de ani de sticlărie neîntreruptă la Tomești ne îndreptățesc să amintim câteva aspecte ale dezvoltării sticlei, în Banat și în mod deosebit în Tomești.

Scurt istoric al sticlei în Banat. Prima manufactură de sticlă din Banat ia ființă în anul 1724 la *Călina*, sat ce aparținea comunei Dognecea, județul Caraș Severin. În Dognecea era construit în anul 1723 un furnal, ca și la Luncani. Se poate face legătura între fabricile de sticlă și instalarea furnalelor: ambele foloseau lemnul drept combustibil și depindeau de existența materialelor calcaroase și silicoase în zonă.

Francisco Grisellini consemnează în scrisoarea a VII-a adresată baronului Pompei de Brigida că între anii 1774 – 1777, când „contele Clary era președinte al Administrației Banatului,

la *Slatina*, în districtul Caransebeșului a fost ridicată o sticlărie. Românii se iviră pe dată și, sub îndrumarea unui maestru sticlar, învățară arta de a fabrica sticle, pahare ș.a.m.d., cu care Banatul se îndestulează acum singur”.

În anul 1820 se construiește fabrica de sticlărie Tomești.

Fabrica de sticlărie Drencova, în apropiere de Moldova-Nouă, județul Caraș-Severin, s-a înființat în anul 1909, producând borcane de consum obișnuit, sticle de lampă, sticle pentru sifoane, articole presate: farfurii, pahare, căni etc precum și sticlărie suflată de menaj.

Fabrica avea acces la portul Drencova și exporta produse în Asia Mică și Balcani, era dotată cu un cuptor de topire cu 14 oale deschise, cuptor de topire pentru oale refractare, cuptoare de recoacere a sticlei, atelier de șlefuire, de pictură, gravură, locomobilă cu aburi de 35 CP. Combustibilul folosit era gazul de la gazogenul cu cărbune. Având o bună dotare și reprezentanță comercială în porturile Dunărene este greu de găsit motivul opririi definitive a acestei fabrici.

Fabrica de sticlărie Gladna Montană s-a construit în anul 1935, la marginea satului pe valea râului Gladna. Avea un cuptor vană cu plutitor, cu instalații de recuperare a căldurii din gazele arse, în drum spre coș, sistem regenerativ și un coș de tiraj pentru evacuarea gazelor arse. Avea gazogen pentru gazele din lemn. Pentru recoacere se foloseau cuptoare fixe (12 cuptoare). Se suflau butelii, flacoane, sticle de lampă, bazine de lampă și alte obiecte.

Muncitorii calificați erau în majoritate de naționalitate germană veniți de la Tomești și Mediaș, dar și români din zonă. Fabrica și-a încetat activitatea înainte de anul 1948 (anul naționalizării).

Conform date furnizate de ORC – TIMIS- firmele aflate în evidente pe teritoriul Comunei Tomești se prezintă conform ANEXA FURNIZARE DE INFORMATII : BALOSESTI - 5 firme toate în funcțiune

COLONIA FABRICII- 23 de firme, din care 2 – întrerupere temporară activitate

LUNCANII DE JOS – 17 firme, din care 1 – întrerupere temporară, una dizolvare judiciară

ROMANESTI- 16 firme, din care 2 – întrerupere temporară de activitate

TOMESTI – 16 firme, din care 1- întrerupere temporară de activitate

MESTESUGURI

Din rândul populației acestei zone, în decursul timpului, s-au ridicat țărani care pentru satisfacerea necesităților locale s-au specializat în prelucrarea diferitelor materii prime ca: lemnul, argila, piatra, fierul, lâna, pieile etc. Aceste meserii se transmiteau apoi din tată în fiu. În funcție de materia primă locală au apărut, în timp și specializări pe sate. Astfel, la Luncani și Tomești au apărut mai mulți prelucrători ai

lemnului, pietrei, fierului. La Baloșești prelucrarea argilei iar la Românești prelucrarea fibrelor textile, a cerealelor etc.

Dotarea atelierelor a evoluat de la unelte casnice de mână la diferite mecanisme și instalații cu un randament sporit. Din meșteșuguri casnice s-a trecut la obținerea de produse destinate comerțului

Prelucrarea lemnului. „Lemnul a fost o materie primă de bază oferită de pădure oamenilor, care l-au folosit din vremuri străvechi pentru construirea locuințelor, a adăposturilor pentru animale și a altor construcții, pentru confecționarea uneltelor, obiectelor casnice, mijloacelor de transport etc”. Austriacul J.J. Ehler, menționa în anul 1774 că în districtul Luncaniului „se câștigă bani mulți confecționând roți de căruță și doage de butoi”.

Cei mai mulți meșteri lemnari erau dulgherii și șindrilarii. Dulgherii construiau casele, sălașele, grajdurile și celelalte anexe gospodărești. Șindrilarii confecționau șindrila din lemn de brad. La construirea caselor echipele de dulgheri, ajutați de lucrătorii necalificați, se foloseau în general de următoarele scule: toporul, fierăstrăul cu coardă și joagărul, sfredelul, dalta lată și cea în cruce, tesla, mezdreaua, ciocanul.

Construcțiile din lemn (case, grajduri, sălașe, saivane) ridicate în urmă cu peste 150 – 200 de ani se află și în prezent la Luncani și Tomești, în mai mică măsură în celelalte sate.

Meșterii dulgheri și șindrilarii amintiți de-a lungul timpului erau: Pârvan, Ionescu Dumitru, Adam Ion-șindrilar, toți fiind din Luncani. Și în prezent se mai construiesc case cu schelet din lemn și ziduri din cărămidă, așa numitele case zidite „între căței”.

Altă categorie de prelucrători ai lemnului erau tâmplarii (țișlării). Ei lucrau piesele de mobilier, finisarea lucrărilor executate de dulgheri ca fruntarii la case, foișoare și alte lucrări anexe caselor. La Luncani era renumit tâmplarul Marinescu Nicolae (Luță).

Confecționarea cherestelei din foioase și rășinoase necesare lucrărilor de dulgherie și tâmplărie l-a asigurat gaterul instalat la Luncanii de Jos, activat de forța apei râului Bega.

Olăritul, a fost una din ocupațiile cele mai vechi ale populației acestor locuri. Pentru aceasta aducem ca argument vasele descoperite la Românești aparținând neoliticului și din perioada de trecere spre epoca bronzului aflate în muzeul din Lugoj.

În decursul timpului această îndeletnicire s-a practicat neîncetat. În zona Făgetului au fost cinci localități în care s-au modelat vase din lut: Jupânești, Făget, Baloșești, Temerești, Răchita

La Baloșești s-a produs ceramică nesmălțuită : vase în care se ținea apa (cârcege), ulcele, cănițe, ghivece pentru flori, cratițe de diferite mărimi (erau căutate cele folosite pentru închegatul laptelui) etc. Ca maiștrii olari erau cunoscuți: Capotescu Todor și Stănilă Damian. Produsele obținute erau vândute la târgurile din Făget și la alte târguri din zonă.

În prezent această tradiție este continuată de familia Costineanu Ștefan și Terezia din Colonia Fabricii, care folosește prelucrarea tradițională (la roata olarului) a argilei realizând obiecte decorative în stil modern.

Slaba producție agricolă a determinat orientarea locuitorilor spre meșteșugul olăritului, care era destul de rentabil (pe o căruță de oale se putea obține o căruță de grâu sau alte produse necesare în gospodărie). În prezent în Baloșești nu se mai practică acest meșteșug.

Metalurgia are tradiții foarte îndelungate pe teritoriul comunei. Să amintim că la Luncani s-a exploatat în trecut fier și cupru. În anul 1734 la Luncani funcționa un furnal de topit metal.

Pe teritoriul comunei au existat și încă mai există cariere de piatră de var. Exploatarea lor s-a făcut accidental de către localnici încă din timpuri mai vechi. Sunt patru cariere amplasate la: Românești, Baloșești, Colonia Fabricii și Luncanii de Jos. Pe lângă piatra necesară în construcții se extrăgea și piatră de var. Exploatarea calcarului pentru fabricarea varului a început mai intens în anul 1971 prin construirea a trei cuptoare de ars piatră de var. Carierele de calcar cele mai bune sunt cele din Luncani și Colonia Fabricii (calcar cristalin marmurean). Arderea varului se făcea în cuptoare alimentate cu lemn. Cei mai cunoscuți vărari erau: Vasiescu Iosif (Românești) și Ilea Ion (Tomești), ambii decedați.

În prezent nu se mai practică această îndeletnicire.

Alte meșteșuguri ce s-au mai practicat: jocăritul, confecționarea șubelor, țesutul și torsul, prelucrarea pietrei, morăritul.

În anul 1971, potrivit informațiilor furnizate de lucrarea „Localitățile județului Timiș”, apărută la Timișoara în anul 1971 (pag. 266-267), pe teritoriul comunei erau șase meșteșugari, din care: fierari (1), tâmplari (1), croitori (2), cizmari (1), frizeri (1).

Pana la începutul anilor '90, Tomești avea o importantă industrie de fabricarea sticlei, la care lucrau mare parte din localnicii de pe întreaga vale. În momentul de față aceasta este încă închisă, urmând să fie reconvertită sau repusă în funcțiune, nici o altă unitate neputând prelua întreaga forță de muncă.

În acest moment, industria comunei are câteva sectoare: exploatarea și prelucrarea lemnului, prelucrarea sticlei, fabricarea varului, mica agro-industrie (în special morăritul), construcțiile. La acestea se adaugă serviciile și transporturile.

În satele comunei activează 10 unități de exploatare a materiilor prime (a lemnului), agro-industriale sau industriale, între care, 5 de exploatare a lemnului (SC Aspect SRL- Luncani, SC Fraguta SRL- Luncani, SC Nandroni Com.- Luncani, SC Petru și Ana- Luncani, SC Nordan SRL- Luncani), 2 de prelucrare a lemnului (SC Petru și Ana –Luncani, SC Holzindustrie- Romanesti), 1 de fabricare a varului (SC Paul Varsif –Romanesti), 1 de confecții-textile (A.S.I. Textile Comp. –Tomești) și 1 de prelucrare a sticlei (SC Rodex Comp. – Tomești), 1 de fabricare a manganului (SC. Charcoal- Tomești). La acestea se adaugă 3 mori.

Nefiind așezată pe un drum important, comuna nu are nici un fel de unități de servicii specializate pe transporturi auto sau benzinarii.

Din totalul agenților economici (cca 20), jumătate sunt din domeniul comerțului, alimentației publice și serviciilor (10). Circa 18 sunt cu capital privat, 2 sunt asociații familiale, 1 este al Cooperatiei și 1 aparține Petrom.

Totalul salariatilor este estimat la 385.

În legătură cu evoluția societăților comerciale (firmelor) cu capital privat, se poate observa scăderea numărului lor în ultimii ani, dar creșterea puterii economice și implicit, financiare a celor rămase. Acest fapt dă speranțe că domeniul privat, sprijinit optim de stat și forurile locale, poate echilibra situația economică și socială a comunei, pe termen lung.

2.4.4.3 TURISMUL

Așezarea comunei Tomești, pe versantul nord-est al Munților Poiana Rusca, la poalele vârfului Padeș (1377,5 m) și Rusca (1356,1 m) pe cursul superior al râului Bega, într-o regiune de un deosebit pitoresc, îi oferă acesteia un potențial turistic bogat.

Dotări pentru cazare și alimentație

Rețeaua de cazare și alimentație este concentrată în zona periferică a Masivului Poiana Ruscă; fiind reprezentată de Complexul Valea lui Liman, cinci gospodării care practică agroturismul din Luncanii de Jos precum și o pensiune în satul Tomești.

În sudul comunei, la 2 km distanță de Colonia Fabricii, într-un mediu natural de excepție, străbătut de apele cristaline și limpezi ale izvorului Begăi se află Complexul Valea lui Liman. Drumul până aici, alături de care se strecoară tumultuos râul Bega, trece printr-o porțiune îngustă de chei cu stânci abrupte și cu un relief sălbatic. < Complexul Valea lui Liman reprezenta până în anul 2006 varianta optimă pentru:

- cei ce își doresc un refugiu din aglomerația și viața tumultuoasă a orașelor pentru a petrece câteva zile într-un cadru feeric, într-un loc liniștit și izolat;
- amatorii de drumeții;
- organizarea de reuniuni de afaceri, traininguri și seminarii, oferind condițiile propice desfășurării unor întâlniri de afaceri.

Construit în anul 1972, în prezent, complexul este în proprietatea SNP Petrom – Sucursala Timișoara, aceasta achiziționând-ul în anul 1993.

Complexul Valea lui Liman cuprinde:

- Motel de două stele cu: terasă, parcare, spălătorie auto. Acesta are două apartamente, nouăsprezece camere cu două locuri, două camere cu 2 + 1 locuri, două camere cu 4 locuri. Toate acestea dispun de televizor color (satelit), grup sanitar propriu și apă caldă permanentă iar apartamentele dispun și de frigider. Se asigură serviciu de spălat și călcat;
- Cabana dispune de un apartament, șase camere cu 2 locuri, cu grup sanitar propriu, 4 camere cu 2 locuri cu grup sanitar comun și cinci camere cu 3 locuri cu baie proprie;
- Restaurant de categoria I cu 110 locuri la motel, 40 locuri la cabană și un separeu cu 20 locuri; terasa exterioară cu 48 locuri; terasa suspendată cu 24 locuri; bar. Aici se puteau organiza mese festive, nunți, botezuri, conferințe și simpozioane (se oferă o sală de conferințe pentru 20 de persoane echipată complet). Restaurantul oferă un meniu variat cuprinzând 30 de preparate culinare, între care la loc de frunte se situează specialitatea casei „păstrăv cu mămăligă”, șase feluri de ciorbe, diverse coctailuri, deserturi și o gamă largă de băuturi alcoolice și nealcoolice.
- Vila Violeta, compusă din două dormitoare, pat matrimonial, living, grup sanitar;
- Vila Sfânta Ana compusă din două dormitoare cu pat matrimonial (fiecare cu baie separată) și living cu bar.
- Camping cu 30 de căsuțe a câte două locuri cu grupuri sanitare cu apă caldă permanentă;
- Baza de agrement, cuprinzând ștrand cu apă caldă și bar american în sezonul estival, un serviciu de închiriere biciclete mountainbike din parcul propriu iar în perspectivă popicărie și modernizarea terenului de fotbal.

Capacitatea totală de cazare a Complexului Valea lui Liman este în jur de 150 locuri

În anul 2006 complexul a fost închis și scos la vânzare, iar până în prezent (2008) nu a fost achiziționat de nimeni.

Tot aici se ține în prima duminică din luna august sărbătoarea „Nedeea românilor de pretutindeni”, având loc concerte de muzică populară iar seara discotecă.

Turiștii cazați aici au posibilitatea realizării de drumeții pe potecile umblate din jurul complexului, la cabana Căpriorul situată la o altitudine de peste 1000 m, spre vârful Padeș și Rusca, sau în alte zone ale Munților Poiana Ruscă.

În localitatea Tomești funcționează o pensiune unde se asigură cazare și masă pentru turiști. Pensiunea are o capacitate de cazare de 45 locuri și o capacitate de servire a mesei de 100 locuri. Aici se organizează: tabere școlare, revelioane, nunți, botezuri, seminarii și întruniri de afaceri

Pe raza comunei se găsesc 10 gospodării care practică agroturismul, din care cinci în Românești și cinci în Luncani, care asigură cazare și masa turiștilor, reprezentată de alimente de origine vegetală și animală, tradiționale din zona de munte

Capacități de cazare și masă existente

Denumirea amplasamentului	Capacitate de cazare (locuri)	Alimentație publică
Complexul Valea lui Liman	150	300
Pensiunea din satul Tomești	45	100
Gospodării agroturism-Luncanii de Jos	5	10
Gospodării agroturism-Luncanii de Sus	5	10
Mănăstirea Izvorul lui Miron	25	30
Mănăstirea de măicuțe Luncanii de Sus	10	10
<i>Total</i>	<i>240</i>	<i>460</i>

Amintim câteva dintre tipurile de turism și traseele aferente mai importante, și anume:

Turism religios: Biserica de lemn (Românești) – Mănăstirea Izvorul lui Miron (Românești) – Mănăstirea de măicuțe „Acoperământul Maicii Domnului” (Luncanii de Sus).

Posibilități de acces: din DN 68A, de la Coșava, 4 km pe drumul asfaltat DJ 684 până la Românești

Distanța: 13 km

Durata: 4 ore

Caracteristici: traseu ușor, posibilități de cazare și masă la Mănăstirea Izvorul lui Miron (25 locuri) sau Mănăstirea de maici (10).

Turism istoric: Situl arheologic Dumbrăvița (Românești) – Balta caldă – Situl arheologic Peștera cu apă – Complexul Valea lui Liman

Distanța: 17 km

Durata: 5 ore

Caracteristici: traseu ușor pe drumul spre Fărășești care urcă pe valea Pustânii.

Turism de drumeție: Complexul turistic Valea lui Liman – Luncani – Valea Topla – Cabana Căpriorul (com. Nădrag)

Marcaj: triunghi roșu (începe din Luncani) Distanța: 14,6 km

Durata: 4,5 ore

Caracteristici și obiective turistice: traseu ușor pe drum forestier și potecă de pădure; poate fi admirat peisajul pitoresc, peștera din Cioaca Birtului, relieful parțial carstic din cursul superior al văii Topla, exploatare forestiere și miniere părăsite.

Posibilități de acces: din DN 68A, de la Coșava 13 km pe DJ 684 (asfaltat) până la Valea lui Liman, apoi drum forestier carosabil.

Turismul montan: Luncani – Pârâul Mare vârful Padeș Marcaj: bandă galbenă verticală (sau linie roșie orizontală) Durata: 3 ore

Caracteristici și obiective turistice: traseu ușor în prima parte și urcuș accentuat în partea a doua; diferență de nivel de 1070 m; se poate admira pitorescul Pârâului Mare săpat în stânci dolomitice, frumusețea peisajului forestier care culminează cu farmecul golului alpin din creasta principală a Padeșului, unde se deschide o priveliște încântătoare a jumătății vestice a Masivului Poiana Rusca și a regiunii înconjurătoare.

Posibilitate de acces: din DN 68A, de la Coșava 13 km până la Valea lui Liman și 6 km drum modernizat la Luncani

MONUMENTE ALE NATURII

Peștera cu apă este situată în versantul stâng al văii Pustânii, la 2,2 km de confluența acestei văi cu Bega Poienilor, pe raza satului Românești, loc unde natura a construit lent în decursul a mii de ani adevărate opere de artă. Peștera este săpată în rocile calcaroase și dolomitice din versantul nordic al Dealului lui Filip; se află la cota 340 m și are o lungime totală de 370 m iar după unii speologi ar avea chiar 1050 m, făcând parte din categoria peșterilor mijlocii fiind cea mai lungă peșteră din județul Timiș. Peștera este dispusă orizontal pe trei etaje. Intrarea în peșteră orientată N-NV este lată de 9,5 m și înaltă de 2 m, fapt ce permite o iluminare difuză până la cca. 70 m. Pe această porțiune pereții sunt înverziți de alge.

În interiorul peșterii întâlnim o alternanță de săli larg boltite și zone de îngustare, din tavanul cărora cad picături de apă care au format în decursul timpului frumoase draperii laterale, stalactite și stalagmite. Zona cea mai frumoasă este o sală înaltă asemănătoare unei biserici, al cărei tavan se sprijină pe două coloane îngemănate, formate din unirea stalactitelor și stalagmitelor, aceasta fiind numită de unii cercetători „la cruce”. În interiorul peșterii se poate vedea o formațiune geologică unică numită brejie tectonică.

În această încăpere geologii împreună cu Filarmonica din Timișoara organizează la jumătatea lunii octombrie a fiecărui an concerte de muzică simfonică datorită rezonanței fonice a grotii.

Primul concert simfonic din peșteră a avut loc în data de 27 septembrie 1984 (concertul a fost inițiat de dr. Lupu), participând 660 de persoane.

Trebuie menționat că în această peșteră s-au găsit urme ale existenței omului datând din epoca neolitică și epoca bronzului.

Stânca lui Florian formată din eroziuni diferențiale se află la ieșirea din Colonia Fabricii pe drumul spre Luncani, pe partea dreaptă într-o zonă a rocilor calcaroase și dolomitice. Tot aici se află și o peșteră mică.

Peștera din Piatra Fetii (conform consemnării profesorului H.G. Kräutner) este situată în versantul drept al văii Căprișoara, sub nivelul drumului, la 3,5 km aval de valea Tăieturii și 1,5 km amonte de confluența cu valea Stâlpului, la cota 508 m. Este o peșteră relativ mică (19 m lungime) săpată în tufuri calcaroase și dolomite rubante. Intrarea se află între drum și vale, la 6 m deasupra apei. A fost săpată de apă prin eroziune laterală pe o fisură în rocile dolomitice. Peștera propriu-zisă constă dintr-o sală slab luminată și un culoar obscur drenat de un curs de apă. Plafonul format din tuf calcaros, este ornat cu stalactite mici și rare. Peștera este foarte umedă și relativ caldă (12 °C lângă cursul apei).

Peștera din Cioaca Birtului este situată la aproximativ jumătatea distanței dintre Valea lui Liman și Luncani pe versantul stâng al râului Bega Luncani, sub cioaca Birtului. Este situată la 26 m deasupra drumului (altitudinea 330 m), într-un abrupt împădurit.

Izvoarele termale de la Balta Caldă (Românești) aflate la intrarea în comună la confluența râului Bega Luncani cu Șasa (Bega Poieni).

MONUMENTE ANTROPICE

Situl arheologic Dumbrăvița din localitatea Românești aflat la marginea de nord a satului pe terasa formată din confluența râului Bega cu Șasa. Aici a fost descoperită o așezare din paleoliticul superior (aurignacian) cu mai multe nivele de locuire.

Situl arheologic Peștera cu apă din Românești aparținând epocii bronzului se află la intrarea în peșteră.

Biserica din lemn Sfântul Ioan Botezătorul din satul Românești.

Mănăstirea Izvorul lui Miron din Românești Mănăstirea de măicuțe din Luncanii de Sus cu hramul Acoperământul Maicii Domnului și Sfinții Împărați Constantin și Elena.

Morile din lemn de pe râul Bega din localitățile: Tomești, Românești și Luncani.

DISFUNCTIONALITATI

- agricultura este ineficienta si depinde exclusiv de clima; de pilda, este afectata de ploile torentiale si inundatii, de seceta, de schimbarile mari de temperatura
- in domeniul industrial, principala disfunctiune o constituie dezactivarea Fabricii de Sticla, una dintre cele mai vechi industrii de profil din sud-vestul tarii
- slaba activitate industriala din sfera prelucrarii materiilor prime sau produselor agricole ; varietatea culturilor din zona ar fi impus aparitia unei asemenea industrii (conserve, lactate etc.).
- domeniul turismului este deasemenea slab reprezentat (cu exceptia complexului Valea lui Liman), in ciuda potentialului deosebit
- agroturismul, una dintre sansele reale de dezvoltare a unor zone lipsite de industrie sau alte activitati profitabile, este deasemenea aproape inexistent la Tomesti.

2.5 POPULATIA. ELEMENTE DEMOGRAFICE SI SOCIALE

Teritoriul actual al comunei Tomești, deosebit de propice pentru creșterea animalelor și pomicultură, dar în același timp bogat în păduri și resurse minerale utile, a fost locuit din cele mai vechi timpuri de o populație stabilă și densă. Acest fapt este o consecință atât a factorilor istorici, sociali și economici, care au contribuit la dezvoltarea unor formațiuni social- economice bine organizate, începând cu primele secole ale erei noastre, cât și a celor geografici care au determinat întemeierea de timpuriu a așezărilor umane.

Pentru stabilizarea și sporul populației în Banat, stăpânirea habsburgică introduce în anul 1779 registrele matricole de stare civilă, stopează imigrările, stabilește carantine pentru combaterea epidemiilor, ia măsuri pentru combaterea urmărilor provocate de secetă și inundații, introduce noi culturi pentru ameliorarea alimentației.

Comuna Tomești nu a fost afectată de colonizările masive cu populație neromânească organizate și girate de administrația imperială austriacă în Banat.

Pentru funcționarea fabricii de sticlărie (1820) patronul acestei fabrici a adus specialiști (meseriași) străini în număr destul de redus. Aducerea acestor meseriași nu s-a realizat oficial (de către stat) ci în mod particular de către patron. Acești specialiști împreună cu localnicii au înființat actuala localitate, care mult timp s-a numit „Fabrica de sticlă” și care abia mai târziu a primit denumirea de Colonia Fabricii. După instaurarea regimului

dualist austro-ungar (1867) când administrația austro-ungară a făcut noi colonizări cu populație neromânească, zona a fost ocolită datorită pământului neprielnic agriculturii. Evoluția numărului de locuitori este oglindită în recensămintele efectuate de-a lungul anilor

Evoluția populației între anii 1869 – 2021

Nr.Crt	Localități	Recensămintele populației pe ani											
		1869	1900	1930	1948	1956	1966	1968	1970	1972	1992	2002	
1	Tomești	698	696	885	623	441	483	552	539	492	393	360	360
2	Colonia Fabricii	—	—	—	—	410	888	930	927	1120	1133	867	596
3	Românești	670	677	828	779	720	730	719	747	805	656	584	471
4	Baloșești	191	222	240	230	215	217	230	249	226	178	145	161
5	Luncanii de Jos	667	633	718	743	558	900	915	963	570	477	400	266
6	Luncanii de Sus	—	—	—	—	134	109	120	142	101	51	51	25
	Total	2226	2228	2671	2375	2478	3327	3466	3567	3314	2888	2410	1879

Cu toate pierderile de vieți omenești prin participarea la primul război mondial (1914 – 1918), în anul 1930 populația a crescut cu 443 locuitori față de anul 1900. Cele mai mari creșteri au fost înregistrate în satele Tomești și Românești. Pierderile masive de vieți omenești în cele de-al doilea război mondial (1941 – 1945) au făcut ca în anul 1948, populația comunei să fie mai redusă cu 296 persoane față de anul 1930 cu toate că în anul 1944 au venit în comună 40 de sticlari de la Azuga. Față de populația anului 1948 numărul locuitorilor în anul 1970 a crescut cu 1192 pe total comună, din care 843 locuitori la Tomești și Colonia Fabricii luate împreună, 362 locuitori la Luncanii de Jos și Luncanii de Sus, o creștere a populației la Baloșești cu 19 locuitori și o scădere ușoară la Românești (-32 locuitori).

Creșterea numărului populației a fost mai pronunțată în Colonia Fabricii, după anul 1956, ca urmare a investițiilor alocate de stat în dezvoltarea fabricii de sticlă și în construcția de locuințe. În mare măsură creșterea numărului de muncitori s-a făcut și pe seama migrației dinspre alte comune și chiar județe.

Conform recensământului realizat la nivel național în 2022, populația comunei Tomești este de 1,879 de locuitori. Față de recensământul din 2011, populația comunei Tomești a scăzut cu 214 locuitori, ceea ce reprezintă o scădere de 10.22% a numărului de locuitori.

Dintre cele 2861 comune din România, Comuna Tomești se situează pe locul 2074 în clasamentul comunelor după numărul de locuitori.

Sporul natural al populației

Specificație	ANII													
	1960	1969	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Născuți	51	39	18	18	22	25	21	25	12	17	21	15	15	18
Decedați	32	10	34	32	40	18	38	37	31	35	23	33	25	33

Spor natural (+/-)	+19	+29	-16	-14	-18	+7	-17	-12	-19	-18	-2	-18	-10	-15
--------------------	-----	-----	-----	-----	-----	----	-----	-----	-----	-----	----	-----	-----	-----

Sursa: Registrul de stare civilă, Primăria Tomești

Din tabelul de mai sus se observă că până în anul 1990 diferența dintre numărul născuți vii și cei ai decedaților în timpul unui an a fost între 19 și 22, reprezentând pentru anul 1969 un spor natural de 8,27/1000 locuitori. După anul 1990 sporul natural a fost negativ (excepție anul 1998). În anul 2002 acesta a fost de -7,46/1000 locuitori. Natalitatea este mică iar mortalitatea este extrem de mare.

Populația comunei este îmbătrânită. În acei ani sporul natural pe țară era de -0,6/1000 locuitori. În următorii ani se va ajunge la scăderea accentuată a populației din sate.

Conform recensământului realizat la nivel național în 2022, populația comunei Tomești este de 1879 de locuitori. Față de recensământul din 2011, populația comunei Tomești a scăzut cu 214 locuitori, ceea ce reprezintă o scădere de 10.22% a numărului de locuitori

Nr.Crt	Localitatea	Nr.Locuitori	Procent
1	Colonia Fabricii	596	31,72
2	Tomesti	360	19,16
3	Baloșești	161	8,57
4	Luncanii de Sus	25	1,33
5	Luncanii de Jos	266	14,16
6	Românești	471	25,07
	TOTAL	1879	100

Sursa: Recensământul populației din anul 2021

Oprirea activității la fabrica de sticlărie a dus la o scădere a populației cu 1157 locuitori în anul 2002 față de anul 1970 și cu 478 locuitori față de anul 1992. Potrivit datelor colectate în urma recensământului din 2011, Comuna Tomești avea o populație de 2,093 locuitori. Cu toate acestea, în ultimii 10 ani, numărul de locuitori a înregistrat o scădere de 214 persoane, reprezentând o diminuare de 10.22% în comparație cu cifrele din recensământul din 2011. Prin urmare, conform informațiilor obținute în anul 2022, populația comunei Tomești este estimată la 1,879 locuitor

An	populatie	schimbare
2011	2093	
2021	1879	10,22%

Analiza evoluției populației în Comuna Tomești în ultimii ani oferă perspective importante pentru planificarea strategică. Creșterea sau scăderea numărului de locuitori indică nevoia de adaptare a infrastructurii și serviciilor publice. De exemplu, un declin demografic poate semnaliza probleme economice ce determină migrația tinerilor, impunând măsuri de creștere a atractivității orașului. O creștere rapidă a populației necesită extinderea sistemelor de transport, locuințe, utilități etc. pentru a susține numărul mai mare de locuitori. Prin urmare, înțelegerea tendințelor demografice este esențială pentru ca autoritățile să poată răspunde eficient nevoilor în schimbare pe termen lung ale comunității.

Structura populației. Structura pe sexe este rezultatul mișcării naturale și a raportului dintre mortalitatea masculină și cea feminină, și a celei migratoare, privind în special raportul dintre numărul migrațiilor de sex masculin și cel feminin.

Structura pe sexe a populației comunei în anul 2021

Nr.Crt	Localitatea	Număr	Bărbați		Femei	
			Număr	%	Număr	%
1	Colonia Fabricii	596				
2	Tomești	360				
3	Baloșești	161				
4	Luncanii de Sus	25				
5	Luncanii de Jos	266				
6	Românești	471				
	TOTAL	1879	928	49,39	951	50,61

Sex	Populație	Procent
Masculin	928	49,39 %
Feminin	951	50,61 %

Sursa: Recensământul populației din anul 2021 Se observă că raportul populației dintre bărbați și femei este relativ egal.

Conform recensământului realizat la nivel național în 2021, populația comunei Tomești este compusă din 928 persoane de sex masculin, reprezentând 49.39% din totalul populației și 951 persoane de sex feminin, ce reprezintă 50.61% din totalul locuitorilor. Rg

Starea civila a populației comunei în anul 2021

Starea civila	Populație	Procent
Casatorit/a	989	52,63%
Necasatorit/a	760	40,45%
Vaduv/a	260	13,84%
Divortat/a	84	4,47%

În ceea ce privește starea civilă, în Populație Comuna Tomești, Județul Timiș, **989** de persoane sunt căsătorite (52.63%), **84** de persoane sunt divorțate (4.47%), **260** de persoane sunt văduve (13.84%), iar **760** de persoane sunt necăsătorite (40.45%).

Structura populației pe principalele grupe de vârstă în anul 2021

Grupe de vârstă ani	Număr persoane	Pondere
0-9	121	6,44
10-19	162	8,6

		2
20-29	179	9,53
30-39	214	11,39
40-49	279	14,85
50-59	266	14,16
60-69	318	16,92
70-79	251	13,36
80+	89	4,74

Sursa : Recensământul populației din anul 2021

În Comuna Tomești, populația totală numără 1,879 de locuitori. Dintre aceștia, grupa de vârstă cu cea mai mare populație este cea cuprinsă între 60 - 69 de ani, în care se regăsesc 318 de persoane, ceea ce reprezintă aproximativ 16.92% din totalul populației.

Pe de altă parte, grupa de vârstă cu cei mai puțini rezidenți este cea cu vârsta 80+ ani, cu 89 de persoane, adică 4.74% din întreaga populație a comunei Tomești.

Este interesant să observăm că intervalul de vârstă cuprins între 0 și 49 de ani reprezintă 50.82% (vs. 60%, media pe toată țara). În același timp, intervalul de vârstă 50 - 80+ ani constituie 49.18% din populație, (vs. 40%, media pe țară). Acest fapt indică o populație cu o vârstă medie mai înaintată decât media națională.

De asemenea, trebuie menționat că grupa de vârstă 0 - 9 ani se situează la un nivel mai scăzut decât media la nivel național, reprezentând 6.44%. Acest procent este mai mic decât media națională de 10,4%.

Analiza populației pe grupe de vârstă în Comuna Tomești este esențială pentru adaptarea serviciilor publice la nevoile în schimbare ale locuitorilor. De exemplu, o pondere mare a tinerilor necesită investiții în școli, licee, universități, locuri de muncă pentru absolvenți. O populație îmbătrânită impune măsuri privind asistența socială și medicală dedicată vârstnicilor. Autoritățile pot regândi amenajările urbane, programele culturale, opțiunile de petrecere a timpului liber în funcție de vârsta cetățenilor. Astfel, înțelegerea structurii demografice ajută la furnizarea unor servicii publice adecvate fiecărui segment al populației. Acest procent este mai mic decât media națională de 10.4%

Structura etnică a populației stabile

Nr.Crt	Localitatea	Români	Maghiari	Germani	Rromi	Alte etnii	Populație stabilă

1	Colonia Fabricii						
2	Tomești						
3	Baloșești						
4	Luncanii de Sus						
5	Luncanii de Jos						
6	Românești						
	TOTAL	1780	14	8	20	54	1876
	Procent	94,73%	0,75%	0,43%	1,06%	2,87%	100%

Sursa : Recensământul populației din anul 2002

Din punct de vedere al structurii naționale putem afirma că populația comunei este omogenă pentru majoritatea localităților. În Colonia Fabricii, pe lângă români trăiesc și maghiari (33) și germani (14). Germanii s-au așezat aici odată cu înființarea fabricii de striclărie, constituind mâna de lucru calificată. Se pare ca au venit din Boemia și Austria după anul 1820.

Restul localităților sunt vechi sate românești atestate istoric în perioada secolelor al XIV -lea– al XVII-lea, în care populația românească și-a pastrat omogenitatea.

Structura religioasă a populației stabile

Nr.Crt	Specificare	Ortodocsi	Romano-catolici	Greco-catolici	Reformați	Baptiști	Penticostali	Adv. de ziua a 7-a	Evang.	Alte religii
1	Colonia Fabricii									
2	Tomești									
3	Baloșești									
4	Luncanii de Sus									
5	Luncanii de Jos									
6	Românești									
	TOTAL	1611	33		11	34	121			60
	Procent	85,74	1,76		0,59	1,81	6,44			3,19

Sursa : Recensământul populației din anul 2002

În comuna Tomești, pe data 1 mai 2007 erau 820 de pensionari și 14 șomeri în plată, din care în: Colonia Fabricii și Tomești 413 pensionari și 14 șomeri, Baloșești 42 pensionari, Românești 180 și Luncani 185.

2.5.1. NUMARUL DE LOCUITORI

Conform datelor statistice ale Primăriei, populația este de cca 1879 persoane (cca .928 barbati si restul femei).

În 1990, populația totală a comunei era de 2518 persoane, ceea ce înseamnă, în 31 ani, o scădere semnificativă.

2.5.2. DINAMICA POPULATIEI

In ultimul secol populatia a evoluat astfel:

1930 - 2671 loc.

1966 - 3327 loc.

1970 - 3567 loc.

2001 - 2410 loc.

2017 - 2061 loc.

2021 - 1879 loc

Densitatea comunei este de cca 14,85 locuitori/km² explicabila prin retea rarefiata de localitati raportata la suprafata mare a teritoriului comunei.

Luand in considerare datele pe un interval mai lung de timp, se ajunge la concluzia unei progresive depopulari incepand cu primele decenii ale secolului, fenomen care caracterizeaza intreaga zona. Depopularea continua si in ultimul deceniu.

Ca spor demografic, chiar daca au caracter flotant, se pot adauga orasenii care au cumparat case in satele comunei si le folosesc pentru sejurul de sfarsit de saptamana.

2.5.3. REPARTITIA PE LOCALITATI

<u>Localitate</u>	<u>locuitori stabili</u>	<u>barbati</u>	<u>femei</u>	<u>total</u>	<u>gospodarii</u>
Tomesti					
Colonia Fabricii					
Romanesti					
Balosesti					
Luncanii de Jos					
<u>Luncanii de Sus</u>					
total	1879				

2.5.4. STRUCTURA POPULATIEI PE PRINCIPALELE GRUPE DE VARSTA

Piramida varstelor este in relatie directa cu stagnarea economiei, tipica pentru mediul rural romanesc din ultimele decenii. Datele statistice prezinta structura pe varste a comunei Tomesti dupa cum urmeaza:

Structura populației pe principalele grupe de vârstă în anul 2021

Grupe de vârstă ani	Număr persoane	Pondere
0-9	121	6,44
10-19	162	8,62
20-29	179	9,53
30-39	214	11,39
40-49	279	14,85
50-59	266	14,16
60-69	318	16,92
70-79	251	13,36
80+	89	4,74

Sursa : Recensământul populației din anul 2021

În Comuna Tomești, populația totală numără 1,879 de locuitori. Dintre aceștia, grupa de vârstă cu cea mai mare populație este cea cuprinsă între 60 - 69 de ani, în care se regăsesc 318 de persoane, ceea ce reprezintă aproximativ 16.92% din totalul populației.

Pe de altă parte, grupa de vârstă cu cei mai puțini rezidenți este cea cu vârsta 80+ ani, cu 89 de persoane, adică 4.74% din întreaga populație a comunei Tomești.

Este interesant să observăm că intervalul de vârstă cuprins între 0 și 49 de ani reprezintă 50.82% (vs. 60%, media pe toată țara). În același timp, intervalul de vârstă 50 - 80+ ani constituie 49.18% din populație, (vs. 40%, media pe țară). Acest fapt indică o populație cu o vârstă medie mai înaintată decât media națională.

De asemenea, trebuie menționat că grupa de vârstă 0 - 9 ani se situează la un nivel mai scăzut decât media la nivel național, reprezentând 6.44%. Acest procent este mai mic decât media națională de 10,4%.

Analiza populației pe grupe de vârstă în Comuna Tomești este esențială pentru adaptarea serviciilor publice la nevoile în schimbare ale locuitorilor. De exemplu, o pondere mare a tinerilor necesită investiții în școli, licee, universități, locuri de muncă pentru absolvenți. O populație îmbătrânită impune măsuri privind asistența socială și medicală dedicată vârstnicilor. Autoritățile pot regândi amenajările urbane, programele culturale, opțiunile de petrecere a timpului liber în funcție de vârsta cetățenilor. Astfel, înțelegerea structurii demografice ajută la furnizarea unor servicii publice adecvate fiecărui segment al populației. Acest procent este mai mic decât media națională de 10.4%

2.5.5. RESURSE DE MUNCA; POPULATIA OCUPATA

Conform datelor oficiale, populația ocupată (activă) a comunei numără cca 1450 de persoane. În ansamblul localităților din comuna, majoritatea persoanelor active se găsesc în Colonia Fabricii.

După ocupații, statistica persoanelor active se prezintă astfel:

- industrie și exploatare..... 350
- învățământ.....30
- sănătate.....4
- cultură.....1
- alte activități (inclusiv agricultură).....1065

Dat fiind caracterul actual, dominant agricol, al economiei comunei Tomești, populația activă nu trebuie să fie asimilată cu cea salariată. Numărul persoanelor active devine, asadar, mult mai mare.

Datele respective pot constitui repere și în ceea ce privește potențialul economic al comunei și structura actuală a activităților.

Navetismul este prezent în comuna cu o pondere cca 20 de salariați, din învățământ sau alte activități.

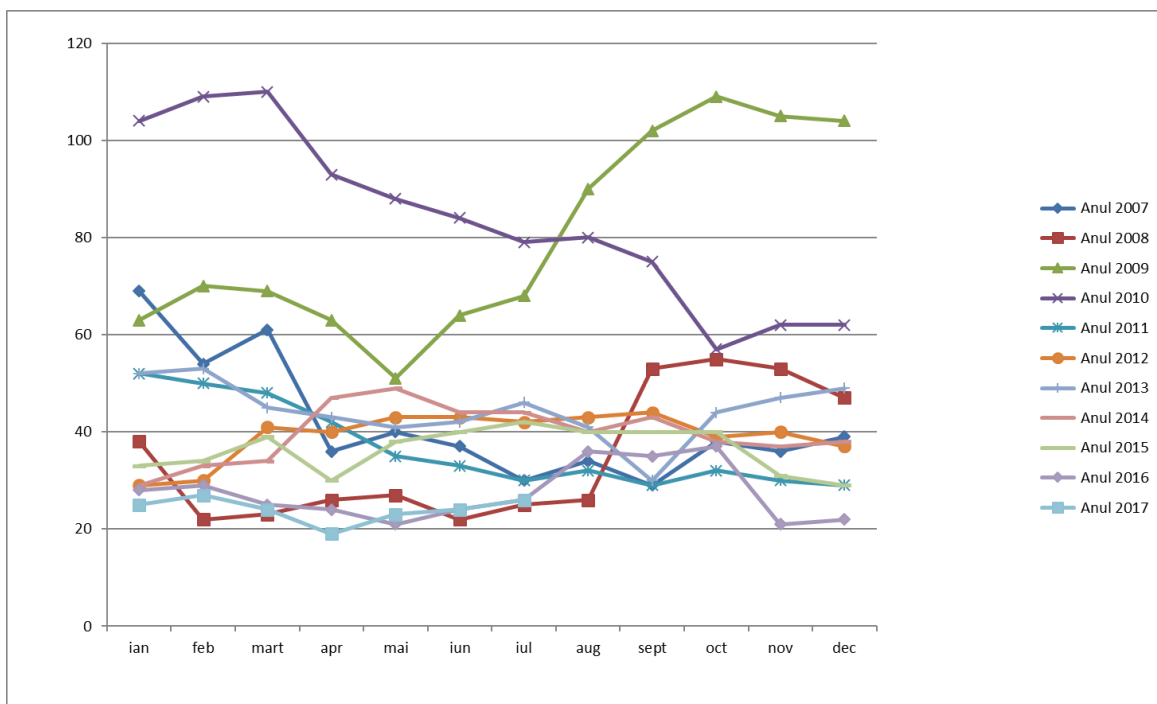
Evoluția numărului total de locuri de muncă vacante perioada 2007 – 2017:

JUDETUL	Comuna	Anul	Nr. LMV Intrari
TIMIȘ	TOMESTI	2007	3
	TOMESTI	2008	12
	TOMESTI	2009	56
	TOMESTI	2010	5
	TOMESTI	2011	1
	TOMESTI	2012	1
	TOMESTI	2013	0
	TOMESTI	2014	1
	TOMESTI	2015	5
	TOMESTI	2016	2
	TOMESTI	2017(7luni)	2

Evoluția numărului total de locuri de muncă pe principalele ramuri de activitate perioada 2007 – 2017 la nivelul comunei Tomești:

JUDET	Anul	Localitate (Comuna)	CAEN	Denumire	Nr Loc intrari pe ramuri de activitate	Total / an
TIMIȘ	2007	TOMESTI	8411	Servicii de administrare publică generală	3	3
	2008	TOMESTI	8411	Servicii de administrare publică generală	12	12
	2009	TOMESTI	1412	Fabricarea de articole de îmbrăcăminte pentru lucru	45	56
			8411	Servicii de administrare publică generală	11	
	2010	TOMESTI	8411	Servicii de administrare publică generală	5	5
	2011	TOMESTI	6202	Activități de consultanță în tehnologia informației	1	1
	2012	TOMESTI	8411	Servicii de administrare publică generală	1	1
	2013	TOMESTI	—	—	0	0
	2014	TOMESTI	1610	Tăierea și rindeluirea lemnului	1	1
	2015	BALOSESTI	1039	Prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor n.c.a.	1	5
		TOMESTI	1610	Tăierea și rindeluirea lemnului	3	
			6202	Activități de consultanță în tehnologia informației	1	
	2016	BALOSESTI	1039	Prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor n.c.a.	1	2
			1610	Tăierea și rindeluirea lemnului	1	
	2017 (7 luni)	TOMESTI	1610	Tăierea și rindeluirea lemnului	1	2
			4711	Comerț cu amănuntul cu vânzare predominantă de produse alimentare	1	

Evoluția numărului de șomeri – Com. Tomești perioada ianuarie 2007 – iulie 2017

2.5.6 FACTORUL ETNIC

Majoritate populatiei este formata din romani.

Structura etnica a comunei se prezinta astfel: romani- 1987, maghiari- 19, germani- 8, altii- 47. Este de remarcat o puternica comunitate de tigani (cca 42 persoane) localizata la Romanesti, care nu a fost recenzata ca atare.

Intr-o mare masura, factorul etnic este in relatie cu structura confesionala, care la Tomesti se prezinta astfel:

o ortodocsi (inclusiv greco-catolici).....	1611
o catolici	33
o greco catolici.....	1
o neoprotestanti.....	158
o reformati.....	14
o evanghelisti de ziua a 7-a.....	9
o atei.....	1
o nedeclarati.....	4

Neoprotestantii sunt in general baptisti si penticostali.

Toate aceste culte isi au propriile edificii de cult, neexistand probleme de compatibilitate sau respingere. De pilda, la Tomesti exista un edificiu de cult care este utilizat de toate confesiunile traditionale.

2.5.7. ASPECTE SOCIALE

Principalele probleme sociale se refera la efectele depopularii, care a continuat si in ultimii ani si saraciei. Desfiintarea Fabricii de sticla este una dintre gravele probleme cu consecinte sociale pe termen scurt si mediu. Din aceste cauze si datorita lipsei de perspective locale, migrarea populatiei tinere este o alta consecinta grava, pe termen lung. Societatile aparute in ultimii 10 ani n-au putut sa absoarba toate persoanele disponibilizate din fostele unitati agricole, agroindustriale si industriale.

Fata de saracia relativ uniforma intalnita in toate satele comunei (cu nivele diferite de detaliu, de la sat la sat) se remarca doi poli ai saraciei, din motive diferite. Unul il constituie depopularea drastica si saracirea in consecinta a satului Luncanii de

Sus (ramas acum cu doar cativa locuitori in varsta, fara nici un fel de dotare), iar celalalt, il constituie asezarea in proximitatea bisericii noi din Romanesti a unui grup de tigani cu numerosi copii, care traiesc in conditii greu de imaginat. Daca primul caz nu poate genera nici un fel de probleme pe termen mediu si lung, comunitatea de tigani de la Romanesti, constituind un veritabil « corp strain » in cadrul satului, poate genera conflicte locale si poate produce un efect de depopulare in lant, atat timp cat, zona respectiva oricum are aceasta tendinta.

Experienta altor comune arata ca exista, deasemenea, potentialul unor conflicte ale localnicilor cu noii veniti (in general orasenii, cu alte mentalitati). Exista, oricum, un punct de contact dramatic dintre saracia localnicilor si opulenta strainilor, la Valea lui Liman, care in lipsa unor programe sociale sau de mediere, poate conduce la tensiuni.

2.5.8. DISFUNCTIONALITATI PRIVIND EVOLUTIA SI STRUCTURA POPULATIEI, MODUL DE OCUPARE A RESURSELOR DE MUNCA

I. Probleme legate de evoluția populației

1. Scădere demografică accentuată

- Populația a scăzut de la ~2.261 locuitori (în 2002) la 1.879 locuitori (în 2021).
- Fenomen caracteristic zonelor montane și rurale izolate: depopulare lentă, dar constantă.

2. Migrație externă și internă

- Tinerii și adulții activi migrează spre Timișoara, Lugoj, sau în străinătate pentru muncă.
- Satele componente pierd anual locuitori, mai ales cei apti de muncă.

3. Îmbătrânirea populației

- Pondere mare a vârstnicilor (>60 ani).
- Scăderea natalității și migrarea tinerilor duc la un raport de dependență crescut.

4. Populație școlară în scădere

- Scăderea numărului de copii duce la comasarea sau chiar închiderea unor unități școlare.
- Risc de pierdere a atractivității pentru familii

II. Probleme legate de structura populației

1. Dezechilibru între grupele de vârstă

- Majoritatea populației este formată din persoane peste 45 ani.
- Tinerii (<30 ani) reprezintă un segment redus.

2. Dispersia așezărilor

- Comuna are mai multe sate și cătune dispersate în zonă deluroasă-montană, ceea ce duce la:
 - Dificultăți în asigurarea serviciilor publice (transport, sănătate, educație).
 - Ineficiență administrativă în planificare și intervenție.

3. Izolare fizică și digitală

- Acces redus la infrastructură modernă (internet de calitate, transport public, servicii bancare).
- Aceasta accentuează excluziunea tinerilor din dinamica socio-economică modernă.

III. Probleme privind modul de ocupare a resurselor de muncă

1. **Ocupație dominant agricolă și de subzistență**
 - Predomină agricultura de subzistență, cu tehnologizare redusă.
 - Micii fermieri nu pot concura pe piața liberă, iar valorificarea produselor este slabă.
2. **Lipsa locurilor de muncă non-agricole**
 - Nu există industrie, servicii moderne sau IMM-uri locale relevante.
 - Ocuparea este limitată la domenii precum: silvicultură, creșterea animalelor, munci sezoniere.
3. **Forță de muncă îmbătrânită sau emigrată**
 - Populația activă este redusă, iar mulți dintre cei apti de muncă lucrează în alte localități sau în străinătate.
 - Lipsa tinerilor specializați reduce inovația și adaptabilitatea economică.
4. **Slabă valorificare a potențialului turistic și natural**
 - Deși comuna are peisaje montane și ar putea dezvolta agroturism/ecoturism, lipsa de investiții și infrastructură blochează acest potențial.

Concluzie

Domeniu

Probleme majore

Evoluția populației Scădere demografică, îmbătrânire, migrație

Structura populației Dezechilibru vârstnic-tineri, dispersie, izolare

Ocupare resurse de muncă Agricultură de subzistență, lipsa locurilor de muncă, migrație, subdezvoltare turistică

2.6. CIRCULATIA

2.6.1 DATE GENERALE

Localitatea Tomesti este amplasata in partea de est a judetului Timis la o distanta de cca 20 km de orasul Faget si cca 110 km de resedinta de judet Timisoara. Satele apartinatoare din teritoriul administrativ sunt: Romanesti, Balosesti, Colonia Fabricii, Luncanii de Jos, Luncanii de Sus si statiunea Valea lui Liman.

Teritoriul administrativ caracterizat ca o zona deluroasa cu altitudinea cuprinsa intre 190 m (Romanesti) pana la 995 m limita judetului Caras-Severin (pasul Taul Ursului), este slab populata, ocupatia principala a locuitorilor fiind exploatarile forestiere.

2.6.2 SITUATIA EXISTENTA

Reteaua de drumuri judetene si comunale:

a) Natura drumurilor si lungimea acestora:

- DJ 684 = 33.4 km;
- DC 108 = 1,3 km;
- DC 114 = 5,5 km;
- DC 116 = 3,3 km;
- DC 117 = 1,2 km.

b) Natura drumurilor si distanta in km intre centrul unitatii administrativ-teritoriale si localitatile apartinatoare:

- DC 114 Tomesti – Balosesti = 3 km;
- DJ 684 Tomesti – Colonia Fabricii = 2 km;
- DJ 684 Tomesti – Luncanii de Jos = 10 km;
- DJ 684 si DC 117 Tomesti – Luncanii de Sus = 12 km;
- DJ 684 Tomesti – Romanesti = 5 km.

Situatia economica foarte redusa, terenul deluros brazdat de raul Bega Luncani si de foarte multi afluenti a condus la dezvoltarea unei retele reduse de drumuri publice (clasificate) in teritoriu. Astfel, teritoriul administrativ este deservit rutier de un drum judetean (DJ 684), 4 drumuri comunale si retele stradale slab dezvoltate, majoritatea lor fiind nemodernizate (pietruite sau din pamant) ceea ce conduce la o circulatie rutiera deficitara.

Circulatia Rutiera

Drumul judetean DJ 684 asigura legatura intre judetele Timis si Caras-Severin, respectiv intre drumul national DN68A (Lugoj – Iliia – DN7) si drumul national DN68 (Caransebes – Hateg). Pe teritoriul judetului Timis Drumul judetean este amplasat pe teritoriile administrative ale comunelor Curtea si Tomesti si traverseaza localitatile Romanesti, Tomesti, Colonia Fabricii si Luncanii de Jos. De asemenea asigura si accesul spre localitatile Ruschita, Rusca Montana si Voislova. Drumul judetean asigura si accesul spre Cariera de marmura de la Ruschita.

Drumurile publice existente în teritoriul administrativ al comunei se rezumă la drumul județean DJ 684 în lungime de 33,4 km a cărui traseu traversează zonele centrale ale comunei Tomești și satele aparținătoare, Românești, Colonia Fabricii, Valea lui Liman și Luncanii de jos, 4 drumuri comunale respectiv DC 108 (l = 1,3 km), DC 114 (l = 5,5 km), DC 116 (l = 3,3 km), DC 117 (l = 1,2 km) și o rețea de drumuri forestiere și de exploatare cu caracter de deservire locală (nemodernizate).

Drumul județean , ce reprezintă principala arteră rutieră de deservire a teritoriului administrativ, este amenajat doar pe sectorul Curtea (DN 68A) - Luncanii de Jos, ca drum public de clasă tehnică IV, având o platformă de 8 m din care 6 m parte carosabilă cu îmbrăcăminte asfaltică și 2 x 1,0 m acostamente pietruite. Restul traseului de la Luncanii de Jos până la limita cu județul Caraș-Severin (Pasul Tăul Ursului) este neamenajat având o platformă de 2,5 - 3,0 m lățime ușor pietruită.

În afara infrastructurii rutiere (drumuri și străzi), teritoriul administrativ nu dispune de alte dotări alternative de mobilitate (linii CF; piste de biciclete, linii de transport public persoane, trotuare amenajate pe toate străzile existente pentru mersul pe jos, etc.).

Drumul judetean DJ 684, strabate teritoriul administrativ al comunei pe directia nord-sud, traseul fiind paralel cu albia raului Bega.

Drumul judetean DJ 684 are o importanta cu caracter zonal prin faptul ca asigura legatura dintre comunele Tomesti, Curtea si Margina din judetul Timis, respectiv comuna Rusca Montana din judetul Caras-Severin.

Drumul comunal DC 114 face legatura dintre comuna Tomesti si satul Balosesti si apoi urmeaza un traseu spre nord-vest catre Jupanesti-Bratranesti.

Drumul comunal DC 116, leaga Luncanii de Jos de directia vest-Zolt, Glanda Romana etc., catre lacul de acumulare Surduc.

Drumul Comunal DC 109, care urmeaza partial granita comunei catre comuna Curtea, leaga satul Romanesti spre nord-est de Pietroasa.

Recent au fost modernizate DC 114 Tomesti-Balosesti si majoritatea strazilor din localitatea Romanesti.

De asemenea, pe strazile din comuna Tomesti si localitatile apartinatoare se regasesc urmatoarele disfunctionalitati:

- Lipsa trotuare si spatii verzi si plantatii aferente
- Lipsa amenajari intersectii
- Lipsa capacitate portanta pentru asigurarea conditiilor de transport
- Imbracaminti stradale cu deformatii, gropi, suprafete nerugose
- Lipsa lucrari de intretinere.

Lucrările de îmbunătățire a infrastructurii rutiere (drumuri publice din UAT și străzi din intravilanul localităților) au drept scop eliminarea deficiențelor existente privind elementele geometrice în plan și spațiu, capacitatea portantă, siguranța circulației, colectarea și scurgerea apelor meteorice de suprafață, platforme de parcare, trotuare, etc.

2.6.3 PROPUNERI DE ÎMBUNĂTĂȚIRE ȘI DEZVOLARE A CIRCULAȚIEI

În vederea îmbunătățirii deservirii rutiere a localităților din teritoriul administrativ al comunei Tomesti si localitatile apartinatoare se propun urmatoarele:

- Reabilitarea drumului judetean DJ 684 de pe teritoriul administrativ al comunei pana la limita de judet (vezi profil transversal tip din anexa). Principalele lucrari ce se vor executa vor fi:
 - Pe sectorul Cosava – Luncanii de Jos
 - repararea defectiunilor de tipul burdusirilor si a cedarilor de funcatie;
 - consolidarea structurii rutiere prin realizarea unui covor asfaltic;
 - pietruirea acostamentelor;
 - decolmatarea santurilor si a rigolelor de scurgerel
 - reparatii la podetele existente;
 - reparatii la lucrarile de consolidare si aparare de mal
 - Pe sectorul Luncanii de Jos – limita Judet
 - Corectarea traseului in plan si spatiu in limita amprizei drumului existent;
 - Realizarea unei parti carosabile cu o singura banda de circulatie cu latimea de 4,00;
 - Realizarea de platforme de incrucisare;
 - Pietruirea acostamentelor cu piatra sparta;
 - Decolmatarea santurilor si a rigolelor de scurgerel
 - Realizarea de santuri si rigole pereate pe partea dinspre versant;
 - Reparatii la podetele existente si inlocuirea celor necorespunzatoare;
 - Reparatii si completarea lucrarilor de consolidare si aparare de mal;
 - Reparatii la podurile peste Valea Stalpului, peste Bega Luncani.

Drumul judetean DJ 684

1. -lucrări de reabilitare a sectorului cu îmbrăcămintă bituminoasă existentă (Românești - Luncanii de Jos, l = 22,5 km) prin:

corectarea elementelor geometrice în plan și spațiu, amenajări de trotuare în intravilanul localităților Românești, Tomești, Colonia Fabricii, Valea lui Liman și Luncanii de Jos, executarea unei îmbrăcămînți asfaltice noi, lucrări de siguranța circulației și reabilitarea dispozitivelor de colectare și scurgere a apelor meteorice;

2. modernizarea sectorului Luncanii de Jos - Limită județ Caraș- Severin (l= 10,9km) cu elemente geometrice corespunzătoare unui drum județean de clasă tehnică IV (platformă de 8,0 m lățime din care 6,0 m parte carosabilă și 2 x 1,0 m acostamente pietruite) și o îmbrăcăminte din mixturi asfaltice.

Lucrările de modernizare vor trata : dispozitivele de scurgere a apelor meteorice de suprafață (șanțuri, podețe), lucrări de protejare a malului (ziduri de sprijin, gabioane, etc.), siguranța circulației (marcaje, indicatoare, etc.).

Conform normelor tehnice în vigoare, zona drumului județean va avea o lățime de 54,0 m pentru zonele de extravilan și de 24,0 m lățime (distanța între garduri) în zonele de intravilan.

Drumuri comunale

1. -Având în vedere că, DC 114 Tomești - Baloșești, *DC 116 Luncanii de Sus - Zolt*, DC 117 Luncanii de Jos – Luncanii de Sus au fost modernizate recent, pentru îmbunătățirea deservirii rutiere a localităților din teritoriul administrativ, este necesară modernizarea pentru asigurarea deplasărilor auto în condiții optime de siguranță și confort a drumului comunal DC 108 Curtea - Românești
 2. -Modernizarea drumului comunal presupune amenajarea unei platforme de 5,0 m lățime (4,0 m parte carosabilă și 2 x 0,5m acostamente pietruite) cu elemente geometrice în plan și spațiu corespunzătoare unui traseu în zone de relief deal - munte.
- Modernizarea drumurilor comunale DC 108, DC 114 (partial), DC 116 si DC 117 ca drumuri de clasa tehnica V cu o banda de circulatie, cu latimea platformei drumului de 5,00 m din care parte carosabila 4,00 m;
 - Modernizarea strazilor ca strazi rurale secundare cu latimea platformei de 5,00 m din care parte carosabila 4,00 m;
 - Lucrari de intretinere imbracaminti;
 - Amenajarea de intersectii;
 - Amenajarea de poduri si podete.

Organizarea circulației

Vor fi amenajate trotuare de o parte și alta a strazilor principale din localitățile componente, vor fi modernizate cele existente. Aceste trotuare vor fi prevăzute (acolo unde permite gabaritul) spații vezi de aliniament.

2.7. INTRAVILAN EXISTENT. ZONE FUNCTIONALE. BILANT TERITORIAL

Intravilanul corespunzător comunei Tomești este suma intravilanului localității de reședință- Colonia Fabricii, satelor Romanesti, Balosesti, Tomești, Luncanii de Jos, Luncanii de Sus și stațiunii Valea lui Liman. La câteva se constată existența a unor trupuri izolate, reprezentând: unități de exploatare forestieră (unele în funcțiune, unele iesite din uz), o mănăstire, exploatarea piscicole.

Suprafața totală a intravilanului (curți-construcții și strazi) a celor 7 așezări este de 206,23 ha, deci 1,46 % din totalul suprafeței comunei.

2.7.1. ZONE FUNCTIONALA

Doar in cazul satului Colonia Fabricii, intravilanul contine intr-o maniera concludenta cele trei zone principale: centrul, locuirea si zona economica. In restul satelor, centrul este fie concentrat in spatiul din jurul bisericii sau altor arhitecturi de interes public, fie este desfasurat de-alungul drumului de tranzit. In cazul statiunii Valea lui Liman, nu putem vorbi despre existenta unei zonificari, dat fiind destinatia exclusiv turistica a ei.

2.7.1.1. CENTRUL

La **Colonia Fabricii** centrul este dezvoltat de-alungul drumului DJ 684. Centrul este dezvoltat spontan, polinuclear, prin cateva arhitecturi majore : Primaria, Politia, dispensarul, scoli, casa de cultura, piata agroalimentara, biserici si dotari comerciale. Toate se insiruie de o parte si alta a drumului, centrul de greutate fiind incinta Fabricii de sticla.

Cu exceptia catorva cladiri facand parte din primele dotari ale asezarii, restul arhitecturilor si urbanistica nu au calitati, fiind construite in perioada comunista, cu materiale si mijloace putine si de proasta calitate.

La **Romanesti**, se pot detecta doua centre : primul de-alungul drumului de tranzit, materializat in ultimul timp prin cladiri de cult si cateva dotari comerciale si de servicii, iar al doilea este reprezentat de arealul din jurul Bisericii Ortodoxe noi. Daca primul continua sa-si adauge noi elemente, al doilea are numeroase cladiri parasite si tinde sa dispara ca for public.

Balosesti are un centru extrem de limitat spatial, de-alungul axei principale, mobilat cu biserica, scoala, comert.

Tomesti, dezvoltat deasemenea liniar, de-alungul drumului de tranzit, are cateva centre de interes, fara ca acestea sa insemne spatii conformate anume : zona de sosea de la poalele inaltimii pe care se gaseste biserica, zona noii biserici baptiste si a taberei turistice.

Luncanii de Jos este structurat in raport direct cu raul Bega Luncani si afluentii sai. In cadrul acestei structuri complexe, exista cateva centre de interes de-alungul drumului : zona caminului cultural si a fostei pastravarii, zona de intersectie cu drumul catre Luncanii de Sus (pensiune si alte dotari), zona bisericii.

Luncanii de Sus nu au un centru conturat nici arhitectural nici urbanistic. Reteaua tentaculara de strazi se « aduna » catre o zona in care era scoala (acum disparuta) si o locuire mai densa. In general, Luncanii de Sus se remarca prin inexistenta nici unei dotari comunitare (invatamant, comert, servicii). In proximitate se naste acum un schit.

Valea lui Liman este destinata in exclusivitate turismului si petrecerii timpului liber. Prin urmare, notiunea de centru propriu-zis nu i se poate aplica. Totusi, exista zona din jurul motelului, cu restaurant, piscina, terase etc., care poate reprezenta un simulacru de centru, fara sa aibe o conformatie in consecinta.

2.7.1.2. DOTARI

Dupa cum s-a arata anterior, majoritatea cladirilor importante ale celor sapte asezari sunt amplasate in centre punctiforme, de-alungul drumurilor si in spatiile invecinate. La acestea se adauga unitati izolate sau indepartate de centre, astfel conturandu-se o imagine completa a tuturor componentelor importante ale asezarilor, cu consecinte asupra calitatii vietii.

Cladirea si institutia Primariei se gasesc in Colonia Fabricii, intr-o constructie noua care ocupa un fragment din frontul limitrof drumului 114. si Politia functioneaza intr-o cladire invecinata, pe partea opusa fata de drum.

Asezarile sunt inegal dotate. In afara Administratiei publice locale si Politiei exista:

- 1 dispensar medical uman (la Colonie)- cu un medic – o asistenta
- 1 dispensar veterinar (la Tomesti)
- 1 farmacie privata (la Colonie)
- 5 scoli primare (la Colonie, Romanesti, Balosesti, Tomesti, Luncanii de Jos) 2
- 4 gradinite (la Colonie, Romanesti, Tomesti, Luncanii de Jos)
- 1 biblioteca (la Colonie) capacitate 9000 de volume, si program BIBLIONET
- 5 camine culturale de 100 locuri (la Colonie, Romanesti, Balosesti, Tomesti, Luncanii de Jos), unele in stare de nefunctionare
- 1 unitate PTTR, telefonie (cu 250 abonati)

La aceste functiuni laice se adauga cele religioase- bisericile.

Principalele confesiuni cu edificii de cult sunt:

- ortodoxa (in Romanesti-2, Balosesti-1, Tomesti-1, Luncanii de Jos-1, 1 manastire-langa Romanesti, 1 schit- langa Luncanii de Sus) ; in Colonie este in constructie o biserica
- catolica (in Colonie-1 si capela)
- neoprotestante (baptist- 1 in Romanesti, 1 in Tomesti, penticostal-1 in Romanesti,)

Exista o serie de **dotari comerciale si de servicii**, majoritar cu capital privat sau asociatii familiale, grupate in marea lor majoritate in centrele amintite sau in vecinatatea lor:

Cooperatia-Tomesti (alimentatie publica),
SC Suirom SRL- Romanesti (alimentatie publica),
SC Magtomvic- Tomesti (alimentatie publica), S
C Toplavad – Luncanii de Jos (alimentatie publica),
SC Nero SRL- Tomesti (alimentatie publica),
SC Brador SRL- Romanesti (alimentatie publica),
AF Patronul si SC La sandu , ambele in Tomesti (alimentatie publica).

In Colonia Fabricii exista o piata amenajata si acoperita.

Valea lui Liman este un intreg complex cu functiuni turistice si de alimentatie publica, totalizand cca 220 locuri (motel, cabane, casute).

Cu toate ca exista un vadiat potential al obiectivelor turistice (naturale, construite etc.), **turismul** este inca putin prezent intre activitatile comunei. Valea lui Liman este un produs al perioadei postbelice, dupa preluarea ei de catre « Petrom » fiind executate doar cateva amenajari/reamenajari destinate petrecerii timpului liber (terase, piscina, spectacol, terenuri de sport etc.)

Inafara Vaii lui Liman, sunt inregistrati 7 pensiuni (4 in Romanesti, 2 in Luncanii de Jos si 1 in Tomesti).

In sfera agriculturii nu exista asociatii.

Alte informatii in legatura cu unitatile de productie vor fi detaliate la capitolul "Zone economice (industrie, depozitare etc)."

2.7.1.3. LOCUIREA

In acest domeniu, este interesanta atat dinamica numarul de locuinte cat si a tipologiilor si tehnicilor de constructie.

La inceputul anilor '70, in comuna existau 669 de cladiri de locuit, dupa cum urmeaza : Colonia Fabricii- 52 (intre care 5 blocuri cu cate 40 de apartamente, deci in total 247 locuinte), Romanesti- 221, Balosesti- 64, Tomesti-137, Luncanii de Jos- 175, Luncanii de Sus-20. Socotind numarul de unitati de locuit, rezulta ca atunci comuna avea 864, din care 200 apartamente de bloc cu 1,2,3 camere.

Conform datelor Primariei din 2001, in comuna exista 921 locuinte (la Colonia Fabricii 276, la Romanesti 231, la Balosesti 72, la Tomesti 147, la Luncanii de Jos 179, la Luncanii de Sus 20).

Suprafata locuibila totala este de cca 22750 m.p. , fiind proportională cu numarul de gospodarii/ sat. Se poate remarca faptul ca suprafata locuibila este maxima la Romanesti (cca 8,7 mp/locuitor) si minima la Luncanii de Jos (cca 3,9 mp/locuitor).

Tipologia traditionala a locuirii este relativ diferita in functie de sat sau zona.

In zona de campie (Romanesti) structura satului este mixta: rectangulara si neregulata, determinata de prezenta vail Begai si de relieful care urca catre zona estica.

Inafara Coloniei Fabricii (asezare noua, fara o definitie urbanistica clara) si Valea lui Liman (statiune turistica, cu o structura indecisa, centrata partial pe motel) restul asezarilor de-alungul Begai si afluentilor sai sunt tipice "sate de vale", cu varianta "sate de drum" (mai ales Tomesti). Ele se desfasoara pe cativa kilometri, ulitele impletindu-se cu valea.

Pentru primul tip de sat (structurat geometric, rectangular) locuirea se bazeaza pe lotizari egale si se caracterizeaza printr-o locuire individuala, cu case (una sau doua, fata in fata) asezate perpendicular pe axul strazii (in lungul lotului) si cu anexele insiruite spre gradina si/sau in fata casei de locuit.

Traditional, majoritatea cladirilor sunt parter.

Acoperirea este cu sarpante cu doua (cele mai frecvente) sau mai multe ape, invelitoarea fiind ceramica.

Pentru tipul al doilea, locuirea este organizata similar, diferenta constand in forma mult mai neregulata a loturilor. In rest, curtea propriu-zisa are alcatuirea obisnuita in zona. In satele dinspre munte (Luncanii de Jos si mai ales Luncanii de Sus), gospodaria tinde sa fie organizata in jurul unei curti interioare, cu foarte multe variante de pozitionare a casei/caselor si anexelor. In acest ultim caz, materialul dominant este piatra (inclusiv pentru imprejmuire) asociat lemnului.

Materialele utilizate traditional sunt caramida, lemnul, pamantul in sistem mixt. La inceputul anilor '70, statistica materialelor de constructie utilizate pentru locuinte (nu si anexe) era urmatoarea:

○ zidarie de caramida –	225 (34%)
○ zidarie de piatra –	106 (15 %)
○ lemn-	311 (47 %)
○ chirpici-	27 (4 %)

La Colonia Fabricii, locuirea dominanta este cea colectiva (blocuri prefabricate, P+4), organizate conform uzantelor perioadei comuniste, fara nici o incercare de adaptare la mediul natural specific. Locuirea veche, pusa la dispozitia lucratorilor de Intreprinderea de sticla, este de tip individul sau semi-individual, organizate liniar de-alungul unor strazi aflate acum la limita incintei fabricii.

In majoritatea satelor de vale se constata ca vechile gospodarii (in special cladirile de locuit) au fost inlocuite in anii '60-'70 (ani prosperi, in care Intreprinderea de Sticla functiona din plin) cu locuinte noi, diferite destul de mult de locuirea traditionala, mai ales in privinta raportului cu strada si materialelor utilizate (caramida

si beton, in loc de piatra, lemn, pamant). Un procent foarte mare de astfel de innoiri se intalnesc la Balosesti, sat in care locuirea traditionala era exclusiv din lemn. La Tomesti, in anii '60, s-au construit 50 de case noi. Apar cu acele ocazii si alte tipuri de goluri (orizontale) si alte tipuri de decoratie. In cazuri respective domina finisajele gen “strop”.

Locuintele noi (foarte puține la numar- cca 4 in fiecare sat, cu exceptia Luncanilor de Sus) abandoneaza materialele traditionale in favoarea zidariilor din caramida, betonului armat si mai rar a metalului, dar pastreaza acoperirea in panta.

In comuna (in special la Romanesti, Luncanii de Jos si Luncanii de Sus) se pot numara cca 20 de locuinte parasite care se degradeaza progresiv.

In acelasi interval de timp, exista tendinta, inca timida, de cumparare a unor locuinte de catre straini care incep sa le transforme in resedinte sezoniere “de loisir”.

Tipologia locuirii reprezinta partea cea mai importanta a tipologiei generale de organizare a asezarilor. Lotizarea ordonata, uniforma, este integrata unei retele stradale deasemenea ordonate, rectangulare, in timp ce cea neregulata, este in relatie cu o retea stradala de aceeasi factura.

In cadrul asezarilor, aceste zone se disting prin virtuti morfologice deosebite, care puse in relatie cu cele urbanistice si naturale, formeaza ansambluri care merita sa fie protejate si puse in valoare.

2.7.1.4. ZONE ECONOMICE (INDUSTRIE, DEPOZITARI ETC.)

Industrie (inclusiv agro-industrie)

Industria prelucratoare are trei componente: prelucrarea sticlei (SC Rodex Comp.- Tomesti), prelucrarea lemnului (SC Petru si Ana- Luncani, SC Holzindustrie – Romanesti) si diverse (SC Paul Varsif –Romanesti- var si SC. Charcoal- Tomesti-mangan)

Industria usoara este reprezentata prin ASI Textile –Tomesti, specializata in confectii textile.

Agro-industria din comuna Tomesti este slab reprezentata : 3 mori. In aceeasi categorie se pot include si crescatoriile de pastravi, mai ales cele de la Luncanii de Jos (unele trupuri izolate), acum partial dezafectate si de la Romanesti (trup izolat), in stare de functionare.

Exploatarea materiilor prime este axata pe exploatarea lemnului, unde activeaza 5 firme.

Prestarile de servicii nu au unitati inregistrate , dar in comuna activeaza cateva ateliere de reparatii si intretinere cu circuit intern.

Rezulta ca din cei cca 20 de agenti economici, jumatate sunt din domeniul comertului si alimentatiei publice.

In domeniul potentialului, este important de semnalat existenta amplei incinte a Intreprinderi de sticla, care actualmente nu functioneaza, fiind in reorganizare. Exista, deasemenea, cateva complexe destinate initial exploatarei lemnului, parasite in cea mai mare parte. Unul din ele, formand un trup izolat al Luncanilor de Jos (“Intre ape”) are alocat un teren vast si contine inca doua unitati de cazare cu cateva zeci de camere si cateva anexe. Ea este cumparata de o firma cu capital privat, care intentioneaza sa o reconverteasca in unitate productiva.

2.7.1.5. ALTE COMPONENTE ALE INTRAVILANELOR

CAI DE COMUNICATIE SI TRANSPORTURI

Toate asezarile comunei sunt racordate la sisteme rutier, dar de calitati foarte diferite.

Sistemul rutier cuprinde drumul national 114 (DN 114), drumul judetean 28 (DJ 28) si drumuri locale totalizand 18 Km., din care 8 Km asfaltate si 10 Km pietruite. Drumul national 114 se racordeaza in nord la drumul national 68 A, fiind singura cale de legatura modernizata cu sistemul rutier national.

La acestea se adauga strazile, care formeaza sistemele deja descrise (ordonate, geometrice si adaptate liber la caracteristicile terenului). Ele totalizeaza cca 35 Km.

Din totalul de drumuri asfaltate (8 Km), cca 4,5 Km sunt in intravilanele Romanesti, Tomesti, Colonia Fabricii, Valea lui Liman. Inafara lor, in satele respective, majoritatea strazilor sunt fie pietruite, fie din pamant. Exista sate (Balosesti, Luncanii de Jos si Luncanii de Sus), care nu au strazi modernizate. Situatia cea mai proasta se inregistreaza la Luncanii de Sus, care are strazi aproape impracticabile.

SPATII VERZI SI SPORT

Spatiile verzi amenajate, considerate parcuri, nu exista in Tomesti. In cadrul Manastirii Romanesti este amenajata o zona verde destul de intinsa, iar in Valea lui Liman exista un simulacru de amenajare peisagera. Acolo se gaseste si un teren sportiv si o scena cu gradene pentru spectacole in aer liber.

GOSPODARIE COMUNALA SI CIMITIRE

In cadrul satelor din comuna Tomesti nu exista amenajari speciale destinate depozitarii gunoaielor, dar functioneaza depozitari de gunoi cu caracter spontan, care polueaza zona. Cel mai important se gaseste intre Tomesti si Balosesti, la marginea drumului de legatura.

Fiecare localitate are cel putin cate un cimitir, cu exceptia Vaii lui Liman. In total, in comuna functioneaza 8 cimitire.

ECHIPARE EDILITARA

Pe teritoriul Coloniei Fabricii si Vaii lui Liman exista retea de canalizare (1,8 Km), dar nu functioneaza in totalitate. Exista proiect de realizare a unei Statii de epurare in Colonia Fabricii.

In Colonia Fabricii exista o uzina de apa cu doua rezervoare, care functioneaza pentru aceasta asezare. O amenajare similara exista si la Valea lui Liman.

In domeniul energetic, se remarca Uzina electrica de la Colonie, care intra in actiune in caz de avarie.

TRUPURI IZOLATE

Intravilanele satelor contin un numar de trupuri izolate, care reprezinta unitati economice de facturi diferite si alte ansambluri: coloniile exploatarilor forestiere (3 in amonte de Luncanii de Jos), o unitate de prelucrare a lemnului (la Romanesti), 2 pastrarii (1 la Romanesti si 1 la Luncanii de Jos), o manastire (la Romanesti) si un schit (la Luncanii de Sus).

In extravilanul Coloniei Fabricii exista doua cimitire (unul penticostal si unul Ortodox), care trebuiesc introduse in intravilan, ca trupuri izolate, iar in cel al Luncanilor de Sus, un cimitir care nu este deasemenea inclus in intravilan.

Intre toate trupurile izolate, doar pentru Manastirea si crescatoria de pastravi de la Romanesti si pentru colonia "Intre ape" de la Luncanii de Jos, exista ridicari topografice si o evidenta clara a suprafetelor.

Deoarece determinarea trupurilor izolate are consecinte dintre cele mai importante pentru strategia de dezvoltare si pentru administrarea teritoriului si asezarilor, acest fapt este relevat in mod corespunzator (conform datelor Primariei, in special) datele cunoscute despre trupurile izolate fiind introduse in centralizatorul cu suprafetele si partial pe planse. In acelasi timp, este necesar sa se precizeze cu exactitate suprafetele si caracterul celorlalte trupuri izolate.

Aceste date vor fi apoi corelate cu cele privind intravilanele, cu propunerile privind extinderile intravilanelor si cu terenurile disponibile pentru concesiionari (daca se dovedeste a fi cazul).

2.7.2. BILANTUL TERITORIAL AL SUPRAFETELOR CUPRINSE IN LIMITA TERITORIULUI ADMINISTRATIV

Pentru uzul PUG, sintetizat, bilantul se prezinta conform tabelului de mai jos.

TERITORIUL ADMINISTRATIV AL UNITATII DE BAZA	CATEGORII DE FOLOSINTA (ha)									
	AGRICOL				NEAGRICOL					TOTAL
	ARABIL	PASUNI FANETE	VII	LIVEZI	PADURI	APE	DRUMURI	CURTI- CONSTR.	NEPROD.	registru
EXTRAVILAN	572,92	3500,49	-	23,26	9672,91	33,59	75,22	3,10	6,17	13887,65
INTRAVILAN	52,11	68,25	-	0,56	0,89	12,03	18,31	46,84	7,23	206,23
TOTAL	625,03	3568,74	-	23,82	9672,91	45,62	93,53	49,94	13,40	14093,88
% DIN TOTAL	4,43	25,32	-	0,17	68,63	0,32	0,66	0,35	0,10	100%

Bilantul face cunoscut raportul normal dintre terenurile destinate agriculturii si cresterii vitelor precum si cele forestiere (activitatile dominante ale comunei), terenurile localitatilor si cu alta destinatie.

Un scurt comentariu pune in evidenta ponderea foarte mica a suprafetelor intravilanelor fata de terenul total al comunei (206,23 ha fata de 14093,88 ha.), ele reprezentand cca 1,4 %, situatie uzuala in zonele premontane si montane din Banat.

Deasemenea tipic este si raportul dintre terenurile impadurite si cele agricole, primele reprezentand cca 69 % din totalul suprafetelor comunale, ca si ponderea mare pe care o au pasunile si fanetele (cca 25 % din total). Ambele procente vorbesc limpede despre natura economiei dominante a comunei Tomesti- exploatarea forestiera si cresterea animalelor.

Un alt raport semnificativ este cel dintre terenurile agricole incluse intravilanelor (120, 5 ha- cca 60% din totalul intravilanelor) si restul terenurilor intravilane (85, 6 ha – cca 40 % din totalul intravilanelor), care reprezinta un procent obisnuit in zonele premontane, cu asezari de mica densitate, in cadrul carora exista importnate retenuri destinate gradinaritului, livezilor, pasunilor etc.

2.7.3. BILANTUL TERITORIAL AL SUPRAFETELOR CUPRINSE IN INTRAVILANUL EXISTENT

ZONE FUNCTIONALE	SUPRAFETE (ha)				PROCENT % din total intravilan)
	LOCALITATE PRINCIPALA	LOC. COMPONENTE SAU APARTINATOARE	TRUPURI IZOLATE	TOTAL	
LOCUINTE SI FUNCTIUNI COMPLEMENTARE	8,86	139,25	-	148,11	70,1 %
UNITATI AGROINDUSTRIALE SI DEPOZITE	2,79	1,07	0,5	4,36	3,2 %
INSTITUTII SI SERVICII DE INTERES PUBLIC	1,49	2,19	-	3,68	2,2 %
CAI DE COMUNICATIE SI TRANSPORT, din care:					
-RUTIER	0,00	17,86	0,22	18,31	8,8 %
-FEROVIAR	-	-	-	-	-
-AERIAN	-	-	-	-	-
-NAVAL	-	-	-	-	-
SPATII VERZI,	0,12	0,62	-	0,74	2,6 %
SPORT, AGREMENT,	4,12	1,04		5,16	
CONSTRUCTII TEHNICO-EDILITARE	-	-	0,19	0,19	0,1 %
GOSPODARIE COMUNALA, CIMITIRE	0,00	1,67	1,71	3,38	1,5
CULT	0,21	2,32	0,49	3,02	0,9 %
DESTINATIE SPECIALA	-	-	-	-	-
TERENURI LIBERE	-	-	-	-	-
APE	2,12	9,51	0,40	12,03	5,9 %
TERENURI NEPRODUCTIVE	0,34	6,89	-	7,23	3,5 %
TOTAL INTRAVILAN EXISTENT	20,05	182,42	3,51	206,21	100%

Acest bilant este in concordanta cu realitatile urbanistice ale asezarilor din comuna Tomesti. El certifica caracterul relativ afanat al satelor din zona colinara, care include suprafete importante de terenuri agricole (cca 60 % din totalul intravilanelor). Deasemenea, indica si existenta unor dotari necorespunzatoare, majoritatea lor facand parte din intravilanul Coloniei Fabricii. In restul intravilanelor, ele se limiteaza la biserici, scoli, camine culturale.

In ultima instanta, statistica de mai sus releva ponderea relativ importanta (pentru o comuna rurala) pe care o are (o avea) industria (in special Intreprinerea de sticla), care acopera o suprafata de 6,6 ha (cca 3,2 % din suprafata intravilanelor)

Se pot detecta in plus disponibilitati de dezvoltare a unor componente mai slab reprezentate in momentul de fata (mica industrie, comert, servicii, turism-cu exceptia Vaii lui Liman- etc.), fie prin reconversia unor unitati abandonate (economice sau

gospodarii), fie prin ocuparea unor terenuri intravilane libere (neproductive), fie prin extinderea intravilanelor pe terenuri degradate sau nefolosite.

Propunerile de extindere a intravilanelor cu o suprafata totala de 51,69 ha, impreuna cu destinatiile lor sunt prezentate in tabele de mai jos:

Romanesti		
Nr. CAD	Supratata Extindere (ha)	Proprietate
A 39	1.02	P.F.
FL 40	0.33	P.F.
FL 42	0.63	P.F.
FL 44	0.84	P.F.
A 45	0.13	P.F.
PS 46	0.25	P-P
LL 49	2.13	P-Privat
A 95	2.87	P.F.
FPD 96	0.61	P.F.
A 100	4.79	P.F.
FL 102	0.47	P.F.
PS 125	0.67	P-P
PS 128	2.25	P-P
PS 131	3.57	P-P
PSPD 139	0.25	P-P
PS 370	2.84	P-P
PSPD 384	1.00	P-P
	24.65	

Tomesti		
Nr. CAD	Supratata Extindere (ha)	Proprietate
A 495	0.23	P.F.
A 507	0.37	P.F.
PSPD 509	0.71	P-P
A 512	1.62	P.F.
A 518	0.05	P.F.
F 520	2.27	P.F.
A 787	1.86	P.F.
FPD 790	0.37	P.F.
CC 492/1	0.084	P.F.
PSPD 492/2	0.016	P.F.
F 510/1	0.40	P.F.
PS 510/2	0.10	P-P
	8.08	

Balosesti		
Nr. CAD	Supratata Extindere (ha)	Proprietate
CC 605	0.40	P.F.
	0.40	

Colonia Fabricii		
Nr. CAD	Supratata Extindere (ha)	Proprietate
F 915	0.23	P-Privat
PS 918	0.37	P-P
PS 919	0.71	P-P
F 1062	1.62	P.F.
	2.89	

Valea lui Liman		
Nr. CAD	Supratata Extindere (ha)	Proprietate
HR 75	0.15	O.G.A.
A 923		P.F.
A 924	0.53	P.F.
FPD 925	0.26	P.F.
A 926	0.09	P.F.
FL 927	0.68	P.F.
A 928	0.19	P.F.
F 929	0.53	P.F.
A 1113	0.73	P.F.
A 1114	0.25	P.F.
	3.41	

Luncanii de Sus		
Nr. CAD	Supratata Extindere (ha)	Proprietate
CC 922	0.05	P.F.
CC 982	0.05	P.F.
A 983	0.24	P.F.
CC 984	0.05	
A 991	0.45	P.F.
A 993	0.28	P.F.
FL 1005	0.83	P.F.
F 1006	1.23	P.F.
	3.18	

Valea lui Liman		
Nr. CAD	Supratata Extindere (ha)	Proprietate
F 1033	1.22	S
F 1035	0.32	S
PS 1056	0.49	P-P
PS 1231	0.13	S
CC 1232	0.05	IFET
CC 1283	0.07	P.F.
FL 1284	0.11	P.F.
CC 1285	0.11	P.F.
FL 1286	0.27	P.F.
CC 1324	0.61	IFET

CC 1341	0.06	P.F.
F 1342	0.97	P.F.
PS 1385	1.23	S
PS 1390	0.79	S
F 1393	0.09	S
F 1394	0.32	S
F 1395	0.23	S
F 1399	0.23	S
F 1400	1.09	S
FPD 1287/1	0.40	P.F.
F 1397/1	0.29	S
F 1403/1	0.03	S
	9.08	

2.7.4. SITUATIA JURIDICA A TERENURILOR

Datele OCPI si cele ale Primariei concorda in a demonstra ca cea mai mare suprafata din teritoriul comunal apartine domeniului privat al statului (din cauza ponderii foarte mari pe care o au terenurile impadurite si pasunile/fanetele), situatie care nu se verifica pentru intravilan, unde ponderea mare o au terenurile particulare (curti-constructii si gradinile aferente locuintelor). Datele statistice avansate de OCPI pentru totalul teritoriului comunal arata astfel:

- domeniul public..... ..207,7 ha
- domeniul privat al statului.....2076,7 ha
- domeniul privat particular.....1809,4 ha

Din acesta, intravilanul cuprinde:

- domeniul public..... ..cca 18,3 ha
- domeniul privat al statului.....cca 36,5 ha
- domeniul privat particular.....cca 151,3 ha

TOTAL..... ..cca. 206,1 ha

Este important de precizat faptul ca aceasta statistica nu s-a putut baza pe « **Inventarul bunurilor care apartin domeniului public al comunei Tomesti** », aprobat prin HCL Tomesti nr. 10/25.02.2002 (anexat), pentru ca in acest inventar domeniul public este confundat cu domeniul privat al statului, aflat in administrarea Primariei. Prin urmare, pentru a ne apropia de adevar, am calculat aceste suprafete, dupa cum urmeaza :

Domeniul public, in momentul de fata, am considerat ca cuprinde doar caile de comunicatie intravilane, spatiile verzi (din cadrul Manastirii si complexului Valea lui Liman fiind terenuri private- al bisericii, respectiv al Primariei).

Domeniul privat al statului cuprinde suprafete de teren apartinand Primariei Tomesti, diferitelor ministere prin regiile proprii sau departamente. Este de clarificat situatia multor terenuri, intre care cele ale Casei de Cultura din Colonia Fabricii, caminilor culturale din restul satelor, unor unitati de invatamant, unei zone de locuinte din Colonia Fabricii si mai ales, al complexului Valea lui Liman, care este al Primariei, fara CF, este administrat de SN "Petrom" si este revendicat.

Domeniul privat particular cuprinde toate suprafete de teren ale persoanelor fizice sau persoanelor juridice cu capital privat. Si aici sunt de clarificat numeroase regimuri de proprietate, fie fara CF, fie revendicate.

DISFUNCTIONALITATI

Functionalitatea si zonificarea intravilanelor este in stransa legatura cu raportul real si adus la zi dintre intravilanele propriu-zise si trupurile izolate. Un aspect grav este degradarea sau chiar dezactivarea completa a unor unitati industriale si agricole, mai ales in Conia fabricii si Luncanii de Jos. Un alt aspect nefavorabil este statutul de trupuri izolate (integrate intravilanelor) pe care il au cateva cimitire si alte complexe cu destinatii diverse. Intre ele se impune amenajarea unei gropi de gunoi ecologice si, pentru a fi operationala, stabilirea unui statut juridic clar.

Intre functiunile deficitare ale localitatilor comunei Tomesti (in special Balosesti, Romanesti, Tomesti, Luncanii de Jos si Luncanii de Sus) este accesul la cultura si informare, inclusiv la sistemele de comunicatii moderne pe directiile respective. Nici comerțul si serviciile nu sunt suficient reprezentate.

Alte probleme care se cer rezolvate se refera la structurile si morfologiile traditionale (in special locuirea), care se cer protejate, mai ales in perspectiva activarii/reactivarii unor functii economice, mai ales a celor turistice si de loisir.

O disfunctiune importanta este lipsa de protectie a unor arhitecturi valoroase (cu exceptia bisericii de lemn din Romanesti) si a unor ansambluri de arhitectura.

In sfera sistemului de proprietati se intampina multe dificultati de cunoastere completa a realitatilor, care n-au putut fi depasite conform informatiilor actuale. Cele mai grave probleme din aceasta categorie se intalnesc la Colonia Fabricii si Valea lui Liman. Bilantul furnizat aici este aproximativ.

2.8. ZONE CU RISCURI NATURALE

In cadrul comunei Tomesti, exista mai multe categorii de riscuri naturale : eroziuni ale solului, prabusiri de arbori, inudatii, alunecari de teren. Intre toate, exista doua tipuri de zone cu riscuri naturale incluse intravilanelor: cele inundate si cele cu alunecari de teren.

Terenurile inundate periodic de Bega si afluentii sai sunt diminuate prin actiunea de indiguire. Au fost indiguite malurile raului Bega in zonele afectate.

Alunecari de teren se inregistreaza in estul satului Luncanii de Sus si pe versantii estici ai satului Romanesti. Cauzele acestei situatii sunt defrisarile abuzive executate in zonele respective.

DISFUNCTIONALITATI

Toate problemele cu care se confrunta comuna in acest domeniu se datoresc aproape exclusiv actiunii omului: defrisari, exploatare necontrolate, amenajari si constructii in zone cu echilibre sensibile etc.

Exista in intravilane, in plus, o serie de terenuri degradate, care sunt rezultatul actiunii torentilor sau apelor de suprafata, dar si abandonarii unor activitati: santiere, alte amenajari si fostele mine de la Luncanii de Jos, de pilda.

2.9. ECHIPARE EDILITARA

2.9.1. GOSPODARIREA APELOR

La nivel de PAT, mai ales, si la analiza cadrului natural din cadrul PUG s-a evidentiat faptul ca rețeaua hidrografica a comunei are o dominanta absoluta- Bega. In rest ea este compusa aproape exclusiv din afluentii ai Begai si din numerosi torenti care devin activi mai ales in perioadele de ploi.

Pe unele portiuni (in intravilane, in special) Bega Luncani este canalizata. In amonte de Colonia Fabricii exista deasemenea un mic baraj care regleaza volumul apei, dar care a fost depasit, de pilda, de viitura din 2000.

STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTARII

Pentru proiectul "Alimentarea cu apa, canalizarea menajera si epurarea apelor uzate in localitatea Colonia Tomesti, comuna Tomesti, judetul Timis" a fost emisa autorizatia de gospodarire a apelor nr. 478 din 29.11.2017.

Operatorul regional AQUATIM are cuprins in "Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apa si apa uzata in judetul Timis, in perioada 2014 – 2020" investitii privind modernizarea sistemului de alimentare cu apa si o statie de epurare noua in aceasta localitate, conform avizului de gospodarire a apelor nr. ABAB – 167/17.07.2017.

2.9.2. ALIMENTARE CU APA

LOCALITATEA ROMANESTI

In prezent, in localitatea Romanesti nu exista retea de alimentare cu apa potabila.

LOCALITATEA TOMESTI

In prezent, in localitatea Tomesti nu exista retea de alimentare cu apa potabila.

LOCALITATEA BALOSESTI

In prezent, in localitatea Balosesti nu exista retea de alimentare cu apa potabila.

LOCALITATEA COLONIA FABRICII (COLONIA TOMESTI)

In prezent, sistemul de alimentare cu apa al localitatii Colonia Fabricii (Colonia Tomesti) este format din:

- captare;
- aductiune;
- statie de tratare;
- rezervor de inmagazinare;
- statie de pompare;
- retea de distributie.

Captarea

Captarea apei se realizeaza din paraul Valea lui Liman, malul drept, in sectiunea amonte confluenta Valea lui Liman – Bega, prin intermediul prizei de captare, situata in amonte de uzina de apa la o distanta de aproximativ 1,8 km.

Captarea este compusa din:

- prag (baraj) prevazut cu o gura de captare de 1,0 x 0,8 x 0,9 m cu gratar metalic;
- deznisipator cu dimensiuni 8,0 x 0,7 m, care dispune de un camin prevazut cu vana de inchidere (la intrarea in deznisipator), instalatie de spalare si camin de vizitare (la iesire).

Aductiunea

Apa bruta de la priza de captare ajunge la gospodaria de apa prin intermediul unei conducte de aductiune realizata din teava de otel Dn 200 mm, care are o lungime de aproximativ 1.800 m pana la statia de tratare.

Pe conducta de aductiune este montat un apometru Zenner Dn 150 $Q_n = 150 \text{ m}^3/\text{h}$, in baza caruia se face decontarea conform abonamentului de utilizare al resurselor de apa inchiat cu Administratia Bazinala de Apa Banat.

Tratarea apei

Apa captata este tratata in statia de tratare dimensionata pentru un debit $Q = 14$ l/s, care are urmatorul flux tehnologic:

- tratarea chimica (gospodaria de reactivi) cuprinde: tratarea cu sulfat de aluminiu si var, canalul de amestec cu sicane si camera de reactie turbionara;
- decantarea se realizeaza intr-un decantor de tip vertical din beton armat cu $D = 7,0$ m si $V = 200$ mc, amplasat in vecinatatea gospodariei cu reactivi;
- filtrarea apei se realizeaza in 4 filtre rapide cu nivel liber (cu strat filtrant de granulat 1 – 3 mm cu o capacitate de filtrare de 14 l/s);
- dezinfectia apei se realizeaza cu ajutorul unei statii de clorinare cu clor gazos de tip CLORMIX.

Inmagazinare

Inmagazinarea apei se realizeaza intr-un rezervor de 200 mc amplasat in subsolul uzinei de apa. Aceasta asigura si rezerva intangibila de 54 mc apa pentru stingerea unui eventual incendiu.

Statia de pompare

Distributia apei din rezervor la consumatori este realizata prin intermediul unei statii de pompare echipata cu electropompe de tip GRUNDFOS 1A + 1R, avand $Q = 11,6$ mc/h si $H = 55$ mCA, care asigura debitul si presiunea necesare atat alimentarii cu apa a consumatorilor, cat si in caz de incendiu.

Reteaua de distributie apa

Reteaua de distributie a apei are o lungime de 3200 m si este realizata din:

- conducte PE – HD cu De. 90 – 110 mm – $L = 2850$ m;
- teava de otel Dn 200 m – $L = 350$ m.

Alimentarea cu apa a consumatorilor se face prin intermediul bransamentelor (82 gospodarii, 20 agenti economici si 7 institutii publice).

LOCALITATEA VALEA LUI LIMAN

In prezent, in localitatea Valea lui Liman nu exista retea de alimentare cu apa potabila.

LOCALITATEA LUNCANII DE SUS

In prezent, in localitatea Luncanii de sus nu exista retea de alimentare cu apa potabila.

LOCALITATEA LUNCANII DE JOS

In prezent, in localitatea Luncanii de jos nu exista retea de alimentare cu apa potabila.

2.9.3. CANALIZARE

CANALIZAREA MENAJERA

LOCALITATEA ROMANESTI

In prezent, in localitatea Romanesti nu exista retea de canalizare menajera.

LOCALITATEA TOMESTI

In prezent, in localitatea Tomesti nu exista retea de canalizare menajera.

LOCALITATEA BALOSESTI

In prezent, in localitatea Balosesti nu exista retea de canalizare menajera.

LOCALITATEA COLONIA FABRICII (COLONIA TOMESTI)

Apele uzate menajere din localitatea Colonia Fabricii (Colonia Tomesti) sunt preluate de o retea de canalizare menajera cu o lungime totala de 2.413 m, realizata astfel:

- conducta PVC 100, SN4, D 250 x 6.2 mm – L = 1513 m;
- conducta PVC 100, SN4, D 315 x 7,7 mm – L = 900 m.

Configuratia terenului a impus intercalarea pe traseul retelei de canalizare a 4 statii de pompare tip cheson, echipata fiecare cu cate 1+1R pompe cu tocator tip FAGIOLA MACERATA, $Q_{max} = 13 \text{ mc/h}$, $H = 11 \div 20 \text{ mCA}$.

Statia de epurare care preia apele uzate din localitatea Colonia Tomesti este o statie mecano – biologica tip ADIPUR, dimensionata pentru $Q_{uz \text{ zi max}} = 225 \text{ mc/zi}$, 1500 ELS. Emisarul apelor uzate este raul Bega.

Statia de epurare este amplasata pe malul stang al raului Bega, in aval de localitatea Colonia Fabricii, la o distanta de aproximativ 320 m de ultima locuinta.

Statia automata modulara de epurare ape uzate se compune din:

- treapta mecanica: - gratar cu curatire manuala (tip cos);
 - bazin de omogenizare $V = 34 \text{ mc}$;
 - statie de pompare ape uzate (1+1R pompe cu

tocator,

$$Q_{max} = 15 \text{ mc/h}, H = 14,5 \div 20 \text{ mCA};$$

- instalatie de sitare si deznisipare (sita Ro9/E-HUBER);

- decantor cu separare de grasimi.

- treapta biologica:
 - bazin cu namol activ dotat cu dispozitive de aerare cu bule fine (unde se produc ciclurile de nitrificare - denitrificare);
 - decantor secundar lamelar de sedimentare a namolului activat;
 - bazin de stabilizare si stocare namol;
 - instalatie automata de deshidratare namol cu melc si sita speciala;
 - magazie de stocare namol deshidratat (4 x 6 m);
 - instalatie de dezinfectie cu ultraviolete.

Evacuarea namolului aferent modulului biologic de epurare se efectueaza in saci speciali care sunt depozitati pentru deshidratare pe platforma de namol.

Evacuarea apelor uzate tratare se face in raul Bega printr-o gura de varsare amenajata. Pe conducta de evacuare a fost montat un debitmetru electromagnetic Siemens Sitrans FM MAG, in baza caruia se stabileste cantitatea de ape epurate descarcate. Din conducta de evacuare se preiau probe de apa pentru automonitorizarea calitatii apei evacuate.

LOCALITATEA VALEA LUI LIMAN

In prezent, in localitatea Valea lui Liman nu exista retea de canalizare menajera.

LOCALITATEA LUNCANII DE SUS

In prezent, in localitatea Luncanii de sus nu exista retea de canalizare menajera.

LOCALITATEA LUNCANII DE JOS

In prezent, in localitatea Luncanii de jos nu exista retea de canalizare menajera.

CANALIZAREA PLUVIALA

În toate localitățile aparținătoare comunei Tomesti, apele pluviale sunt colectate de sistemul de rigole stradale și dirijate prin pantele suprafețelor colectoare spre canalele de desecare din zonă, care se descarcă în paraul Valea lui Liman și râul Bega.

În sistem centralizat, alimentarea cu apă există la Colonia Fabricii și la Valea lui Liman. Rețeaua are o lungime de 3 Km. Aducțiunea se face de la Uzina de apă.

La rețea sunt racordate un număr de 322 gospodării și principalele instituții și agenți economici.

În Valea lui Liman sunt racordate la apă motelul, restaurantul și o parte din cabane.

În Colonia Fabricii există 1,8 Km de rețea de canalizare, care nu este funcțională decât fragmentar. Principalii beneficiari sunt instituțiile publice și agenții economici, în rest, apele uzate fiind deversate în râuri, santuri, rigole, poluându-le.

Colectarea centralizată a apelor uzate se face și la Valea lui Liman.

În nici una dintre cele două așezări, nu există Stație de epurare. Pentru o stație de epurare, amplasată în nordul Coloniei Fabricii, există un proiect executat la IPROTIM, investiție pentru care se caută finanțare.

2.9.4. ALIMENTARE CU ENERGIE ELECTRICA

Toate așezările și elementele izolate importante sunt racordate la rețeaua electrică. Lungimea rețelei în intravilane este egală cu lungimea cailor de comunicație.

Distribuirea energiei electrice se face pe întreg teritoriul comunei în procent de 100% iar iluminatul public este realizat tot într-un procent de 100%.

Lucrările de reabilitare a rețelei de iluminat public în comună și aducerea lui la parametrii adecvați este în derulare în cadrul programului de modernizare.

2.9.5. TELECOMUNICATII, POSTA, INTERNET SI TELEVIZIUNE

În comuna există 1 unitate PTTR.

Telefonia este rezolvată printr-o centrală digitală. Există și telefonie mobilă, Telekom, Digi, Vodafone, Orange.

Rețeaua de internet este dezvoltată în procent de 100%, deservind locuitorii comunei. Recepționarea programelor TV se face prin cablu și antene satelit iar locuitorii comunei beneficiază de internet atât prin cablu cât și prin abonamente de date la diferiți furnizori de telefonie fixă și mobilă. Este necesară în continuare modernizarea și îmbunătățirea acestora.

2.9.6. ALIMENTARE CU CALDURA

Încalzirea se realizează exclusiv în sistem individual, cu sobe cu combustibil solid. Dacă gospodăriile tradiționale au sisteme de reciclare totală a tuturor materialelor, la blocurile de locuințe din Colonia Fabricii, depozitățile de materiale (în special de lemne de foc) constituie o problemă. Magaziile și depozitele improvizate ocupă mari suprafețe, poluând o întinsă zonă în plin centrul localității.

La clădirile noi, există câteva centrale de încălzire care funcționează cu combustibil solid sau gazos imbuteliat.

2.9.7. GAZE NATURALE

Pe teritoriul administrativ al comunei nu există sistem centralizat de alimentare cu gaze naturale. Prepararea hranei se realizează prin sobe de tip aragaz cu butelii de gaz lichefiat.

2.9.8. GOSPODARIE COMUNALA

În satele comunei Tomesti nu exista platforme de gunoi amenajate. Depozitarea se face în locuri neamenajate și nedotate corespunzător, cel mai mare fiind pe drumul dintre Tomesti și Balosești, într-o zonă cu un peisaj valoros și cu panorame deosebite. Este normal ca viitoarea groapă de gunoi să fie amplasată în alta parte.

DISFUNCTIONALITATI

Sistemul apelor de suprafață, canalizate sau nu, este în pericol de poluare prin deversarea apelor reziduale.

Se poate remarca, apoi, pericolul poluării straturilor acvifere care alimentează fântânile (cele care mai funcționează), datorată lipsei de canalizare și prelucrare a apei uzate, precum și din cauza depozitării de gunoarie în sistem neamenajat.

S-a aratat anterior că în comună nu exista platforme de gunoi amenajate. Una dintre consecințe este poluarea gravă a unor locuri cu calități naturale deosebite și chiar infestarea apelor freatice care alimentează fântânile.

2.10. PROBLEME DE MEDIU

2.10.1. MEDIUL NATURAL

Mediul natural din comuna Tomesti conține valori deosebite (fondul forestier compact și cu mare diversitate de soiuri, văile și cheile Begai și altor râuri și afluenților lor, masivul muntos din sudul comunei, formațiuni stancoase și carstice, între care numeroase pesteri etc.) care nu sunt protejate în moduri specifice. În cadrul PAT au fost propuse protecții limitate a unor ansambluri mixte (mediu natural și artificial), în special în zona Coloniei Fabricii, Luncanilor de Jos și de Sus. Acest sistem de protecție trebuie extins mai ales pentru zona peșterii Romanesti și altor formațiuni carstice din zona mediană a comunei.

Pe teritoriul comunei Tomesti (inclusiv în intravilan), nu s-au semnalat probleme grave generate de poluare. În schimb se pot face simțite în viitorul apropiat, mai pregnant, unele acțiuni ale omului care, până acum, au generat probleme locale, punctiforme: defrișările exagerate, exploatarile diverse, construcțiile și amenajările neconforme cu exigențele unor zone, abandonarea unor utilaje și unor șantiere. La ele se adaugă încălțarea întreprinderii de sticlă din Colonia Fabricii și locuințelor anexă, zona blocurilor de locuințe cu magazinele aferente, din aceeași așezare, care, fără intervenții importante de reabilitare, riscă să polueze întreaga zonă, în primul rând prin simpla lor prezență și în situația lipsei de întreținere.

Dezvoltarea spațiului rural și modernizarea acestuia dacă nu este bine organizată poate duce la degradarea mediului, în primul rând datorită intervenției omului asupra mediului prin defrișarea vegetației subarboricole și erbacee, prin săpăturile făcute pentru a folosi materialul în construcții care are efecte negative deoarece accelerează procesul de eroziune, iar în al doilea rând, prin depozitarea gunoaielor în locuri neamenajate care dă un aspect dezolant, adăugându-se toxicitatea unora din materialele aruncate.

În prezent pe raza teritoriului administrativ al comunei nu sunt unități (activități) care ar putea constitui surse majore de poluare a apelor, aerului și solului. În comuna TOMEȘTI, serviciul de salubritate este realizat în procent de 100%.

Principalele activități ale populației fiind în cadrul agriculturii, factorii de mediu nu sunt agresați semnificativ, aerul și apa fiind de bună calitate. Chiar dacă există firmă de salubritate pe raza comunei, deșeurile mai sunt depozitate în zona izvoarelor captate pentru alimentarea cu apă constituind un pericol de infestare a apei subterane.

Se dorește organizarea sistemului de colectare selectivă, identificarea rampelor de gunoi neautorizate și dezafectarea acestora și consilierea și informarea populației pentru protecția mediului și colectarea selectivă a deșeurilor.

Există deficiențe serioase legate de rețeaua hidrologică, care risca să fie compromisă datorită inexistenței sistemului centralizat de canalizare sau a puturilor absorbante, precum și a sistemelor de tratare a apelor uzate.

2.10.2. MEDIUL ARTIFICIAL

În afară de cele amintite în subcapitolul anterior, referitoare la mediul artificial, construit, se poate menționa faptul că în cadrul comunei Tomesti, se întâlnesc două tipuri distincte de ansambluri: tradiționale și moderne. Dacă primele (satele Romanesti, Balosesti, Tomesti, Luncanii de Jos și Luncanii de Sus) reprezintă adaptări diverse și de mare valoare (fiecare în felul său specific) la caracteristicile mediului natural, constituind ansambluri încheiate și coerente, ultimele, cu unele excepții, au alături neadaptate plenar mediului respectiv. Și aici se pot discerne unele diferențe. Prima etapă a Coloniei Fabricii (anterioara perioadă comunistă) este o încercare de adaptare la mediu. Tipul de hale, locuințe, dotări, nu constituie elemente agresive sau straine față de situl respectiv. Etapa ultimei jumătăți de secol, însă, la Colonia Fabricii, înseamnă construcții și amenajări de foarte slabă factură urbanistică și arhitecturală: lipsa unui spațiu central coerent, arhitecturi brutale sau simpliste, acțiuni agresive față de mediu. La Valea lui Liman, complexul turistic realizat în anii '70 nu are nici el virtuți arhitecturale sau compoziționale deosebite, dar, prin plantări și alte amenajări, tinde să se integreze multumitor contextului.

În interiorul localităților vechi, intervențiile urbanistice și arhitecturale din ultimii ani nu au afectat în mod deosebit integritatea lor. Pe teritoriul celor 5 sate sunt ansambluri urbanistice (centre de activități diverse, zone locuite compacte) și clădiri de valoare istorică (în special civile, dar și religioasă) care sunt în stadii diferite de degradare. Toate acestea trebuie să facă obiectul unei protecții instituționalizate și unor intervenții de reabilitare.

Unul dintre pericolele cele mai importante este cel al intervențiilor agresive (modernizări, reconstrucții etc.) ale unor edificii tradiționale de către noii lor proprietari și pericolul construirii (ne referim în special la noile lotizări) în zone degradate, fără respectarea unor norme specifice. Pentru aceasta, propunerile de extinderi ale intravilanului sau lotizare a unor zone slab construite, trebuie studiate cu grijă și conform întregii game de factori determinanți.

În domeniul protecției monumentelor istorice există doar un monument clasat- *BISERICA DE LEMN DE LA ROMANESTI*.

DISFUNCTIONALITATI

Disfuncționalitățile privitoare la mediul natural din zona comunei și a așezărilor sale nu sunt deosebite și au fost trecute în revistă în paragrafele anterioare.

În ceea ce privește problemele mediului construit tradițional, se constată lipsa unor sisteme de protecție a unor ansambluri construite (centrurile, zone compacte de locuire tradițională) sau arhitecturilor (biserici, clădiri publice istorice, gospodării izolate etc.). Dat fiind calitățile unor situri naturale, protecțiile lor pot fi conjugate cu cele ale construcțiilor sau ansamblurilor construite.

2.10.3 CALITATEA AERULUI

Pe teritoriul comunei nu exista in prezent surse importante de poluare datorate activitatilor agrozootehnice sau celor industriale. Principalele surse de poluare se datoreaza activitatilor umane, dejectii menajere si de la animale.

Un alt factor poluant al aerului il constituie noxele provenite in urma circulatiei rutiere, desi nu putem vorbi de un trafic intens si pe intervale mari de timp. Cea mai importanta artera de circulatie DJ 68, traverseaza teritoriul localitatilor Tomesti, Tomesti Colonie si sunt consemnate valori ale concentratiilor admisibile privind poluarea. Mai exista doua drumuri comunale. Praful ridicat in urma trecerii autovehiculelor pe drumurile neasfaltate, mai poate fi considerat un alt factor de poluare.

Incalzirea locuintelor cu combustibili solizi prin ardere in sobe constituie de asemenea surse de poluare ce se pot diminua prin folosirea combustibilului gazos si a unor utilaje, cazane cu fundament superior la centralele termice.

2.10.4 CALITATEA APEI

Apa potabila este controlata, serviciul de operare fiind transferat la Aquatim SA, din punct de vedere fizic, chimic, bacteriologic, etc., Cu toate acestea mai exista gospodarii care nu s-au racordat la sistemul de alimentare cu apa potabila.

2.10.5 CALITATEA SOLULUI

Solul ca suport de depozitare

Lipsa agentilor economici (fermele agrozootehnice) a caror activitate ar putea polua sau degrada solul , face ca singurii poluatori sa fie satenii care depoziteaza resturile menajere si animaliere in gropi improvizate. Depozitele de gunoi lasate in locuri neamenajate, pot fi o alta sursa de poluare a solului a aerului si a apei subterane (prin infiltratii)

Degradarea terenurilor agricole

In localitate neexistand surse de poluare majore, solul este afectat in mica masura de eventualele substante chimice folosite in agricultura (pesticide, fungicide, erbicide, insecticide).

2.10.6 POLUAREA FONICA

Nu se poate vorbi chiar de poluarea fonica generata de zgomotul produs de circulatia pe drumul judetean DJ 68 , deoarece traficul este ocazional. Nivelul de zgomot inregistrat in decibeli este sub limita admisibila. In majoritatea cazurilor, sursele de poluare fonica pot fi considerate medii si reduse.

2.10.7 VEGETATIA

Fiind o zona deluroasa intalnim multe paduri de foioase precum gorun, carpen cu predominatie stejarul si cu pajisti cu plante cu flori si vegetatie ierboase.

Vegetatia specifica suprafetelor destinate productiei agricole in gospodariile populatiei si pe loturile agricole majoritatea in proprietatea privata consta in culturi de legume, cereale si pomi fructiferi.

Pe teritoriul comunei nu s-au inregistrat efecte negative asupra ecosistemelor naturale. Vegetatia si fauna sunt in stare buna.

Din activitatea rurala nu exista factori care sa ameninte ecosistemele naturale, iar profilul economic al localitatii nu ameninta echilibrul natural prin consumul de resurse, tehnologii.

2.10.8 MONUMENTE ALE NATURII SI ISTORICE

1. Biserica de lemn din satul Românești

- Are hramul „Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul”, datează din secolul XVII.
- Inițial construită într-o altă localitate din Valea Mureșului, a fost mutată și reconstruită în Românești.
- Realizată din grinzi de stejar îmbinate cu coadă de rândunică, cu pronaos și naos boltit, situată în cimitirul satului.

2. Mănăstirea „Izvorul Miron” (cunoscută și ca Balta Caldă)

- Ctitorită între 1912–1915 de Mitropolitul Miron Cristea, viitorul patriarh al României
- Biserica este construită din piatră și cărămidă, susținută de șase contraforturi, cu două turle octogonale (una peste naos și una peste pronaos).
- Amplasată în satul Românești, în zona confluenței văilor Bega Luncanilor și Bega Poienilor.
- Complexul include și chilii, paraclis, sală de mese, bibliotecă și spații de cazare, amenajate în 1995; exteriorul restaurat în 1980–1995, picturile exterioare finalizate în 1983.

3. Peștera de la Românești („Peștera cu apă”)

- Cea mai lungă peșteră din județul Timiș, situată pe versantul stâng al văii Pustânii, la aprox. 2,2 km de confluența cu Bega Poienilor
- Lungime estimată între 370 m și 1.050 m, dispusă pe trei etaje; intrarea largă, permite iluminare naturală pe zeci de metri
- Utilizată ocazional pentru concerte simfonice, sub coordonarea clubului Speotimiș din Timișoara

2.11. DISFUNCTIONALITATI

1. Infrastructură deficitară în zone periferice și între sate

- Deși s-au asfaltat anumite porțiuni de drumuri locale, multe drumuri de legătură între satele componente (Luncanii de Sus, Baloșești, Românești) rămân neasfaltate, înguste sau greu practicabile în anotimpurile ploioase sau iarna.
- Lipsa transportului public local funcțional afectează mobilitatea zilnică a cetățenilor, în special a vârstnicilor și elevilor.

2. Acces limitat la rețele de utilități

- Rețeaua de apă și canalizare nu acoperă uniform toate satele, iar unele gospodării rămân neconectate, utilizând încă fose septice sau surse necontrolate de apă.
- În zone precum Goruni și Luncanii de Jos, există lipsuri privind racordarea la rețeaua de gaz, ceea ce determină un cost ridicat al încălzirii.

3. Fragmentare funcțională a teritoriului

- Satul central (Tomești) concentrează majoritatea investițiilor, în timp ce satele marginale (Românești, Luncaii de Sus) sunt relativ izolate și slab integrate funcțional în rețeaua locală de servicii și infrastructură.
- Lipsa unui centru administrativ sau social în unele sate contribuie la dezechilibre teritoriale și scade coeziunea comunității.

4. Depopulare și îmbătrânire demografică

- Comuna se confruntă cu un proces accentuat de migrație a tinerilor spre mediul urban, în paralel cu îmbătrânirea populației rămase.
- Acest fenomen generează presiune pe sistemele de sănătate, sociale și de transport, dar și un deficit de forță de muncă activă pentru activități economice locale.

5. Subutilizarea potențialului turistic și natural

- Deși are o poziție favorabilă (la poalele Munților Poiana Ruscă), lipsa unor trasee turistice amenajate, a pensiunilor agroturistice și a promovării zonei limitează dezvoltarea unui sector turistic rural sustenabil.
- Lipsa de semnalizare, de infrastructură de informare turistică și de facilități reduce vizibilitatea zonei pentru turiști.

6. Spații publice insuficiente și subutilizate

- Spațiile verzi și de recreere sunt în curs de modernizare în unele sate, dar nu există terenuri sau parcuri amenajate în toate localitățile componente.
- Multe cămine culturale sunt învechite sau utilizate ocazional, fără un program permanent de activități educative sau sociale.

7. Servicii publice descentralizate slab dezvoltate

- Primăria și serviciile administrative sunt concentrate în Tomești, iar locuitorii din satele îndepărtate au acces limitat la ghișee, documentații, consultanță socială sau tehnică.
- Serviciile medicale de bază sunt sporadice – nu există un centru de permanență sau un punct farmaceutic local activ permanent.

8. Gestionarea neunitară a deșeurilor și deficiențe în educația de mediu

- Deși au fost montate platforme modulare îngropate în unele sate, colectarea selectivă nu este încă funcțională pe scară largă.
- Există încă practici de ardere a deșeurilor vegetale, abandonarea gunoaielor în zone necontrolate și educație de mediu redusă în comunitate.

Disfuncționalități instituționale și de comunicare

- Capacitate administrativă redusă – personalul din primărie este limitat, ceea ce îngreunează implementarea și urmărirea proiectelor europene sau PNRR.
- Lipsa consultărilor publice regulate – populația nu este implicată constant în deciziile privind planificarea teritoriului.

- Comunicare digitală limitată – lipsa unui portal funcțional de informare pentru cetățeni și acces redus la internet în unele zone izolate.

CONCLUZII ȘI DIRECȚII DE INTERVENȚIE

Disfuncționalitățile identificate subliniază necesitatea unei abordări integrate, echitabile și proactive la nivelul teritoriului comunei. Acțiunile prioritare ar trebui să includă:

- Finalizarea extinderii rețelelor de utilități (gaz, apă, canalizare).
- Modernizarea și conectarea drumurilor între sate.
- Stimularea investițiilor în turism, agroturism și economie locală.
- Crearea de centre comunitare și facilități sociale în toate satele.
- Creșterea capacității administrative și participării cetățenilor.

2.12. NECESITATI SI OPTIUNI ALE POPULATIEI

Principalele necesitati ale populatiei se concentreaza in sfera starii sale economice. Exista numeroase dovezi ale nivelului scazut de trai al populatiei comunei Tomesti: lipsa locurilor de munca pe care le asigura Intreprinderea de sticla, lipsa unor activitati compensatoare, lipsa de dotari de toate tipurile (infrastructura, comerț, servicii etc.).

Pe de alta parte, se poate constata ca in mediul rural problema somajului nu trebuie judecata in parametrii mediului urban; la sat persoanele disponibilizate practica in general agricultura pe cont propriu. La ele se adauga activitatile turistice sau cele referitoare la petrecerea timpului liber, activitati puse la dispozitia strainilor de zona.

Toate celelalte necesitati sunt datorate economicului, atat timp cat sistemele de administratie democratica ofera sanse reale de exprimare tuturor. Nu sunt semnalate abuzuri punctiforme sau functionari greoaie ale unor institutii locale. Ceea ce merita sa fie subliniat este tergiversarea rezolvarii activitatii Intreprinderii de sticla, a patrimoniului sau (inclusiv a terenurilor) si, mai ales, obtinerii unor finantari pentru lucrari de prima necesitate: aductiunea de gaze, extinderea canalizarii, modernizarea si protectia drumurilor etc. Deasemenea, sunt restante reglementarea proprietatilor domeniului forestier si problema proprietatii asupra complexului Valea lui Liman si altor trupuri izolate din vecinatatile Luncanilor de Jos.

Una dintre primele necesitati este, deasemenea, problema Luncanilor de Sus, care, in lipsa unor actiuni de revitalizare (poate in scopuri turistice, poate cu scopuri culturale, poate mixte) tinde sa moara in cel mai scurt timp.

Intre necesitati se pot aminti ca fiind importante: clarificarea situatiei intravilanelor si a sistemului de proprietati, ca urmare a legilor specifice existente.

O buna parte dintre disfuncțiunile amintite in cele ce urmeaza au fost detectate din discutii cu factorii administratiei locale, o alta, sunt vizibile in diferite zone din comuna.

In ceea ce priveste problemele mediului construit traditional, se constata lipsa sistemelor de protectie a unor ansambluri construite (centrele, zone compacte de locuire traditionala) sau arhitecturilor (biserici, cladiri publice istorice, gospodarii izolate etc.). Dat fiind calitatile unor situri naturale, protectiile lor pot fi conjugate cu cele ale constructiilor sau ansamblurilor construite.

3 PROPUNERI DE ORGANIZARE URBANISTICA

3.1. STUDII DE FUNDAMENTARE

Studiile de fundamentare care stau la baza acestui proiect complex de analiza si propuneri de dezvoltare sunt :

1. Studiul analitic privind Reambularea suportului topografic al PUG.
2. Studiul Geotehnic si Hidrogeologic
3. Studiul de fundamentare pentru definirea , instituirea si delimitarea zonelor protejate care cuprind Patrimoniul Arheologic
4. Studiul de fundamentare privind Impactul Schimbarilor Climatice asupra teritoriului administrativ al Comunei
5. Studiul de fundamentare privind evoluția activităților economice
6. Studiul de fundamentare privind evoluția si dinamica populatie

Abordand subiectele studiilor de fundamentare , in ordine inversa expunerii lor privind populatia , putem concluziona :

Privind

1) populatia:

Dacă se mizează în evoluția populației, doar pe forțele proprii ale comunei, tendința de menținere cam la aceeași valoare la care se situează în prezent pare un obiectiv realist-optimist. În al doilea rând, dacă se are în vedere proximitatea autostrăzii A1, care asigură o legătură facilă și rapidă cu municipiul Timișoara, este posibilă o creștere importantă a populației în următoarea perioadă bazată pe câțiva factori previzibili precum: saturarea zonei periurbane a Timișoarei în privința posibilităților de localizare rezidențială, tendința populației tinere de a opta pentru o reîntorcere la tradiții și locuințe mai aproape de natură, amplificarea fenomenului de reîntregire a familiilor celor plecați la muncă în străinătate etc. Luarea în calcul a acestor factori obiectivi și a influenței lor privind evoluția populației Tomești justifică prevederile pentru extinderile viitoare ale zonelor de locuințe și propunerile de organizare urbanistică.

2) activitățile economice:

Analiza pe sectoare a economiei comunei Tomești evidențiază nivelul relativ scăzut de dezvoltare al acestora. Agricultură se bazează pe creșterea animalelor, pomicultură și mai puțin pe cultura plantelor, ca urmare a suprafețelor arabile restrânse și a solurilor mai puțin fertile. Posibilitățile reduse de valorificare a produselor animaliere, forța de muncă redusă din agricultură și tendința de îmbătrânire a populației comunei a condus la o scădere evidentă a efectivelor de animale în ultimii, fapt evidențiat și de slaba valorificare a suprafețelor ocupate cu pășuni și fânețe, importante suprafețe fiind invadate de vegetație de arbuști și tufiș. Este notabil interesul unor agricultori de a înființa ferme de creștere a animalelor, însă aceștia sunt puțini la număr.

Industria a rămas principalul contributor la formarea cifrei de afaceri la nivelul comunei, însă firmele care activează pe raza comunei Tomești au un nivel

scăzut de angajabilitate și obțin produse cu plus valoare adăugată redusă. Domină firmele din domeniul exploatării și prelucrării lemnului, acestea funcționând datorită resursele bogate de lemn. În vederea unei dezvoltări durabile este necesară o exploatare rațională a pădurilor. Resursele subsolului nevalorificate în prezent ar putea conduce la dezvoltarea industriei extractive în zonă, numai în condițiile în care acestea sunt evaluate din punct de vedere cantitativ și al reabilității economice. În ceea ce privește actualele zonele industriale, acestea sunt limitate la vechile spații ale fabricii de sticlărie din Colonia Fabricii, ocupate în prezent de două din firmele importante din comună și la o zonă restrânsă în localitatea Românești. Prin urmare, pentru a atrage noi investitori în comună în sectorul industriei, este important ca autoritățile locale să aloce noi spații destinate industriei.

Deși are o pondere scăzută în economia comunei, sectorul serviciilor reflectă în prezent puterea de cumpărare a populației din comună, activitățile comerciale fiind dimensionate în funcție de cererea de produse din partea populației. În schimb, turismul ar putea reprezenta o activitate importantă, care ar aduce venituri semnificative comunității, mai ales că zona dispune de un peisaj atragător și obiective turistice naturale și antropice deosebite și se află la distanțe nu foarte mari de orașele Lugoj și Timișoara, care ar putea fi principalele centre emițătoare de turiști, mai ales la sfârșit de săptămână. Pentru aceasta este nevoie de creșterea numărului de structuri de cazare, mai ales de tipul agropensiunilor, și de îmbunătățirea infrastructurii de acces în zonă.

3) impactul schimbărilor climatice:

Scenariile privind evoluția climei în România în secolul XXI indică creșterea temperaturilor medii, sporirea incidenței fenomenelor meteorologice extreme, creșterea frecvenței intervalelor secetoase precum și reduceri ale cantităților de precipitații.

4) zone protejate care cuprind patrimoniu arheologic:

Cercetarea arheologică de suprafață întreprinsă în perimetrele Tomești-P.U.G. pe suprafața a 80 hectare verificabile, a reidentificat un obiectiv arheologic edit (publicat), făcând parte parțial din limitele intravilanului propus spre extindere. Obiectivul reprezintă o așezare sezonieră deschisă datând din epoca paleolitică, faza superioară (35.000-20.000 î. Hr.)

Față de aceste studii, propunerile de dezvoltare se bazează, într-o mare măsură, pe analiza pe teren efectuată de colectivul de elaborare.

Propunerile și prevederile au fost discutate, și analizate în repetate rânduri, cu factorii locali, în cadrul întâlnirilor cu persoane din aparatul administrativ și tehnic al comunei Tomești.

3.2. EVOLUTIE POSIBILA, PRIORITATI

3.2.1. STRATEGIA DE DEZVOLTARE

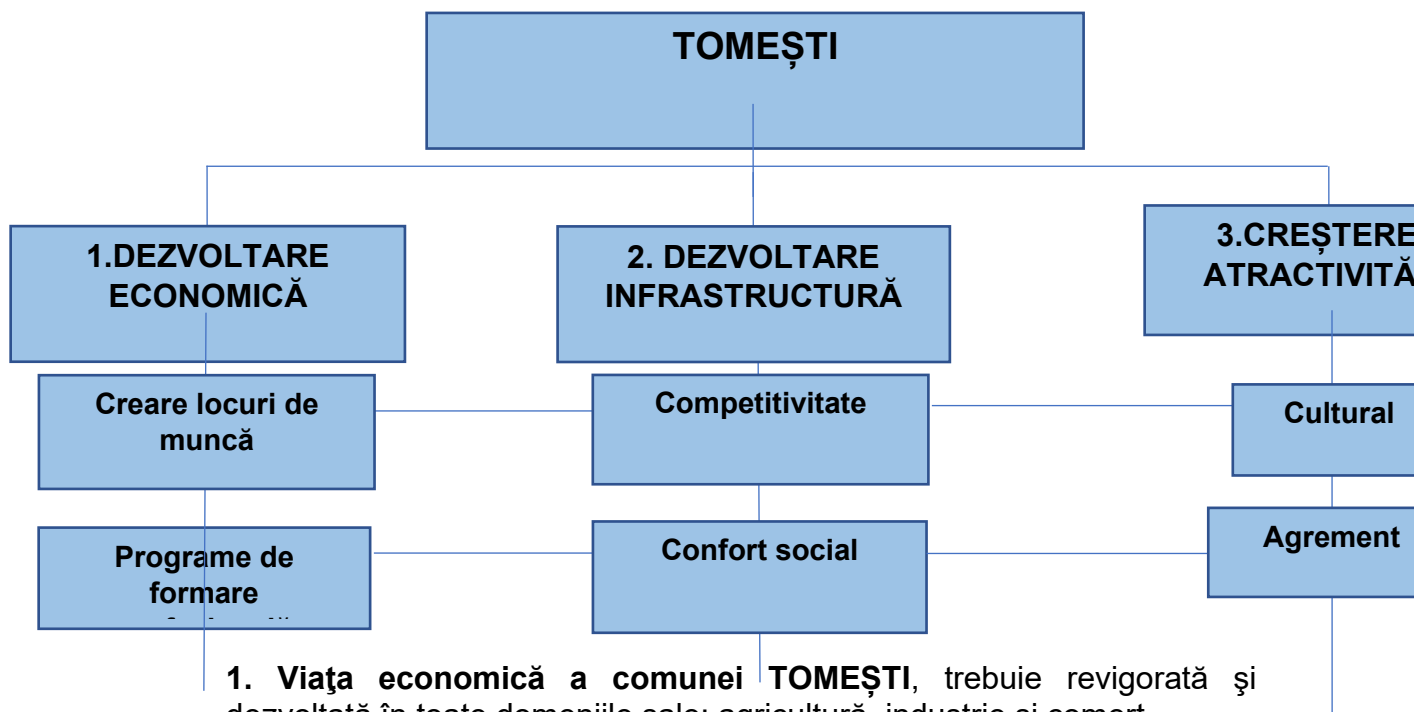
Se impune elaborarea strategiei de dezvoltare locală pentru perioada 2021-2027 prin analiza SWOT

Punctele forte și cele slabe sunt legate de comună și de strategiile acesteia, și de modul cum se compară cu concurența. Oportunitățile și amenințările vin dinspre mediul de piață și din direcția concurenței; de regulă, sunt factori asupra cărora zona, în general, nu are niciun control. Analiza

SWOT ia în considerare organizarea aşezării, performanţele acesteia, produsele cheie şi pieţele strategice.

Analiza SWOT permite concentrarea atenţiei asupra zonelor cheie şi realizarea de prezumţii (presupuneri) în zonele asupra cărora există cunoştinţe mai puţin detaliate. În urma acestei analize se poate decide dacă zona îşi poate îndeplini planul, şi în ce condiţii.

Unele "oportunităţi" şi "ameninţări" vor apărea din „punctele tari” şi „punctele slabe” ale comunei. În urma analizei SWOT s-au identificat trei principii prioritare care ar trebui să stea la bază elaborării strategiei în vederea dezvoltării durabile, şi anume.

1. Viața economică a comunei TOMEȘTI, trebuie revigorată și dezvoltată în toate domeniile sale: agricultură, industrie și comerț.

Dezvoltarea și diversificarea activităților economice alternative care să asigure venituri și menținerea populației în comună, investițiile în exploatarea agricolă, construirea și modernizarea întreprinderilor locale, cu precădere sub forma unor mici ateliere de artizanat, meșteșuguri, prelucrarea materiilor prime și reciclarea deșeurilor.

Consiliul Local va trebui să investească pentru revitalizarea vieții economice a comunei, aceasta fiind prioritatea numărul unu, deoarece produce efecte benefice, atât asupra comunității locale, cât și la nivel național. O economie sănătoasă și prosperă a comunei TOMEȘTI ar determina o creștere a bunăstării membrilor ce alcătuiesc această comunitate.

2. Infrastructura necesită îmbunătățiri continue, de aceea investițiile trebuie făcute după anumite criterii economice astfel încât să producă beneficii:

- siguranța și securitatea locuitorilor comunei împotriva calamităților;
- raportul valoarea investiției / efecte economico - financiare produse;
- raportul valoarea investiției / numărul beneficiarilor.

Modernizarea continuă a drumurilor locale existente, care să permită accesul cetățenilor la drumurile publice, județene și naționale, alimentarea cu apă potabilă și gaze naturale a satelor din comuna TOMEȘTI, prin modernizarea rețelei de apă, a rezervoarelor și captărilor de apă potabilă, construirea rețelei de canalizare și amenajarea stațiilor de epurare a apelor uzate și tratarea acestora, în paralel cu realizarea unor proiecte integrate de infrastructură - care vor contribui la ameliorarea și conservarea protecției mediului, sunt obiective majore ce trebuie corelate cu o serie de măsuri care să vizeze îmbunătățirea prelucrării și comercializării produselor agricole.

3. Conex factorului economic, un alt punct important pentru creșterea atractivității comunei îl constituie **facilitățile culturale și de agrement** pe care le oferă sau pe care ar putea să le ofere comuna, astfel încât confortul social al locuitorilor să fie îmbunătățit.

În cele ce urmează ne propunem analiza situației locale, din perspectiva potențialului investitor în economia locală a comunei TOMEȘTI.

Atragerea de întreprinzători va genera ocupare profesională, venituri crescute ale locuitorilor, o utilizare mai eficientă a resurselor locale, apariția resurselor financiare necesare demarării unor proiecte de reabilitare / extindere a infrastructurii fizice și sociale, de protecție a mediului pentru promovarea zonei, etc.

Analiza își propune o prezentare a punctelor tari, slabe, a oportunităților și a riscurilor care determină spațiul geografic și socio-uman al comunei TOMEȘTI fiind împărțită pe capitolele de mai jos, în vederea atragerii investitorilor și investițiilor în zonă.

3.2.2. OBIECTIVE STRATEGICE

Strategia de Dezvoltare Locală fost realizată pe bază consultării comunității prin aplicarea de chestionare, din care reiese interesul acestora pentru obiectivele prezentei strategii și pe care le sprijină.

Obiectivele se vor materializa în proiecte, subprograme sau programe care vor ține cont de următoarele:

- potrivirea dintre scopurile fixate în obiectivele și programele prezentei Strategii de Dezvoltare Locală;
- gradul de popularizare, care presupune existența mecanismului de dezbateri și consultări;
- existența unor resurse financiare limitate, care determină modalitatea de cofinanțare și mecanismele juridice pe care se întemeiază un proiect, subprogram sau program;
- evaluarea constantă a oportunităților realizării unor investiții în zonă de către autoritatea publică, care va lua în calcul nu numai resursele sale financiare prezente, ci și cele viitoare, de asemenea opțiunile populației, astfel încât să încurajeze responsabilitatea comunitară și individuală, precum și parteneriatul în realizarea unui proiect de dezvoltare locală
- implicarea părților interesate în realizarea unui program, subprogram sau proiect.

Implicarea tuturor partenerilor, cum ar fi societatea civilă sau administrația publică locală sau grupuri interesate, este direcția cea mai stabilă pentru implementarea imediată a obiectivelor Strategiei de Dezvoltare Locală.

Strategia de Dezvoltare Locală începe de la următoarele idei de bază:

- Promovarea imaginii comunei în general și a standardului calitativ al serviciilor din comună;
- Crearea unor condiții de viață mai bune pentru locuitorii comunei prin înființarea de noi locuri de muncă și oferirea de locuințe;
- Informarea asupra oportunităților care se regăsesc în zona celor din mediul privat care doresc să investească fie în proiecte singulare sau în proiecte de parteneriat, fie consultări permanente;
- Acceptarea unei anumite adaptabilități la schimbările ce au loc în comună;
- Construirea strategiei pe caracterul social al proceselor, pe suportul și participarea comunității.

În echivalență cu ideile de bază ale formulării strategiei și cu posibilitatea de dezvoltare a comunei TOMEȘTI, noțiunea strategică trebuie exprimată astfel încât transcrierea sa într-un plan strategic să garanteze prin pachetul de acțiuni pe care îl promovează la creșterea economică, creșterea bazei de impozitare, crearea de locuri de muncă și îmbunătățirea calității mediului de viață a comunității.

Noțiunea strategică de dezvoltare se transpune astfel printr-o dezvoltare economică datorată poziției geostrategice a comunei, determinată de atragerea de investitori, de activități economice și organizații în zona. În acest scop, trebuie urmate două direcții prioritare: îmbunătățirea gradului de atractivitate a comunei (prin îmbunătățirea imaginii, a calității vieții, prin revitalizare) și facilități de atragere a firmelor private (prin investiții în infrastructura, oferta de terenuri și clădiri, servicii strategice, facilități fiscale, etc).

3.2.3. OBIECTIVE GENERALE

Obiectivele principale ale strategiei de dezvoltare locală a comunei TOMEȘTI sunt:

- Ameliorarea condițiilor igienico-sanitare ale locuitorilor prin construirea, amenajarea și dotarea unităților sanitare, creșterea numărului de medici și cadre sanitare medii;
- Îmbunătățirea prelucrării și comercializării produselor agricole;
- Garantarea factorilor favorabili pentru realizarea unor activități rentabile în agricultură;
- Acoperirea terenurilor neproductive și a terenurilor degradate prin plantarea arborilor;
- Ameliorarea posibilităților de transport prin executarea de drumuri locale noi, care să permită accesul la drumurile publice, județene și naționale;
- Dezvoltarea și diversificarea serviciilor productive
- Ocrotirea mediului înconjurător prin adaptarea sistematică cu standardele de mediu din Uniunea Europeană pe care România va trebui să le atingă în totalitate; Ridicarea nivelului tehnic al producției
- Asigurarea accesului permanent al populației și al agenților economici la infrastructura edilitara (apa, gaze, căi de transport);

- Crearea condițiilor de desfășurare a activităților de învățământ și de amenajare a spațiului din cadrul școlilor și grădinițelor la standardele europene;
- Elaborarea unui set coerent de politici pentru stimularea activităților din amonte și aval de agricultură (prelucrarea produselor agricole, servicii mecanizate)
- Dezvoltarea și diversificarea activităților economice alternative care să asigure venituri și menținerea populației în comuna TOMEȘTI;
- Luarea măsurilor de îndepărtare a diferențelor sociale și îmbunătățirea ratei de ocupare prin crearea de noi oportunități investiționale.

3.2.4. OBIECTIVELE SPECIFICE

1. AGRICULTURA ȘI DEZVOLTARE RURALA

Agricultura

- dezvoltarea agriculturii prin utilizarea unor tehnici specifice și constituirea unor sisteme pentru adaptabilitatea la condițiile climatice;
- varietatea activităților în domeniile zootehnice și agricole generatoare de venit la bugetul local;
- sprijinirea organizării de asociații ale producătorilor comunei pentru a beneficia de oportunitățile care decurg din aceasta;
- profitabilizarea practicilor agricole pentru a facilita și productivitatea lucrării aplicate pe terenurile agricole.

Silvicultura

- plantarea arborilor pe terenurile neproductive ale Comunei TOMEȘTI;

2. INFRASTRUCTURA ȘI MEDIU

Transport

- modernizarea drumurilor comunale care prestează în folosul public nevoile curente ale locuitorilor și activităților economice;
- corelarea sistemului de transport al persoanelor sau de mărfuri.

Utilități

- dotările lucrărilor de interes public extinse pentru diversificarea serviciilor publice arondate spațiului rural;
- respectarea regulilor de folosire durabilă a terenurilor din comuna conform planului de urbanism general, ca instrument de planificare spațială;
- restaurarea clădirilor din patrimoniu și punerea în valoare a acestora.

Sănătate

- îmbunătățirea serviciilor de asistență medicală;
- influențarea în mod sistematizat și organizat a populației cu privire la accesarea serviciilor de sănătate la o perioadă regulată de timp pentru prevenirea situațiilor de urgență prin susținerea și promovarea modului de viață sănătos.

Mediu

- prevenirea poluării și păstrarea calității mediului;

- informarea populației asupra riscurilor cauzate de deversarea apelor uzate în locuri neamenajate,
- folosirea echilibrată a resurselor de apă și prevenirea poluării acestora;
- susținerea și informarea practicilor de agricultură ecologică;
- înființarea sistemului de epurare a apelor uzate;
- înlăturarea deșeurilor de pe cursurile de apă și a domeniului public;
- organizarea mecanismelor de colectare selectivă a deșeurilor;
- crearea unui sistem integrat de gestionare a deșeurilor;
- acoperirea suprafețelor degradate prin plantarea arborilor pentru prevenirea degradării terenurilor.

3. ECONOMIE

- economie productivă de venit la bugetul local;
- sprijinirea și promovarea unei industrii diversificate, mobile și capabile să dea posibilitatea de împlinire profesională și materială a locuitorilor comunei TOMEȘTI;
- constituirea unei industrii nepoluante și durabile.

Comerț și Servicii

- diversificarea de servicii oferite către cetățenii comunei TOMEȘTI, prin mărirea numărului societăților comerciale;

Mediu de afaceri

- protejarea întreprinderilor mici care desfășoară activități productive și participă la dezvoltarea zonei.

4. EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ

Învățământ

- accesul neîngrădit de împlinire individuală prin educație;
- organizarea unei baze materiale capabile să mulțumească nevoile legate de actul educațional;
- orientarea și sprijinirea persoanelor tinere în domeniul formării profesionale;
- accesul la un sistem educațional performant, flexibil și adaptat condițiilor din mediul rural;
- crearea șanselor pentru reformarea persoanelor adulte.

Cultura

- instruirea și transmiterea practicilor tradiționale generațiilor viitoare;
- accesul transparent la sursele de informare tradiționale și moderne;
- structura spațiilor destinate activităților socio-culturale în concordanță cu necesitățile și mijloacele moderne;
- reabilitarea și extinderea căminului cultural din comuna TOMEȘTI și din satele aparținătoare.

5. RESURSE UMANE

Populația

- organizarea de condiții atractive pentru tineri, atât pentru cei din comună cât și pentru cei din exteriorul comunei pentru atragerea acestora în comună;

- crearea de facilități și condiții pentru familiile de tineri.

Piața muncii

- înființarea suficientă de locuri de muncă în domenii variate de activitate pentru satisfacerea nevoilor de trai;
- crearea de posibilități pentru reconversia profesională în sectoarele importante de pe piața forței de muncă.

Servicii Sociale

- constituirea grupului de acțiune locală;
- susținerea și dezvoltarea serviciilor de asistență socială pentru persoanele aflate în dificultate (minori, persoane vârstnice, persoane cu dizabilități);
- elaborarea strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale
- întărirea legăturilor dintre Administrația Publică Locală și societatea civilă pentru rezolvarea problemelor de interes comunitar

3.2.5. TEME ORIZONTALE

Egalitate de șanse Conform Regulamentului 1083/2006 al Consiliului Uniunii Europene, egalitatea de șanse constituie unul dintre principiile de intervenție ale Fondurilor Europene. Problematika promovării egalității de șanse în viața socială pentru ambele sexe constituie o cerință esențială pentru societatea românească, fiind considerată o componentă de bază a preocupării pentru respectarea drepturilor fundamentale ale oamenilor. În elaborarea strategiei s-a urmărit coordonarea programelor și politicilor sectoriale (servicii sociale, educație, sănătate) în funcție de problemele teritoriale în vederea eliminării disparităților de dezvoltare prezente în zonele din mediul mic urban și rural și incluziunii grupurilor defavorizate sau expuse riscului. În procesul de definire a problemelor prioritare s-a avut în vedere analiza situațiilor discriminatorii și promovarea șanselor egale între bărbați și femei, tineri și vârstnici, majoritari și minorități etnice, nevoilor persoanelor cu dizabilități și promovarea integrării lor în viața socială și economică.

Comuna TOMEȘTI nu se confruntă cu probleme deosebite de egalitate de șanse – analiza indicatorilor nu evidențiază existența discriminării de gen pe piața muncii, în domeniul educațional sau la nivelul altor indicatori generali de dezvoltare umană.

Dezvoltare durabilă

Conceptul de dezvoltare durabilă desemnează totalitatea formelor și metodelor de dezvoltare socio-economică, al căror fundament îl reprezintă în primul rând asigurarea unui echilibru între aceste sisteme socio-economice și elementele capitalului natural. Cea mai cunoscută definiție a dezvoltării durabile este cu siguranță cea dată de Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare (WCED), cunoscut și sub numele de Raportul Brundtland: „dezvoltarea durabilă este dezvoltarea care urmărește satisfacerea nevoilor prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi”.

Durabilitatea pleacă de la ideea că activitățile umane sunt dependente de mediul înconjurător și de resurse. Sănătatea, siguranța socială și stabilitatea economică a societății sunt esențiale în definirea calității vieții. Dezvoltarea economică nu poate fi oprită, dar strategiile trebuie schimbate astfel încât să se potrivească cu limitele ecologice oferite de mediul înconjurător și de resursele

planetei. Dezvoltarea durabilă a reprezentat punctul de plecare în definirea direcțiilor de dezvoltare ale comunei TOMEȘTI prezentate în Strategie, direcții prin care se urmărește transformarea comunității, într-o societate durabilă. O societate durabilă este una puternică, sănătoasă și justă. Îndeplinește nevoile tuturor oamenilor, precum și pe cele ale generațiilor viitoare, promovând bunăstarea personală, coeziunea și incluziunea socială și facilitând oportunități egale pentru toată lumea. Pentru aceasta s-au propus atât măsuri de dezvoltare a infrastructurii, inclusiv cea socială, educațională și medicală, cât și măsuri pentru construirea unei societăți și economii puternice, stabile și susținute, capabilă să asigure prosperitate și oportunități pentru toți locuitorii din comuna TOMEȘTI în care costurile inechității sociale și cele de mediu sunt suportate de cei care le creează, iar consumul eficient de resurse este încurajat.

Strategia de Dezvoltare Locală cuprinde 10 direcții strategice, fiecare dintre acestea grupând un număr obiective strategice și măsuri specifice:

DIRECȚIA STRATEGICĂ 1 - DEZVOLTARE RURALĂ SPRIJINIREA AGRICULTURII

Obiectivul strategic nr. 1 Dezvoltarea serviciilor de bază și îmbunătățirea accesibilității concomitent cu creșterea siguranței de deplasare din comuna TOMEȘTI

Măsura 1.1. Dezvoltarea infrastructurii de transport și comunicații

Măsura 1.2. Modernizarea și extinderea structurii tehnico-edilitare

Măsura 1.3. Modernizarea și extinderea infrastructurii Agricole

DIRECȚIA STRATEGICĂ 2 - DEZVOLTARE ECONOMICĂ

Obiectivul strategic nr. 2 - Dezvoltarea echilibrată a economiei locale

Măsura 2.1. Atragerea de noi investitori

Măsura 2.2. Crearea infrastructurii pentru dezvoltarea afacerilor

Măsura 2.3. Măsuri pentru suținerea și dezvoltarea activităților economice

Măsura 2.4. Creșterea competitivității prin inovare, digitalizare și dezvoltare economică

Măsura 2.5. Valorificarea durabilă a resurselor naturale ale comunei în vederea creșterii atractivității și competitivității sectoarelor economice principale

DIRECȚIA STRATEGICĂ 3 - DEZVOLTARE EDUCAȚIONALĂ

Obiectivul strategic nr. 3 – Reducerea abandonului școlar, îmbunătățirea accesului la sistemul educațional și sprijin pentru formare și învățarea pe tot parcursul vieții

Măsura 3.1. Îmbunătățirea infrastructurii educaționale și asigurarea unui proces de învățare modern adaptat cerințelor pieței

Măsura 3.2. Adaptarea serviciilor educaționale adresate elevilor și cadrelor didactice pentru fiecare nivel educațional

Măsura 3.3. Creșterea competențelor digitale ale elevilor prin dezvoltarea infrastructurii și dotărilor specific

Măsura 3.4. Creșterea accesului la serviciile de educație și formare profesională pentru persoanele aparținând grupurilor vulnerabile

Măsura 3.5. Creșterea participării și îmbunătățirea ofertei pentru formarea profesională continuă (centre comunitare pentru învățare permanentă)

Măsura 3.6. Modernizarea și îmbunătățirea accesului la infrastructura sportivă educațională

DIRECȚIA STRATEGICĂ 4 - PROTECȚIA MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR, CREȘTEREA EFICIENȚEI ENERGETICE, STIMULAREA UTILIZĂRII SURSELOR ALTERNATIVE DE ENERGIE

Obiectivul strategic nr. 4 - Dezvoltarea unei comunități locale prietenoase cu mediul

Măsura 4.1. Investiții ce promovează infrastructura verde

Măsura 4.2. Investiții în asigurarea/îmbunătățirea unor sisteme de iluminat public performant și eficient energetic

Măsura 4.3. Modernizarea gestionării deșeurilor

Măsura 4.4. Creșterea suprafeței spațiilor verzi

Măsura 4.5. Reducerea emisiilor de carbon prin îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor

Măsura 4.6. Promovarea utilizării energiei din surse regenerabile

Măsura 4.7. Creșterea eficienței utilizării resurselor materiale și sprijinirea tranziției către economia circulară

Măsura 4.8. Atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea la schimbările climatice, prevenirea riscurilor naturale

DIRECȚIA STRATEGICĂ 5 - DEZVOLTAREA SECTORULUI AGRICOL ȘI SPRIJINIREA AGRICULTURII

Obiectivul strategic nr. 5 - Promovarea unui sector agricol inteligent, rezilient și diversificat care să asigure securitatea alimentară

Măsura 5.1. Susținerea modernizării sectorului agricol

Măsura 5.2. Sprijin pentru dezvoltarea formelor asociative cu scop economic

Măsura 5.3. Înființarea/ dezvoltarea/ modernizarea și dotarea infrastructurii de valorificare a produselor locale

Măsura 5.4. Sprijin pentru desfacerea produselor locale

DIRECȚIA STRATEGICĂ 6 - DEZVOLTAREA RESURSELOR UMANE, CREȘTEREA INCLUZIUNII SOCIALE

Obiectivul strategic nr. 6 - Dezvoltarea serviciilor sanitare și sociale

Măsura

6.1. Modernizarea și dezvoltarea serviciilor de sănătate

Măsura 6.2. Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii sociale (centre de zi, centre rezidențiale, centre multifuncționale)

Măsura 6.3. Dezvoltarea infrastructurii sociale, cultural-recreative și susținerea dezvoltării comunitare

Măsura 6.4. Asigurarea condițiilor de locuire temporară pentru persoanele vulnerabile

Măsura 6.5. Susținerea formării profesionale a personalului din domeniul asistenței sociale

Măsura 6.6. Facilitarea integrării socio-economice a persoanelor vulnerabile și a comunităților marginalizate

Măsura 6.7. Dezvoltarea și diversificarea serviciilor sociale integrate

Măsura 6.8. Creșterea accesului la servicii medicale de bază pentru persoanele vulnerabile și comunitățile marginalizate

Măsura 6.9. Diminuarea efectelor negative ale îmbătrânirii demografice (ex. programe de îngrijire la domiciliu, cabinete medicale mobile)

DIRECȚIA STRATEGICĂ 7 – DEZVOLTARE TURISTICĂ , CULTURALĂ ȘI SPORTIVĂ

Obiectivul strategic nr. 7 – Teritoriu local atractiv pentru turism, cultură și sport

Măsura 7.1. Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și dezvoltarea infrastructurii culturale inovatoare

Măsura 7.2. Punerea în valoare a identității culturale locale prin acțiuni specifice de promovare, informare și cooperare

Măsura 7.3. Îmbunătățirea infrastructurii de turism

Măsura 7.4. Dezvoltarea de infrastructuri rurale, regenerare spații publice

Măsura 7.5. Dezvoltarea de infrastructurii de agrement

Măsura 7.6. Îmbunătățirea accesibilității zonelor turistice (accesibilitate rutieră, transport public, piste pentru biciclete etc)

Măsura 7.7. Sprijinirea inițiativelor sportive

Măsura 7.8. Promovarea activităților sportive prin dezvoltarea/reabilitarea/dotarea infrastructurilor sportive

DIRECȚIA STRATEGICĂ 8 – ADAPTAREA LA NOILE TEHNOLOGII

Obiectivul strategic nr. 8 – Dezvoltare tehnologică și digitalizare

Măsura 8.1. Creerea unei strategii Smart Village (Sate inteligente)

Măsura 8.2. Digitalizarea serviciilor publice la nivel local

Măsura 8.3. Creșterea capacității administrației publice locale de management integrat al resurselor culturale și naturale ale comunei, inclusiv prin implementarea de soluții inovative

Măsura 8.4. Conținut electronic relevant pentru dezvoltarea turismului rural

Măsura 8.5. Promovarea competențelor digitale în afara sistemelor de învățământ oficiale, în rândul agricultorilor, al administratorilor silvici și al întreprinderilor rurale

DIRECȚIA STRATEGICĂ 9 – SERVICII PUBLICE ADAPTATE NEVOILOR CETĂȚENILOR

Obiectivul strategic nr. 9 – Creșterea capacității instituționale

Măsura 9.1. Dezvoltarea resurselor umane

Măsura 9.2. Dezvoltarea serviciilor de e-administrație

Măsura 9.3. Creșterea eficienței activității administrației publice locale

Măsura 9.4. Modernizarea administrației locale în vederea creșterii accesului populației la servicii publice

Măsura 9.5. Promovarea unui mod de lucru transparent, pozitiv și participativ al guvernării locale pentru îndeplinirea obiectivelor din strategia de dezvoltare locală a comunei

Măsura 9.6. Dezvoltarea, modernizarea și diversificarea serviciilor publice pentru cetățeni

DIRECȚIA STRATEGICĂ 10 – COOPERARE

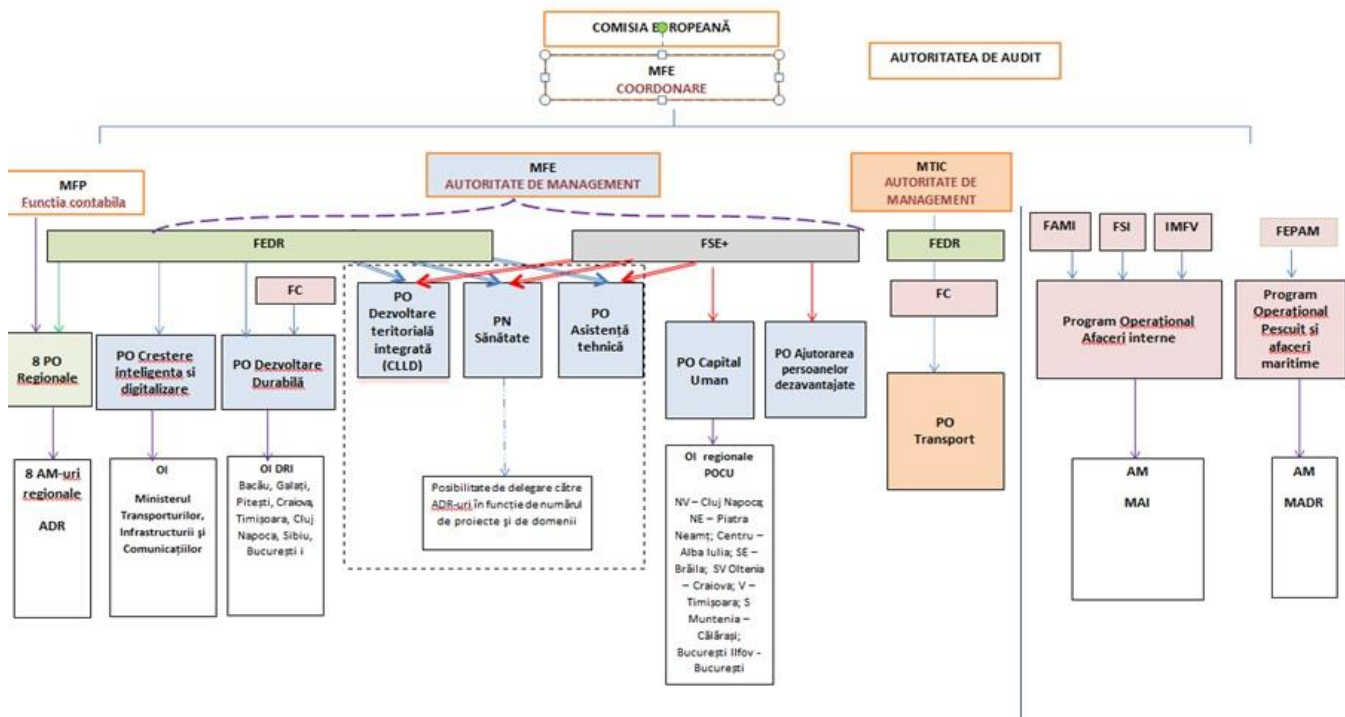
Obiectivul strategic nr. 10 - Dezvoltarea cooperării și asocierii

Măsura 10.1. Încurajarea și promovarea parteneriatului public-privat

Măsura 10.2. Încurajarea schimburilor de experiență și bune practice.

Portofoliul de proiecte

Structura instituțională de gestionare a fondurilor europene 2021-2027

3.2.6. POLITICA DE COEZIUNE

Politica de coeziune finanțează investiții care să contribuie la îndeplinirea celor 5 obiective principale stabilite pentru perioada 2021 – 2027, astfel:

1. **Europă mai inteligentă**, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii
2. **Europă mai verde**, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice
3. **Europă conectată**, cu rețele strategice de transport și digitale
4. **Europă mai socială**, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate
5. **Europă mai apropiată de cetățenii săi**, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.

Analizând obiectivele specifice ale Politicii de coeziune, observăm interesul crescut asupra digitalizării și al economiei circulare.

POLITICA DE COEZIUNE, elemente de noutate pentru perioada 2021 – 2027

Plecând de la propunerea Comisiei din 2 mai 2018 privind următorul cadru financiar multianual pentru perioada 2021-2027, anexa D a Raportului de țară din 2019 privind România, inclusiv un bilanț aprofundat referitor la prevenirea și corectarea dezechilibrelor economice, prezintă punctele de vedere preliminare ale serviciilor Comisiei cu privire la domeniile de investiții prioritare și la condițiile-cadru pentru aplicarea eficace a politicii de coeziune în perioada 2021-2027. Aceste domenii de investiții prioritare au fost stabilite în contextul mai amplu al blocajelor în materie de investiții, al nevoilor de investiții și al disparităților regionale analizate în raport. Această anexă constituie baza

unui dialog între România și serviciile Comisiei în vederea programării fondurilor politicii de coeziune (Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune și Fondul social european Plus)

Implementarea POR, în viitoarea perioadă de programare, se va face descentralizat, prin 8 programe regionale, gestionate la nivelul agențiilor de dezvoltare regională.

*În noul exercițiu financiar din perioada 2021-2027, Planul Național de Dezvoltare Rurală ar urma să fie abandonat din punct de vedere conceptual, ca urmare a apariției unui nou concept al Politicii Agricole Comune (PAC), și anume **Planul Strategic Național**.*

Planul Strategic Național pentru perioada 2021 – 2027 cuprinde nouă obiective clare cu accent pe măsuri care să combată schimbările climatice, să protejeze mediul și biodiversitate, să creeze zone rurale mai dinamice.

Cele nouă obiective ale viitoarei Politici Agricole Comune pentru perioada 2021 – 2027 vizează:

- 1. Reechilibrarea lanțului alimentar*
- 2. Combaterea schimbărilor climatice*
- 3. Managementul durabil al resurselor*
- 4. Conservarea peisajelor și a biodiversității*
- 5. Sprijinirea reînnoirii generaționale*
- 6. Dezvoltarea zonelor rurale*
- 7. Siguranța alimentară și bunăstarea animalelor*
- 8. Venituri echitabile pentru fermieri*
- 9. Creșterea competitivității*

3.2.7. REZULTATELE ESTIMATE ALE IMPLEMENTARII STRATEGIEI DE DEZVOLTARE SUSTENABILĂ A COMUNEI TOMEȘTI

- înființarea unui GIL (grup de inițiativa locală)
- modernizarea și extinderea infrastructurii
- drumuri reabilitate
- alimentare cu apă în toate localitățile comunei
- rețea de canalizare
- îmbunătățirea sistemelor de comunicație și informare
- servicii publice de calitate – transport local
- existența de pensiuni agroturistice pentru turiști
- promovarea locală a turismului și tradițiilor locale, multietnice
- îmbunătățirea calității mediului înconjurător
- modernizarea școlilor și îmbunătățirea infrastructurii școlare
- școli aliniate la standarde europene din punct de vedere al bazei materiale
- cadre didactice cu grad de instruire ridicat și implicat în programe de formare continuă
- prevenirea abandonului școlar
- colaborare mai strânsă între școală și comunitate
- atragerea de investitori, noi locuri de muncă create
- reducerea somajului
- menținerea populației tinere în localitate (evitarea îmbătrânirii populației)

- parteneriate între institutiile de învățământ și administrație locală cu alte instituții de genul din alte localități din țară și din străinătate
- servicii medicale moderne
- serviciu de asistență socială pentru rezolvarea problemelor persoanelor cu nevoi speciale
- înființarea unui ONG sau a unei asociații care să activeze pentru îmbunătățirea calității vieții persoanelor dezavantajate
- înființarea unui Telecentru (club de internet la Casa de Cultură)
- înființarea unui post de televiziune local
- oferta culturală diversificată
- club sportiv, sală de sport, evenimente sportive organizate

3.3. OPTIMIZAREA RELATIILOR ÎN TERITORIU

În baza propunerilor oferite de studiile de amenajare a teritoriului, a informațiilor și concluziilor din studiile de fundamentare, prezentăm în continuare propunerile de optimizare a relațiilor în teritoriu :

3.3.1. Poziția localităților în rețeaua județului:

Poziția localităților în cadrul rețelei zonale de așezări, precum și relația lor cu alte componente ale mediului natural și artificial a fost și este favorabilă dezvoltării. Este, de asemenea, importantă "umanizarea" (acoperirea cu așezări) a unei mari suprafețe a comunei, inclusiv a celei montane. Acest fapt este dovedit și de dinamica activităților și a demografiei, de situația actuală relativ bună în raport cu alte comune montane ale județului).

Dat fiind istoria locuirii, rețeaua de sate, optim conformată, este favorabilă dezvoltării (4 sate și stațiunea Valea lui Liman sunt pe valea Begăi, desfășurate pe toate formele de relief, până la poalele muntelui, iar 2 lateral, pe o vale și pe un platou) având activități economice diverse, atractive; sunt în relație favorabilă cu Făgetul și, indirect, cu Lugoj și Deva); situația se poate îmbunătăți prin activarea transporturilor, prin activarea unor funcții economice (exploatarea de materii prime, agricultura, comerț, micro și agro-industrie) și a turismului. Prin aceste măsuri, cel puțin cele 4 localități de pe valea Begăi, pot deveni un lanț de așezări de interes local și zonal, cu influență pozitivă pe toate direcțiile.

3.3.2. -Căile de comunicație și transport

3.3.2.1. Optimizarea căilor majore de circulație în teritoriu

Propunerile de îmbunătățire a infrastructurii rutiere din cadrul Planului Urbanistic General (PUG) al comunei Tomești, au drept scop îmbunătățirea mobilității deplasărilor de persoane și mărfuri, cu efecte pozitive privind creșterea nivelului de trai a locuitorilor comunei și de protejare a mediului înconjurător.

Lucrările de îmbunătățire a infrastructurii rutiere (drumuri publice din UAT și străzi din intravilanul localităților) au drept scop eliminarea deficiențelor existente privind elementele geometrice în plan și spațiu, capacitatea portantă, siguranța circulației, colectarea și scurgerea apelor meteorice de suprafață, platforme de parcare, trotuare, etc.

Drumurile publice existente în teritoriul administrativ al comunei se rezumă la drumul județean DJ 684 în lungime de 33,4 km a cărui traseu traversează zonele centrale ale comunei Tomești și satele aparținătoare, Românești, Colonia Fabricii, Valea lui Liman și Luncanii de Jos, 4 drumuri comunale respectiv DC 108 (l = 1,3 km), DC 114 (l = 5,5 km), DC 116 (l = 3,3 km), DC 117 (l = 1,2 km) și o rețea de drumuri forestiere și de exploatare cu caracter de deservire locală (nemodernizate).

Drumul județean, ce reprezintă principala arteră rutieră de deservire a teritoriului administrativ, este amenajat doar pe sectorul Curtea (DN 68A) - Luncanii de Jos, ca drum public de clasă tehnică IV, având o platformă de 8 m din care 6 m parte carosabilă cu îmbrăcăminte asfaltică și 2 x 1,0 m acostamente pietruite. Restul traseului de la Luncanii de Jos până la limita cu județul Caraș-Severin (Pasul Tăul Ursului) este neamenajat având o platformă de 2,5 - 3,0 m lățime ușor pietruită.

În afara infrastructurii rutiere (drumuri și străzi), teritoriul administrativ nu dispune de alte dotări alternative de mobilitate (linii CF; piste de biciclete, linii de transport public persoane, trotuare amenajate pe toate străzile existente pentru mersul pe jos, etc.).

3.3.2.2. Propunerile de reabilitare și modernizare a infrastructurii rutiere în teritoriu :

a) Drumul județean DJ 684

3. Se propun lucrări de reabilitare a sectorului cu îmbrăcăminte bituminoasă existentă (Românești - Luncanii de Jos, l = 22,5 km) prin: corectarea elementelor geometrice în plan și spațiu, amenajări de trotuare în intravilanul localităților Românești, Tomești, Colonia Fabricii, Valea lui Liman și Luncanii de Jos, executarea unei îmbrăcăminti asfaltice noi, lucrări de siguranța circulației și reabilitarea dispozitivelor de colectare și scurgere a apelor meteorice;

4. Se propune modernizarea sectorului Luncanii de Jos - Limită județ Caraș-Severin (l = 10,9 km), cu elemente geometrice corespunzătoare unui drum județean de clasă tehnică IV (platformă de 8,0 m lățime din care 6,0 m parte carosabilă și 2 x 1,0 m acostamente pietruite) și o îmbrăcăminte din mixturi asfaltice

Lucrările de modernizare vor trata : dispozitivele de scurgere a apelor meteorice de suprafață (șanțuri, podețe), lucrări de protejare a malului (ziduri de sprijin, gabioane, etc.), siguranța circulației (marcaje, indicatoare, etc.).

Conform normelor tehnice în vigoare, zona drumului județean va avea o lățime de 54,0 m pentru zonele de extravilan și de 24,0 m lățime (distanța între garduri) în zonele de intravilan.

b) Drumuri comunale

3. Având în vedere că, DC 114 Tomești - Baloșești, DC 116 Luncanii de Sus - Zolt, DC 117 Luncanii de Jos – Luncanii de Sus au fost modernizate recent, pentru îmbunătățirea deservirii rutiere a localităților din teritoriul administrativ, este necesară modernizarea pentru asigurarea deplasărilor auto în condiții optime de siguranță și confort a drumului comunal DC 108 Curtea - Românești
4. Modernizarea drumului comunal presupune amenajarea unei platforme de 5,0 m lățime (4,0 m parte carosabilă și 2 x 0,5m acostamente pietruite) cu elemente geometrice în plan și spațiu corespunzătoare unui traseu în zone de relief deal - munte.

3.3.3. Modificari in ceea ce priveste folosinta terenurilor:

Se impune reglementarea situatiei intravilanelor si a "domeniului public"; ele vor genera si reglementa noi maniere de utilizare a terenurilor particulare si de care dispune Primaria, precum si controlul concesiunilor si a activitatilor constructive si de amenajare. Prin extinderea justificata a intravilanelor si introducerea in intravilan a unor terenuri (inclusiv a trupurilor izolate) se vor produce unele mutatii functionale minore si facilitati pentru investitii si interventiile constructive la gospodariile acum extravilane.

3.3.4.-Lucrari majore propuse in teritoriu

Pentru viitorul apropiat si mediu, lucrarile majore constau in asigurarea echipării complete cu infrastructura de utilități publice a localităților .

3.3.4.1. Reteaua de alimentare cu apa, canalizare menajera si pluviala:

1) Rețeaua de alimentare cu apa:

- Realizarea de sisteme de alimentare cu apa in localitatile Tomești, Romanesti, Balosesti, Luncanii de Sus, Luncanii de Jos si Valea lui Liman
- Reabilitare si modernizare a sistemului de alimentare cu apa existent in localitatea Colonia Fabricii

2) Rețeaua de canalizare menajeră:

- Realizarea de sisteme de canalizare menajera in localitatile Tomești si Romanesti, precum si a unei statii de epurare care va deservi ambele localitati
- Realizarea de sisteme de canalizare menajera in localitatile Balosesti, Luncanii de Jos, precum si statii de epurare aferente fiecărei localitati Realizarea unui sistem de canalizare menajera in localitatea Luncanii de Sus
- Realizare statie de epurare noua in Colonia Fabricii

3) Rețeaua de canalizare pluvială:

- Realizare rigole pluviale/santuri stradale pentru colectarea apelor pluviale si sistematizarea terenului astfel incat apele pluviale sa fie dirijate prin pantele suprafetelor colectoare spre pâraurile din zona.

3.3.4.2. Reteaua de alimentare cu energie electrica

Alimentarea cu energie electrică a comunei Tomesti si a localitatilor apartinătoare se realizează prin intermediul rețelei electrice de distribuție care cuprinde posturi de transformare 20/0,4 kV, linii electrice de medie tensiune 20 kV și de joasă tensiune 0,4 kV, precum si linii electrice subterane de medie tensiune 20 kV.

Rețeaua de distribuție de pe teritoriul comunei Tomesti se află în gestiunea Operatorului de Distributie Zonal E- Distribuție Banat SA. Posturile de transformare sunt repartizate pe întreg teritoriul comunei, iar ca tip constructiv sunt: aeriene si în cabină zidită. Rețeaua de distribuție de joasă tensiune (0,4 kV) este alimentată din posturile de transformare si cuprinde atât rețeaua de alimentare a consumatorilor cât și rețeaua de iluminat public și urmărește trama stradală a localității. Toate azezarile si elementele izolate importante sunt racordate la rețeaua electrica de distributie. Atât liniile electrice aeriene de medie tensiune cât și cele de joasă tensiune, de pe teritoriul localității, sunt amplasate pe stâlpi din beton.

Rețeaua de distribuție de medie tensiune (20 kV), precum si rețeaua de distribuție de joasă tensiune (0,4 kV) propuse vor fi in realizate in cablu subteran. Fiecare consumator nou aparut va beneficia de alimentare cu energie electrică. Operatorul de distributie va decide soluția de alimentare cu energie electrică pentru fiecare loc de consum în parte.

Teritoriul intravilan al Comunei Tomesti a fost împărțit în 39 de UTR-uri pe intreg teritoriul administrativ. Pentru trupurile/zonele din intravilanul existent și pentru cele care se propun a fi introduse în intravilan s-au facut propuneri privind rețelele electrice si de telecomunicatii, care vor fi detaliate la pag. Cap 3.9.4.

3.3.4.3. Modernizarea infrastructurii rutiere in vederea asigurarea unei accesibilități crescute la nivelul teritoriului și a unei conectivități eficiente între orașe și zona urbană funcțională.

Propunerile de reabilitare și modernizare a infrastructurii rutiere constau din:

1) Drumul județean DJ 684

a) amenajări de trotuare în intravilanul localităților Românești, Tomești, Colonia Fabricii, Valea lui Liman și Luncanii de Jos, executarea unei îmbrăcămînți asfaltice noi, lucrări de siguranța circulației și reabilitarea dispozitivelor de colectare și scurgere a apelor meteorice;

b) modernizarea sectorului Luncanii de Jos - Limită județ Caraș-Severin (l= 10,9km) cu elemente geometrice corespunzătoare unui drum județean de clasă tehnică IV (platformă de 8,0 m lățime din care 6,0 m parte carosabilă și 2 x 1,0 m acostamente pietruite) și o îmbrăcăminte din mixturi asfaltice.

Lucrările de modernizare vor trata : dispozitivele de scurgere a apelor meteorice de suprafață (șanțuri, podețe), lucrări de protejare a malului (ziduri de sprijin, gabioane, etc.), siguranța circulației (marcaje, indicatoare, etc.).

Conform normelor tehnice în vigoare, zona drumului județean va avea o lățime de 54,0 m pentru zonele de extravilan și de 24,0 m lățime (distanța între garduri) în zonele de intravilan.

1) Rețeaua stradală

Pentru deservirea rutieră a obiectivelor social - economice propuse în intravilanul extins, se vor realiza lucrări de extindere a rețelei stradale existente cu străzi rurale secundare având un prospect stradal de 8...15 m, cu partea carosabilă de 4,00 m, mărginită de 2x0,50 m acostamente pietruite, rigole pentru colectarea apelor pluviale și trotuare cu lățimea de minim 1,00 m.

3.3.5. Deplasari pentru forta de munca : TRANSPORT

Propuneri de creștere a mobilității

Funcție de propunerile de dezvoltare prevăzute în Planul Urbanistic General (dotări social-administrative, locuințe, mică industrie, zone de agrement, etc.), de natura terenului administrativ caracteristic zonelor de deal - munte, de potențialul economic slab dezvoltat al zonei și de intensitatea redusă a traficului rutier (funcțiune principală de deservire locală), propunerile de reabilitare a infrastructurii rutiere au drept scop următoarele principii:

- 1) eliminarea disfuncționalităților existente privind deservirea rutieră;
- 2) conectarea teritoriului administrativ cu rețeaua drumurilor publice din județul Caraș - Severin;
- 3) extinderea rețelei stradale cu străzi de deservire locală pentru noile obiective propuse în Planul Urbanistic ;
- 4) propuneri de mijloace alternative de mobilitate (deplasări cu bicicleta, mersul pe jos, deplasări persoane cu dizabilități, etc.);
- 5) măsuri privind managementul traficului : platforme de parcare și staționare, siguranța traficului (marcaje, indicatoare, treceri de pietoni, etc.), amenajări de intersecții, etc.

Concluzii

Îmbunătățirea mobilității deplasărilor de mărfuri și persoane se va realiza prin lucrări de reabilitare și modernizare a rețelei de drumuri și străzi existente, extinderea rețelei drumurilor publice existente în zonele rezidențiale, de agrement, servicii, unități industriale, depozitare nou propuse.

Conectarea teritoriului la rețeaua drumurilor publice din județul Caraș - Severin (DN68) va conduce la dezvoltarea potențialului turistic al zonei, cu efecte pozitive privind atragerea de investiții private și dezvoltarea economică a comunei Tomești.

3.3.6. Dezvoltarea in teritoriu a echiparii edilitare si energetice:

3.3.6.1. Dezvoltarea in teritoriu a echiparii edilitare

Amenajarea teritoriului administrativ al comunei cu lucrări hidrotehnice necesită, în principal, lucrări de apărare împotriva inundațiilor. Aceste lucrări

vor fi propuse de către administratorul bazinului hidrografic în concordanță cu informațiile furnizate de hărțile de hazard și risc la nivel național, care au fost recent realizate și cu studiile detaliate care vor include și pachete de măsuri structurale și nestructurale, propuse conform legislației și reglementărilor în vigoare.

Până la realizarea acestor lucrări, se propun acțiuni de întreținere permanentă a lucrărilor de apărare împotriva inundațiilor existente în teritoriu, a albiilor cursurilor de apă care traversează comuna, precum și păstrarea distanțelor de protecție la lucrările hidrotehnice existente și a cursurilor naturale de apă.

Conform prevederilor din Legea Apelor 107/1996, cu completări și modificări ulterioare, zona de protecție în lungul cursului de apă este:

- 5,0 m pentru cursuri naturale de apă, cu lățime sub 10 m;
- 2,0 m pentru cursuri regularizate de apă, cu lățime sub 10,0 m;
- pentru cursurile de apă îndiguite, pe toată lungimea dig-mal, dacă

aceasta este mai mică de 50,0 m.

Având în vedere precizările făcute de elaboratorul hărților de risc legate de nivelul de detaliere a acestora este necesară întocmirea hărții de risc la inundații, la nivel județean. Aceasta reprezintă documentul pe baza căruia Consiliul Județean poate declara un areal ca zonă cu risc potențial la inundații. Până la elaborarea acestei hărți, pe zonele cu risc la inundații se propun restricții de construire, care se mențin până la realizarea și aprobarea documentațiilor tip PUZ, bazate pe informațiile date de această hartă.

În ceea ce privește echiparea hidroedilitară, în localitățile studiate, în general, gospodăriile individuale au o rețea individuală proprie de alimentare cu apă. Problema evacuării apelor uzate menajere este rezolvată individual la nivelul fiecărei gospodării, prin puturi absorbante, fose vidanjabile, astfel încât nu sunt respectați indicatorii de calitate impusi prin legislație cu privire la apele uzate evacuate.

Toate aceste aspecte au implicații majore asupra zonei comunei Tomesti, atât din punct de vedere social și economic, cât și din punct de vedere al protecției mediului, astfel justificându-se necesitatea realizării unui sistem centralizat de alimentare cu apă și canalizare pentru fiecare localitate a comunei Tomesti.

Prin executarea lucrărilor propuse prin acest proiect se vor crea condiții civilizate de trai, va exista certitudinea distribuției permanente spre consumatori a unei ape cu calitate potabilă, pe tot parcursul anului și vor fi respectate normele de protecția mediului și cele referitoare la sănătate publică privind evacuarea apelor uzate în surse de apă.

3.3.6.2. Dezvoltarea în teritoriu a echipării energetice

Alimentarea cu energie electrică a comunei Tomesti și a localităților aparținătoare se realizează prin intermediul rețelei electrice de distribuție care cuprinde posturi de transformare 20/0,4 kV, linii electrice de medie tensiune 20 kV și de joasă tensiune 0,4 kV, precum și linii electrice subterane de medie tensiune 20 kV.

Rețeaua de distribuție de pe teritoriul comunei Tomesti se află în gestiunea Operatorului de Distribuție Zonal E- Distribuție Banat SA. Posturile de transformare sunt repartizate pe întreg teritoriul comunei, iar ca tip constructiv sunt: aeriene și în cabină zidită. Rețeaua de distribuție de joasă tensiune (0,4 kV) este alimentată din posturile de transformare și cuprinde atât rețeaua de

alimentare a consumatorilor cât și rețeaua de iluminat public și urmărește trama stradală a localității. Toate azezarile și elementele izolate importante sunt racordate la rețeaua electrică de distribuție. Atât liniile electrice aeriene de medie tensiune cât și cele de joasă tensiune, de pe teritoriul localității, sunt amplasate pe stâlpi din beton.

Rețeaua de distribuție de medie tensiune (20 kV), precum și rețeaua de distribuție de joasă tensiune (0,4 kV) propuse vor fi în realizate în cablu subteran. Fiecare consumator nou aparut va beneficia de alimentare cu energie electrică. Operatorul de distribuție va decide soluția de alimentare cu energie electrică pentru fiecare loc de consum în parte.

3.4. DEZVOLTAREA ACTIVITATILOR ECONOMICE

Bucurându-se de condiții naturale bune (climă blândă, rețea hidrografică bogată, bogăția solului și subsolului) , locuitorii comunei au putut să desfășoare importante activități economice

Relansarea economică a comunei Tomesti se bazează pe valorificarea resurselor solului și subsolului, a potențialului cadrului natural, precum și a contextului economico-social.

În economia comunei, și în prezent industria ocupă un loc important. Având în vedere resursele subsolului neexploatate , credem că în foarte scurt timp vor apărea în comună noi ramuri industriale .

Alături de industrie și servicii, un loc important în economia comunei îl ocupă : agricultura, exploatarea forestieră, turismul, etc., domenii principale de vizat în cadrul dezvoltării economice ulterioare a comunei Tomesti

Agricultura trebuie în continuare susținută, însă pe baze ecologice, frânând cât mai mult cu putință artificializarea solului și promovând produsele naturale. Comuna deține suficient de mult teren agricol pentru a se putea gospodări singură. O alternativă care ar include și micii proprietari ar fi prestarea de servicii agricole la prețuri modice, de către administrația locală.

3.4.1 Agricultura și creșterea animalelor:

- activarea agriculturii cerealiere (pentru zona de nord a comunei)
- creșterea ponderii culturii plantelor industriale (pentru aceeași zonă)
- activarea pomiculturii
- activarea apiculturii
- măsuri de optimizare a creșterii animalelor, tradițională pentru zona respectivă

3.4.2. Exploatarea materiilor prime și a micii industriei (în special agroindustriei):

- o exploatare a carierelor de roca (inclusiv a marmorei și a aragonitului din sudul Luncanilor) coroborată cu protecția mediului natural
- activarea industriei prelucrătoare a materiilor prime de pe teritoriul comunei și a produselor agricole, inclusiv prin reabilitarea- reconversia unor vechi unități agro-industriale și introducerea lor în intravilan

- reabilitarea (conversia-reconversia) Fabricii de Sticlă
- activarea exploatării produselor naturale (fructe, semințe, plante medicinale etc.)
- în situația recastigării terenurilor forestiere de către particulari, se impune controlul exploatarilor, pentru evitarea efectelor negative ale defrisărilor haotice
- în general, o exploatare forestieră optimă, respectând regulile de protecție a mediului
- exploatarea izvoarelor de apă termală sau minerală

3.4.3. Servicii și turism:

3.4.3.1. Obiective :

- punerea în valoare a calității mediului construit tradițional
- punerea în valoare a bogăției mediului natural
- relevarea spectrului larg al activităților tradiționale și optimizarea raportului lor cu timpul modern
- exploatarea conformărilor de ansamblu ale așezărilor și gradul ridicat de viabilitate în raport cu necesitățile actuale
- punerea în valoare a arhitecturilor izolate
- dezvoltarea dotării turistice existente

3.4.3.2. Tipuri de turism :

1. de tranzit (minor, având în vedere relațiile către și peste munte),
2. de loisir (având în vedere tendințele de rezolvare a unei locuiri temporare, de vacanță, a orășenilor din zonă)
3. cultural (bazat pe valorile istorice, arheologice, arhitecturale și morfo-structurale a așezărilor)
4. religios : (așezăminte cu caracter religios)
5. montan (dat fiind ponderea mare a zonelor montane în sudul comunei și relațiilor cu spațiile învecinate)
6. bio- speologic (dat fiind numărul mare de peșteri și avene existente-cea mai cunoscută și pusă în valoare fiind Românești)
7. sportiv (pescuitul sportiv și vânătoare (râul Bega și afluenții, pădurile bogate în specii de interes cinegetic);
8. enduro-turism (Luncani – Ruschița).
9. agroturism (Românești, Baloșești, Luncanii de Jos și Luncanii de Sus.)

3.4.3.3. Trasee, zone și obiective turistice

La nivelul comunei, s-au putut detecta câteva trasee turistice și concentrări de obiective turistice.

1. trasee: drumul nord-sud, de-a lungul văii Begăi Luncani (cu așezările Românești, Tomești, Colonia Fabricii, Valea lui Liman, Luncanii de Jos); către sud, acesta se continuă cu trasee montane de mare interes, din zona munților Poiana Ruscăi; către vest, se schițează un traseu prin Baloșești-Jupânești către Surduc
2. zone: centrele sau zonele tradițional-unitare ale așezărilor rurale (cu excepția Coloniei Fabricii) și a Văii lui Liman, ca stațiune turistică propriu-zisă, se adaugă zona peșterii Românești și unele zone cu formațiuni carstice valoroase

3. obiective punctuale: arhitecturi majore din satele respective, dotari turistice existente

Diferitele componente ale documentatiei pun in evidenta pasii care trebuiesc facuti pentru ca, in programele de dezvoltare si in mentalitatile locale sa patrunda elementele noi, ale respectului pentru valorile naturale, urbanistice si constructive traditionale, favorabile implicit unui program turistic viabil.

3.4.4. *Conditii necesare si consecinte*:

1. dotarea cu infrastructura care lipseste in momentul de fata .
2. modernizarea transporturilor .
3. facilitarea relatiei asezarilor din comună pe direcțiile est, vest, sud
4. reabilitarea incintelor industriale sau agro-industriale existente; noi locuri de munca
5. fixarea populatiei tinere
6. finantarea unor programe de dezvoltare
7. facilitati administrative sau financiare

Pe de altă parte, este important de concluzionat că dezvoltarea necontrolată poate conduce la dezechilibre și la deteriorarea elementelor valoroase naturale și construite tradiționale (necesare, după cum s-a demonstrat, dezvoltării), fiind necesar să fie asociată protecției mediului natural și artificial tradițional sau istoric, fapt ce va fi dezvoltat în capitolul respectiv.

Serviciile și turismul orientate spre oportunitățile oferite de cadrul natural și uman, adică prezența Autostrăzii, potențialul arheologic, potențialul peisager al Munților Poiana Ruscai și văii Begheiului, agroturismul, sunt în măsură să susțină și să ridice în timp sectorul terțiar al comunei.

Toate aceste direcții de dezvoltare ale comunei trebuie conștientizate la nivelul administrației locale, a agenților economici locali și a comunităților locale și susținute până dau rezultatele scontate, evidențiate de potențialele comunei.

3.4.5. *Concluzii ale Studiului privind evolutia activitatilor economice*

Analiza pe sectoare a economiei comunei Tomești evidențiază nivelul relativ scăzut de dezvoltare al acestora. Agricultură se bazează pe creșterea animalelor, pomicultură și mai puțin pe cultura plantelor, ca urmare a suprafețelor arabile restrânse și a solurilor mai puțin fertile. Posibilitățile reduse de valorificare a produselor animaliere, forța de muncă redusă din agricultură și tendința de îmbătrânire a populației comunei a condus la o scădere evidentă a efectivelor de animale în ultimii, fapt evidențiat și de slaba valorificare a suprafețelor ocupate cu pășuni și fânețe, importante suprafețe fiind invadate de vegetație de arbuști și tufiș. Este notabil interesul unor agricultori de a înființa ferme de creștere a animalelor, însă aceștia sunt puțini la număr.

Industria a rămas principalul contributor la formarea cifrei de afaceri la nivelul comunei, însă firmele care activează pe raza comunei Tomești au un nivel scăzut de angajabilitate și obțin produse cu plus valoare adăugată redusă. Domină firmele din domeniul exploatării și prelucrării lemnului, acestea funcționând datorită resursele bogate de lemn. În vederea unei dezvoltări durabile este necesară o exploatare rațională a pădurilor. Resursele subsolului nevalorificate în prezent ar putea conduce la dezvoltarea industriei extractive în zonă, numai în condițiile în care acestea sunt evaluate din punct de vedere cantitativ și al reabilității economice. În ceea ce privește actualele zonele industriale, acestea sunt limitate la vechile spații ale fabricii de sticlărie din Colonia Fabricii, ocupate în prezent de două din firmele importante din comună și la o zonă restrânsă în localitatea Românești. Prin urmare, pentru a atrage noi investitori în comună în sectorul industriei, este important ca autoritățile locale să aloce noi spații destinate industriei.

Deși are o pondere scăzută în economia comunei, sectorul serviciilor reflectă în prezent puterea de cumpărare a populației din comună, activitățile comerciale fiind dimensionate în funcție de cererea de produse din partea populației. În schimb, *turismul ar putea reprezenta o activitate importantă, care ar aduce venituri semnificative comunității, mai ales că zona dispune de un peisaj atrăgător și obiective turistice naturale și antropice deosebite și se află la distanțe nu foarte mari de orașele Lugoj și Timișoara, care ar putea fi principalele centre emițătoare de turiști, mai ales la sfârșit de săptămână. Pentru aceasta este nevoie de creșterea numărului de structuri de cazare, mai ales de tipul agropensiunilor, și de îmbunătățirea infrastructurii de acces în zonă.*

3.5. EVOLUTIA POPULATIEI

3.5.1 Evoluția demografică

Anticiparea evoluției populației nu se poate baza doar pe “creșterea biologică”, pentru ca există și alți factori ai dinamicii populației, de ex :navetism, migrări din și înspre etc.

În ultimii zece de ani populația a evoluat astfel:

1930- 2671 loc.

1966- 3327 loc.

1970- 3567 loc.

1990- 2518 loc.

2001- 2410 loc.

2011 – 2093 loc

2021 - 1879 loc

Proгноza pentru 2031 – funcție de propunerile de față este de 19 414 loc.

În concluzie, analizând datele pe un interval mai lung de timp, se determină progresivă creștere din perioada interbelică și până în anii '70, urmată de o depopulare drastică în ultimul deceniu. Dealtfel, este un fenomen comun (într-o măsură mai mică sau mai mare) întregii zone montane a Banatului, uneori cu consecințe dramatice.

Scaderea demografica se datoreaza atat "descresterii biologice" cat si plecarii unor segmente ale populatiei locale catre oras, mai accentuata in satele de munte sau in zonele neracordate la circulatiile majore zonale. Semnificativa este piramida varstelor, care confirma imbatranirea populatiei, analizata in prima parte a PUG-ului-"Situatia existenta".

Un oarecare spor demografic il asigura orasenii care au cumparat case in satele comunei sau si-au construit vile pentru sejurul de sfarsit de saptamana, chiar daca acest fenomen are un caracter temporar sau flotant.

Luand drept reper piramida varstelor, se poate anticipa ca, odata depasit intervalul de timp al disparitiei segmentului varstnic al populatiei actuale (cca 17% din total), urmatorul segment are cca 25%, fapt ce poate conduce la o usoara crestere naturala a populatiei in acel interval de timp, urmată de o descreștere. In consecinta, marea speranta a unei revigorari demografice consistente ramane dezvoltarea, care, in plus, va avea si consecinte directe asupra cresterii naturale.

Calea de dezvoltare cea mai rapida si sigura pe termen mediu si lung, este cresterea atractivitatii zonei (prin dotare, activarea functiilor economice si mai ales turism). Prin gesturi economice de origini diverse, se vor adauga noi locuri de munca celor existente (in industrie si servicii cca 380), anticipate la cateva zeci/an.

Caracterul ipotetic al acestor calcule este evident in lipsa unor programe zonale credibile si a vointei de a le infaptui, astfel incat dinamica populatiei nu poate fi anticipata intr-o maniera sigura.

Factorii economici ai cresterii demografice, precum si propunerile privitoare la demografie sunt continute in capitolul anterior- " Dezvoltarea activitatilor".

În primul rând dacă se mizează în evoluția populației, doar pe forțele proprii ale comunei, tendința de menținere cam la aceeași valoare la care se situează în prezent pare un obiectiv realist-optimist. În al doilea rând, dacă se are în vedere proximitatea autostrăzii A1, care asigură o legătură facilă și rapidă cu municipiul Timișoara, este posibilă o creștere importantă a populației în următoarea perioadă bazată pe câțiva factori previzibili precum: saturarea zonei periurbane a Timișoarei în privința posibilităților de localizare rezidențială, tendința populației tinere de a opta pentru o reîntorcere la tradiții și locuințe mai aproape de natură, amplificarea fenomenului de reîntregire a familiilor celor plecați la muncă în străinătate etc. Luarea în calcul a acestor factori obiectivi și a influenței lor privind evoluția populației Tomești justifică prevederile pentru extinderile viitoare ale zonelor de locuințe și propunerile de organizare urbanistică.

3.5.2. Locuri de muncă

În cadrul evoluției demografice din ultimii 10 ani, două categorii de populației au crescut ca pondere, față de restul: tinerii și bătrânii, ceea ce înseamnă că aportul de forță de muncă din partea populației tinere (dacă nu migrează), va fi mai mare în câmpul muncii decât în ultimii 10 ani, iar o parte

din populația în vârstă va dispărea în perioada viitoare.

Este foarte importantă implicarea în câmpul muncii a forței de muncă neocupate la ora actuală, care nu era foarte mare, precum și calificarea, recalificarea și susținerea întreprinzătorilor privați care încep o activitate nouă.

3.6. ORGANIZAREA CIRCULATIEI

3.6.1. Organizarea circulației rutiere și a transportului în comun

Pentru îmbunătățirea relațiilor de circulație și transport în localități și între acestea, s-a analizat disfuncționalitățile și prioritățile, pentru fiecare localitate prevăzându-se măsurile necesare :

1) Localitatea de reședință Colonia Fabricii

Este străbătută de drumul județean DJ 684 de la nord înspre sud, drum modernizat cu îmbrăcăminte asfaltică, principala arteră de legătură și acces în zonă. Din acesta se desprind o serie de străzi în intravilan: DS2, DS3, DS8, DS16.

Rețeaua stradală a localității este parțial modernizată cu îmbrăcăminte asfaltice, dezvoltată tentacular din principalele căi de acces, cu ramificații înspre întreg teritoriul intravilan. Se propune dezvoltarea rețelei prin întreținerea și modernizarea acesteia, amenajarea de trotuare pentru circulația pietonală, crearea de drumuri de acces în zonele propuse spre introducerea în intravilan, acestea urmând a se executa pe traseele drumurilor de exploatare agricole existente.

Pe raza localității există un refugiu pentru transportul în comun, amenajat corespunzător la nivel de carosabil și acces pietonal, cu semnalmente și dotări pentru călători.

2) Localitatea Românești

Este străbătută de drumul județean DJ 684 de la nord înspre sud, drum modernizat cu îmbrăcăminte asfaltică, principala arteră de legătură și acces în zonă. Din acesta se desprind drumul comunal DC108 Românești-Curtea și o serie de străzi în intravilan: DS1, DS1A, DS1B, DS2, DS3, DS4, DS5, DS15, DS16, DS20, DS24, DS25.

Rețeaua stradală a localității este aproape în totalitate modernizată cu îmbrăcăminte asfaltice, dezvoltată tentacular din principalele căi de acces, cu ramificații înspre întreg teritoriul intravilan. Se propune dezvoltarea rețelei prin întreținerea și modernizarea acesteia, reabilitare/inlocuire poduri existente, amenajarea de trotuare pentru circulația pietonală (acolo unde lățimea străzii permite amplasarea acestora), crearea de drumuri de acces în zonele propuse spre introducerea în intravilan, acestea urmând a se executa pe traseele drumurilor de exploatare agricole existente.

Pe raza localității există două refugii pentru transportul în comun, neamenajate corespunzător la nivel de carosabil și acces pietonal, fără semnalmente și dotări pentru călători. Se propune amenajarea corespunzătoare a celor două stații de transport în comun.

3) Localitatea Tomești

Este străbătută de drumul județean DJ 684 de la nord înspre sud, drum modernizat cu îmbrăcăminte asfaltică, principala arteră de legătură și acces în zonă. Din acesta se desprind drumul comunal DC114 Românești-Baloșești și o serie de străzi în intravilan: DS3, DS16, DS36, DS51.

Rețeaua stradală a localității este aproape în totalitate modernizată cu îmbrăcăminte asfaltice, dezvoltată de-a lungul râului Bega Luncanilor. Se propune dezvoltarea rețelei prin întreținerea și modernizarea acesteia, reabilitare/inlocuire poduri existente, amenajarea de trotuare pentru circulația pietonală (acolo unde lățimea străzii permite amplasarea acestora), crearea de drumuri de acces în zonele propuse spre introducerea în intravilan, acestea urmând a se executa pe traseele drumurilor de exploatare agricole existente.

Pe raza localității există un două refugii pentru transportul în comun, neamenajat corespunzător la nivel de carosabil și acces pietonal, cu 2 copertine amenajate fără semnaltamente. Se propune amenajarea corespunzătoare a stațiilor de transport în comun.

4) Localitatea Baloșești

Este străbătută de drumul comunal DC 114 de la nord înspre sud, drum modernizat cu îmbrăcăminte asfaltică, principala arteră de legătură și acces în zonă. Din acesta se desprind 2 străzi : DS20, DS22.

Rețeaua stradală este aproape inexistentă, intravilanul fiind amplasat de-a lungul drumului comunal

Pe raza localității nu există refugii pentru transportul în comun. Se propune amenajarea corespunzătoare a unei stații de transport în comun.

5) Localitatea Valea lui Liman

Este străbătută de drumul județean DJ 684 de la nord înspre sud, drum modernizat cu îmbrăcăminte asfaltică, principala arteră de legătură și acces în zonă. Din acesta se desprind o serie de străzi în intravilan: DS1, DS2, DS6.

Rețeaua stradală a localității este nemodernizată, cu o îmbrăcăminte asfaltică degradată. Se propune dezvoltarea rețelei prin întreținerea și modernizarea acesteia, reabilitare/inlocuire poduri existente, amenajarea de trotuare pentru circulația pietonală (acolo unde lățimea străzii permite amplasarea acestora), crearea de drumuri de acces în zonele propuse spre introducerea în intravilan, acestea urmând a se executa pe traseele drumurilor de exploatare agricole existente.

Pe raza localității nu există refugiu pentru transportul în comun. Se propune amenajarea unei stații de transport în comun.

6) Localitatea Luncanii de Jos

Este străbătută de drumul județean DJ 684 de la nord înspre sud, drum modernizat cu îmbrăcăminte asfaltică, principala arteră de legătură și acces în zonă. Din acesta se desprind drumul comunal DC117 Luncanii de Jos-Luncanii de Sus și o serie de străzi în intravilan: DS15, DS16, DS17, DS22, DS24, DS25, DS29, DS35.

Rețeaua stradală a localității este aproape în totalitate modernizată cu îmbrăcăminte asfaltice, dezvoltată de-a lungul râului Bega Luncanilor. Se propune dezvoltarea rețelei prin întreținerea și modernizarea acesteia,

reabilitare/inlocuire poduri existente, amenajarea de trotuare pentru circulația pietonală (acolo unde lățimea străzii permite amplasarea acestora), crearea de drumuri de acces în zonele propuse spre introducerea în intravilan, acestea urmând a se executa pe traseele drumurilor de exploatare agricole existente. Pe raza localității nu există un refugiu pentru transportul în comun. Se propune amenajarea unei stații de transport în comun.

7) Localitatea Luncanii de Sus

Este străbătută de drumul comunal DC116, drum modernizat cu îmbrăcăminte asfaltică, principala arteră de legătură și acces în zonă. Din acesta se desprind o serie de străzi în intravilan: DS7, DS11, DS12.

Rețeaua stradală a localității este nemodernizată. Se propune dezvoltarea rețelei prin întreținerea și modernizarea acesteia, amenajarea de trotuare pentru circulația pietonală (acolo unde lățimea străzii permite amplasarea acestora), crearea de drumuri de acces în zonele propuse spre introducerea în intravilan, acestea urmând a se executa pe traseele drumurilor de exploatare agricole existente.

Pe raza localității nu există un refugiu pentru transportul în comun. Se propune amenajarea corespunzătoare a unei stații de transport în comun.

3.6.2. Organizarea circulației feroviare

Nu este cazul, transportul feroviar fiind deservit de gara Margina, aflată la distanță de cca. 12 km față de localitatea reședința Colonia Fabricii

3.6.3. Organizarea circulației pietonale și cicliste

Pe cea mai mare parte a căilor de comunicație din comuna Tomești și satele aparținătoare nu există trotuare pentru circulația pietonală. Trotuare amenajate sunt doar în Colonia Fabricii de o parte și de alta a drumului județean DJ 684 de la zona rezidențială de blocuri (partea de nord), până la primărie (partea de sud) pe o lungime de cca 800 m. Se propune amenajarea de trotuare de-a lungul străzilor în intravilanul localităților acolo unde permite spațiul dintre partea carosabilă și limitele de proprietate. Lățimea minimă a trotuarelor va fi de 1,00 m.

În comuna Tomești și satele aparținătoare nu există piste de cicliști. Conform standardelor în vigoare (STAS 10144/2), nu se pot amenaja piste de cicliști în intravilanul localităților, deoarece:

- lățimea prospectelor stradale existente în intravilanul localităților nu permite amplasarea de piste de cicliști (conform standardului pista trebuie să aibă lățimea de 1,00 m pentru un sens de circulație, respectiv 2,00 m pentru 2 sensuri de circulație, despărțită printr-un spațiu de siguranță de 1,50 m de partea carosabilă);

Pentru siguranța circulației bicicliștilor, se propune amenajarea unei piste de cicliști de-a lungul drumului județean DJ 684 în extravilan, între localitățile Românești, Tomești și Colonia Fabricii (până la biserica catolică). Lățimea pistei va avea 2,00 m (2 sensuri de circulație) și va fi amplasată la distanța minimă de 1,50 m de marginea acostamentului drumului județean (pe partea stângă sau partea dreaptă funcție de condițiile locale de relief existente).

Între localitățile Colonia Fabricii - Valea lui Liman - Luncanii de Jos – Luncanii de sus respectiv Tomești – Baloșești, nu se recomandă amenajarea de piste de cicliști deoarece:

- amplasamentul drumului județean DJ 684 pe majoritatea traseului este în profil mixt (în stânga se află râul Bega, în dreapta sunt pereți de stâncă;
- sunt necesare lucrări foarte mari de derocari de stâncă, ziduri de sprijin;
- traficul în zonă este foarte redus;

3.7. INTRAVILAN PROPUȘ. ZONIFICARE FUNCTIONALA. BILANT TERITORIAL

3.7.1 Intravilan propus

Intravilanul propus al localităților comunei Tomești, este cel care se va supune aprobării prin Hotărârea Consiliului local Tomești, în conformitate cu punctul de vedere exprimat de oficialitățile locale și pe baza studiilor efectuate.

În acest sens, sunt avute în vedere următoarele aspecte:

- *definirea cu precizie a conturului intravilanului existente,*
- *extinderea lor cu suprafețele necesare dezvoltării*
- *introducerea în intravilan a unor trupuri izolate actuale.*

3.7.1.1. Suprafața, limite

Suprafața totală a intravilanului propus al localităților comunei Tomești este de 307,05 ha. Suprafața de intravilan aferentă fiecărei localități în parte este următoarea:

LOCALITATE	EXISTENT (ha)	PROPUS (ha)	TOTAL(ha)
1) Romanesti	70,6819	29,4116	100,0935
2) Tomești	35,3491	25,4885	60,8376
3) Balosesti	23,2912	2,7208	26,0120
4) Colonia Fabricii + Valea lui Liman	22,8401	10,5707	33,4108
5) Luncanii de Jos	44,3830	4,7858	49,1688
6) Luncanii de Sus	9,6800	22,9894	32,6694

3.7.1.2. Componenta intravilanului propus

Intravilanul propus al comunei Tomești este format din 6 trupuri principale de intravilan, la care se adaugă extinderile propuse și trupurile existente din extravilan, fiind distribuite pe localități, după zone functionale, astfel:

3.7.2. Zone functionale

3.7.2.1. Locuinte

Locuințele rămân în continuare cea mai extinsă funcțiune a intravilanului localităților comunei Tomești. Locuințele (gospodăriile) individuale permanente, ca zona omogenă – ocupă **185,8377 ha** reprezentând **61,5%** din totalul suprafeței intravilane a comunei. La acestea se adaugă locuințele temporare (de agrement), incluse în bilanț la zone mixte, neputând

fi delimitate teritorial, implicit nici procentual in cadrul zonei de dezvoltare, in faza PUG, intrucat coabiteaza cu alte functiuni.

Romanesti

Existent S= 51,4648 ha

Extinderi propuse (unica functiune) :

UTR 1,(Zona 3) -LIPt1/3p S=0,4521 ha locuinte individuale permanente traditionale propuse,

UTR 2,(Zona2) -LIPc2/2p S=6,4400 ha, locuinte individuale permanente contemporane propuse

UTR 6 (Zona 1) -LITc6/1p S=5,2400 ha. Locuinte individuale temporare contemporane propuse

Extinderile insumeaza S=12,1321 ha.

S totala locuinte = 63,5969 ha

Tomesti

Existent S= 27,3570 ha

Extinderi propuse,(zona omogena) :

UTR 1(Zona 1)LIPt/c/1p- S= 1,2100 ha, locuinte individuale permanente traditionale/contemporane

UTR 1 (Zona 4) LIPt1/4p- S= 0,3700 ha, locuinte individuale permanente traditionale

UTR 2 (Zona 2),LITc2/2p S=0,8582 ha, locuinte individuale temporare contemporane

Extinderi S= 2,4382 ha

S totala locuinte = 29,7952 ha

Balosesti

Existent : 20,3088 ha

Extinderi propuse (zona omogena):

UTR 1(Zona 1) LIPc1/1p- S=2,1870 ha

Locuinte individuale permanente contemporane

Extinderi S=2,1870 ha

S totala locuinte = 22,4958 ha

Colonia Fabricii + Valea lui Liman

Existent S= 8,8647 ha

Colonia Fabricii - extinderi propuse(zona omogena):

UTR 1,(parte din Zona 1),LIPc1/1p- S=0,3700 ha, Locuinte individuale permanente contemporane propuse

UTR 3, (Zona 3),LIPt3/3p - S=0,0950 ha, Locuinte individuale permanente traditionale propuse

UTR 5,(Zona 5) LIPt5/5p- S=0,4300 ha, Locuinte individuale permanente traditionale propuse

Extinderi S=0,8950 ha

Valea lui Liman extinderi propuse (zona omogena):

UTR 3, (Trup 2), LITc3p S= 0,5200 ha. Locuinte individuale permanente contemporane propuse

Extinderi S= 0,5200 Ha.

Total extinderi propuse 1,4150 ha

S totala locuinte Colonia Fabricii + Valea lui Liman S= 10,2797 ha

Luncanii de jos

Existent S=31,5723 ha

Extinderi propuse (zona omogena):

UTR 1 (Zona 1) LIPc1/1p-S=0,9600 ha locuinte individuale permanente contemporane

UTR 2 (Trup2), LIPc2/p S=0,3000 ha locuinte individuale permanente contemporane

UTR 3 (trup3) LITc3p-S= 1,5676 ha locuinte individuale temporare contemporane

Extinderi S= 2,8276 ha

S totala locuinte = 34,3999 ha

Luncanii de Sus

Existent S= 8,5454 ha

Extinderi propuse – (zona omogena): :

UTR 3 (Zona1), LITt3/1p, S=7,1000 ha, locuinte individuale temporare traditionale

UTR 4 (Zona 1), LIPt4/1p, S=9,6248 ha, locuinte individuale permanente traditionale

Extinderi S= 16,7248 ha

S totala locuinte = 25,2702

Locuirea pe total comuna: S= 185,8377 ha

1) Existent S=148,1130 ha

2) Extinderi propuse S= 37,7247 ha

3) TOTAL PROPUS S=185,8377 ha

3.7.2.2. Institutii si Servicii publice

Zonele funcționale destinate institutiilor si serviciilor cresc în suprafață la nivelul comunei, în concordanță cu necesitățile de servicii și turism ale comunei, cu localitățile aparținătoare.

Romanesti

Existent: 1,3909 ha – UTR 1

Extinderi propuse S= 0,0000 ha

S totala Institutii si servicii publice S= 1,3909ha

Tomesti

Existent :0,3639 ha- UTR 1

Extinderi propuse S= zona mixta

S totala Institutii si servicii publice = 0,3639 ha

Balosesti

Existent: 0,0739 ha – UTR 1

Extinderi propuse S= 0,0000 ha

S totala Institutii si servicii publice S= 0,0739 ha

Colonia Fabricii si Valea lui Liman

Existent S=1,4924 ha

Extinderi propuse Colonia Fabricii :

UTR 4 S = 0,0920 ha

S totala Institutii si servicii publice S= 1,5844 ha

Luncanii de Jos

Existent S=0,3595 ha

Extinderi propuse: S= 0,0000 ha

S totala Institutii si servicii publice S= 0,3595 ha

Luncanii de Sus

Existent S= 0,0000 ha

Extinderi propuse: S=0,0000 ha

S totala Institutii si servicii publice S= 0,0000 ha

Institutii si servicii publice pe total comuna: S= 3,7726 ha

1)Existent S= 3,6806 ha

2)Extinderi propuse S= 0,0920 ha

3)TOTAL PROPUS S= 3,7726 ha

Institutiile si serviciile pe total comuna S=3,7726 ha

3.7.2.3. Institutii de Cult

Romanesti

Existent:

UTR1, S= 0,5454

UTR 3, S= 1,5320 „Manastirea Izvorul lui Miron”

Extinderi propuse =0,0000 ha

S totala Institutii de cult S=2,0774 ha

Tomesti

Existent: 0,1604

Extinderi propuse =0,0000 ha

S totala Institutii de cult 0,1604

Balosesti

Existent S=0,1550 ha. UTR 1

Extinderi propuse =0,0000 ha

S totala Institutii de cult S=0,1550 ha

Colonia Fabricii

Existent: S=0,2072 ha

UTR 3 S= 0,1560 ha

UTR 5 S= 0,0512ha.

S totala Institutii de cult S=0,2072 ha

Valea Lui Liman

Existent = 0,0000ha

Extinderi propuse =0,0000 ha

S totala Institutii de cult S=0,0000 ha

Luncanii de Jos

Existent = 0,4088 ha

Extinderi propuse =0,0000 ha

S totala Institutii de cult S=0,4088 ha

Luncanii de Sus

Existent S= 0,0000 ha

Extinderi propuse UTR 6, S =0,4900 ha.

S totala Institutii de cult S=0,4900 ha

Institutii de cult

1)Existent S= 3,0196 ha

2) Extinderi propuse = 0,4900 ha

3)TOTAL PROPUS = 3,5096

Institutii de cult pe total comuna S= 3,5096 ha

3.7.2.4. Activitati industriale, agro-industriale si depozitare

3.7.2.4.1 Unitati industriale/ agro-industriale si de depozitare/

Romanesti

Existent : UTR 4 S=1,1336 ha lade

Extinderi propuse: UTR 5 , S= 3,2560 ha Ipdep/ladp

S totala unitati industriale/agroindustriale si de depozitare S= 4,3896 ha

Tomesti

Existent: 0.0000ha

Extinderi propuse:

UTR 4 , S= 6,1789 ha Ipdp/ladp

S totala unitati industriale/agroindustriale si de depozitare S= 6,1789 ha

Balosesti

Existent: 0.0000ha

Extinderi propuse:0,0000 ha

S totala unitati industriale/agroindustriale si de depozitare S= 0,0000 ha

Colonia Fabricii,

Existente:

UTR 6 S=0,0,3237 ha

UTR 7 S=2,3854 ha
Extinderi propuse: 0,0000 ha
S totala unitati industriale/agroindustriale si de depozitare S= 2,7091 ha

Valea Lui Liman
Existent: 0.0000 ha
Extinderi propuse: 0,0000 ha
S totala unitati industriale/agroindustriale si de depozitare S= 0,0000 ha

Luncanii de Sus
Existent: 0.0000 ha
Extinderi propuse: 0,0000 ha
S totala unitati industriale/agroindustriale si de depozitare S= 0,0000 ha

Luncanii de Jos
Existent: 0.4410 ha; lade
Extinderi propuse: 0,0000 ha,
S totala unitati industriale/agroindustriale si de depozitare S= 0,4410 ha

Industria, agroindustria si depozitarea

<u>1) Existent</u>	S= 4,3647 ha
<u>2) Extinderi propuse</u>	S= 9,4349 ha
<u>3) TOTAL PROPUS</u>	S= 13,7996 ha

3.7.2.5. Cai de comunicatie si transporturi

Romanesti
existent S= 5,9331 ha,
Extinderi propuse: S= 0,6885 ha
UTR 2 (ZONA 2) S = 0,3898 ha
UTR 6 (ZONA 1) S=0,1200 ha
UTR 7 (TRUP 2) S = 0,1787 ha
S totala cai de comunicatii si transporturi S= 6,6216 ha

Tomesti
existent S= 3,2088 ha,
Extinderi propuse: 0,1161 ha
UTR 3/a S= 0,1161 ha
S totala cai de comunicatii si transporturi S= 3,3249 ha

Balosesti
existent S= 1,2881 ha.
Extinderi propuse: 0,1338 ha UTR 1(ZONA1)
S totala cai de comunicatii si transporturi S= 1,4219 ha

Colonia Fabricii, Valea Lui Liman
Existent: S= 2,6070 ha
Extinderi propuse: S= 0,7100

COLONIA FABRICII

Extinderi propuse $S = 0,2241$ ha

UTR 1 $S = 0,1200$ ha

UTR 2 $S = 0,1041$

VALEA LUI LIMAN

Extinderi propuse $S = 0,4859$ ha

UTR 2 $S = 0,4859$ ha

***S totala cai de comunicatii si transporturi* $S = 3,3170$ ha**

Luncanii de Jos

existente $S = 4,1379$ ha,

Extinderi propuse $S = 0,1300$ ha

UTR1 (Zona 1) $S = 0,0480$ ha

UTR4 (Trup 4) $S = 0,0820$

***S totala cai de comunicatii si transporturi* $S = 4,2679$ ha**

Luncanii de Sus

existente $S = 1,1346$ ha,

Extinderi propuse $S = 0,6569$ ha.

UTR 3 (Zona 1/a) $S = 0,2139$ ha

UTR4 (Zona 1/b) $S = 0,4430$ ha

***S totala cai de comunicatii si transporturi* $S = 1,7915$ ha**

Cai de comunicatie si transporturi

1) Existent $S = 18,3095$ ha

2) Extinderi propuse $S = 2,4353$ ha

3) TOTAL PROPUS $S = 20,7448$ ha

***cai de comunicatii si transporturi pe total comuna* $S = 20,7448$ ha**

3.7.2.6. Spatii verzi,

Romanesti

Existent $S = 0,6212$ ha

Extinderi propuse: $S = 0,0000$ ha

***S totala spatii verzi* $= 0,6212$ ha**

Colonia Fabricii

Existent $S = 0,1174$ ha

Extinderi propuse $S = 0,0000$ ha

***S totala spatii verzi* $= 0,1174$ ha**

Luncanii de Jos

Existent $= 0,0000$ ha

Extinderi propuse $S = 0,0739$ ha

***S totala spatii verzi* $= 0,0739$ ha**

Spatii verzi

1) Existent $S = 0,7386$ ha

2) Extinderi propuse **S= 0,0739 ha**
3) TOTAL PROPUS **S= 0,8125 ha**

Spatii verzi pe total comuna S= 0,8125 ha

3.7.2.7. Agreement: sport, turism

Se propun zone agreement: sport si turism în cadrul intravilanelor, si in trupuri. In zonele de protectie afectate de echiparea tehnico- edilitara, precum si in preajma cimitirelor- se prevad spatii verzi cu locuri de agreement, si sport.

Romanesti

Existent S=0,7653 ha
Extinderi propuse: S= 13.1500 ha
UTR 7 (Trup2) S= 4,1300 ha
UTR 7 (Trup3) S= 7,4200 ha
UTR 7 (Trup4) S= 1,6000ha
S totala agreement: sport, turism = 13,9153 ha

Tomesti

Existent S=0,1744 ha
Extinderi propuse: S= 0,0000ha
S totala agreement: sport, turism = 0,1744 ha

Colonia Fabricii

Existent S=0,0000 ha
Extinderi propuse: S= 2,1607ha
UTR 1 (ZONA 1) S=0,6627
UTR 2 (Zona 2) S= 0,8100 ha
UTR 4 (Zona 4) S= 0,6880 ha
S totala agreement: sport, turism = 2,1607 ha

Valea Lui Liman :

Existent S=4,1173 ha
Extinderi propuse: S= 1,3093 ha
UTR 1 (Zona 1) S= 0,8893ha
UTR 1 (Zona 2) S= 0,4200 ha
S totala agreement: sport, turism = 1,3093ha

Colonia Fabricii si Valea lui Liman

Existent S= 4,1173 ha
Propus S= 3,4700 ha
S totala agreement: sport, turism = 7,5873 ha

Luncanii de Jos

Existent S=0,1046 ha
Extinderi propuse: S= 1,6026 ha

UTR 4 (Trup 4) S= 1,6026 ha

S totala agreement: sport, turism = 1,7072 ha

Agreement: sport, turism

1) Existent S= 5,1616 ha

2) Extinderi propuse S= 18,2226 ha

3) TOTAL PROPUS S= 23,3842 ha

Agreement: sport, turism pe total comuna S=23,3842 ha

3.7.2.7. Echipare tehnico edilitara

Colonia Fabricii

Existent S=0,0440 ha

Extinderi propuse: S= 0,6358 ha

UTR 1 (trup 1) S=0,6358 ha

S totala Echipare tehnico edilitara =0,6798 ha

Valea Lui Liman

Existent S=0,1495 ha

Extinderi propuse: S= 0,0000 ha

S totala Echipare tehnico edilitara =0,1495 ha

S totala Echipare tehnico edilitara =0,8293 ha

Echiparea tehnico-edilitara :

1) Existent S= 0,1935 ha

2) Extinderi propuse S= 0,6358 ha

3) TOTAL PROPUS S= 0,8293 ha

Echiparea tehnico-edilitara pe total comuna S= 0,8293 ha

3.7.2.8. Gospodarie comunala

Romanesti

Existent S=1,1047 ha UTR 1

Extinderi propuse: S= 0,000 ha

S totala Gospodarie comunala = 1,1047 ha

Toomesti

Existent UTR 1 S= 0,8664 ha

Existent S= 0,6004 ha

S= 0,2660 ha

Extinderi propuse S= 0,4100 ha

S totala Gospodarie comunala = 1,2764 ha

Balosesti

Existent S= 0,0000 ha

Extinderi propuse S= 0,4000 ha

UTR 2 (TRUP 2) - cimitir existent - S= 0,4000.

S totala Gospodarie comunala S = 0,4000 ha

Colonia Fabricii

Existent S= 0,0000

UTR 2(Zona 2) - respectiv - cimitir existent S=0,3800 ha.

UTR 8(TRUP 2) – respectiv- cimitir penticostal existent- S= 0,2400 ha.

S totala Gospodarie comunala S = 0,6200

Valea Lui Liman

Existent S= 0,0000 ha

extinderi propuse S= 0,0000 ha

S totala Gospodarie comunala S = 0,6200

Luncanii de Jos

Existent UTR 1 S= 0,1,4115 ha

extinderi S= 0,0000 ha

S totala Gospodarie comunala = 1,4115 ha

Luncanii de Sus

Existent S= 0,0000 ha

Extinderi propuse S= 0,2877 ha

UTR 4 Zona 1, S= 0,2877 ha

S totala Gospodarie comunala = 0,2877 ha

gospodarie comunala

1)Existent S= 3,3826 ha

2)Extinderi propuse S= 1,7177ha

3)TOTAL PROPUS S= 5,1003 ha

Gospodarie Comunala pe total comuna S= 5,1003 ha

3.7.2.9. Alte zone functionale

Alte zone funcționale sunt reprezentate de ape – respectiv - terenuri aflate permanent sub ape, si terenuri neproductive

Din categoria apelor, TH

Romanesti

Existent S= 4,2578 ha

UTR 1 S=4,2578 ha

Extinderi propuse S= 0,1850 ha

UTR 7 (TRUP 3) S=0,1850 ha

S totala ape = 4,4428 ha

Tomesti

Existent S= 1,4145 ha

UTR 1 S=1,4145 ha

Extinderi propuse S= 0,5978 ha

UTR 3 (ZONA 6)) S=0,5978 ha

S totala ape = 2,0123 ha

Balosesti

Existent S= 0,4061 ha

UTR 1 S=0,4061 ha

Extinderi propuse S= 0,0000 ha

S totala ape =0,4061 ha

Colonia Fabricii si Valea lui Liman

Existent S= 2,1151 ha

Extinderi propuse S=0,1927 ha

Valea lui Liman UTR 2(ZONA 2) S= 0,1927 ha

S totala ape =2,3078 ha

Luncanii de Jos

Existent S= 3,8381 ha

UTR 1 S=3,8381 ha

Extinderi propuse S= 0,1517 ha

UTR 3 S=0,1275 ha

UTR 4 S=0,0242 ha

S totala ape =3,9898 ha

Ape:

1)Existent S= 12,0316 ha

2)Extinderi propuse S= 1,1272 ha

3)TOTAL PROPUS S= 13,1588 ha

ape pe total comuna S= 13,1588 ha

Din categoria terenuri neproductive N

Romanesti S=1,9331 ha,

Tomesti S= 1,8037 ha,

Balosesti S= 1,0485 ha,

Colonia Fabricii si Valea Lui Liman S= 0,3354 ha,

Luncanii de Sus S=0,0000 ha

Luncanii de Jos S= 2,1903 ha,

terenuri neproductive

1)Existent S= 7,2300 ha

2)Extinderi propuse S= 0,0000 ha

3)TOTAL PROPUS S= 7,2300 ha

Terenuri neproductive pe total comuna S= 7,2300 ha

3.7.3 BILANT TERITORIAL

3.7.3.2. Bilant teritorial al suprafetelor cuprinse in intravilanul propus

Bilanțul teritorial privind situația propusă a intravilanului este prezentat pe fiecare localitate în parte dar și la nivelul întregii comune:

*Tabel Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în intravilanul propus
al localității **ROMANESTI***

Zone funcționale	Suprafața (ha)			Procent % din total intravilan
	trup.principal	Trupuri izolate	TOTAL	
LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	63,5969	0,0000	63,5969	63,54
UNITĂȚI INDUSTRIALE/ AGROINDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	4,3896	0,0000	4,3896	4,39
CONSTRUCȚII TEHNICO- EDILITARE	0,0000	0,0000	0,000	0,00
INSTITUȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC	1,3909	0,0000	1,3909	1,39
CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT RUTIER	6,4429	0,1787	6,6216	6,62
SPAȚII VERZI, SPORT, TURISM				
-spatii verzi	0,6212	0,0000	0,6212	0,62
-sport, turism	0,7653	13,1500	13,9153	13,90
CULT	0,5454	1,5320	2,0774	2,07
GOSPODĂRIE COMUNALĂ, CIMITIRE	1,1047	0,0000	1,1047	1,10
APE	4,2578	0,1850	4,4428	4,44
NEPRODUCTIV	1,9331	0,0000	1,9331	1,93
TOTAL INTRAVILAN PROPUȘ			100,0935	100,00

*Tabel Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în intravilanul propus
al localității **TOMESTI***

Zone funcționale	Suprafața (ha)			Procent % din total intravilan
	Tomesti trup.principal	Trupuri izolate	TOTAL	
LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	29,7952	0,0000	29,7952	48,98
ZONA MIXTA – LOCUINTE SI AGREMENT,SPORT,TURISM	5,3638	0,0000	5,3638	8,82
ZONA MIXTA – LOCUINTE, AGREMENT,SPORT,TURISM SI INSTITUTII PUBLICE	10,3837	0,0000	10,3837	17,07
UNITATI INDUSTRIALE/ AGROINDUSTRIALE SI	6,1789	0,0000	6,1789	10,16

DEPOZITARE				
INSTITUȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC	0,3639	0,0000	0,3639	0,60
CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT RUTIER	3,3249	0,0000	3,3249	5,47
SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, TURISM				
-spatii verzi	0,0000	0,0000	0,0000	0,00
-sport,agremente, turism	0,1744	0,0000	0,1744	0,29
CONSTRUCȚII TEHNICO-EDILITARE	0,0000	0,00	0,0000	0,00
CULT	0,1604	0,0000	0,1604	0,27
GOSPODĂRIE COMUNALĂ, CIMITIRE	1,2764	0,0000	1,2764	2,10
APE	2,0123	0,00	2,0123	3,31
NEPRODUCTIV	1,8037	0,00	1,8037	2,97
TOTAL INTRAVILAN PROPUȘ		60,8376		100,00

*Tabel Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în intravilanul propus al localității **BALOSEȘTI***

Zone funcționale	Suprafața (ha)			Procent % din total intravilan
	trup.principal	Trupuri izolate	TOTAL	
LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	22,4985	0,0000	22,4985	86,48
UNITĂȚI IND. PRODUCT/DEPOZITARE	0,0000	0,0000	0,0000	0,00
UNITĂȚI AGRO-INDUSTR/DEPOZITARE	0,00	0,0000	0,0000	0,00
INSTITUȚII ȘI SERVICII PUBLICE	0,0739	0,0000	0,0739	0,29
CĂI DE COMUNICAȚIE RUTIERA	1,4219	0,0000	1,4219	5,47
SPAȚII VERZI	0,0000	0,0000	0,0000	0,00
SPORT, TURISM -spatii verzi -sport/-turism	0,0000	0,0000	0,0000	0,00
CONSTRUCȚII TEHNICO- EDILITARE	0,0000	0,0000	0,0000	0,00
CULT	0,1658	0,0000	0,1658	0,64
GOSPODĂRIE COMUNALĂ, CIMITIRE	0,0000	0,4000	0,4000	1,53
APE	0,4061	0,0000	0,4061	1,56

NEPRODUCTIV	1,0485	0,0000	1,0485	4,03
TOTAL INTRAVILAN PROPOS	26,0120	100,00		

*Tabel Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în intravilanul propus
al localității COLONIA FABRICII+ VALEA LUI LIMAN*

Zone funcționale	Suprafața (ha)			Procent % din total intravilan
	- trup principal	Trupuri izolate	TOTAL	
LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	9,7597	0,5200	10,2797	30,77
UNITĂȚI INDUSTRIALE/ AGROINDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	2,7091	0,0000	2,7901	8,35
CONSTRUCTII TEHNICO- EDILITARE	0,8293	0,0000	0,8293	2,48
INSTITUȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC	1,5844	0,0000	1,5844	4,74
CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT	3,3170	0,0000	3,3170	9,93
SPAȚII VERZI, SPORT, TURISM				
-spatii verzi	0,1174	0,0000	0,1174	0,35
-sport, turism	7,5873	0,0000	7,5873	22,71
ZONA MIXTA – AGREMENT, TURISM/ TABARA SPIRITUALA	3,4352	0,0000	3,4352	10,28
CULT	0,2072	0,0000	0,2072	0,62
GOSPODĂRIE COMUNALĂ,CIMITIRE	0,3800	0,2400	0,6200	1,86
APE	2,3078	0,0000	2,3078	6,91
NEPRODUCTIV	0,3354	0,0000	0,3354	1,00
TOTAL INTRAVILAN PROPOS	33,4108	100,00		

*Tabel 34 Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în intravilanul
propus
al localității LUNCANII DE SUS*

Zone funcționale	Suprafața (ha)			Procent % din total intravilan
	Trup principal	Trupuri izolate	TOTAL	
LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	25,2702	0,0000	25,2702	77,35
ZONA MIXTA – LOCUINTE SI AGREMENT,SPORT,TURISM	1,9200	0,0000	1,9200	5,88
ZONA MIXTA UNITATI AGROINDUSTRIALA SI DEPOZITARE, AGREMENT,TURISM		2,9100	2,9100	8,91
CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI	1,7915	0,0000	1,7915	5,48

TRANSPORT RUTIER				
SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, TURISM				
-spatii verzi	0,0000	0,00	0,0000	0,00
-sport,agremente,turism	0,0000	0,00	0,0000	5,88
CULT	0,0000	0,4900	0,4900	1,50
GOSPODĂRIE COMUNALĂ, CIMITIRE	0,2877	0,00	0,2877	0,88
APE	0,0000	0,0000	0,0000	0,00
NEPRODUCTIV	0,0000	0,0000	0,0000	0,00
TOTAL INTRAVILAN PROPUȘ		32,6694		100,00

Tabel 33 Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în intravilanul propus al localității LUNCANII DE JOS

Zone funcționale	Suprafața (ha)			Procent % din total intravilan
	Trup.principal	Trupuri izolate	TOTAL	
LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	32.8323	1,5676	34,3999	69,96
UNITĂȚI INDUSTRIALE/ AGROINDUSTRIALE SI DEPOZITARE	0,4410	0,0000	0,4410	0,90
INSTITUȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC	0,3595	0,0000	0,3595	0,73
CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT RUTIER	4,2679	0,0820	4,2679	8,68
SPAȚII VERZI, SPORT, TURISM				
-spatii verzi	0,0000	0,0739	0,0739	0,15
-agrement,sport,turism	0,1046	1,6026	1,7072	3,47
CONSTRUCȚII TEHNICO-EDILITARE	0,0000	0,0000	0,0000	0,00
CULT	0,4088	0,0000	0,4088	0,83
GOSPODĂRIE COMUNALĂ, CIMITIRE	1,4115	0,0000	1,4115	2,87
APE	3,8381	0,1517	3,9898	8,12
NEPRODUCTIV	2,1093	0,0000	2,1093	4,45
TOTAL INTRAVILAN PROPUȘ		49,1688		100,00

Bilanțul teritorial pe întreaga comună releva proporțiile funcțiunilor în cadrul comunei.

S COMUNA 302,1921 ha.

-	EXISTENT	PROPUȘ	TOTAL	%
<u>LOCUINTE</u>	148,1130	37.7247	185.8377	61,50

<u>INST SI SERVICII</u>	3.6806	0,0920	3,7726	1,25
<u>IND/AGRO/DEPOZITE</u>	4,3647	9,4349	13,7996	4,57
<u>EDILITARE</u>	0,1935	0,6358	0,8293	0,27
<u>DRUMURI</u>	18,3095	2,4353	20,7448	6,86
<u>SPATII VERZI</u>	0,7386	0,0739	0,8125	0,27
<u>AGREMENT</u>	5,1616	18,2226	23,3842	7,74
<u>CULT</u>	3,0196	0,4900	3,5096	1,16
<u>G. C.</u>	3,3826	1,7177	5,1003	1,69
<u>APE</u>	12,0316	1,1272	13,1588	4,35
<u>NEPRODUCTIV</u>	7,2300	0,0000	7,2300	2,39
<u>ZONE MIXTE</u>		24,0127	24,0127	7,95
<u>TOTAL</u>	206,2253	95,9668	302,1921	100%

3.8. MĂSURI ÎN ZONELE CU RISCURI NATURALE ȘI TEHNOLOGICE

3.8.1. Riscuri naturale

Cele mai importante riscuri naturale de pe teritoriul comunei Tomești sunt inundatiile, eroziunile și, limitat, alunecările de teren. Din punct de vedere seismic, situația comunei nu diferă de cea a restului teritoriului județean.

Conform analizei din faza “Situația existentă” a PUG-ului, aceste riscuri se referă la:

- Valea Begăi Luncani, unde, în urma ploilor torențiale, se inundă în zonele Românești, Tomești, Colonia Fabricii și Luncanii de Jos, câteva zeci de hectare de teren arabil sau neproductiv
- văile secundare ale afluenților Begăi Luncani, unde, în anumiți ani, au fost inundate de asemenea câteva hectare de teren
- văile de-alungul drumurilor, învecinate așezărilor, unde se semnalează eroziuni datorate torențelor și despaduririlor; ele nu fac parte din intravilan, dar sunt limitrofe și îl influențează
- cativa versanți la Românești și Luncanii de Jos care prezintă pericol de alunecare
- potențialitatea unor fenomene seismice, datorită influențelor (reduse) dinspre sudul Banatului

3.8.2. Măsurile care se impun sunt următoarele:

- completarea amenajării tuturor albiilor raurilor sau paraurilor care provoacă inundatii
- evitarea amenajărilor și interzicerea construirii în zone inundabile sau alte zone cu riscuri naturale sau care pot provoca distrugerii ale mediului natural
- lucrări specifice de evitare a eroziunilor (impaduriri, indiguiri etc.)
- control și protecție pentru fondul forestier existent, în scopul însănătoșirii și reabilitării
- lucrări specifice pentru preîntâmpinarea alunecărilor de teren În scopul evitării apariției altor zone sau puncte critice, se impune exercitarea unui control sever al despaduririlor și asupra posibilelor poluanți, mai cu seama ca urmare a măsurilor de activare a unor funcții economice care pot influența mediul natural

- Extinderea suprafețelor împădurite pentru a reduce procesele de eroziune în zonele cu versanți înclinați, a alunecărilor de teren, dar și pentru diminuarea debitelor torenților sau pentru protecția culturilor agricole. Nu trebuie omis nici rolul de regulator climatic local pe care-l are pădurea, respectiv pentru creșterea calității aerului. În vederea plantării de specii lemnoase sunt preferate speciile cu acumulări superioare de biomasă în noile condiții de mediu.
- Împădurirea unor terenuri degradate și a unor terenuri marginale, necorespunzătoare pentru o agricultură eficientă. De asemenea, este indicată și plantarea de perdele forestiere de protecție a câmpurilor agricole, a cursurilor de apă și a căilor de comunicație, pentru protecția antierozională a terenurilor în pantă.
- Măsuri de apărare a integrității fondului forestier, prin interzicerea schimbării utilizării terenurilor cu păduri.
- Efectuarea de lucrări hidrotehnice care au ca scop protecția populației și a bunurilor, concretizate, în principal, prin: îndiguiri în zonele de luncă, regularizări de albie și construcție de lacuri de acumulare. Aceste lucrări se fac în concordanță cu hărțile de risc la inundații existente, iar în cazul în care aceste hărți se dovedesc incorecte, dezvoltarea de noi studii necesare fundamentării măsurilor de adaptare la inundații.
- Modificarea infrastructurilor existente în vederea unei mai bune regularizări a debitelor lichide a căror distribuție în timp se va modifica ca urmare a schimbărilor climatice.
- Implementarea unor soluții pentru colectarea mai eficientă a apei din precipitații și utilizarea ei în activități economice (ex: agricultură).
- Asigurarea unei mai bune colectări a apelor pluviale din rețeaua stradală.
- Interzicerea constuirii în zonele inundabile.
- Măsuri pentru eficientizarea utilizării apei prin reabilitarea instalațiilor de transport și prin modificări tehnologice.
- Protejarea solurilor împotriva eroziunii hidrice și scurgerii în suprafață prin măsuri agroameliorative specifice (ex: lucrarea solului pe versanți pe direcția curbelor de nivel; arătura adâncă de toamnă, răsturnarea brazdei spre amonte, subsolajul, amplasarea culturilor în fâșii alternative eventual intercalate cu bezni-tampon, drumurile de exploatare dintre parcele să fie orientate pe direcția curbelor de nivel, evitarea pășunatului pe versanții înclinați în perioadele cu sol foarte umectat etc.).
- Protejarea terenurilor împotriva eroziunii în adâncime are ca scop general reducerea afluxului de apă din bazinul formațiunii de eroziune în adâncime, reducerea pantei de scurgere pe firul principal și protejarea malurilor. Pe firul formațiunilor de eroziune liniară, de tipul ogașelor, ravenelor sau torenților se vor realiza după caz: praguri, gabioane sau baraje.
- Protejarea terenurilor utilizate ca pajiști prin cultivarea de plante amelioratoare și bune protectoare contra eroziunii.
- Protejarea solurilor împotriva formării excesului de apă și al sărăturării (prin crearea de rigole temporare de evacuare a surplusului de apă care apare în perioadele ploioase).

- Măsuri de atenuare a secetei pedologice (prin cultivarea speciilor, soiurilor, hibridilor rezistenți la secetă; măsuri de captare a apei pe terenurile în pantă).
- Protecția solurilor împotriva poluării prin utilizarea unor instalații de epurare a apelor uzate și a tehnologiilor adecvate de prelucrare a produselor reziduale. De asemenea, administrarea îngrășămintelor și pesticidelor trebuie să se realizeze cu precauție;
- Cultivarea de genotipuri rezistente la condițiile limitative de vegetație (secetă, excese de umiditate, temperaturi ridicate etc.).
- Cultivarea unui număr ridicat de varietăți de plante, cu perioada de vegetație diferită, pentru o mai bună valorificare a condițiilor climatice.
- Folosirea culturilor mixte, culturi intercalate, culturi permanente, culturi duble pe aceleași parcele sau în cadrul fermei pentru creșterea biodiversității.
- Pentru păstrarea biodiversității aplicarea unor măsuri de management a habitatelor naturale în vederea stopării degradării acestora ca urmare a schimbărilor climatice. De asemenea, trebuie avută în vedere reducerea activităților care afectează speciile vulnerabile (ex: exploatare forestieră, activități agricole sau industriale).
- Construirea după caz a facilităților care să asigure tranzitul animalelor sălbatice a căror habitat este fragmentat de drumuri, prin construcția de pasaje verzi.
- În cazul fenomenelor extreme asigurarea unor sisteme de prevenire și intervenție rapidă eficientă.
- Încurajarea transporturilor alternative cu impact redus asupra mediului.
- Măsuri de promovare a producerii de energie din resurse regenerabile.
- Racordarea la sistemul național anti grindină, care să permită intervenția rapidă în cazul dezvoltării formațiunilor noroase cu dezvoltare verticală care pot furniza precipitații solide în sezonul cald, acestea putând afecta culturile agricole.
- Reducerea emisiilor gazelor cu efect de seră
- o Măsurile de amenajare a teritoriului să țină cont de efectele schimbărilor climatice.

3.8.3. Măsuri de protecție împotriva inundațiilor și de diminuare a riscurilor producerii unor inundații

- o În conformitate cu Planul de management al riscului la inundații, pe raza UAT Tomesti sunt propuse măsuri de stabilizare a albiei prin lucrări hidrotehnice: zid de sprijin mal stâng și mal drept în zona Tomesti și Romanesti, în lungime de 14,78 km.
- o În planul de investiții al ABA Banat, începând cu anul 2018 este prevăzută lucrarea "Amenajare rau Bega și afluenți pe sector Curtea – Valea lui Liman".
- o ABA Banat a implementat proiectul "Planul pentru prevenirea, protecția și diminuarea efectelor inundațiilor în spațiul hidrografic Banat", proiect cu finanțare europeană, având ca scop elaborarea hărților de hazard la inundații. Prin elaborarea acestor hărți de hazard (inundabilitate) pe

cursurile de apa din spatiul hidrografic Banat, se pot reprezenta zonele potential inundabile la diverse probabilitati de depasire a debitului maxim.

- Conform hartilor de hazard si risc la inundatii elaborate de catre A.N. Apele Romane, in scenariul cu probabilitate medie (pentru debite maxime cu probabilitate de depasire 1% – respectiv inundații care se pot produce o dată la 100 de ani) sunt incluse localitatile Romanesti, Tomesti, Colonia Fabricii, Valea lui Liman si Luncanii de Jos, toate aceste localitati fiind strabatute de Raul Bega.

3.9 DEZVOLTAREA ECHIPARII EDILITARE(actualizat)

3.9.1. Gospodarierea apelor

Pentru proiectul “Alimentarea cu apa, canalizarea menajera si epurarea apelor uzate in localitatea Colonia Tomesti, comuna Tomesti, judetul Timis” a fost emisa autorizatia de gospodarire a apelor nr. 478 din 29.11.2017.

Operatorul regional AQUATIM are cuprins in “Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apa si apa uzata in judetul Timis, in perioada 2014 – 2020” investitii privind modernizarea sistemului de alimentare cu apa si o statie de epurare noua in aceasta localitate, conform avizului de gospodarire a apelor nr. ABAB – 167/ 17.07.2017.

3.9.1.1.Situatia existenta

In prezent, in localitatile Romanesti, Tomesti, Balosesti, Valea lui Liman, Luncanii de Sus si Luncanii de Jos nu exista retea de alimentare cu apa potabila.

Localitatea Colonia Fabricii (Colonia Tomesti)

In prezent, sistemul de alimentare cu apa al localitatii Colonia Fabricii (Colonia Tomesti) este format din:

- captare;
- aductiune;
- statie de tratare;
- rezervor de inmagazinare;
- statie de pompare;
- retea de distributie.

Captarea

Captarea apei se realizeaza din paraul Valea lui Liman, malul drept, in sectiunea amonte confluenta Valea lui Liman – Bega, prin intermediul prizei de captare, situata in amonte de uzina de apa la o distanta de aproximativ 1,8 km.

Captarea este compusa din:

- prag (baraj) prevazut cu o gura de captare de 1,0 x 0,8 x 0,9 m cu gratar metalic;
- deznisipator cu dimensiuni 8,0 x 0,7 m, care dispune de un camin prevazut cu vana de inchidere (la intrarea in deznisipator), instalatie de spalare si camin de vizitare (la iesire).

Aductiunea

Apa bruta de la priza de captare ajunge la gospodaria de apa prin intermediul unei conducte de aductiune realizata din teava de otel Dn 200 mm, care are o lungime de aproximativ 1.800 m pana la statia de tratare. Pe conducta de aductiune este montat un apometru Zenner Dn 150 $Q_n = 150 \text{ m}^3/\text{h}$, in baza caruia se face decontarea conform abonamentului de utilizare al resurselor de apa inchiat cu Administratia Bazinala de Apa Banat.

Tratarea apei

Apa captata este tratata in statia de tratare dimensionata pentru un debit $Q = 14 \text{ l/s}$, care are urmatorul flux tehnologic:

- tratarea chimica (gospodaria de reactivi) cuprinde: tratarea cu sulfat de aluminiu si var, canalul de amestec cu sicane si camera de reactie turbionara;
- decantarea se realizeaza intr-un decantor de tip vertical din beton armat cu
 $D = 7,0 \text{ m}$ si $V = 200 \text{ mc}$, amplasat in vecinatatea gospodariei cu reactivi;
- filtrarea apei se realizeaza in 4 filtre rapide cu nivel liber (cu strat filtrant de granulat $1 - 3 \text{ mm}$ cu o capacitate de filtrare de 14 l/s);
- dezinfectia apei se realizeaza cu ajutorul unei statii de clorinare cu clor gazos de tip CLORMIX.

Inmagazinare

Inmagazinarea apei se realizeaza intr-un rezervor de 200 mc amplasat in subsolul uzinei de apa. Aceasta asigura si rezerva intangibila de 54 mc apa pentru stingerea unui eventual incendiu.

Statia de pompare

Distributia apei din rezervor la consumatori este realizata prin intermediul unei statii de pompare echipata cu electropompe de tip GRUNDFOS 1A + 1R, avand $Q = 11,6 \text{ mc/h}$ si $H = 55 \text{ mCA}$, care asigura debitul si presiunea necesare atat alimentarii cu apa a consumatorilor, cat si in caz de incendiu.

Reteaua de distributie apa

Reteaua de distributie a apei are o lungime de 3200 m si este realizata din:

- conducte PE – HD cu De. $90 - 110 \text{ mm}$ – $L = 2850 \text{ m}$;
- teava de otel Dn 200 m – $L = 350 \text{ m}$.

Alimentarea cu apa a consumatorilor se face prin intermediul bransamentelor (82 gospodarii, 20 agenti economici si 7 institutii publice).

3.9.2 Alimentarea cu apa

3.9.2.1. Surse de apa

Rezervele de ape subterane si distributia lor spatiala sunt legate de insusirile hidrografice ale rocilor care alcatuiesc principala forma de relief.

Apele freatice nu au o extindere foarte mare in zona studiata. Adancimea stratului acvifer la Tomesti este de $0,8 \text{ m}$, iar la Luncani $0,5 - 2,0 \text{ m}$.

Pe sisturile cristaline ale Muntilor Poiana Rusca, apele freatice sunt discontinue si se intalnesc in zona de grohotisuri, in patura de materiale deluviale sau in conurile de dejectie si in depozitele aluviale din albia raurilor. Intretinand suprafat scoartei terestre, apele freatice dau nastere la izvoare, care sunt de tipul celor descendente si sunt raspandite la baza versantilor, la contactul dintre rama muntoasa si depozitele sedimentare, fiind mai frecvente in zona satelor Luncanii de Jos si Tomesti.

Apele freatice prezinta o abundenta continua tot timpul anului si au un drenaj liber, fiind folosite predominant pentru nevoile gospodaresti si ale industriei locale. Pe teritoriul comunei sunt prezente si o serie de izvoare de apa calda. Comuna este strabatuta de unul dintre cele mai importante rauri ale zonei - Bega (Bega Luncani). El structureaza 5 dintre asezarile comunei: Luncanii de Jos, Valea lui Liman, Colonia Fabricii, Tomesti si Romanesti. Pe intinsul teritoriu al comunei exista deasemenea cativa afluenti: Bega Poieni (care se varsa in Bega Luncani aproape de Romanesti), Vadana (in zona Balosesti) si un evantai de afluenti al Begai Luncani, care coboara dinspre Muntii Poiana Ruscai. Singura asezare care nu beneficiaza de prezenta vreunei ape de suprafata este Luncanii de Sus.

In privinta fluctuatiilor de debit, pentru Bega Luncani, pana in ultimii ani, se considera ca raul nu creeaza probleme deosebite. In perioadele de precipitatii abundente (primavara-vara) se inregistrau doar inundatii locale (in avalul Luncanilor de Jos, Coloniei, Tomestilor si Romanestilor), fara sa afecteze asezarile propriu-zise. Marile debite din primavara anului 2000 au afectat, insa, tot lantul de asezari de pe vale (au fost inregistrate si victime umane), instalatiile, drumurile, astfel incat s-au impus lucrari specifice, care sunt in curs de executare.

Cursurile de apa din domeniul public inscrise in patrimoniul ABA Banat aflate pe teritoriul UAT Tomesti sunt:

- r. Bega, cod cadastral V-1
- pr. Stilpul, cod cadastral V-1.a
- pr. Piriul Mare, cod cadastral V-1.1
- pr. Bega Poienilor, cod cadastral V-1.2
- pr. Pustiul, cod cadastral V-1.2.2
- pr. Vadana, cod cadastral V-1.

3.9.2.2. Extinderea rețelor de alimentare cu apă:

Sistemul de alimentare cu apă Tomești

Figura nr -1 Harta Sistemului de Alimentare cu Apă Tomești

Lucrările propuse sunt reprezentate de:

- Reabilitarea captării apei de suprafață;
 - Conductă de aducțiune de la priza de apă Bega la GA nouă Colonia Fabricii, PEID, PN 6, Dn 110,
 - Conductă de transport GA nouă Colonia Fabricii - rețea existentă Colonia Fabricii, PEID, PN 6, De 125,
 - Conductă de transport de la rețeaua existentă Colonia Fabricii la rețeaua existentă în Tomești, PEID, PN 6, Dn 110,
 - Gospodărie de apă nouă Colonia Fabricii, care va cuprinde:
 - stație de tratare, $Q = 2,93 \text{ l/s}$;
 - două rezervoare $V = 2 \times 100 \text{ m}^3$;
 - Rețele de distribuție noi în Tomești, PEID, De 110, lungime 4051 m.
- Lucrările se vor executa pe Strada Principală.

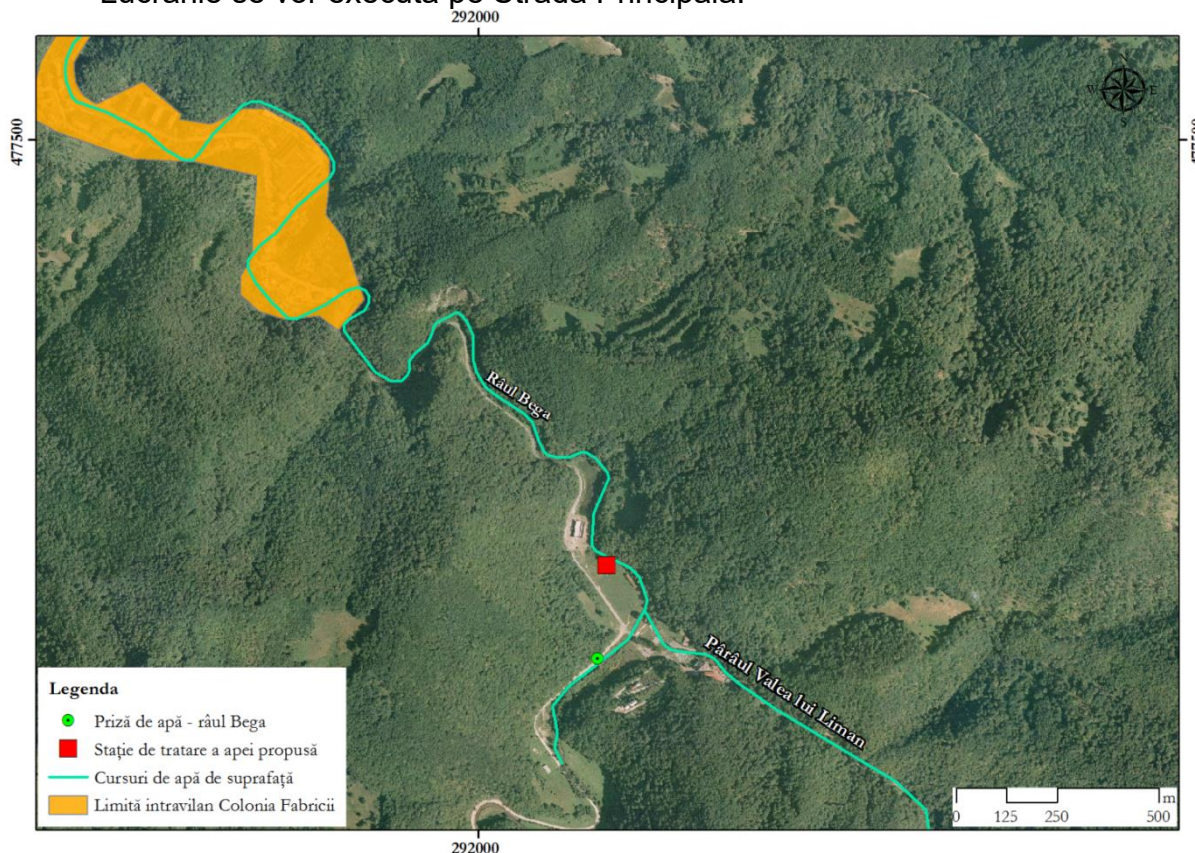

Figura nr. -2 Localizarea sursei de apă și a stației de tratare propusă în cadrul sistemului de alimentare cu apă Tomești

Priza de apă existentă va fi igienizată și reabilitată din punct de vedere structural:

- Realizarea tuturor lucrărilor civile de renovare/modernizare necesare, care să faciliteze funcțiile descrise în cerințele de proces, lucrări mecanice, de instrumentație, control și automatizare, asigurarea accesului facil la echipamente;
- Demontarea și îndepărtarea echipamentul mecanic și electric existent uzat;
- Demontarea toate postamentele și elementele constructive redundante;

- Repararea și recondiționarea prizei de apă – repararea fisurilor, repararea segregărilor, lucrări de pasivare a armăturilor și de refacere a stratului de acoperire cu beton, tencuire, etc;
- Protecția tuturor elementelor componente ale prizei de apă (planșeu, pereți exteriori, pereți interiori, etc.) pe toată suprafața interioară, cu materiale care să asigure impermeabilitatea la apă;
- Înlocuirea confecțiilor metalice cum ar fi scări, balustrade, trape de acces, etc.

Se vor înlocui toate echipamentele hidromecanice (stavile, vane, etc.) și se vor monta următoarele echipamente/ instalații:

- În cadrul prizei de apă se vor monta 1+1 pompe submersibile cu următoarele caracteristici: $Q_{pompă}=5 \text{ l/s}$, $H = 10 \text{ m}$;
- Stavile de izolare electrice
- Toate conductele, fittingurile și armăturile pentru reabilitarea instalațiilor hidraulice interioare ale prizei de apă (conducte de intrare, ieșire, preaplin, golire, aerisire, vane etc).

De asemenea se vor instala un traductor pentru măsurarea continuă a nivelului în priza de apă și un traductor de turbiditate, ce va fi montat amonte de priza de apă, care la o valoare prestabilită va închide stavilele de la priza de apă și va opri stația de pompare.

De-a lungul conductei de aducțiune de la priza de apă Bega la GA Colonia Fabricii s-au prevăzut 2 subtraversări de drum județean. Pe traseul conductei de transport de la rețeaua existentă Colonia Fabricii la rețeaua existentă în Tomești s-a prevăzut o subtraversare a unui curs de apă. Pe traseul rețelei de distribuție s-au prevăzut 4 subtraversări de cursuri de apă.

3.9.2.3. Lucrări proiectate la alimentare cu apă, canalizare menajeră și pluvială

Terenurile pe care sunt propuse lucrările edilitare de apă și canalizare pentru comuna Tomești aparțin domeniului public (terenuri ale primăriei, strazi, zona de protecție a strazilor) și sunt în administrarea primăriei.

Sistemele centralizate de alimentare cu apă și canalizare proiectate sunt prezentate mai jos.

Debite de calcul privind

1) Alimentare cu apă :

Necesarul de apă s-a determinat în baza STAS 1343-1:2006 "Alimentari cu apă. Determinarea cantităților de apă potabilă pentru localități urbane și rurale", STAS 1343/2-1989 "Alimentari cu apă. Determinarea cantităților de apă pentru unități industriale" și STAS 1478/1990 "Alimentarea cu apă la construcții civile și industriale"

Debitele specifice avute în vedere pentru dimensionarea sursei sunt:

- 120 l/om, zi pentru persoane - gospodării
- 100 l/om, zi pentru persoane - casute de odihnă
- 40 l/om, zi pentru angajați
- 200 l/om, zi pentru persoane – pensiuni, motel
- 20 l/om, zi pentru cantina, restaurant, vizitatori zona turistică
- 15 l/om, zi pentru persoane – scena, teatru

Românești

$$\begin{aligned} Q_{S\ ZI\ MED} &= 318,27\ mc/zi = 3,68\ l/s \\ Q_{S\ ZI\ MAX} &= 413,75\ mc/zi = 4,79\ l/s \\ Q_{S\ O\ MAX} &= 36,20\ mc/h = 10,06\ l/s \end{aligned}$$

Tomești

$$\begin{aligned} Q_{S\ ZI\ MED} &= 228,11\ mc/zi = 2,64\ l/s \\ Q_{S\ ZI\ MAX} &= 296,55\ mc/zi = 3,43\ l/s \\ Q_{S\ O\ MAX} &= 25,95\ mc/h = 7,21\ l/s \end{aligned}$$

Balosesti

$$\begin{aligned} Q_{S\ ZI\ MED} &= 35,20\ mc/zi = 0,41\ l/s \\ Q_{S\ ZI\ MAX} &= 45,77\ mc/zi = 0,53\ l/s \\ Q_{S\ O\ MAX} &= 4,00\ mc/h = 1,11\ l/s \end{aligned}$$

Colonia Fabricii

$$\begin{aligned} Q_{S\ ZI\ MED} &= 90,64\ mc/zi = 1,05\ l/s \\ Q_{S\ ZI\ MAX} &= 117,84\ mc/zi = 1,36\ l/s \\ Q_{S\ O\ MAX} &= 10,31\ mc/h = 2,86\ l/s \end{aligned}$$

Valea lui Liman

$$\begin{aligned} Q_{S\ ZI\ MED} &= 539,10\ mc/zi = 6,24\ l/s \\ Q_{S\ ZI\ MAX} &= 700,83\ mc/zi = 8,11\ l/s \\ Q_{S\ O\ MAX} &= 61,32\ mc/h = 17,03\ l/s \end{aligned}$$

Luncanii de Jos

$$\begin{aligned} Q_{S\ ZI\ MED} &= 75,77\ mc/zi = 0,88\ l/s \\ Q_{S\ ZI\ MAX} &= 98,50\ mc/zi = 1,14\ l/s \\ Q_{S\ O\ MAX} &= 8,62\ mc/h = 2,39\ l/s \end{aligned}$$

Luncanii de Sus

$$\begin{aligned} Q_{S\ ZI\ MED} &= 238,21\ mc/zi = 2,76\ l/s \\ Q_{S\ ZI\ MAX} &= 309,67\ mc/zi = 3,58\ l/s \\ Q_{S\ O\ MAX} &= 27,10\ mc/h = 7,53\ l/s \end{aligned}$$

Canalizare menajeră

Apele colectate în rețeaua de canalizare s-au determinat conform STAS 1846-1/2007" și NP133-2022 "Normativ privind proiectarea, executia și exploatarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare ale localitatilor". Procentul de restituție se considera de 100% din necesarul de apă calculat.

Românești

$$\begin{aligned} Q_{U\ ZI\ MED} &= 318,27\ mc/zi = 3,68\ l/s \\ Q_{U\ ZI\ MAX} &= 413,75\ mc/zi = 4,79\ l/s \\ Q_{U\ MAX\ ORAR} &= 36,20\ mc/h = 10,06\ l/s \end{aligned}$$

Tomești

$$\begin{aligned} Q_{U\ ZI\ MED} &= 228,11\ mc/zi = 2,64\ l/s \\ Q_{U\ ZI\ MAX} &= 296,55\ mc/zi = 3,43\ l/s \\ Q_{U\ O\ MAX} &= 25,95\ mc/h = 7,21\ l/s \end{aligned}$$

Balosesti

$$\begin{aligned} Q_{U\ ZI\ MED} &= 35,20\ mc/zi = 0,41\ l/s \\ Q_{U\ ZI\ MAX} &= 45,77\ mc/zi = 0,53\ l/s \\ Q_{U\ O\ MAX} &= 4,00\ mc/h = 1,11\ l/s \end{aligned}$$

Colonia Fabricii

$$\begin{aligned} Q_{U\ ZI\ MED} &= 90,64\ mc/zi = 1,05\ l/s \\ Q_{U\ ZI\ MAX} &= 117,84\ mc/zi = 1,36\ l/s \\ Q_{U\ O\ MAX} &= 10,31\ mc/h = 2,86\ l/s \end{aligned}$$

Valea lui Liman

$$Q_{UZI\ MED} = 539,10 \text{ mc/zi} = 6,24 \text{ l/s}$$

$$Q_{UZI\ MAX} = 700,83 \text{ mc/zi} = 8,11 \text{ l/s}$$

$$Q_{UO\ MAX} = 61,32 \text{ mc/h} = 17,03 \text{ l/s}$$

Luncanii de Jos

$$Q_{UZI\ MED} = 75,77 \text{ mc/zi} = 0,88 \text{ l/s}$$

$$Q_{UZI\ MAX} = 98,50 \text{ mc/zi} = 1,14 \text{ l/s}$$

$$Q_{UO\ MAX} = 8,62 \text{ mc/h} = 2,39 \text{ l/s}$$

Luncanii de Sus

$$Q_{UZI\ MED} = 238,21 \text{ mc/zi} = 2,76 \text{ l/s}$$

$$Q_{UZI\ MAX} = 309,67 \text{ mc/zi} = 3,58 \text{ l/s}$$

$$Q_{UO\ MAX} = 27,10 \text{ mc/h} = 7,53 \text{ l/s}$$

A. Alimentare cu apă

Romanesti

În localitatea Romanesti se propune realizarea unui sistem centralizat de alimentare cu apă care cuprinde:

A. Gospodărie de apă formată din:

1. Sursa de apă propusă este un foraj de adâncime pentru apă potabilă, echipat cu câmin put forat în care este montată o linie de masură. Debitul necesar la sursă este de $Q_{SURSĂ} = 10,68 \text{ l/s}$.

2. De la foraj la stația de tratare se propune o conductă de aducțiune din PE-HD, Pn 10 atm, De. 90 mm, în lungime totală de 28 m.

3. Pentru potabilizarea apei distribuită la consumatori se propune realizarea unei stații de tratare a apei. După tratare, apa se va descărca în rezervorul de înmagazinare propus. Stația este de tip container utilat cu toată instalația hidraulică și electrică necesară.

3. Rezervorul de înmagazinare și refacere incendiu (54 mc, localitate 501-5000 locuitori) va avea un volum de $V=261 \text{ mc}$ și se va realiza suprateran, de tip cilindric, metalic, hidroizolat.

4. Stația de pompare apă potabilă și incendiu este amplasată lângă rezervorul de înmagazinare și asigură debitul și presiunea necesare alimentării cu apă curentă și pentru stingerea unui eventual incendiu în localitate.

Stația de pompare va fi amplasată într-o construcție uzină tip container din tablă cutată izolată sau panouri sandwich, echipată cu grupuri de pompare și vase hidrofor.

B. Rețeaua de distribuție apă

Se propune pe toate străzile intravilanului, de tip ramificat, realizată din PE-HD, Pn 10 atm, De. 90÷125 mm, în lungime totală de aproximativ 7.900 m. Rețeaua de distribuție va fi mobilată cu hidranți de incendiu și cămine de vane de închidere.

Pentru **Trup 2 UTR 7** care este o zonă de agrement tip scenă, alimentarea cu apă se va face doar pe durata spectacolelor, zona fiind prevăzută cu un rezervor de apă propriu $V=112 \text{ mc}$ și o rețea de alimentare cu apă De. 110 mm, cu lungime de aproximativ $L=380 \text{ m}$.

Pentru **Trup 3 UTR 7** care este o zonă de agrement/sport/ turism se va asigura alimentarea cu apă din sursă proprie funcție de necesități, pe măsură ce zona se va dezvolta.

Pentru **Trup 4 UTR 7** care este o zonă de agrement/sport/ turism se va asigura alimentarea cu apă din sursă proprie funcție de necesități, pe măsură ce zona se va dezvolta.

Tomesti

În localitatea Tomesti se propune realizarea unui sistem centralizat de alimentare cu apă care cuprinde :

A. Gospodarie de apă formată din:

1. Sursa de apă propusă este un foraj de adâncime pentru apă potabilă, echipat cu cămin put forat în care este montată o linie de masura. Debitul necesar la sursă este de $Q_{\text{SURSA}} = 7,83 \text{ l/s}$.

2. De la foraj la statia de tratare se propune o conducta de aducțiune din PE-HD, Pn 10 atm, De. 75 mm, în lungime totală de 20 m.

3. Pentru potabilizarea apei distribuită la consumatori se propune realizarea unei statii de tratare a apei. Apa după tratare se va descărca în rezervorul de înmagazinare propus. Statia este de tip container utilat cu toată instalatia hidraulică și electrică necesară.

3. Rezervorul de înmagazinare și refacere incendiu (54 mc, localitate 501-5000 locuitori) va avea un volum de $V=202 \text{ mc}$ și se va realiza suprateran, de tip cilindric, metalic, hidroizolat.

4. Statia de pompare apă potabilă și incendiu este amplasată lângă rezervorul de înmagazinare și asigură debitul și presiunea necesare alimentării cu apă curentă și pentru stingerea unui eventual incendiu în localitate.

Statia de pompare va fi amplasată într-o construcție uzinată tip container din tablă cutată izolată sau panouri sandwich, echipată cu grupuri de pompare și vase hidrofor.

B. Rețeaua de distribuție apă

Se propune pe toate străzile intravilanului, fiind de tip inelar și parțial ramificat, realizată din PE-HD, Pn 10 atm, De. 90÷140 mm, în lungime totală de aproximativ 5.000 m. Rețeaua de distribuție va fi mobilată cu hidranți de incendiu și cămine de vane de închidere.

Balosesti

În localitatea Balosesti se propune realizarea unui sistem centralizat de alimentare cu apă care cuprinde :

A. Gospodarie de apă formată din:

1. Sursa de apă propusă este un foraj de adâncime pentru apă potabilă, echipat cu cămin put forat în care este montată o linie de masura. Debitul necesar la sursă este de $Q_{\text{SURSA}} = 1,22 \text{ l/s}$.

2. De la foraj la statia de tratare se propune o conducta de aducțiune din PE-HD, Pn 10 atm, De. 40 mm, în lungime totală de 20 m.

3. Pentru potabilizarea apei distribuită la consumatori se propune realizarea unei statii de tratare a apei. Apa după tratare se va descărca în rezervorul de înmagazinare propus. Statia este de tip container utilat cu toată instalatia hidraulică și electrică necesară.

3. Rezervorul de înmagazinare și refacere incendiu (10 mc, localitate sub 500 locuitori) va avea un volum de $V=33 \text{ mc}$ și se va realiza suprateran, de tip cilindric, metalic, hidroizolat.

4. Statia de pompare apă potabilă și incendiu este amplasată lângă rezervorul de înmagazinare și asigură debitul și presiunea necesare alimentării cu apă curentă și pentru stingerea unui eventual incendiu în localitate.

Statia de pompare va fi amplasată într-o constructie uzinata tip container din tablă cutată izolată sau panouri sandwich, echipată cu grupuri de pompare si vase hidrofor.

B. Rețeaua de distribuție apa

Se propune pe toate străzile intravilanului, de tip ramificat, realizată din PE-HD, Pn 10 atm, De. 90÷125 mm, în lungime totală de 1.800 m. Rețeaua de distribuție va fi mobilată cu hidranți de incendiu și cămine de vane de închidere.

Colonia Fabricii

În localitatea Colonia Fabricii sistemul existent de alimentare cu apă nu funcționează la parametri optimi în situații de ploi abundente și topiri de zapada, motiv pentru care se propun următoarele lucrări de reabilitare și modernizare:

A. Sursă și gospodărie de apă

1. Sursa nouă de apă prin captari de mal prin 2 puturi săpate, amplasate pe malul pr. Bega Luncani lângă stadionul din Valea lui Liman. Debitul necesar la sursă este de $Q_{\text{SURSA}} = 2,97 \text{ l/s}$.

2. De la puturi la gospodăria de apă existentă în Colonia Fabricii se propune o conductă de aducțiune din PE-HD, Pn 10 atm, De. 90 mm, în lungime totală de 1.700 m.

3. Pentru potabilizarea apei distribuită la consumatori se propune rețehnologizarea stației de tratare a apei existentă. Apa după tratare se descarca în rezervorul de înmagazinare existent.

4. Rezervorul de înmagazinare și refacere incendiu cu un volum de $V=113 \text{ mc}$ ($V_{\text{inc}}=54 \text{ mc}$, localitate peste 500 locuitori) se va reabilita din punct al construcției și se vor înlocui instalațiile hidraulice.

5. În stația de pompare apă potabilă și incendiu existentă se vor schimba instalațiile și utilajele existente și de asemenea se va reabilita construcția. Stația va asigura debitul și presiunea necesare alimentării cu apă curentă și pentru stingerea unui eventual incendiu în localitate.

B. Rețeaua de distribuție apa

În localitate se propune extinderea rețelilor existente pentru alimentarea zonei **Trup 1 UTR 2**, realizată din PE-HD, Pn 10 atm, De. 90÷125 mm, în lungime totală de 170 m. Rețeaua de distribuție va fi mobilată cu hidranți de incendiu și cămine de vane de închidere.

Valea lui Liman

Valea lui Liman este o zonă preponderent turistică amplasată între munti de-a lungul văilor pr. Bega Luncani și pr. Liman. Debitul necesar la sursă pe toată zona este de $Q_{\text{SURSA}} = 8,74 \text{ l/s}$, acest debit fiind preluat din mai multe surse (izvoare sau captari de mal), pentru fiecare zona UTR în parte.

Zona existentă în **Trup 1 UTR 1** care cuprind sala de sport, stadionul și motelul își păstrează sistemele de alimentare cu apă existente.

În **Trup 1 UTR 2** se propune realizarea unui sistem centralizat de alimentare cu apă care cuprinde:

A. Gospodărie de apă formată din:

1. Sursa de apă propusă este o captare de izvor amplasate pe malul pr. Bega Luncani.

2. De la captare la stația de tratare se propune o conductă de aducțiune din PE-HD, Pn 10 atm, De. 90 mm, în lungime de 50 m.

3. Pentru potabilizarea apei distribuită la consumatori se propune realizarea unei stații de tratare a apei. Apa după tratare se va descărca în

rezervorul de înmagazinare propus. Statia este de tip container utilat cu toată instalatia hidraulică și electrică necesară.

4. Rezervorul de înmagazinare și refacere incendiu ($V_{inc}=54$ mc, localitate peste 500 locuitori) va avea un volum de $V=410$ mc si se va realiza suprateran, de tip cilindric, metalic, hidroizolat.

5. Statia de pompare apa potabila si incendiu este amplasată langa rezervorul de inmagazinare si asigura debitul si presiunea necesare alimentarii cu apa curenta si pentru stingerea unui eventual incendiu in localitate.

Statia de pompare va fi amplasată într-o constructie uzinata tip container din tablă cutată izolată sau panouri sandwich, echipată cu grupuri de pompare si vase hidrofor.

B. Rețeaua de distribuție apa

Se propune pe toate străzile intravilanului, de tip ramificat, realizată din PE-HD, Pn 10 atm, De. 90÷125 mm, în lungime aproximativa de 560 m. Rețeaua de distribuție va fi mobilată cu hidranți de incendiu și cămine de vane de închidere.

Pentru **Trup 2 UTR 3** care este o zonă de agrement/locuinte se va asigura alimentarea cu apă din sursă proprie functie de necesități, pe măsură ce zona se va dezvolta.

Luncanii de Sus

În localitatea Luncanii de Sus se propune realizarea unui sistem centralizat de alimentare cu apa care cuprinde:

A. Gospodărie de apa formată din:

1. Sursa de apă propusă este un izvor existent, care se va reabilita si echipat cu un cămin de captare nou. Debitul necesar la sursă este de $Q_{SURSĂ} = 8,15$ l/s. Pentru a se asigura debitul necesar în etapa de perspectivă se vor realiza noi captări de apă prin izvoare.

2. De la izvorul existent la gospodăria de apă se propune o conducta de aductiune din PE-HD, Pn 10 atm, De. 63 mm, în lungime totală de 52 m.

3. Pentru potabilizarea apei distribuită la consumatori se propune realizarea unei statii de tratare a apei. Apa după tratare se va descărca în rezervorul de înmagazinare propus. Statia este de tip container utilat cu toată instalatia hidraulică și electrică necesară.

3. Rezervorul de înmagazinare și refacere incendiu (54 mc, localitate 501-5000 locuitori) va avea un volum de $V=209$ mc si se va realiza suprateran, de tip cilindric, metalic, hidroizolat.

4. Statia de pompare apa potabila si incendiu este amplasată langa rezervorul de inmagazinare si asigura debitul si presiunea necesare alimentarii cu apa curenta si pentru stingerea unui eventual incendiu in localitate.

Statia de pompare va fi amplasată într-o constructie uzinata tip container din tablă cutată izolată sau panouri sandwich, echipată cu grupuri de pompare si vase hidrofor.

B. Rețeaua de distribuție apa

Se propune pe toate străzile intravilanului, de tip ramificat, realizată din PE-HD, Pn 10 atm, De. 90÷125 mm, în lungime totală de 1.600 m. Rețeaua de distribuție va fi mobilată cu hidranți de incendiu și cămine de vane de închidere.

Pentru **Trup 2 UTR 5** care este o zonă productie/industrie se va asigura alimentarea cu apă din surse proprii functie de necesități, pe măsură ce zona se va dezvolta.

Luncanii de Jos

În localitatea Lunca de Jos se propune realizarea unui sistem centralizat de alimentare cu apă care cuprinde:

A. Gospodărie de apă formată din:

1. Sursa de apă propusă sunt 2 captări de izvor cu camere de captare, decantor/dez nisipator, amplasate în extravilan la sud de localitate. Debitul necesar la sursă este de $Q_{\text{SURSĂ}} = 2,50 \text{ l/s}$.

2. De la foraj la stația de tratare se propune o conductă de aducțiune din PE-HD, Pn 10 atm, De. 90 mm, în lungime totală de 620 m.

3. Pentru potabilizarea apei distribuită la consumatori se propune realizarea unei stații de tratare a apei. Apa după tratare se va descărca în rezervorul de înmagazinare propus. Stația este de tip container utilat cu toată instalația hidraulică și electrică necesară.

3. Rezervorul de înmagazinare și refacere incendiu ($V_{\text{inc.}} = 10 \text{ mc}$, localitate sub 500 locuitori) va avea un volum de $V = 59 \text{ mc}$ și se va realiza supradimensionat, de tip cilindric, metalic, hidroizolat.

4. Stația de pompare apă potabilă și incendiu este amplasată lângă rezervorul de înmagazinare și asigură debitul și presiunea necesare alimentării cu apă curentă și pentru stingerea unui eventual incendiu în localitate.

Stația de pompare va fi amplasată într-o construcție uzină tip container din tablă cutată izolată sau panouri sandwich, echipată cu grupuri de pompare și vase hidrofor.

B. Rețeaua de distribuție apă

Se propune pe toate străzile intravilanului, de tip ramificat, realizată din PE-HD, Pn 10 atm, De. 90÷125 mm, în lungime totală de 5.000 m. Rețeaua de distribuție va fi mobilată cu hidranți de incendiu și cămine de vane de închidere.

Pentru **Trup 3 UTR 3 și Trup 4 UTR 4** care sunt zone de locuințe/ agrement/ sport/ turism se va asigura alimentarea cu apă din sursă proprie funcție de necesități, pe măsură ce zonele se vor dezvolta.

B. Canalizarea menajeră

Romanesti

Pentru localitatea Românești se propune realizarea unui sistem centralizat de canalizare menajeră care se va realiza din tuburi PVC D=250 mm, lungime aproximativă $L = 10.000 \text{ m}$, iar racordurile la gospodărie se vor realiza din tuburi PVC D=160 mm. Rețeaua de canalizare menajeră va fi mobilată cu cămine de vizitare.

Pe traseul principal al rețelei de canalizare, funcție de topografia terenului se vor prevedea stații de pompare ape uzate menajere, ridicarea nivelului canalizării.

Apele uzate menajere colectate din localitate vor fi preluate de o stație de epurare care va deservi atât loc. Tomesti, cât și loc. Romanesti. Stația de epurare se va realiza în loc. Romanesti, iar apa epurată va fi descărcată gravitațional printr-o conductă PVC D=250 mm în râul Bega.

Pentru **Trup 3 UTR 7** care este o zonă de agrement/sport/ turism se va asigura o rețea proprie de canalizare proprie funcție de necesități, pe măsură ce zona se va dezvolta, care descarcă într-un bazin vidanjabil. Bazinul va fi periodic vidanajat, apele urmând să fie preluate spre epurarea la stația de epurare a localității Românești.

Tomesti

Pentru localitatea Tomesti se propune realizarea unui sistem centralizat de canalizare menajera care se va realiza din tuburi PVC D=250 mm, cu lungime de aproximativ L=5.200 m, iar racordurile la gospodarii se vor realiza din tuburi PVC D=160 mm. Reteaua de canalizare menajera va fi mobilata cu camine de vizitare.

Pe traseul principal al retelei de canalizare, functie de topografia terenului se vor prevedea statii de pompare ape uzate menajere, ridicarea nivelului canalizarii.

Apele uzate menajere colectate din localitatea Tomesti vor fi preluate de canalizarea propusa in localitatea Romanesti, printr-o conducta de refulare cu lungime de aproximativa de L=1.600 m. Statia de epurare propusa in localitatea Romanesti va deservi ambele localitati (Romanesti si Tomesti).

Balosesti

Pentru localitatea Baloșești se propune realizarea unui sistem centralizat de canalizare menajera care se va realiza din tuburi PVC D=250 mm, L=1.950 m iar racordurile la gospodarii se vor realiza din tuburi PVC D=160 mm. Reteaua de canalizare menajera va fi mobilata cu camine de vizitare.

Pe traseul principal al retelei de canalizare, functie de topografia terenului se vor prevedea statii de pompare ape uzate menajere, ridicarea nivelului canalizarii.

Apele uzate menajere colectate de la gospodariile din zona vor fi preluate de o statie de epurare amplasata in extravilanul localitatii, iar apa epurata va fi deversata in pr. Vădana (HPr 582).

Colonia Fabricii

In Colonia Fabricii exista un sistem de canalizare menajera, lucrarile existente se pastreaza și nu sunt necesare extinderi.

Valea lui Liman

In zona existentă in Valea lui Liman **Trup 1 UTR 1** care cuprinde sala de sport, stadionul și motelul, în momentul de față fiecare obiectiv are bazine etanșe vidanjabile proprii. Se propune realizarea unui sistem de canalizare care să preia apele uzate și să le descarce prin pompare în canalizarea existentă în Colonia Fabricii, apele uzate urmând să fie epurate la statia de epurare din localitate.

Canalizare menajera se va realiza din tuburi PVC D=250 mm, L=540 m. Reteaua de canalizare menajera va fi mobilata cu camine de vizitare. De la statia de pompare la Colonia Fabricii se prevede o conductă de refulare din PE-HD, De.90 mm, L=1.160 m.

Pentru **Trup 1 UTR 2** care este o zonă de agrement/ cult /turism se va asigura o retea proprie de canalizare proprie functie de necesități, pe măsură ce zona se va dezvolta, care descarcă, în prima etapă într-un bazin vidanjabil. Bazinul va fi periodic vidanjat, apele urmând să fie preluate spre epurarea la statia de epurarea a localitatii Colonia Fabricii.

Canalizare menajera se va realiza din tuburi PVC D=250 mm, L=550 m. Reteaua de canalizare menajera va fi mobilata cu camine de vizitare.

Având în vedere perspectivele de dezvoltare ale zonei, care ajunge la aprox. 5270 de persoane/turisti, în a II-a etapă se propune realizarea unei statii de epurare, care va descărca apel uzate epurate în pr. Bega Luncani.

Luncanii de Sus

Pentru localitatea Luncanii de Sus se propune realizarea unui sistem centralizat de canalizare menajera care se va realiza din tuburi PVC D=250 mm, L=1250 m iar racordurile la gospodarii se vor realiza din tuburi PVC D=160 mm. Reteaua de canalizare menajera va fi mobilata cu camine de vizitare.

Pe traseul principal al retelei de canalizare, functie de topografia terenului se vor prevedea statii de pompare ape uzate menajere, ridicarea nivelului canalizarii.

Apele uzate menajere colectate de la gospodariile din zona vor fi descărcate într-un bazin vidanjabil. Bazinul va fi periodic vidanjat, apele urmând să fie preluate spre epurarea la statia de epurarea a localitatii Luncanii de Jos.

Pentru **Trup 1 UTR 3** care este o zonă de locuinte/agrement/sport și **Trup 2 UTR 5** care este o zonă de productie/industrie, se vor echipa cu retele proprii de canalizare functie de necesități, pe măsură ce zonele se vor dezvolta, care descarcă în bazine vidanjabile proprii. Bazinele vor fi periodic vidanjate, apele urmând să fie preluate spre epurarea la statia de epurarea a localitatii Luncanii de Jos.

Luncanii de Jos

Pentru localitatea Baloșești se propune realizarea unui sistem centralizat de canalizare menajera care se va realiza din tuburi PVC D=250 mm, L=5.100 m iar racordurile la gospodarii se vor realiza din tuburi PVC D=160 mm. Reteaua de canalizare menajera va fi mobilata cu camine de vizitare.

Pe traseul principal al retelei de canalizare, functie de topografia terenului se vor prevedea statii de pompare ape uzate menajere, ridicarea nivelului canalizarii.

Apele uzate menajere colectate de la gospodariile din zona vor fi preluate de o statie de epurare amplasata in extravilanul localitatii, iar apa epurata va fi deversata in pr. Bega Luncani (HR20).

Pentru **Trup 3 UTR 3** și **Trup 4 UTR 4** care sunt zone de locuinte/agrement/sport/turism, se vor echipa cu retele proprii de canalizare functie de necesități, pe măsură ce zonele se vor dezvolta, care descarcă în bazine vidanjabile proprii. Bazinele vor fi periodic vidanjate, apele urmând să fie preluate spre epurarea la statia de epurarea a localitatii Luncanii de Jos.

C. Apele pluviale

In toate localitatile apartinatoare comunei Tomesti, apele pluviale sunt colectate de sistemul de rigole stradale si dirijate prin pantele suprafetelor colectoare spre pâraurile din zona, care se descarca la rândul lor in raul Bega.

3.9.3. Alimentare cu energie electrica

3.9.3.1. Rețeaua electrică de distribuție

Alimentarea cu energie electrică a comunei Tomesti si a localitatilor apartinatoare se realizează prin intermediul rețelei electrice de distribuție care cuprinde posturi de transformare 20/0,4 kV, linii electrice de medie tensiune 20 kV și de joasă tensiune 0,4 kV, precum si linii electrice subterane de medie tensiune 20 kV.

Rețeaua de distribuție de pe teritoriul comunei Tomesti se află în gestiunea Operatorului de Distributie Zonal E- Distribuție Banat SA. Posturile de

transformare sunt repartizate pe întreg teritoriul comunei, iar ca tip constructiv sunt: aeriene și în cabină zidită.

Rețeaua de distribuție de joasă tensiune (0,4 kV) este alimentată din posturile de transformare și cuprinde atât rețeaua de alimentare a consumatorilor cât și rețeaua de iluminat public și urmărește trama stradală a localității. Toate azezarile și elementele izolate importante sunt racordate la rețeaua electrică de distribuție. Atât liniile electrice aeriene de medie tensiune cât și cele de joasă tensiune, de pe teritoriul localității, sunt amplasate pe stâlpi din beton.

Rețeaua de distribuție de medie tensiune (20 kV), precum și rețeaua de distribuție de joasă tensiune (0,4 kV) propuse vor fi realizate în cablu subteran. Fiecare consumator nou aparut va beneficia de alimentare cu energie electrică. Operatorul de distribuție va decide soluția de alimentare cu energie electrică pentru fiecare loc de consum în parte.

Teritoriul intravilan al Comunei Tomesti a fost împărțit în 39 UTR-uri pe întreg teritoriul administrativ. Pentru trupurile/zonelor din intravilanul existent și pentru cele care se propun a fi introduse în intravilan s-au făcut următoarele propuneri privind rețelele electrice și de telecomunicații:

LOCALITATEA

COLONIA FABRICII:

UTR6 - TRUP1 - ZONA MIXTA

ED Zona pentru echipare tehnico - edilitara

I - Zona pt unitati industriale, agro-industriale si depozitare

IS- Zona pentru institutii și servicii publice de interes general

LI- Zona de locuinte individuale

- nu sunt necesare reglementări pe partea de rețele electrice;

UTR5-TRUP1 - ZONA MIXTA- preponderent LI- Zona de locuinte individuale

LI- Zona de locuinte individuale

IS- Zona pentru institutii si servicii publice de interes general

ZC - Zona destinata functiunii de cult

- pentru subzona de locuire individuala propusa, se propune alimentarea cu energie electrica de la postul de transformare existent si linia electrica 0,4 kV subterana, pentru legătură la postul de transformare;

UTR7 TRUP1 - ZONA MIXTA- preponderent I- Zona pentru unități industriale, agro-industriale, și depozitare

I- Zona pentru unități industriale, agro-industriale și depozitare

IS- Zona pentru institutii si servicii publice de interes general

- nu sunt necesare reglementări pe partea de rețele electrice;

UTR4 TRUP1 - A – Zona de agrement: sport si turism

-Asp- subzona de sport propusa

- se propune alimentarea cu energie electrica de la postul de transformare existent si linia electrica 0,4 kV subterana, pentru legătură la postul de transformare;

UTR3 TRUP1 - ZONA MIXTA preponderent LC

LC - Zona pentru locuinte colective

LI- Zona de locuinte individuale

- C - Zona centrala
- IS - Zona pentru institutii si servicii publice de interes general
- ZC - Zona destinata functiunii de cult
- I - Zona pt unitati industriale, agro-industriale si depozitare
- G- Zona pentru gospodarie comuna
- pentru subzona de locuinte individuale propuse intravilan, se propune alimentarea cu energie electrica de la postul de transformare existent si linia electrica 0,4 kV subterana, pentru legătură la postul de transformare;
- UTR2 TRUP1 - ZONA MIXTĂ
 - G- Zona pentru gospodarie comuna
 - A -Zona de agrement: sport si turism
 - V - Zona de spatii verzi
- se propune alimentarea cu energie electrica de la postul de transformare existent si linia electrica 0,4 kV subterana, pentru legătură la postul de transformare;
- UTR1 TRUP1 ZONA MIXTA:
 - ED-Zona pentru echipare tehnico- edilitara
 - A-Zona de agrement: sport, turism
 - LI-Locuinte individuale
- a fost propus un post de transformare nou si linia electrica 20 kV subterana, pentru legătură la rețeaua existentă;
- UTR 8 TRUP2-G- ZONA PENTRU GOSPODARIE COMUNALA
- a fost propusa realizarea unei linii electrice 0,4 kV de la postul de transformare nou propus pentru UTR 1TRUP1.

LOCALITATEA TOMESTI:

- UTR1 TRUP1 ZONA1 - ZONA MIXTA- preponderent de locuire individuala permanenta- LIP include extinderile ZONA 4
 - LIP-Subzona de locuințe individuale permanente
 - C - Zona centrală :
 - ISp- subzona de instituții si servicii publice
 - ZC - Zona destinata functiunii de cult
 - At- subzona de turism
 - G - Zona pentru gospodărie comunală
- a fost propusa alimentarea cu energie prin legatura/extindere rețea existentă 0,4 kV;
- UTR1 ZONA1 - ZONA MIXTA- preponderent de locuire individuala permanenta- LIP include extinderile ZONA 1
 - LIP-Subzona de locuințe individuale permanente
 - C - Zona centrală :
 - ISp- subzona de instituții si servicii publice
 - ZC - Zona destinata functiunii de cult
 - At- subzona de turism
 - G - Zona pentru gospodărie comunală
- nu sunt necesare reglementări pe partea de rețele electrice;
- UTR3 TRUP1 - ZONA 6 ZONA MIXTA:
 - LIT- Zona locuinte individuale temporare

- C – Zona centrală
- IS – Zona pentru instituții și servicii publice de interes general
- A - Zona de agrement: sport și turism
- a fost propus un post de transformare nou și linia electrică 20 kV subterană, pentru legătură la rețeaua existentă;
UTR1 ZONA1 - ZONA MIXTA- preponderent de locuire individuala permanenta- LIP- include extinderile ZONA 1- UTR1/a
 - LIP -Zona de locuinte individuale permanente
 - C – Zona centrală
 - IS – Zona pentru instituții și servicii publice de interes general
 - A - Zona de agrement: sport și turism
 - G – Zona pentru gospodărie comunală
- se propune alimentarea cu energie electrică de la postul de transformare nou propus în cadrul UTR12 și linia electrică 0,4 kV subterană, pentru legătură la postul de transformare nou;
UTR1 TRUP1 ZONA3 - ZONA MIXTA- preponderent de locuire individuala permanenta LIP
 - LIP- zona de locuințe individuale permanente
 - C – Zona centrală
 - IS – Zona pentru instituții și servicii publice de interes general
 - A - Zona de agrement: sport și turism
 - G – Zona pentru gospodărie comunală
- se propune alimentarea cu energie electrică de la postul de transformare nou propus în cadrul UTR12 și linia electrică 0,4 kV subterană, pentru legătură la postul de transformare nou.
UTR3 TRUP1 ZONA 5 ZONA MIXTA:
 - LIT- Zona locuinte individuale temporare
 - C – Zona centrală (ZONA 6)
 - IS – Zona pentru instituții și servicii publice de interes general
 - A - Zona de agrement: sport și turism
- se propune alimentarea cu energie electrică de la postul de transformare nou propus în cadrul UTR3 TRUP1 și linia electrică 0,4 kV subterană, pentru legătură la postul de transformare nou;
UTR4 TRUP1 Zona pentru unități industriale, agro-industriale, și depozitare
 - se propune alimentarea cu energie electrică de la postul de transformare nou propus în cadrul UTR3 TRUP1 și linia electrică 0,4 kV subterană, pentru legătură la postul de transformare nou;

LOCALITATEA ROMANESTI:

- UTR1 TRUP1 - ZONA MIXTA- preponderent de locuire individuala permanenta- LIP- include extindere - ZONA 3 :
 - LIP - Zona locuinte individuale permanente
 - A - Zona de agrement: sport și turism
 - C - Zona centrala
 - IS - Zona de institutii si servicii publice existenta

ZC - Zona destinata functiunii de cult

G - Zona pentru gospodarie comunală

- pentru zonele noi a fost propusa alimentarea cu energie prin legatura/extindere rețea existentă 0,4 kV;

UTR2 TRUP2 ZONA2 - extindere – ZONA 2: preponderent locuire individuala permanenta– LIP

- a fost propus un post de transformare nou si linia electrica 20 kV subterana, pentru legătură la rețeaua existentă;

UTR3 TRUP1 - Zona destinata functiunii de cult – ZC

- nu sunt necesare reglementări pe partea de rețele electrice;

UTR6 TRUP1 - Zona de locuinte individuale temporare LIT

TS - Zona construita protejata si de protectie propusa (sit arheologic)

- a fost propus un post de transformare nou si linia electrica 20 kV subterana, pentru legătură la rețeaua existentă.

UTR5 TRUP1 – I Zona pentru unitati industriale, agro-industriale si depozitare

- a fost propus un post de transformare nou si linia electrica 20 kV subterana, pentru legătură la rețeaua existentă.

UTR7 TRUP2 – A-Zona de agrement: sport si turism

- a fost propus un post de transformare nou si linia electrica 20 kV subterana, pentru legătură la rețeaua existentă.

UTR7 TRUP3 -A- Zona de agrement: sport si turism

- a fost propus un post de transformare nou si linia electrica 20 kV subterana, pentru legătură la rețeaua existentă.

UTR4 TRUP1 Zona pentru unități industriale, agro-industriale, și depozitare - I

- a fost propus un post de transformare nou si linia electrica 20 kV subterana, pentru legătură la rețeaua existentă.

UTR8 TRUP5 Zona pentru echipare tehnico-edilitara ED

- a fost propus un post de transformare nou si linia electrica 20 kV subterana, pentru legătură la rețeaua existentă.

UTR7 TRUP4 - A -Zona de agrement: sport si turism

- pentru zonele noi a fost propusa alimentarea cu energie prin legatura/extindere rețea existentă 0,4 kV;

LOCALITATEA BALOSESTI

TRUP 1

U.T.R. 1 – S= 25,6120 vatra satului-- cuprinde extindere ZONA 1 S= 2,3208

preponderent LI–Zona de locuinte individuale

- LIPte - subzona de locuinte individuale permanente traditionale existenta

- *LIPtp* - subzona de locuinte individuale permanente traditionale propusa (ZONA 1)
 - *LIPcp* - subzona de loc. individuale permanente contemporane propusa (ZONA 1)
 - *Cp* - subzona centrală cu instituții, servicii publice și locuințe propusa (exist)
 - *ISpe* - subzona de institutii si servicii publice de interes general existente
 - *ZCme*, subzona destinata functiunii de biserica - existenta-
 - *CCe* - subzona pentru cai de comunicatie rutiera si constructii aferente existente
 - *CCp* - subzona pentru cai de comunicatie rutiera si constructii aferente propusa
 - *The* Zona de Terenuri aflate permanent sub ape existenta
- Pentru ZONA 1 – extindere se va intocmi PUZ
- TRUP 2 – UTR 2 S= 0, 4000 HA
- 1) U.T.R. 2 – Zona pentru gospodarie comunală G
- *Gce/p* - subzona de cimitir existent /propos

LOCALITATEA VALEA LUI LIMAN:

UTR1 TRUP1 - ZONA 2/a, ZONA MIXTA preponderent A Zona pentru agrement, sport si turism

A - Zona pentru agrement, sport si turism

LI - Zona de locuințe individuale-

- a fost propus un post de transformare nou si linia electrica 20 kV subterana, pentru legătură la rețeaua existentă;

UTR1 -ZONA 1, ZONA MIXTA preponderent A Zona pentru agrement, sport si turism

A - Zona pentru agrement, sport si turism

LI - Zona de locuințe individuale-

ED - Zona pentru echipare tehnico - edilitara

- a fost propusa realizarea alimentarii cu energie electrica prin legatura la postul de transformare nou propus pentru UTR 1 TRUP1 si linia electrica 0,4 kV subterana, pentru legătură la postul de transformare;

UTR3 TRUP2 - Zona de locuinte individuala temporare LIT

- a fost propusa realizarea alimentarii cu energie electrica prin legatura la postul de transformare nou propus pentru UTR1 TRUP2 si linia electrica 0,4 kV subterana, pentru legătură la postul de transformare;

UTR2 TRUP1 - extindere ZONA 2/b

ZC- Zona destinata functiunii de cult

A- Zona de agrement: sport, turism

- a fost propus un post de transformare nou si linia electrica 20 kV subterana, pentru legătură la rețeaua existentă;

LOCALITATEA LUNCANII DE SUS:

UTR1 TRUP1 - Vatra satului- LI-Zona de locuințe individuale-

- LIP- Zona cu locuințe individuale permanente
- nu sunt necesare reglementări pe partea de rețele electrice;

UTR4 TRUP1 - ZONA 1 LIP locuințe individuale permanente traditionale

- LIP - Zona de locuințe individuale permanente
- G- Zona pentru gospodărie comunală
- a fost propus un post de transformare nou și linia electrică 20 kV subterană, pentru legătură la rețeaua existentă;

UTR3 TRUP1 - ZONA 1 LIT – Zona de locuințe individuale temporare

LITt – Zona de locuințe individuale temporare

- a fost propus un post de transformare nou și linia electrică 20 kV subterană, pentru legătură la rețeaua existentă;

UTR2 TRUP1 - ZONA 2 EXTINDERE – ZONA MIXTA

LIT- locuințe individuale temporare

A – Zona de agrement: sport și turism

- a fost propusă realizarea alimentării cu energie electrică prin legătura la postul de transformare nou propus pentru UTR4 TRUP1 și linia electrică 0,4 kV subterană, pentru legătură la postul de transformare;

UTR5 TRUP2 - EXTINDERE ZONA MIXTA

I– Zona pentru unități industriale, agro-industriale, și depozitare

A – Zona de agrement: sport și turism

- a fost propus un post de transformare nou și linia electrică 20 kV subterană, pentru legătură la rețeaua existentă;

UTR6 TRUP3

-ZC zona destinată funcțiunii de cult

- nu sunt necesare reglementări pe partea de rețele electrice

LOCALITATEA LUNCANII DE JOS:

UTR1 TRUP1 ZONA 1- ZONA MIXTA cuprinde EXTINDERE ZONA 1

LI–Zona de locuințe individuale

C – Zona centrală

IS – Zona pentru instituții și servicii publice de interes general

I– Zona pentru unități industriale, agro-industriale, și depozitare

G – Zona pentru gospodărie comunală

- a fost propus un post de transformare nou și linia electrică 20 kV subterană, pentru legătură la rețeaua existentă.

UTR4 TRUP4 – A -ZONA DE AGREMENT: SPORT SI TURISM

- a fost propus un post de transformare nou si linia electrica 20 kV subterana, pentru legătură la rețeaua existentă.

UTR3 TRUP3 - LIT -ZONA DE LOCUINTE INDIVIDUALE TEMPORARE

- a fost propusa realizarea alimentarii cu energie electrica prin legatura la postul de transformare nou propus pentru UTR 37 si linia electrica 0,4 kV subterana, pentru legătură la postul de transformare;

UTR2 TRUP2 -LIP ZONA DE LOCUINTE INDIVIDUALE PERMANENTE

- nu sunt necesare reglementări pe partea de rețele electrice.

ILUMINATUL PUBLIC

Iluminatul public are un rol important în buna funcționare și dezvoltare a comunei și este, totodată, un sector cu un potențial mare de îmbunătățire și eficientizare. În prezent, sistemul de iluminat public are în funcțiune aparate de iluminat cu o vechime de peste zece ani, cu un grad ridicat de uzură, a căror performanțe tehnice și energetice atrag după sine cheltuieli semnificative.

Se propune extinderea iluminatului public pentru toate pentru trupurile/zonile care se propun a fi introduse în intravilan.

Totodata se propune modernizarea sistemului de iluminat public actual, prin utilizarea cu preponderenta a corpurilor de iluminat cu surse LED.

Pentru scaderea costurilor cu energia electrica consumata de sistemul de iluminat public se propune implementarea unui sistem de control și monitorizare inteligent integrat la nivelul intregului UAT.

TELECOMUNICATII

În prezent, comuna este deservita de rețeaua de telefonie fixă si internet care aparține societății TELEKOM S.A.

Pentru trupurile/zonile din intravilanul existent și pentru cele care se propun a fi introduse în intravilan s-au facut următoarele propuneri:

LOCALITATEA COLONIA FABRICII:

UTR6 - TRUP1 - ZONA MIXTA

ED Zona pentru echipare tehnico - edilitara

I - Zona pt unitati industriale, agro-industriale si depozitare

IS- Zona pentru institutii și servicii publice de interes general

LIP- Zona de locuinte individuale permanente

- nu sunt necesare reglementări pe partea de rețele de telecomunicatii;

UTR5-TRUP1 - ZONA MIXTA- preponderent LI- Zona de locuinte individuale

LIP- Zona de locuinte individuale permanente

IS- Zona pentru institutii si servicii publice de interes general

ZC - Zona destinata functiunii de cult

- pentru subzona de locuire individuala propusa, a fost propus un cablu de telecomunicatii subteran pentru legatura la rețeaua existentă;

UTR7 TRUP1 - ZONA MIXTA- preponderent I- Zona pentru unități industriale, agro-industriale, și depozitare

I- Zona pentru unități industriale, agro-industriale și depozitare

IS- Zona pentru institutii si servicii publice de interes general

- nu sunt necesare reglementări pe partea de rețele de telecomunicații;

UTR4 TRUP1 - A – Zona de agrement: sport si turism

-Asp- subzona de sport propusa

- a fost propus un cablu de telecomunicații subteran pentru legătura la rețeaua existentă;

UTR3 TRUP1 - ZONA MIXTA preponderent LC

LC - Zona pentru locuinte colective

LI- Zona de locuinte individuale

C - Zona centrala

IS – Zona pentru institutii si servicii publice de interes general

ZC - Zona destinata functiunii de cult

I - Zona pt unitati industriale, agro-industriale si depozitare

G- Zona pentru gospodarie comunală

- pentru subzona de locuinte individuale propuse intravilan se propune un cablu de telecomunicații subteran pentru legătura la rețeaua existentă;

UTR2 TRUP1 - ZONA MIXTĂ

G- Zona pentru gospodarie comunală

A -Zona de agrement: sport si turism

- pentru subzona de agrement si sport propusa a fost propus un cablu de telecomunicații subteran pentru legătura la rețeaua existentă;

UTR1 TRUP1 ZONA MIXTA:

ED-Zona pentru echipare tehnico- edilitara

A-Zona de agrement: sport, turism

LI-Locuinte individuale

- a fost propus un cablu de telecomunicații subteran pentru legătura la rețeaua existentă;

UTR 8 TRUP2-G- ZONA PENTRU GOSPODARIE COMUNALA

- nu sunt necesare reglementări pe partea de rețele de telecomunicații;

LOCALITATEA TOMESTI:

UTR1 TRUP1- ZONA1 - ZONA MIXTA- preponderent de locuire individuala permanentă– LIP include extinderile ZONA 1, ZONA 3

LIP–Subzona de locuințe individuale permanente

C – Zona centrală :

ISp– subzona de instituții si servicii publice

ZC – Zona destinata functiunii de cult

I - Zona pentru unitati agro -industriale

At - Zona de agrement : sport si/a turism
G – Zona pentru gospodărie comunală

- a fost propusa conexiunea/extinderea rețelei de telecomunicații existente si pentru zonele noi propuse;

UTR2 TRUP1 ZONA 2 locuire individuala traditionala propusa – EXTINDERE ZONA 2

- a fost propus un cablu de telecomunicații subteran pentru legătura la rețeaua existentă;

UTR3 TRUP1 - ZONA 6 -ZONA MIXTA:

LIT- Zona locuinte individuale temporare

C – Zona centrală

IS – Zona pentru instituții și servicii publice de interes general

A - Zona de agrement: sport si turism

- a fost propus un cablu de telecomunicații subteran pentru legătura la rețeaua existentă;

UTR1 TRUP1 ZONA3 - ZONA MIXTA- preponderent de locuire individuala permanenta LIP

LIP- zona de locuințe individuale permanente

C – Zona centrală

IS – Zona pentru instituții și servicii publice de interes general

G – Zona pentru gospodărie comunală

- se propune alimentarea cu energie electrica de la postul de transformare nou propus in cadrul UTR ... si linia electrica 0,4 kV subterana, pentru legătură la postul de transformare nou.

UTR4/TRUP1 ZONA 5 ZONA MIXTA:

LIT- Zona locuinte individuale temporare

A - Zona de agrement: sport si turism

- a fost propus un cablu de telecomunicații subteran pentru legătura la rețeaua existentă;

UTR5 TRUP1 - Zona pentru unități industriale, agro-industriale, și depozitare

- a fost propus un cablu de telecomunicații subteran pentru legătura la rețeaua existentă;

LOCALITATEA ROMANESTI:

UTR1 TRUP1 - ZONA MIXTA- preponderent de locuire individuala permanenta– LIP- include extindere - ZONA 3 :

LIP - Zona locuinte individuale permanente

A - Zona de agrement: sport si turism

C - Zona centrala

IS - Zona de institutii si servicii publice existenta

ZC - Zona destinata functiunii de cult
G - Zona pentru gospodarie comunală

- pentru zonele noi a fost propusa conexiunea la rețelele de telecomunicatii prin legatura/extindere rețele existente;

UTR2 TRUP1 ZONA2 - extindere – ZONA 2: preponderent locuire individuala permanenta– LIP

- a fost propus un cablu de telecomunicații subteran pentru legătura la rețeaua existentă;

UTR3 TRUP1 - Zona destinata functiunii de cult – ZC

- nu sunt necesare reglementări pe partea de rețele de telecomunicatii;

UTR6 TRUP1 ZINA 1/b - Zona de locuinte individuale temporare LIT

TS - Zona construita protejata si de protectie propusa (sit arheologic)

- a fost propus un cablu de telecomunicații subteran pentru legătura la rețeaua existentă;

UTR5 TRUP1 zoan 1/a– I Zona pentru unitati industriale, agro-industriale si depozitare

- a fost propus un un cablu de telecomunicații subteran pentru legătura la rețeaua existentă;

UTR7 TRUP2 – A-Zona de agrement: sport si turism

- a fost propus un. cablu de telecomunicații subteran pentru legătura la rețeaua existentă;

UTR7 TRUP3 -A- Zona de agrement: sport si turism

- a fost propus un cablu de telecomunicații subteran pentru legătura la rețeaua existentă;

UTR7 TRUP4 -A- Zona de agrement: sport si turism

- a fost propus un cablu de telecomunicații subteran pentru legătura la rețeaua existentă;

UTR4 TRUP1 Zona pentru unități industriale, agro-industriale, și depozitare - I

a fost propus un UTR7 TRUP3 -A- Zona de agrement: sport si turism

- a fost propus un cablu de telecomunicații subteran pentru legătura la rețeaua existentă;

UTR8 TRUP 5 Zona pentru echipare tehnico-edilitara ED

- a fost propus un cablu de telecomunicații subteran pentru legătura la rețeaua existentă.

LOCALITATEA BALOSESTI

UTR 1 TRUP 1 ZONA 1 preponderent LI-Zona de locuințe individuale

—
LIPte - zona de locuințe individuale permanente t
Cp – zona centrală cu instituții, servicii publice și locuințe
ISpe- zona de institutii si servicii publice de interes
general
ZCme, subzona destinata functiunii de biserica - existenta-

UTR 2 TRUP 2 – Zona pentru gospodarie comunală G

LOCALITATEA VALEA LUI LIMAN:

UTR1 TRUP1 - ZONA 2/a, ZONA MIXTA preponderent A Zona pentru agrement, sport si turism

A - Zona pentru agrement, sport si turism
LIP –Zona de locuințe individuale permanente

- a fost propus un cablu de telecomunicații subteran pentru legătura la rețeaua existentă;

UTR1 -ZONA 1, ZONA MIXTA preponderent A Zona pentru agrement, sport si turism

A - Zona pentru agrement, sport si turism
LI –Zona de locuințe individuale-
ED – Zona pentru echipare tehnico - edilitara

- a fost propus un cablu de telecomunicații subteran pentru legătura la rețeaua existentă;

UTR3 TRUP2 - Zona de locuințe individuala temporare LIT

- a fost propus un cablu de telecomunicații subteran pentru legătura la rețeaua existentă;

UTR2 TRUP1 - extindere ZONA 2/b

ZC- Zona destinata functiunii de cult
A- Zona de agrement: sport, turism

- a fost propus un cablu de telecomunicații subteran pentru legătura la rețeaua existentă;

LOCALITATEA LUNCANII DE SUS:

UTR1 TRUP1 - Vatra satului- LI-Zona de locuințe individuale-

- LIP- Zona cu locuințe individuale permanente

- nu sunt necesare reglementări pe partea de rețele de telecomunicații;

UTR4 TRUP1 - ZONA 1 LIP locuințe individuale permanente traditionale

- LIP - Zona de locuinte individuale permanente
- G- Zona pentru gospodarie comunală

- a fost propus un cablu de telecomunicații subteran pentru legătura la rețeaua existentă;

UTR3 TRUP1 - ZONA 1 LIT – Zona de locuinte individuale temporare

LITt – Zona de locuinte individuale temporare

- a fost propus un cablu de telecomunicații subteran pentru legătura la rețeaua existentă;

UTR2 TRUP1 - ZONA 2 EXTINDERE – ZONA MIXTA

LIT- locuinte individuale temporare

A – Zona de agrement: sport si turism

- a fost propus un cablu de telecomunicații subteran pentru legătura la rețeaua existentă;

UTR5 TRUP2 - EXTINDERE ZONA MIXTA

I– Zona pentru unități industriale, agro-industriale, și depozitare

A – Zona de agrement: sport si turism

- a fost propus un cablu de telecomunicații subteran pentru legătura la rețeaua existentă;

UTR6 TRUP3

-ZC zona destinata functiunii de cult

- nu sunt necesare reglementări pe partea de rețele de telecomunicații

LOCALITATEA LUNCANII DE JOS:

UTR1 TRUP1 ZONA 1- ZONA MIXTA cuprinde EXTINDERE ZONA 1

LI–Zona de locuințe individuale

C – Zona centrală

IS – Zona pentru instituții și servicii publice de interes general

I– Zona pentru unități industriale, agro-industriale, și depozitare

G – Zona pentru gospodărie comunală

ZC – Zona destinata functiunii de cult

- a fost propus un cablu de telecomunicații subteran pentru legătura la rețeaua existentă;

UTR4 TRUP4 – A -ZONA DE AGREMENT: SPORT SI TURISM

- a fost propus un cablu de telecomunicații subteran pentru legătura la rețeaua existentă;

UTR3 TRUP3 - LIT -ZONA DE LOCUINTE INDIVIDUALE TEMPORARE

- a fost propus un cablu de telecomunicații subteran pentru legătura la rețeaua existentă

UTR2 TRUP2 -LIP ZONA DE LOCUINTE INDIVIDUALE PERMANENTE

- nu sunt necesare reglementări pe partea de rețele electrice.

În lungul trotuarelor din zonele amintite mai sus se va realiza o canalizație de telecomunicații subterane.

3.9.4. Alimentarea cu gaze naturale

Nu există rețea de gaze naturale în zona.

3.9.5. Gospodărie comună

Pentru evitarea poluării solului și subsolului (inclusiv a pânzei de apă freatică), se impune: modernizarea platformelor de gunoier pe baza unei documentații specifice (inițial pentru locația dintre Tomești și Baloșești, unde funcționează o platformă neamenajată).

3.10. PROTECȚIA MEDIULUI

În scopul protecției mediului natural și construit tradițional, mai ales în perspectiva unei dezvoltări care se dorește durabilă (promovată de Consiliul Europei, de asociațiile continentale și românești ale arhitecților și urbanistilor, de forurile statale și cele ale administrațiilor zonale și locale), principalele propuneri care au în vedere protecția directă sau indirectă, sunt:

- dezvoltarea economică și a infrastructurii în paralel cu protecția mediului natural și construit (controlate prin documentații specifice și urmărite în execuție și funcționare)
- delimitarea de noi zone (construite, naturale sau mixte) protejate și completarea listei de monumente și situri arheologice, unele cooperând cu elementele naturale contextuale delimitarea unor zone naturale protejate (de exemplu, la Colonia Fabricii)
- protecția văii Bega Luncani (versanți, vegetație, conformație specifică) și a zonei sale de influență
- protecția peșterii Românești (ca zonă de influență a satului Românești)
- protecția zonei dintre Luncani de Jos și Luncani de Sus, pentru perspectivele deosebit de interesante pe care le oferă către cele două sate și către munte
- plantarea și reabilitarea versanților degradati
- replantarea suprafețelor defrisate în ultimul timp
- organizarea sistemelor de spații verzi
- epurarea și preepurarea apelor uzate
- colectarea centralizată și epurarea generalizată a apelor uzate în special prin stația de epurare de la Colonia Fabricii și prin stații de epurare biologică, reduse ca suprafață și lipsite de obligativitate de protecție (în primele etape în zonele economice active)
- depozitarea controlată a deșeurilor menajere și industriale

- reabilitarea platformelor de gunoi amenajate, în conformitate cu normele actuale
- control ferm al noilor edificări și al reconversiiilor; se propune alcătuirea unor cataloage (orientative) de proiecte pentru locuințe în mediul rural, adaptate specificului zonei văii Begăi
- zone propuse pentru refacere peisageră și reabilitare urbană
- corelarea tuturor programelor de dezvoltare cu necesitățile de protecție a mediului natural și artificial tradițional

3.11. NATURA 2000

Natura 2000 este o rețea ecologică de arii protejate ce are scopul să mențină într-o stare de conservare favorabilă o selecție a celor mai importante tipuri de habitate și specii ale Europei.

Natura 2000 este instrumentul principal pentru conservarea patrimoniului natural pe teritoriul Uniunii Europene.

Rețeaua Natura 2000 a fost constituită nu doar pentru protejarea naturii, ci și pentru menținerea bogățiilor naturale pe termen lung și pentru a asigura resursele necesare dezvoltării socio-economice durabile.

Rețeaua Natura 2000 este formată din așa-numitele situri de importanță comunitară (situri Natura 2000), care se împart în două categorii :

1. Arii Speciale de Conservare/Situri de Importanță Comunitară (SAC - Special Areas of Conservation/SCI - Sit de Importanță Comunitară) - constituite conform Directivei Habitatare a Uniunii Europene (Directiva 92/43 din 1992 privind Conservarea Habitadelor Naturale și a Faunei și Florei Sălbătice^[1]);
2. Arii de Protecție Specială Avifaunistică (SPA - Special Protected Areas) - constituite conform Directivei Păsări a Uniunii Europene (Directiva 79/409 din 1979 referitoare la conservarea păsărilor sălbătice^[2]).

3.11.1 Natura 2000 în România

În România siturile de importanță comunitară au fost desemnate în două etape:

Prima în anul 2007, când au fost desemnate 273 de situri de importanță comunitară prin Ordinul ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România.

A doua etapă la sfârșitul anului 2011, prin desemnarea de noi situri prin Ordinul nr. 2387 din 29 septembrie 2011 pentru modificarea Ordinului ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1.964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, când numărul de situri de importanță comunitară a ajuns la 408, având o suprafață de 4.147.368 ha.

În legislația românească cele două directive sunt transpuse prin Ordonanța de Urgență nr. 57 din 20 iunie 2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

3.11.2.SITUL PODIȘUL LIPOVEI - POIANA RUSCĂ

Podișul Lipovei - Poiana Ruscă este o arie protejată (sit de importanță comunitară — SCI) din România întinsă pe o suprafață de 35.974,8 ha, integral pe uscat.

Localizare

Centrul sitului Podișul Lipovei - Poiana Ruscă este situat la coordonatele 45.824064°N 22.393689°E.

Situl se întinde pe teritoriile administrative ale județelor

Arad : (Birchiș, Săvârșin),
Caraș-Severin (Rusca Montană),
Hunedoara (Burjuc, Lăpugiu de Jos, Zam)
Timiș (Curtea, Margina, Pietroasa, Tomești).

Înființare

Situl Podișul Lipovei - Poiana Ruscă a fost declarat sit de importanță comunitară (ROSCI0355) în septembrie 2011 pentru a proteja 7 specii de animale.

Biodiversitate

Situată în ecoregiunile alpină și continentală, aria protejată nu include niciun habitat protejat.

La baza desemnării sitului se află mai multe specii protejate:^[2]

- amfibieni (1): izvoraș-cu-burta-galbenă (*Bombina variegata*)
- mamifere (4):
 - lupul (*Canis lupus*)
 - vidră de râu (*Lutra lutra*),
 - râs eurasiatic (*Lynx lynx*),
 - urs brun (*Ursus arctos*)
- nevertebrate (2): cosaș (*Isophya stysi*), fluturașul violet (*Lycaena helle*)

3.11.3 SITUL PODIȘUL LIPOVEI- POIANA RUSCA - ROSCI0355 pe teritoriul Comunei TOMESTI

Situl Podișul Lipovei - Poiana Ruscă cuprinde o suprafață de 4080,6071 ha din teritoriul Comunei Tomești, Județul Timiș.

Este situat dealungul laturii estice (NE, E, SE), la granița cu Județele, respectiv UAT-urile: Jud Timiș, UAT Curtea, Margina, Pietroasa
Jud Hunedoara, UAT Lăpugiu de Jos
Jud Caraș Severin, UAT Rusca Montana

INTRAVILAN PROPUS:

ROMANEȘTI :

- 1) TRUP 3 - S=7,6050 ha -extindere U.T.R. 7 - ACCES din DE 126- 6 m

A -Zona de agrement: sport și turism

- Asp– subzona de sport propusă

- *Atp*- subzona de turism prousa
- *CCe*-subzona pentru cai de comunicatie rutiera si constructii aferente existenta
- *CCp*-subzona pentru cai de comunicatie rutiera si constructii aferente propusa
- *-The* subzona de terenuri aflate permanent sub ape existenta
- Zona pentru care se va intocmi PUZ.

DEZVOLTAREA ECHIPARII EDILITARE

- Se va asigura alimentarea cu apă din sursă proprie, functie de necesități, pe măsură ce zona se va dezvolta.
- Se va asigura o rețea proprie de canalizare proprie functie de necesități, pe măsură ce zona se va dezvolta, care descarcă într-un bazin vidanjabil. Bazinul va fi periodic vidanjabat, apele urmând să fie preluate spre epurarea la statia de epurarea a localitatii Românești.

ALIMENTAREA CU ENERGIE ELECTRICA

- a fost propus un post de transformare nou si linia electrica 20 kV subterana, pentru legătură la rețeaua existentă.

TELECOMUNICATII

- a fost propus un cablu de telecomunicații subteran pentru legătura la rețeaua existentă;

2) TRUP 4 -S= 1,6000 ha -extindere U.T.R. 7 se accede din DE 138- actual 4 m –(propunere (12m)

A -Zona de agrement: sport si turism

- *Atp*- subzona de turism propusa
- *CCp*-subzona pentru cai de comunicatie rutiera si constructii aferente propusa
- *The* subzona de terenuri aflate permanent sub ape existenta
- Zona pentru care se va intocmi PUZ.

DEZVOLTAREA ECHIPARII EDILITARE

- Se va asigura alimentarea cu apă din sursă proprie functie de necesități, pe măsură ce zona se va dezvolta.
- Apele uzate menajere colectate vor fi preluate de o statie de epurare care va deservi atat loc. Tomesti, cat si loc. Romanesti. Statia de epurare se va realiza in loc. Romanesti, iar apa epurata va fi descărcată gravitacional printr-o conducta PVC D=250 mm in raul Bega.

ALIMENTAREA CU ENERGIE ELECTRICA

- pentru zonele noi a fost propusa alimentarea cu energie prin legatura/extindere rețea existentă 0,4 kV;

TELECOMUNICATII

- a fost propus un cablu de telecomunicații subteran pentru legătura la rețeaua existentă;

EXTRAVILAN

TDS - TERENURI CU DESTINATIE SPECIALA 2 cariere de exploatare

Carte Funciară Nr. 401869 Tomesti – 6 000 MP – CARIERA ACCES din DJ 684 B

Carte Funciară Nr. 401814 Tomesti – 4700 MP – CAREIERA se accede din DE 126 -6m

PESTERA DE LA ROMANESTI – SE AJUNGE PE DE 136- 2m (drum de exploatare)

3.12. REGLEMENTARI URBANISTICE

Analizele si propunerile la nivel general, prezentate mai sus, conduc la o serie de reglementari urbanistice, intre care cele mai importante se refera la:

3.11.1. Solutia generala de organizare si dezvoltare a localitatilor

- mentinerea elementelor definitorii ale structurii generale a asezarilor actuale, a raportului favorabil dintre ele si mediul natural limitrof si intarirea acestor aspecte prin regulamente specifice
- mentinerea zonificarilor actuale si intarirea fiecărei componente in parte (centrul, ariile locuite, concentrările de unitati economice etc.)
- marirea intravilanelor prin extinderea acestora si prin introducerea trupurilor izolate in intravilan, in scopul obtinerii unor terenuri lotizabile si destinate unor functii economice diverse (inclusiv turistice)
- protectia elementelor definitorii ale locuirii traditionale (*cap 3.11.4.*)
- protectia unor ansambluri si piese de arhitectura cu valoare istorica sau ambientala (*cap 3.11.4.*).

3.11.2. Organizarea cailor de comunicatie

- 1) modernizarea si imbunatatirea sistemului actual rutier
- 2) realizarea unei relatii optime pe directiile est, vest și sud
- 3) imbunatatirea rețelelor de comunicatii montane turistice

3.11.3. Destinatia terenurilor , zonele functionale rezultate

Se propun urmatoarele modificari privind noua destinatie a terenurilor si zonele functionale:

- 1) marirea suprafetelor destinate locuirii prin extinderea celor existente.
- 2) marirea suprafetelor (prin extindere si introducere in intravilan a unor trupuri izolate) a zonelor turistice și de locuire de vacanta si a unor zone economice (mica industrie, depozitare, servicii, comert)

3) introducerea in intravilan a unor trupuri izolate reprezentand cimitire

3.11.4. Zonele protejate si limitele acestora

Conform studiilor preliminare amintite si anexate documentatiei, la lista monumentelor existenta (unde figureaza doar Biserica de lemn din Românești) se propun urmatoarele noi elemente protejate:

1) Ansambluri construite protejate:

- a) ansamblul central Românești și arie rezidențială limitrofă - motive: istorice și structural- morfologice. Zona are textura combinată (rețea stradala geometrica și neregulată) și se articulează cu zona de protecție a bisericii de lemn (importanță locală)
- b) ansamblul central Tomești și arie rezidențială limitrofă - motive: istorice și structural- morfologice. Zona conține o textură mixtă (fragment de sat "de vale" și "de drum". Conține numeroase gospodării tipice din zona denivelată și un monument istoric clasat (singurul din comuna Bârzava)- biserica de lemn-(importanță locală)
- c) ansamblu mixt (central și rezidențial) Luncanii de Jos - motive: istorice și structural- morfologice. Conține câteva arhitecturi comunitare și un grup de gospodării valoroase -(importanță locală)
- d) ansamblul satului Luncanii de Sus - motive: istorice și structural- morfologice. Are în compunere un țesut de tip "aglutinat", cu arhitecturi domestice extrem de valoroase. -(importanță locală)

2) Monumente:

Baloșești- Biserica ortodoxă (importanta locala)

3) Componente mixte (natural- artificial):

aria sudică a satului Colonia Fabricii, cu înălțimile limitrofe și mica acumulare de apă - motive: structural-morfologice ale mediului natural și artificial. - (importanță locală)

3.11.5. Protectia unor suprafete in extravilan

In comuna Tomești exista protecții ale rețelelor electrice (conform legislației in vigoare). Se propune protecția sitului arheologic Romanesti – obiectiv I, a zonei peșterii Românești, a masivului împădurit din proximitatea Luncanilor de Jos (conform PAT) și a altor zone de concentrare a formațiunilor carstice (chei, peșteri etc.) din zona muntoasă a comunei,

3.11.6. Interdicții temporare de construire pentru zonele care necesita studii si cercetari suplimentare

S-au instituit interdicții temporare de construire în următoarele cazuri:

- terenurile nou introduse în intravilan, până la aprobarea unui PUZ;
- terenurile din zona centrală până la elaborarea unui PUZ;
- terenurile din zonele de protecție față de construcțiile și culoarele

tehnice, până la reglementarea condițiilor tehnice de constructibilitate;

Interdicțiile temporare de construire își pierd valabilitatea în momentul eliminării cauzelor ce le-au determinat.

Acestea sunt figurate ca atare în planșe și specificate în R.L.U.

3.11.7. Interdicții definitive de construire

S-au instituit interdicții definitive de construire în următoarele zone:

- zona inundabilă a râului Bega, situată în albia majoră, pentru obiective ce adăpostesc persoane, indiferent de tipul de proprietate, altele decât cele existente;
- zonele de protecție față de drumuri publice, stabilite ca atare în legislație și menționate în anexa nr. 3.15 la Regulamentul Local de Urbanism;
- zonele de siguranță față de alte construcții și culcare tehnice, prevăzute în mod explicit în legislație și avizele ce însoțesc prezenta documentație.

Interdicțiile definitive de construire își pierd valabilitatea în momentul eliminării cauzelor ce le-au determinat, cu excepția albiei majore a râului Bega.

3.12. OBIECTIVE DE UTILITATE PUBLICĂ

3.12.1. Lista obiectivelor de utilitate publică

Obiectivele de utilitate publică sunt acele obiective declarate, sau care se pot declara conform legii, indispensabile desfășurării vieții populației. Categoriile de obiective ce pot fi declarate de utilitate publică (aceasta fiind de fapt o servitute aplicată unui teren sau obiectiv) sunt precizate clar în legislație în special în art.6 din L33/1994 și art.2 din L255/2010. Obiectivele de utilitate publică pot fi încadrate în domenii, așa cum sunt prezentate în Ghidul privind metodologia de elaborare și conținutul cadru al PUG, fiind tratate astfel și în prezentul subcapitol. Lista obiectivelor de utilitate publică existente sau propuse prin prezenta documentație este prezentată în continuare.

3.12.2. Tipul de proprietate a terenurilor din intravilan

În cadrul intravilanului propus al localităților comunei Tomesti, există următoarele tipuri de proprietăți asupra terenurilor:

a) Terenuri proprietate publică

1. *Terenuri proprietate publică de interes național:* pășunile comunale;
2. *Terenuri proprietate publică de interes județean:* traseele DJ
3. *Terenuri proprietate publică de interes local:* toate imobilele aflate în proprietatea Primăriei sau Consiliului local Tomesti – terenuri pentru construcții, străzi sau echipare tehnico-edilitară și altele asemenea;

b) Terenuri proprietate privată

1. *Terenuri proprietate privată de interes de interes național*

2. *Terenuri proprietate privată de interes de interes județean:*

3. *Terenuri proprietate privată de interes local:* terenurile destinate concesionării pentru agenți economici și persoane fizice, etc;

4. *Terenuri proprietate privată a persoanelor fizice sau juridice:* toate celelalte terenuri.

Plansele anexate evidentiaza tipul de proprietate si ponderea ca suprafata, din total Comuna, iar Anexa nr "Inventarul bunurilor care apartin domeniului public al comunei" identifica si definesc bunul.

3.12.3. Circulatia terenurilor in vederea realizarii obiectivelor de utilitate publica

Din punct de vedere al circulației juridice a terenurilor, principalele operațiuni juridice posibile sunt următoarele:

- trecerea în domeniul public,
- trecerea în domeniul privat al comunei,
- concesionarea terenurilor din domeniul privat al comunei,
- schimburi de terenuri din domeniul privat.

În ceea ce privește comuna Tomesti și etapa de față, se propun următoarele acțiuni de circulație a terenurilor:

- Trecerea în domeniul public al terenurilor cu destinația de străzi noi, propuse prin prezenta documentație;
- Trecerea din domeniul public al comunei în cel privat a terenurilor destinate obiectivelor de utilitate publică ;
- Concesionarea sau vânzarea terenurilor (zonelor industriale) din domeniul privat al comunei, eventual ca urmare a aprobării unor planuri urbanistice zonale și dezlipirilor aferente;

4. CONCLUZII- MASURI IN CONTINUARE

4.1. Concluzii

4.1.1. Amenajarea și dezvoltarea unității teritorial administrative

Dezvoltarea în viitor a comunei Tomesti, este posibila prin exploatarea potențialelor natural, cultural si geografic.

Promovarea si dezvoltarea activitățile de agroturism, turism cultural și peisager, precum și menținerea activităților agricole și de mică industrie, și încurajarea acestora, sunt actiuni necesare in ce priveste evolutia viitoare a comunei.

Calitatea spațiului rural, este determinata de atentie acordata amenajarii unității teritorial administrative, cu toate implicatiile.

Nivelul echipării tehnico-edilitare, amenajarea corespunzătoare a căilor de acces, precum si atenția la calitatea si coerenta fondului construit, sunt elementele strict necesare pentru asigurarea unei vieti de calitate

Comunitatea și administrația locală, sunt cei care determina si raspund direct de indeplinirea acestora.

4.1.2.. Șansele și oportunitățile de relansare economico-socială

Șansele si oportunitatile de relansare economico- sociala sunt date de potențialul natural (potențialul peisager), cultural (arheologic- istoric) și cel

geografic (apropierea de municipiul Lugoj și accesul la Autostrada A1.

Turismul ar putea reprezenta o activitate importantă, care ar aduce venituri semnificative comunității, mai ales că zona dispune de un peisaj atragător și obiective turistice naturale și antropice deosebite și se află la distanțe nu foarte mari de orașele Lugoj și Timișoara, care ar putea fi principalele centre emițătoare de turiști, mai ales la sfârșit de săptămână. Pentru aceasta este nevoie de creșterea numărului de structuri de cazare, mai ales de tipul agropensiunilor, și de îmbunătățirea infrastructurii de acces în zonă.

Relansarea economică trebuie însă să aibă o foarte bună gestiune și fermitate în urmărirea unor scopuri precise, să se bazeze pe date reale și servicii de calitate.

Pentru a atrage noi investitori în comună în sectorul industriei, este important ca autoritățile locale să aloce noi spații destinate industriei.

4.1.3. Categoriile principale de intervenție

Principalele categorii de intervenție vizează cele trei domenii mari ale dezvoltării: social, economic și teritorial. Acestea vor fi coroborate cu strategia de dezvoltare a comunei Tomesti.

Din punct de vedere *social*, categoriile principale de intervenție sunt:

- Educarea și conștientizarea populației în legătură cu rolul lor de participant activi ai vieții sociale
- Atragerea tinerilor în comună
- Asigurarea unui grad mai înalt de susținere a sănătății populației

Din punct de vedere *economic*, principalele categorii de intervenție sunt:

- Atragerea de noi investitori în zonele industriale ale comunei, implicit noi locuri de muncă
- Promovarea serviciilor de agrement și turism-agroturism

Din punct de vedere *teritorial*, intervențiile vizează:

- Elaborarea de PUZ-uri pentru zonele centrale
- Elaborarea unui studiu pentru punerea în valoare a potențialului turistic al comunei
- Asigurarea circulației juridice a terenurilor
- Extinderea echipării tehnico-edilitare
- Gestionarea responsabilă a fondului construit valoros și ariilor naturale valoroase
- Reducerea riscului seismic și de inundații prin studii și intervenții specifice
- Asigurarea protecției mediului

4.1.4. Priorități de intervenție

Prioritare din punct de vedere al intervențiilor sunt următoarele:

- Eliminarea situației de risc natural la inundații în arealul Begăi;
- Extinderea respectiv realizarea sistemelor centralizate de alimentare cu apă și canalizare menajeră
- Dezvoltarea zonelor industriale
- Dezvoltarea serviciilor de agrement și turism de calitate sau istoric
- Întocmirea de studii privind riscul seismic și de alunecări de teren

4.1.5 *Aprecieri ale elaboratorului PUG*

Apreciem a fi corecte prevederile PUG-ului, privind direcțiile de dezvoltare ale comunei, precum și opțiunea privind extinderea funcțiunilor existente, și propunerea altora noi.

Aceste prevederi sunt pe deplin justificate de noua tendință de reîntorcere la tradiții și locuințe mai aproape de natură, de amplificarea fenomenului de reîntregire a familiilor celor plecați la muncă în străinătate etc. Luarea în calcul a acestor factori obiectivi și a influenței lor privind evoluția populației Tomești justifică prevederile pentru extinderile viitoare ale zonelor de locuințe și propunerile de organizare urbanistică.

Concluzia finală este ca, în comuna Tomești, având drept obiectiv atingerea unei dezvoltări de tip durabil, pe termen lung, a teritoriului și așezărilor sale, proiectele referitoare la dezvoltare vor fi însoțite de măsuri privind protecția mediului natural și a caracteristicilor tradiționale a mediului construit.

Intocmit :
Arh. Anca M. BADEA